UCHWAŁA NR XXXIX/380/2022
RADY MIEJSKIEJ W DOBRODZIENIU

z dnia 29 kwietnia 2022 r.

w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrodzień.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559) oraz art. 12 ust. 1 i art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 503), w związku z Uchwałą Nr XXXVII/304/2018 Rady Miejskiej w Dobrodzieniu z dnia 29 maja 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrodzień ” Rada Miejska w Dobrodzieniu uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dobrodzień, zwane dalej Studium.

§ 2. Studium obejmuje granice administracyjne gminy Dobrodzień.

§ 3. Integralnymi częściami niniejszej uchwały są:

1) tekst Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrodzień – stanowiący załącznik nr 1,

2) część graficzna Studium obejmująca:

   a) „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego” – rysunek Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrodzień w skali 1:10 000 stanowiący załącznik nr 2,

   b) Kierunki zagospodarowania przestrzennego” - rysunek Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrodzień w skali 1:10 000, stanowiący załącznik nr 3,

3) rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag dotyczących projektu Studium – stanowiące załącznik nr 4

4) dane przestrzennych aktu – stanowiące załącznik nr 5.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Dobrodzienia.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Piotr Kapela

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DOBRODZIEŃ

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXXIX/380/2022

Rady Miejskiej Dobrodzieniu

z dnia 29 kwietnia 2022 r.

Dobrodzień 2022

WYKONAWCA:

GPLAN Sp. z o.o.
ul. Różana 22, 98-200 Sieradz
email. gplan.urbanistyka@gmail.com

I. WPROWADZENIE ... 8

1. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DOBRODZIEŃ JAKO ELEMENT SYSTEMU PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO ... 8

1.1. Studium jako element krajowego i regionalnego systemu planowania przestrzennego ... 8
1.2. Studium jako element lokalnego systemu planowania ... 8

2. CELE ROZWOJU ... 11

II. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ... 13

1. WYTYCZNE Z PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO DOTYCZĄCE GMINY DOBRODZIEŃ ... 13

2. WYTYCZNE ZE STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO DO 2030 ROKU DOTYCZĄCE GMINY DOBRODZIEŃ ... 13

3. GMINA DOBRODZIEŃ W STRATEGII ROZWOJU POWIATU OLESKIEGO ... 14

III. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ... 16

1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU ... 16

1.1. Podstawowe informacje o gminie ... 16
1.2. Dotychczasowa struktura przestrzenna ... 18
1.3. Obszary otwarte ... 19
1.4. Uzbrojenie terenów ... 20
1.5. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego ... 21

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY ... 21

3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO ... 24

3.1. Położenie fizyczno-geograficzne ... 24
3.2. Budowa geologiczna ... 24
3.3. Zasoby surowcowe ... 26
3.4. Warunki podłoża budowlanego ... 26
3.5. Warunki hydrograficzne i hydrogeologiczne ... 27
3.5.1. Główne zbiorniki wód podziemnych ... 27
3.5.2. Jednolite części wód podziemnych ... 28
3.5.3. Wody powierzchniowe ... 28
3.6. Warunki klimatu lokalnego ... 30
3.7. Warunki glebowe i rolnicza przestrzeń produkcyjna ... 30
3.8. Lasy i szata roślinna ... 32
3.8.1. Zbiorowiska leśne i zaroślowe ... 32
3.8.2. Zbiorowiska wodne ... 33
3.8.3. Zbiorowiska szuwarów ... 33
3.9. Świat zwierząt ... 34
3.10. Uwarunkowania ochrony środowiska ... 36
3.10.1. Stan powietrza atmosferycznego ... 36
3.10.2 Stan czystości wód powierzchniowych ... 38
3.10.3. Stan czystości wód podziemnych ... 44
3.10.4. Zagrożenie środowiska przez odpady ... 45
3.10.5. Zagrożenia środowiska przez hałas i promieniowanie elektromagnetyczne ... 46
3.10.6. Nadzwyczajne zagrożenia środowiska ... 48
3.11. Ochrona przyrody ... 49
3.11.1. Obszar Natura 2000 Dolina Małej Panwi PLH160008 ... 49
3.11.2. Obszar Natura 2000 Stawy Pluderskie PLH160021 ... 50

3.11.3. Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Kocia Góra ... 50
3.11.4. Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko- Turawskie ... 51
3.11.5. Użytek ekologiczny ... 51
3.11.6. Pomniki przyrody ... 51
3.11.7. Parki zabytkowe ... 52
3.12. Uwarunkowania przestrzenne związane z możliwościami turystycznego wykorzystania obszaru gminy . 52

4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ ... 54
4.1. Rys historyczny i krajobraz kulturowy ... 54
4.2. Zasoby ochrony konserwatorskiej ... 56
4.2.1. Obiekty objęte ochroną ... 56
4.2.2. Stanowiska archeologiczne ... 57
4.2.3. Gminna Ewidencja Zabytków ... 64

5. REKOMENDACJE I WNIOSKI ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM ORAZ OKREŚLONE PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANICE KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH ... 66

6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ZDROWIA ... 66
6.1. Szkolnictwo ... 66
6.2. Zasoby kulturowe ... 67
6.3. Stowarzyszenia ... 68
6.4. Ochrona zdrowia ... 69
6.5. Sport i rekreacja ... 69
6.6. Bezpieczeństwo publiczne ... 70
6.7. Działalność gospodarcza, bezrobocie ... 70

7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU WŁASNOŚCI TERENÓW ... 71

8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA ... 72
8.1. Zagrożenie powodziowe ... 72
8.2. Zagrożenia bezpieczeństwa publicznego ... 72

9. UWARUNKOWANIA WNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH ... 73

10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA ... 73

11. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH ... 74

12. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH ... 74

13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ... 75
13.1. Uwarunkowania wynikające ze stanu komunikacji ... 75
13.2. Zaopatrzenie w wodę ... 80
13.3. Gospodarka ściekowa ... 81
13.4. Zaopatrzenie w gaz ... 83
13.5. Elektroenergetyka ... 83
13.6. Zaopatrzenie w ciepło ... 83
13.7. Uwarunkowania wynikające z diagnozy telekomunikacji i łączności publicznej ... 84
13.8. Gospodarka odpadami ... 84

14. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY DOBRODZIEŃ ... 86
14.1. Analiza ekonomiczna ... 86

1.1.1 Dochody i subwencje ... 86
1.1.2. Wydatki budżetu gminy ... 88
1.1.3. Wykonanie budżetu Gminy Dobrodzień ... 90
1.1.4. Podsumowanie analizy budżetu Gminy Dobrodzień ... 90
14.2. Analiza środowiskowa ... 91
14.3. Analiza społeczna ... 92
14.3.1. Liczba ludności i jej zmiany ... 92
14.3.2. Rozwój budownictwa mieszkaniowego ... 98
14.3.3. Warunki mieszkaniowe ... 98
14.4. Prognoza demograficzna ... 101
14.5. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę ... 103

IV.KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ... 104

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW ... 104

2. REKOMENDACJE I WNIOSKI ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM ... 105

3. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY ... 105
3.1. Karty terenów ... 107
3.2. Tereny wyłączone spod zabudowy i o ograniczonych możliwościach zabudowy dla których nie określa się parametrów i wskaźników urbanistycznych ... 117
3.3. Tereny rolne - kierunki i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej ... 118
3.4. Tereny lasów - kierunki i zasady kształtowania lasów i leśnej przestrzeni produkcyjnej ... 119
3.5. Tereny cmentarzy (ZC) ... 120
3.6. Tereny zieleni urządzonej (ZP) ... 120
3.7. Tereny wód powierzchniowych śródlądowych (W) ... 120

4. WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO ... 121
4.1. Ogólne kierunki i zasady ochrony środowiska przyrodniczego ... 121
4.2. Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych ... 122
4.3. Ochrona powierzchni ziemi ... 123
4.4. Ochrona powietrza atmosferycznego ... 123
4.5. Ochrona klimatu akustycznego ... 123
4.6. Ochrona zieleni urządzonej i zadrzewień ... 124
4.7. Ochrona lasów ... 124
4.8. Obszary występowania surowców mineralnych chronionych przed innym niż eksploatacja zagospodarowaniem ... 124
4.9. System powiązań ekologicznych – tereny otwarte ... 125
4.10. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym ... 125
4.11. Kierunki i zasady ochrony przyrody na obszarach prawnie chronionych na podstawie przepisów odrębnych ... 125
4.11.1. Obszar Natura 2000 Dolina Małej Panwi PLH160008 ... 125
4.11.3. Obszar Natura 2000 Stawy Pluderskie PLH160021 ... 126
4.11.3. Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Kocia Góra ... 126
4.11.4. Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko- Turawskie ... 127
4.11.5. Użytek ekologiczny ... 130
4.11.6. Pomniki przyrody ... 130
4.12. Obszary i obiekty proponowane do objęcia ochroną ze względu na wartości przyrodnicze ... 131
4.12.1. Planowane poszerzenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie ... 131
4.12.2. Utworzenie Parku Krajobrazowego Doliny Małej Panwi ... 131
4.12.3. Utworzenie nowych użytków ekologicznych ... 131
4.12.4. Wyznaczenie nowych zespołów przyrodniczo-krajobrazowych ... 133
4.12.5. Utworzenie nowych stanowisk dokumentacyjnych przyrody nieożywionej ... 134

4.12.6. Pomniki przyrody ... 134
4.13. Krajobraz kulturowy ... 135

5. STREFY UZDROWISKOWE ... 135

6. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ ... 135
6.1. Strefa „A" – ścisłej ochrony konserwatorskiej ... 135
6.2. Strefa „B" – pośredniej ochrony konserwatorskiej ... 136
6.3. Strefa „K" – ochrony krajobrazu kulturowego ... 137
6.4. Ochrona zespołów budowlanych oraz obiektów architektury i budownictwa wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków ... 137
6.3. Strefy ochrony archeologicznej ... 138

7. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI ... 138
7.1. Kierunki rozwoju systemów komunikacji drogowej ... 138
7.1.1. Utrzymanie istniejącej hierarchii dróg publicznych i stopniowe doposażanie ich zagospodarowania (w stopniu odpowiednim do klasy i przeznaczenia drogi) ... 139
7.1.2. Zapewnienie obsługi komunikacyjnej terenów zurbanizowanych i przeznaczonych pod zainwestowanie ... 139
7.1.3. Zapewnienie sprawnych powiązań z zewnętrznym układem drogowym ... 139
7.1.4. Odpowiednie kierowanie ruchem budowlanym, lokalizując nową zabudowę w bezpiecznej odległości od dróg publicznych zgodnie obowiązującymi normami; ... 140
7.1.5. Poprawa parametrów dróg oraz bezpieczeństwa i komfortu podróżowania ... 140
7.1.6. Obniżenie uciążliwości dróg dla obszarów sąsiednich ... 140
7.1.7. Preferowanie ruchu rowerowego w przemieszczeniach na bliskie odległości w tym rozbudowa systemu ścieżek rowerowych; ... 140
7.1.8. Zapewnienie odpowiednich ilości miejsc parkingowych; ... 140
7.2. Kierunki rozwoju komunikacji kolejowej ... 140

8. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ... 141
8.1. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w wodę ... 141
8.2. Kierunki rozwoju systemów odprowadzania ścieków sanitarnych ... 142
8.3. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w ciepło ... 142
8.4. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w gaz ... 143
8.5. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w energię elektryczną ... 143
8.6. Kierunki rozwoju i funkcjonowania systemu gospodarki odpadami ... 144
8.7. Kierunki rozwoju telekomunikacji ... 144

9. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM ... 145

10. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM ... 145

11. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ ... 146

12. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE ... 146

13. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH ... 147

14. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY ... 147

15. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 r. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY 148

16. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI 148

17. OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ 148

18. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI148

19. OBSZARY ZDEGRADOWANE 148

20. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH 149

21. WYMOGI OBRONNOŚCI I OCHRONY CYWILNEJ 149

22. OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE 149

23. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII (W TYM O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 500 kW), A TAKŻE ICH STREF OCHRONNYCH ZWIĄZANYCH Z OGRANICZENIAMI W ZABUDOWIE ORAZ ZAGOSPODAROWANIU I UŻYTKOWANIU TERENU. 150

24. WPŁYW UWARUNKOWAŃ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 10 UST.1 USTAWY, NA USTALENIE KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY, O KTÓRYCH MOWA W ART. 10 UST. 2 USTAWY 150

25. INTERPRETACJA ZAPISÓW USTALEŃ STUDIUM 151

26. OBJAŚNIENIE ZMIAN W NOWYM OPRACOWANIU W STOSUNKU DO POPRZEDNIEJ EDYCJI STUDIUM 151

V. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ 152

VI. SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM 152

I. WPROWADZENIE

Pierwotna wersja studium przyjęta uchwałą Rady Miejskiej w Dobrodzieniu Nr III/20/02 z dnia 12 grudnia 2002 r. była opracowana według nieaktualnej na dzień dzisiejszy ustawy o planowaniu przestrzennym z 7 lipca 1994 r., wg której ranga studium była inna. Wstępne analizy (zarówno stanu prawnego, aktualnych uwarunkowań, potrzeb rozwoju) wykazały konieczność wprowadzenia zasadniczych zmian merytorycznych, tamtego dokumentu. Opracowując niniejsze studium uznano, że zmiany nie mogą dotyczyć poszczególnych ustaleń. Mają one równocześnie uwzględniać zmieniające się potrzeby i możliwości rozwojowe gminy, jak również obejmować pełny zakres i formę studium określoną w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. jak i rozporządzeniu w sprawie zakresu projektu studium w części tekstowej i graficznej. Konsekwencją tego było opracowanie tekstu i rysunków studium mających ujednoliconą formę, ale w rzeczywistości stanowiących nowe opracowanie, w którym wykorzystano cześć zapisów ze studium z 2002 r., oraz jego zmian przyjętych:

1) Uchwałą Nr XXIII/195/2017 Rady Miejskiej w Dobrodzieniu z dnia 13 lutego 2017 r.;
2) Zarządzeniem zastępczym Wojewody Opolskiego Nr IN.VI.742.25.1.2014 z dnia 29 grudnia 2014 r.;
3) Uchwałą Nr XXVIII/270/2021 Rady Miejskiej w Dobrodzieniu z dnia 31 maja 2021 r..

Elementy, z jakich składa się Studium, są ściśle określone w art. 10 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. oraz w Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

1. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DOBRODZIEŃ JAKO ELEMENT SYSTEMU PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO

1.1. Studium jako element krajowego i regionalnego systemu planowania przestrzennego

Potrzeba koordynacji działań w zarządzaniu gospodarką przestrzenną zarówno na poziomie lokalnym jak i ponadlokalnym wymaga uściślenia roli poszczególnych elementów krajowego systemu planowania przestrzennego i ich wzajemnych powiązań.

Zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dobrodzień ma obowiązek uwzględnienia zasad określonych w strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz strategii rozwoju gminy.

Od treści zarówno strategii jak i polityki krajowej i wojewódzkiej samorząd oczekiwać powinien informacji umożliwiających określenie zewnętrznych uwarunkowań rozwoju danej gminy.

Uwarunkowania te, szczególnie w przypadku, gdy planowane są ponadlokalne inwestycje publiczne, będą miały często decydujące znaczenie dla rozwoju gminy.

1.2. Studium jako element lokalnego systemu planowania

Studium jest wymagane ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. i ma służyć określeniu polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. Sporządza je Burmistrz Dobrodzienia, a uchwala Rada Miejska w Dobrodzieniu. Studium nie jest aktem prawa miejscowego i nie stanowi podstawy wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz ustalania lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Ustalenia tego dokumentu jakkolwiek obowiązują zarówno Radę Miejską, Burmistrza, jak i organy i jednostki podlegające Radzie, nie mają jednak mocy obowiązującej w stosunku do podmiotów samodzielnie gospodarujących na obszarze gminy. Ustalenia Studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego:

1) nie jest aktem prawa miejscowego;
2) jest elementem lokalnego systemu planowania strategicznego, w którym następuje konkretyzacja przestrzenna celów sformułowanych w strategii rozwoju gminy;
3) jest aktem kierownictwa wewnętrznego wiążąc organy i jednostki samorządu lokalnego oraz organy, które je uzgodniły i zaopiniowały.

Prace planistyczne nad Studium mają charakter ciągły, a aktualność jego zapisów podlega okresowej ocenie przeprowadzanej co najmniej raz w kadencji samorządu.

Zgodnie z wymaganiami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w Studium uwzględniono uwarunkowania wynikające w szczególności z:

1) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;
2) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;
3) diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przygotowanej na potrzeby strategii rozwoju gminy;
4) stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
5) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
6) rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych;
7) warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia, oraz zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem;
8) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;
9) potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniając w szczególności:
    a) analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
    b) prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego,
    c) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
    d) bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę;
10) stanu prawnego gruntów;
11) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;
12) występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;
13) występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla;
14) występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;
15) stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami;
16) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;
17) wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

Zgodnie z zapisem ustawy w Studium określono w szczególności:

1) uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, o którym mowa w ust. 1 pkt 7 lit. d:
    a) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego;
    b) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy;
2) obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk;
3) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
4) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
5) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
6) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa;
7) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej;
8) obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
9) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
10) obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych;
11) obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;
12) obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 2015 r. poz. 2120);
13) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;
14) obszary zdegradowane
15) granice terenu zamkniętego i jego strefy ochronnej, w tym stref ochronnych wynikających z decyzji lokalizacyjnych wydanych przez Komisję Planowania przy Radzie Ministrów w związku z realizacją inwestycji w zakresie obronności bezpieczeństwa państwa;
16) rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW wraz ze strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.
17) inne obszary problemowe, wynikające z uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie Dobrodzień;

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego ma służyć w zarządzaniu rozwojem gminy, w celu maksymalnego wykorzystania instrumentów gospodarki przestrzennej dla realizacji celów społeczno-gospodarczych. Jest dokumentem określającym zarys polityki przestrzennej i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględniający uwarunkowania (czyli czynniki i ograniczenia) rozwoju przestrzennego.

Do dokumentów określających politykę władz gminy zalicza się ponadto Strategię Rozwoju Gminy Dobrodzień, Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy Dobrodzień. Stanowią one wraz ze studium pierwszy poziom szeroko pojętego planowania w gminie.

Drugi poziom systemu planowania w gminie tworzą opracowania o charakterze operacyjnym, a wśród nich mogą znaleźć się między innymi: Program Ochrony Środowiska, Plan Gospodarki Niskoemisyjnej itp.

Na trzecim poziomie lokalnego systemu planowania znajdują się akty i opracowania o charakterze regulacyjnym, takie jak plany miejscowe, decyzje administracyjne (decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzje o pozwoleniu na budowę), które pośrednio lub bezpośrednio służą realizacji celów rozwoju i działań określonych w ww. dokumentach o charakterze politycznym i operacyjnym.

Studium jako dokument przyjmowany uchwałą Rady Miejskiej podlega nadzorowi Wojewody, co do zgodności z prawem.

2. CELE ROZWOJU

Zostały one sformułowane w Strategii Rozwoju Gminy Dobrodzień na lata 2017-2025. Wyodrębniono **cele strategiczne** oraz **operacyjne**, które mają przyczynić się do osiągnięcia stanu wyrażonego w powyższym zapisie misji strategii. Są one następujące:

1) **I PRIORYTET - Poprawa standardu życia mieszkańców:**
   a) Cel strategiczny 1.1. Poprawa jakości usług edukacyjnych, opiekuńczych i zdrowotnych;
      - C.1.1.1. Poprawa jakości usług edukacyjnych, opiekuńczych i zdrowotnych na terenie miasta i gminy.
      - C.1.1.2. Opracowanie i udostępnienie (w tym przez „nowe media") platformy informacyjnej dostępności usług edukacyjnych, opiekuńczych i zdrowotnych na terenie gminy.
   b) Cel strategiczny 1.2. Rewitalizacja miasta i gminy;
      - C.1.2.1. Rewitalizacja obiektów na terenie miasta i gminy Dobrodzień.
      - C.1.2.2. Opracowanie rejestru obiektów na terenie gminy wymagających rewitalizacji.
   c) Cel strategiczny 1.3. Wspieranie mieszkańców i instytucji pozarządowych do realizacji oddolnych inicjatyw w życiu gminy;
      - C.1.3.1. Wzrost liczby inicjatyw, projektów i realizacji zadań w sferze użyteczności publicznej.
      - C.1.3.2. Opracowanie i udostępnienie (w tym przez „nowe media") platformy zgłaszania inicjatyw mieszkańców.
   d) Cel strategiczny 1.4. Wzrost roli transportu publicznego;
      - C.1.4.1. Poprawa jakości usług komunikacyjnych transportu publicznego.
      - C.1.4.2. Promocja transportu publicznego.
   e) Cel strategiczny 1.5. Wzmacnianie więzi społecznych, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.
      - C.1.5.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.
      - C.1.5.2. Promocja i kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego.
      - C.1.5.3. Wsparcie działań prowadzonych przez lokalne grupy działania i inne organizacje.
2) **II PRIORYTET - Modernizacja infrastruktury:**
   a) Cel strategiczny 2.1. Poprawa stanu środowiska;
      - C.2.1.1. Budowa ścieżek rowerowych.
      - C.2.1.2. Ochrona obszarów przyrodniczo cennych.
   b) Cel strategiczny 2.2. Wdrożenie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej;
      - C.2.2.1. Przeprowadzenie termomodernizacji i wymiany kotłów na ekologiczne w obiektach gminnych zgodnie z założonym harmonogramem.
      - C.2.2.2. Monitorowanie możliwości wsparcia inwestycji dla mieszkańców (zmiana ogrzewania na ekologiczne w budynkach indywidualnych).

c) Cel strategiczny 2.3. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury;
   - C.2.3.1. Podłączenie do sieci kanalizacyjnej przewidzianych obiektów.
   - C.2.3.2. Poprawa jakości dróg, budowa dróg i chodników.
   - C.2.3.3. Prowadzenie efektywnej gospodarki odpadami.
   - C.2.3.4. Prowadzenie działań przystosowujących gminę do zmian klimatu

d) Cel strategiczny 2.4. Rozwój społeczeństwa informacyjnego.
   - C.2.4.1. System świadczenia usług w gminie w ramach e-urzędu.
   - C.2.4.2. Stworzenie systemu informacji o gminie, dostępnego za pośrednictwem urządzeń mobilnych.

3) III PRIORYTET - Rozwój kultury, oświaty, sportu i rekreacji:

a) Cel strategiczny 3.1. Poprawa jakości kształcenia oraz usług świadczonych na rzecz mieszkańców gminy;
   - C.3.1.1. Wyniki nauczania powyżej średniej dla powiatu i województwa
   - C.3.1.2. Wzrost oceny jakości usług publicznych.

b) Cel strategiczny 3.2. Rozwój usług kultury, sportu i rekreacji oraz ich infrastruktury;
   - C.3.2.1. Wzrost liczby obiektów infrastruktury rekreacji i turystyki.
   - C.3.2.2. Zwiększenie liczby imprez sportowo-rekreacyjnych.

c) Cel strategiczny 3.3. Podniesienie standardu placówek oświatowych;
   - C.3.3.1. Oferta zajęć pozalekcyjnych w ofercie placówek oświatowych.
   - C.3.3.2. Poprawa jakości wyposażenia pracowni tematycznych w placówkach oświatowych na terenie gminy.

d) Cel strategiczny 3.4. Aktywna promocja gminy.
   - C.3.4.1. Aktywna promocja gminy.
   - C.3.4.2. Współpraca z mediami: wyeksponowanie potencjału gminy w mediach.
   - C.3.4.3. Przygotowanie i bieżąca aktualizacja materiałów promocyjnych w postaci folderów, map, plakatów zawierających informacje o walorach gminy.

4) IV PRIORYTET - Tworzenie warunków dla rozwoju gospodarczego gminy:

a) Cel strategiczny 4.1. Podjęcie działań wspierających rozwój lokalnych przedsiębiorstw;
   - C.4.1.1. Stworzenie zachęt dla przedsiębiorców i inwestorów tworzących nowe miejsca pracy.
   - C.4.1.2. Wzrost liczby podmiotów osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.

b) Cel strategiczny 4.2. Rozwój sektora usług rynkowych i rzemiosła;
   - C.4.2.1. Wzrost liczby podmiotów w branży usług i rzemiosła regionalnego.
   - C.4.2.2. Stworzenie platformy informacyjnej dla usług i rzemiosła z terenu gminy.

c) Cel strategiczny 4.3. Poszerzanie skali działalności sektora usług, w tym usług dla „sektora spędzania czasu wolnego”;
   - C.4.3.1. Nowe propozycje oferowane w zasobach gminy na cele usług spędzania czasu wolnego.
   - C.4.3.2. Nowe, publicznie dostępne małe przestrzenie rekreacyjne o znaczeniu lokalnym.
   - C.4.3.3. Promocja inicjatyw lokalnych przez samorząd podczas przeprowadzanych wydarzeń na terenie gminy.

d) Cel strategiczny 4.4. Cyfryzacja zasobów gminy.
   - C.4.4.1. Cyfryzacja zasobów gminy.

- C.4.4.2. Scalenie i ujednolicenie planów zagospodarowania przestrzennego,
- C.4.4.3. Świadczenie usług publicznych poprzez współczesne platformy udostępniania i wymiany informacji (e-urząd).

II. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. WYTYCZNE Z PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO DOTYCZĄCE GMINY DOBRODZIEŃ

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego sporządzony i przyjęty przez Sejmik Województwa Opolskiego w 2019 r. poprzez przyjęcie uchwały Nr VI/54/2019 z dnia 24 kwietnia 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Opolskiego z 2019 r., poz. 1798 z dnia 14 maja 2019 r.).

Z punktu widzenia cech funkcjonalnych w strukturze przestrzennej województwa Gmina Dobrodzień została zaliczona do strefy północnej, którą stanowią północna część Niziny Śląskiej i fragment Wyżyny Woźnicko-Wieluńskiej, o charakterze leśno-rolnym.

Ze względu na strukturę funkcjonalno-przestrzenną województwa gminę zaliczono do leśno-rolnych obszarów funkcjonalnych, subregionalnej strefy funkcjonalno-przestrzennej z powiązaniami funkcjonalnymi (pasma) w postaci korytarza transportowego o znaczeniu krajowym i regionalnym przebiegającym przez Gminę Dobrodzień.

Ze względu na przynależność do poszczególnych obszarów funkcjonalnych gmina została zaliczona do „Wiejskich obszarów funkcjonalnych". Są to jednostki terytorialne zdominowane i sklasyfikowane jako rolnicze, leśne lub naturalne, odznaczające się przy tym niską gęstością zaludnienia. Zgodnie z definicją GUS, obszary wiejskie są wyodrębnione na podstawie podziału terytorialnego według krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju TERYT, tj. zalicza się do nich gminy wiejskie oraz część wiejską gmin miejsko-wiejskich. W ramach ww. obszaru funkcjonalnego gminę zaliczono do „Wiejskiego obszaru funkcjonalnego wymagającego wsparcia procesów rozwojowych". Są to gminy prezentujące najniższe wartości standaryzowane go wskaźnika syntetycznego kapitałów intelektualnego, fizycznego i administracyjnego, które odznaczają się dominacją funkcji rolniczej i ofertą miejsc pracy głównie w sektorze usług publicznych oraz uzupełniająco w innych sektorach, niską dostępnością do podstawowych usług publicznych, które w znikomym stopniu uczestniczą w procesach rozwojowych.

W odniesieniu do „Obszarów funkcjonalnych szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej" gmina należy do obszarów użytkowanych rolniczo o wysokich walorach przyrodniczych (HNV).

W ramach „Obszarów kształtowania potencjału rozwojowego wymagające programowania działań ochronnych" na obszarze gminy znajdują się obszary kształtowania i ochrony zasobów wodnych oraz obszary cenne przyrodniczo.

Ponadto obszar gminy charakteryzuje się spadkiem liczby ludności w latach 2006-2016 na poziomie 4-6% w ramach wydzielonych „Obszarów o wysokim natężeniu negatywnych zjawisk demograficznych".

2. WYTYCZNE ZE STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO DO 2030 ROKU DOTYCZĄCE GMINY DOBRODZIEŃ

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego „Opolskie 2030" roku została przyjęta przez Sejmik Województwa Opolskiego uchwałą Nr XXXIV/355/2021 z dnia 4 października 2030 r.

Wizja regionu w 2030 r. zakłada, że Opolskie w 2030 roku to region cenionej jakości życia wynikającej z unikalnego i uniwersalnego łączenia różnorodności: dynamiki i równowagi, nowoczesności i tradycji oraz otwartości i integracji.

Hierarchiczny układ poziomów planowania strategicznego, przyjęty w Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego składa się z 3 celów strategicznych, oraz celów operacyjnych i kierunków działań.

Większość z wyzwań, celów strategicznych oraz operacyjnych odnosi się pośrednio do obszaru gminy.

Strategie rozwoju szczebla krajowego i regionalnego wyznaczają obszary strategicznej interwencji (OSI), na które ukierunkowane będą działania rozwojowe i wsparcie w programach rozwoju. OSI w województwie opolskim pokrywają się ze strukturami funkcjonalno-przestrzennymi, w ramach których następuje integracja funkcjonalna. Uwzględniają istniejące lub potencjalne powiązania funkcjonalne, a także różnią się między sobą szczególnymi warunkami społecznymi, gospodarczymi i przestrzennymi.

Obszar Gminy Dobrodzień został zaliczony do „OSI Subregion Północny" – obszar z mniejszymi ośrodkami miejskimi oraz dużym udziałem obszarów wiejskich o najtrudniejszej sytuacji rozwojowej, a także o największym wśród subregionów udziale gmin o najniższym poziomie dostępu do dóbr i usług Wschodnia część subregionu ma długą tradycję przemysłu meblarskiego o uznaniu międzynarodowym – w tym Gmina Dobrodzień. Miasto Dobrodzień, wg. strategii wymaga wsparcia ze względu na utratę funkcji społeczno-gospodarczych.

3. GMINA DOBRODZIEŃ W STRATEGII ROZWOJU POWIATU OLESKIEGO

Strategia Rozwoju Powiatu Oleskiego przyjęta uchwałą Nr XV/95/16 Rady Powiatu w Oleśnie z dnia 30 marca 2016 roku. W ramach strategii wskazano wizję rozwoju „Powiat Oleski jako atrakcyjny region z nowoczesną gospodarką i aktywnymi mieszkańcami".

W ramach Strategii rozwoju powiatu oleskiego wskazano **obszary programowania oraz priorytety.** Odznaczają się długim horyzontem czasowym, który wynika z wcześniej sformułowanej wizji powiatu. W dalszej kolejności wskazano cele strategiczne, które wynikają one z potrzeb wewnętrznych, jak i zewnętrznych powiatu i są ich konkretyzacją. Wskazują kierunki działań, które prowadzą do zwiększenia przyszłych możliwości i konkurencyjności powiatu.

Cele strategiczne zostały następnie podzielone na **Cele operacyjne,** na które składają się konkretne **Zadania jednorazowe lub projekty trwałe**. Poniżej przedstawiono ten podział w odniesieniu do tych projektów, które miałby być finansowane, lub współfinansowane prze Gminę Dobrodzień:

OBSZAR PROGRAMOWANIA **NOWOCZESNA GOSPODARKA**	
Priorytet 1 Innowacyjność i kooperatywność	
Cel strategiczny 1: Inicjowanie i wspieranie tworzenia zintegrowanego układu w zakresie rozwoju gospodarczego	
Cele operacyjne: Koordynacja i uczestnictwo w tworzeniu usług około biznesowych:	
Zadania jednorazowe lub projekty stałe	Utworzenie Stowarzyszenia Rozwoju Gospodarczego,
	Wykorzystanie technologii informatycznych w administracji
Cel strategiczny 2: Stymulowanie współpracy samorządów, instytucji, organizacji i podmiotów otoczenia biznesu	
Cele operacyjne: Poprawa przepływu informacji między przedsiębiorcami, szkołami, samorządami i instytucjami otoczenia biznesu:	
Zadania jednorazowe lub projekty stałe	Koordynowanie kanałów przepływu informacji przez Powiatowe Centrum Informacji Gospodarczej (PCIG)

	Organizacja spotkań i szkoleń branżowych dla pracowników administracji
Cel strategiczny 3: Tworzenie warunków sprzyjających inwestowaniu	
Cele operacyjne: Tworzenie dobrego klimatu dla przedsiębiorczości:	
Zadania jednorazowe lub projekty stałe	Tworzenie bazy terenów inwestycyjnych z wykorzystaniem Geoportalu
	Organizowanie spotkań przedsiębiorców z młodzieżą szkolną,

OBSZAR PROGRAMOWANIA **ATRAKCYJNY REGION**	
Priorytet 3 Atrakcyjność osadnicza i inwestycyjna	
Cel strategiczny 1: Poprawa konkurencyjności sektora rolnego	
Cele operacyjne: Podnoszenie kwalifikacji i wiedzy rolników:	
Zadania jednorazowe lub projekty stałe	Organizowanie kursów, szkoleń
Cel strategiczny 3: Realizacja działań w zakresie ochrony środowiska	
Cele operacyjne: Podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu	
Zadania jednorazowe lub projekty stałe	Informacje skierowane do mieszkańców dot. ekologii i działań proekologicznych: ulotki, informacje na stronie internetowej
Cel strategiczny 4: Rozwój powiązań transportowych oraz integracja systemu transportu zbiorowego	
Cele operacyjne: Poprawa stanu technicznego dróg publicznych	
Zadania jednorazowe lub projekty stałe	Remonty dróg powiatowych: 1946 O, 1947 O, 1909 O, 1916 O, 1917 O, 1917 O, 1976 O, 1927 O, 1738 O, 1908 O.
Cele operacyjne: Organizacja transportu publicznego	
Zadania jednorazowe lub projekty stałe	Utworzenie systemu informacji dla podróżnych – internetowy informator dla podróżnych

OBSZAR PROGRAMOWANIA **AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO**	
Priorytet 4 Aktywność zawodowa i społeczna	
Cel strategiczny 2: Rozwijanie systemu opieki senioralnej	
Cele operacyjne: Propagowanie i wspieranie różnych form opieki nad osobami starszymi	
Zadania jednorazowe lub projekty stałe	Opracowanie informatora dotyczącego instytucji pomocowych w powiecie: zakładka na stronie internetowej SP, UG, mediów lokalnych.
Cel strategiczny 5: Wykorzystanie potencjału turystycznego	
Cele operacyjne: Promocja walorów turystycznych	
Zadania jednorazowe lub projekty stałe	Zwiększenie dostępności materiałów promocyjnych – druk ulotek, folderów
	Podjęcie działań zmierzających do wytyczenia i oznakowania tras turystycznych na terenie powiatu, np. szlaku bursztynowego, szlaku kościółków drewnianych

III. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU

1.1. Podstawowe informacje o gminie

Gmina Dobrodzień jest gminą miejsko-wiejską położoną we wschodniej części województwa opolskiego, w powiecie oleskim, na pograniczu z województwem śląskim.

Opisywana jednostka graniczy z gminami: Zawadzkie, Kolonowskie, Ozimek, Zębowice, Olesno oraz gminami Ciasna i Pawonków położnymi w województwie śląskim. Od miasta wojewódzkiego siedzibę gminy – miasto Dobrodzień dzieli odległość ok. 41 km. Jednocześnie znajduje się jedynie ok. 83 km na północny- zachód od drugiego stolicy województwa śląskiego – Katowic oraz ok. 53 km na zachód od miasta Częstochowy.

Według Urzędu Statystycznego, strukturę terytorialną gminy stanowi 23 miejscowości (łącznie z miastem) tworzących 16 sołectw. Powierzchnia gminy wynosi ok 163 km^2.

Obszar gminy wg. danych GUS z dnia 31.12.2020 r. zamieszkiwały 9 824 osoby. Liczba ludności Gminy Dobrodzień stanowi ok. 15,3% liczby ludności powiatu oleskiego i ok 1% liczby ludności województwa opolskiego. Gęstość zaludnienia w gminie to 60 osób/km^2 i jest niższa niż dla powiatu – 66 osób/km^2 oraz niższa niż dla województwa – 104 osoby/km^2.

Tabela 1.1. Podział administracyjny gminy Dobrodzień

Lp.	Sołectwo	Wsie / części wsi/ przysiółki wchodzące w skład sołectwa	Obręb geodezyjny (nazwa)
1.	Dobrodzień (miasto)	Dobrodzień (miasto)	Dobrodzień (0024)
2.	Błachów	Błachów	Błachów (0241)
3.	Bzinica Nowa	Bzinica Nowa	Bzinica Nowa (0061)
4.	Bzinica Stara	Bzinica Stara	Bzinica Stara (0006)
		Bąki (przysiółek)	Bąki (0242)
5.	Główczyce	Główczyce	Główczyce (0021)
		Zwóz (wieś)	Zwóz (0086)
6.	Gosławice	Gosławice	Gosławice (0022)
7.	Klekotna	Klekotna	Klekotna (0030)
		Rędzina (przysiółek)	Rędzina (0243)
8.	Kocury	Kocury	Kocury (0245)
9.	Kolejka	Kolejka	Kolejka (0090)
10.	Ligota Dobrodzieńska	Ligota Dobrodzieńska	Ligota Dobrodzieńska (0015)
11.	Makówczyce	Makówczyce	Makówczyce (0053)
12.	Myślina	Myślina	Myślina (0089)
		Turza (wieś)	Turza (0092)
		Dąbrowica (kolonia wsi Turza)	
13.	Pietraszów	Pietraszów	Pietraszów (0244)
		Liszczok (część wsi)	
14.	Pludry	Pludry	Pludry (0060)
15.	Rzędowice	Rzędowice	Rzędowice (0065)
		Bzionków (część wsi)	

16.	Szemrowice	Szemrowice	Szemrowice (0066)
17.	Warłów	Warłów	Warłów (0076)
		Malichów (przysiółek)	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Dobrodzieniu oraz PODGiK w Oleśnie.

1.2. Dotychczasowa struktura przestrzenna

Gmina Dobrodzień jest gminą miejsko-wiejską, co w bezpośredni sposób wpływa na sposób zagospodarowania przestrzeni i przeznaczenia pod poszczególne funkcje. Istniejące zagospodarowanie przestrzenne jest jednym z najistotniejszych czynników rzutujących na sformułowanie zasad przestrzennego rozwoju gminy.

Struktura funkcjonalno- przestrzenna gminy Dobrodzień kształtowała się przez wiele wieków i miały na nią wpływ uwarunkowania o różnej genezie. Do najważniejszych czynników należą: uwarunkowania historyczne, uwarunkowania przyrodnicze (w tym pokrycie terenu – lasy, ukształtowanie terenu) oraz trwałe elementy zagospodarowania, takie jak: rzeki, drogi, zamknięte tereny wojskowe, które stanowią bariery przestrzenne. Na terenie Gminy Dobrodzień barierę taką stanowi droga krajowa nr 46 oraz niewielkie rzeki: Myślina, Myślinka, Libawa, a w południowej części gminy rzeki Bziniczka, Smolina i Lublinica

Z chronologii rozwoju osadnictwa na terenie gminy wynika, iż najstarsze osadnictwo powstało już w średniowieczu – miasto Dobrodzień oraz wsie Bzinica Stara, Główczyce, Gosławice, Ligota Dobrodzieńska, Rzędowice, Szemrowice, Turza, Warłów, Zwóz. Wsie o najmłodszej metryce to Kolejka i Bzinica Nowa. Uogólniając, układy przestrzenne wsi w gminie Dobrodzień (poza miastem), nie reprezentują wybitnych wartości historycznych, kompozycyjnych i krajobrazowych, więc nie wymagają szczególnej ochrony prawnej. Ze względu na charakter zabudowy w gminie Dobrodzień (poza miastem), występują 2 typy krajobrazu:

1) wiejski z zabudową zwartą (Błachów, Bzinica Nowa, Główczyce, Gosławice, Ligota Dobrodzieńska, Pietraszów, Pludry, Rzędowice, Warłów, Zwóz),
2) wiejski z zabudową rozproszoną (pozostałe wsie).

Najczęściej występującym układem przestrzennym we wsiach gminy Dobrodzień jest przydrożnica o charakterze zwartym lub rozproszonym (Główczyce, Myślina, Pludry, Rzędowice, Szemrowice). Pozostałe wsie mają układ ulicówki (Błachów, Bzinica Stara, Kolejka, Ligota Dobrodzieńska, Makowczyce, Turza, Zwóz).

W większości wsi wymienione układy są naruszone w niewielkim stopniu. Nowa zabudowa (mieszkaniowa i usługowa) występuje głównie w mieście Dobrodzień oraz większych wsiach (Gosławice, Myślina, Pludry, Rzędowice, Szemrowice). Zmiana charakteru zabudowy następuje w wyniku przebudowy, wymiany i uzupełnień z pominięciem cech tradycyjnych i regionalnych. Stopień występowania tych zjawisk jest proporcjonalny do natężenia ruchu budowlanego: wyższy w większych wsiach, niewielki w mniejszych wsiach.

Ogólnie układy przestrzenne wsi w gminie Dobrodzień nie reprezentują wybitnych wartości historycznych, kompozycyjnych i krajobrazowych i nie wymagają ochrony prawnej. Natomiast ochronie podlega układ urbanistyczny miasta Dobrodzień, który częściowo zachował średniowieczny układ, mimo modyfikacji i poszerzenia Rynku. Oparty jest na planie prostokąta, usytuowanego dłuższymi bokami w kierunku wschód – zachód, a krótszymi w kierunku północ – południe. Układ ulic ukształtował prostokątny blok, od strony zachodniej wydłużony trapezowato. Trzy kościoły parafialne rzymsko – katolickie usytuowane są wewnątrz układu, w południowej i zachodniej jego części. Ochronie konserwatorskiej podlega zespół urbanistyczny w granicach zewnętrznych tego obszaru, jak również wyloty drożne na północy, południu i wschodzie. Ponieważ przez 60 lat, od wydania decyzji w 1953 r. do dziś, obszar historycznego założenia nie został ściśle określony, koniecznym jest pilne jego uściślenie. Proponuje się zamknięcie zabytkowego zespołu urbanistycznego ulicami: od zachodu Stein, Cmentarną i Opolską (lub potokiem Myślinka), od południa ul. Piastowską (do nr 35 - dawnego starostwa, sądu i urzędu skarbowego) i parkiem krajobrazowym (przylegającym do ul. Pocztowej i Parkowej), od wschodu

dawnym zespołem folwarcznym i pałacem oraz ul. Lubliniecką (do nr 83 – dawnego młyna), od północy ul. Polną i Oleską (do nr 11 – wodociągowej wieży ciśnień).

Zabudowa usługowa i produkcyjna wykazuje koncentrację na terenie miasta Dobrodzień jako ośrodka obsługi ludności, ponadlokalnego centrum rozwoju i ważnego ośrodka produkcyjnego i kulturalnego regionu. Większa koncentracja przestrzenna terenów produkcyjno-usługowych w stosunku do wielkości jednostki osadniczej występuje również w Pludrach, Bzinicy Starej oraz Myślinie.

W pozostałych miejscowościach występują nieliczne punkty handlowe, usługowe, produkcyjno-usługowe . Analiza rozmieszczenia obiektów usługowych na obszarze gminy pozwala stwierdzić, że obecne potrzeby jej mieszkańców w tym zakresie są zaspokojone. Rozwój zabudowy mieszkaniowej musi jednak pociągać za sobą równomierny wzrost zainwestowania funkcją usługową.

Ponadto najważniejszymi zewnętrznymi uwarunkowaniami rozwojowymi terenu gminy są układ dróg: krajowej Nr 46 Częstochowa – Opole oraz wojewódzkiej Nr 911 Zawadzkie – Olesno z obwodnicami miasta, które stanowią podstawowy układ obsługujący gminę oraz produkcja w branży stolarskiej – znak rozpoznawczy w skali krajowej wiodącej działalności gospodarczej prowadzonej na terenie gminy.

Pozytywnej ocenie krajobrazu kulturowego gminy Dobrodzień sprzyja brak znacznych przekształceń powodowanych przez wielki przemysł.

1.3. Obszary otwarte

Gmina Dobrodzień charakteryzuje się dużą harmonią krajobrazu, mimo zachwianych mechanizmów ochrony i równowagi biologicznej. Najbardziej przekształcony obszar występuje w okolicy miasta Dobrodzienia. Jednak duża ilość naturalnych elementów wzmacniających ekosystemy polne, wpływa pozytywnie na harmonię krajobrazu i hamuje procesy degradujące.

Obszar gminy jest zróżnicowany, północno – wschodnia część jest pagórkowata(osiągając ok. 280 m n.p.m.), zaś południowo – zachodnia nizinna, średnia wysokość wynosi 195 m n.p.m. Pagórkowate tereny, dużo leśnych duktów, sporo stawów i niewielkich rzek stanowią naturalny potencjał gminy do rozwoju różnych form rozwoju agroturystyki i rekreacji.

Nizinno-wyżynne położenie terenów gminy wskazuje na duży potencjał przyrodniczy w zakresie bioróżnorodności florystycznej i faunistycznej. Występuje tu bowiem przenikanie się elementów typowych dla nizin środkowopolskich i typowych dla wyżyn południowopolskich, z domieszką elementów górskich.

System przyrodniczy gminy Dobrodzień ma charakter rolniczo – leśny, gdyż prawie połowę jej obszaru stanowią lasy (7695 ha lasów na 16.284 ha powierzchni całej gminy). Na przestrzenny układ form przyrodniczych, składają się:

1) duże, zwarte kompleksy leśne w północnej i południowej części gminy oraz mniejsze obszary leśne w środkowej i zachodniej części gminy pełniące rolę lokalnych węzłów ekologicznych i oddziałujące na bezpośrednio przyległe obszary.
2) korytarze ekologiczne - elementy tranzytowe, składające się z mało zniekształconych, stanowiących połączenie rozproszonych kompleksów leśnych i zieleni śródpolnej, sprzyjający migracji flory i fauny i zapewnienie ciągłości przestrzennej dla sąsiednich ekosystemów.

Położenie geograficzne, ukształtowanie terenu oraz doliny rzek, mają znaczący wpływ na rodzaj i charakter zieleni występującej w Gminie Dobrodzień. Największą powierzchnię zajmują lasy oraz grunty orne, łąki oraz pastwiska, które ulegają sukcesywnemu zalesianiu. Naturalny system zieleni uzupełniony jest przez parki, skwery, cmentarze, sady oraz zieleń towarzyszącą zabudowie zagrodowej i mieszkaniowej. Tereny zieleni urządzonej pełnią funkcje rekreacyjne, ekologiczne i zdrowotne wpływając na łagodzenie lub eliminację uciążliwości życia na terenach zabudowy. Kształtują ponadto układy urbanistyczne, wprowadzają ład przestrzenny oraz nadają specyficzny i indywidualny charakter miejscowości.

Obszary otwarte czyli: pola uprawne, , łąki, zadrzewienia, nieużytki, wody otwarte itp. oraz lasy zajmują znaczącą część terenu gminy. Większość z nich pełni rolę produkcyjną, stanowiąc podstawę funkcjonowania lokalnego rolnictwa, leśnictwa, ogrodnictwa, hodowli. Jednocześnie obszary otwarte pełnią coraz bardziej dostrzeganą i docenianą rolę pozaprodukcyjną związaną z tworzeniem bazy przyrodniczej gminy i walorów krajobrazu. Walory te coraz częściej mają już swój wymiar promocyjny i ekonomiczny jako potencjalne środowisko rozwoju nowych funkcji, jak na przykład usługi turystyczne.

Lesistość gminy wynosiła w 2019 r. około 47,3% powierzchni gminy, a skupiska leśne w większości są duże oraz zwarte. Większość lasów jest własnością Lasów Państwowych. Użytki rolne stanowią drugi największy udział w powierzchni gminy.

Na obszarze gminy występuje 7 udokumentowanych złoże kopalin surowców naturalnych, kruszyw naturalnych oraz piasków formierskich, które podlegają po części eksploatacji.

1.4. Uzbrojenie terenów

W granicach gminy niemal wszystkie tereny pełniące funkcje mieszkaniowe, usługowe, produkcyjne, pozostają w zasięgu sieci wodociągowej z systemu lokalnych wodociągów miejskich i wiejskich. Poziom zaspokojenia potrzeb jest oceniany pod względem ilościowym, jako wystarczający. Stan zwodociągowania obszaru gminy wynosi ok. 89%. Stan techniczny sieci ocenia się jako dobry.

W mieście z kanalizacji korzystało w 2019 r, 78,7% mieszkańców gminy, natomiast w gminie jedynie 12,2%. Stan gospodarki ściekowej w Gminie Dobrodzień jest jeszcze jednak mało zadawalający, gdyż na obszarze gminy występuje niedoinwestowany rozwój kanalizacji sanitarnej. Odprowadzanie ścieków sanitarnych realizowane jest tam głównie w systemach indywidualnych, których uciążliwość jest tym większa im silniejszy jest stopień zurbanizowania terenu. Na terenie gminy funkcjonują oczyszczalnie ścieków w Dobrodzieniu i Pludrach.

Przeważająca część obszaru gminy jest odwadniana przez spływ powierzchniowy do rzeki Małej Panwi . Funkcje odwadniające spełnia również system rowów otwartych i układ podziemnych urządzeń melioracyjnych.

Odbiorniki są uregulowane całkowicie lub częściowo i na ogół problemy z odprowadzaniem wód deszczowych w gminie nie występują. Lokalne podtopienia gruntów ornych i użytków zielonych na terenie gminy występują w dolinach niewielkich rzek, przy wysokich stanach wód.

Energia elektryczna dostarczana jest do gminy przez sieć napowietrzną magistralną średniego napięcia (15kV) i stację transformatorowo - rozdzielczą GPZ „Dobrodzień". W przypadkach awaryjnych jest możliwość zasilania tej sieci z analogicznych pobliskich GPZ. Do sieci magistralnych średniego napięcia łączących powyżej wymienione GPZ podłączone są stacje transformatorowe 15/0,4 kV, z których zasilani są odbiorcy liniami elektroenergetycznymi niskiego napięcia. Istniejący system zasilania liniami 15 kV zaspokaja obecne i perspektywiczne potrzeby elektroenergetyczne, przy założeniu umiarkowanego tempa rozwoju gminy i standardowych przerw w dostarczaniu energii.

Na terenie miasta i gminy Dobrodzień nie występuje scentralizowany system ciepłowniczy. Na omawianym obszarze znajduje się kilkanaście niewielkich kotłowni lokalnych, które dostarczają ciepło na potrzeby budynków. System ciepłowniczy pozostałej części miasta i gminy oparty jest na indywidualnych źródłach ciepła - małych kotłowniach domowych, opalanych przede wszystkim, węglem i drewnem oraz w niewielu przypadkach olejem opałowym bądź gazem ziemnym ze zbiorników naziemnych. Z takich rozwiązań korzysta większość mieszkańców gminy w celu ogrzania pomieszczeń i podgrzania c.w.u.

Zasoby mieszkaniowe charakteryzują się niską wydajnością energetyczną budynków, a niski stan techniczny sprawia, że wydatki związane z bieżącym utrzymaniem wzrastają. Jednocześnie w ostatnich latach wzrasta liczba przeprowadzonych termomodernizacji obiektów prywatnych. Z uwagi na rozproszenie zabudowy,

w przeważającej ilości zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej w dalszej perspektywie nie przewiduje się scentralizowanego systemu dostawy ciepła poza obszarem miasta Dobrodzień, głównie ze względów ekonomicznych.

Miasto oraz Gmina Dobrodzień nie posiadają zainstalowanego systemu gazu przewodowego.

1.5. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Dotychczasowy proces rozwoju zabudowy obszarów wiejskich, w oparciu o plany miejscowe ma niewielki wpływ na kształtowanie struktury przestrzennej obszarów w gminie. Planowana zabudowa na obszarach nieobjętych zapisami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wybudowana na podstawie wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu jest zjawiskiem powszechnym. Odmiennie sytuacja przedstawia się w mieście Dobrodzień, którego znaczna powierzchnia jest objęta ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Tabela 2. Wykaz obowiązujących planów miejscowych w Gminie Dobrodzień

Lp.	Nr uchwały data uchwalenia	Nazwa planu miejscowego	Ogłoszono w dniu DZ. URZ. WOJ. OPOL.
1.	VIII/56/2019 z dnia 31 maja 2019 r.	w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu MG/2 dla części gminy Dobrodzień	25.06.2019 r. Poz. 2166
2.	XL/331/2018 z dnia 17 października 2018 r.	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w Dobrodzieniu przy ul. Oleskiej i ul. Rzędowickiej	09.11.2018 r. Poz. 3135
3.	XL/332/2018 z dnia 17 października 2018 r.	w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego MG/2 dla części gminy Dobrodzień	09.11.2018 r. Poz. 3136
4.	XXXIV/282/2018 z dnia 26 lutego 2018 r.	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu w miejscowości Dobrodzień	21.03.2018 r. Poz. 784

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Dobrodzieniu

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

Ład przestrzenny to takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne (art.2 pkt 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Na aktualny stan ładu przestrzennego w mieście gminie Dobrodzień, który wyraża się w postrzeganym krajobrazie kulturowym, składają się:

1) krajobraz wynikający z istniejącej urbanistyki i architektury;
2) walory krajobrazowe rolniczej przestrzeni produkcyjnej;
3) walory krajobrazowe mozaiki terenów leśnych;

4) naturalne ukształtowanie terenu, stawy, doliny rzek;
5) krajobraz kulturowy wynikający z dawnych tradycji budowlanych;
6) szczególne walory krajobrazowe terenów chronionych;
7) elementy industrializacji takie jak: napowietrzne linie elektroenergetyczne WN, SN, NN, maszty przekaźnikowe.

Znacznie mniejszy wpływ na obecny stan ładu przestrzennego w gminie, ze względu na występowanie w większości na terenach leśnych wpływ mogą mieć tereny prawie chronione na podstawie przepisów o ochronie przyrody:

1) Obszar Natura 2000 Dolina Małej Panwi PLH160008,
2) Obszar Natura 2000 Stawy Pluderskie PLH160021,
3) Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Kocia Góra,
4) Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie

Niezależnie od metody oceny walorów krajobrazowych badanego terenu, należy stwierdzić, że zachowały się one dosyć dobrze jedynie w części leśnej i lokalnie dolinnej. Na obszarze centralnym krajobraz został znacznie przekształcony, w szczególności za sprawą silniejszego rozwoju industrializacji i urbanizacji.

Substancja budowlana na terenach wiejskich generalnie harmonizuje z otoczeniem przyrodniczym i można stwierdzić, że oblicze całości komponuje się jak na zabudowę stosunkowo mocno przekształconego i zagospodarowanego Śląska. Na terenie gminy brak jest skrajnie negatywnych dominant krajobrazowych w postaci linii wysokiego napięcia 220 kV i 400 kV. Podkreślić należy stosunkowo dobrze zachowane otwarcia krajobrazowe na dolinę Myśliny i dopływów z wieloma zadrzewieniami, miedzami i laskami oraz stosunkowo dobrze uporządkowaną i zwartą zabudowę mieszkalno-gospodarczą. Wydaje się być bardzo ważnym nie rozpraszanie zabudowy zwartych terenów zabudowy wiejskiej we wszystkich miejscowościach. Ponadto Zabudowa miejska Dobrodzienia nie tworzy istotnych dysonansów krajobrazowych.

Negatywnym zjawiskiem obserwowanym od kilkudziesięciu lat jest stopniowe usuwanie pojedynczych drzew lub też całych szpalerów w dolinach rzecznych oraz na wielkopowierzchniowych terenach rolnych na wysoczyźnie. Jest to związane ze zwiększającym się natężeniem ruchu oraz stosowaniem wielkogabarytowych pojazdów w produkcji rolnej. Niestety powoduje to utratę jednej z najbardziej swoistych cech krajobrazu tej części Opolszczyzny. Dla poprawy walorów krajobrazowych oraz neutralizacji skutków negatywnych zjawisk należy jak najszybciej wprowadzić zadrzewienie osłonowe wzdłuż tras komunikacyjnych, najlepiej tradycyjnymi w tej okolicy alejami drzew owocowych, przy czym należy pamiętać, że najtrudniejsze nie jest posadzenie drzew, a ich późniejsza pielęgnacja. Drzewa powinny być dopasowane do lokalnych uwarunkowań siedliskowych i krajobrazowych. Trzeba także przywrócić wielkoobszarowym uprawom rolniczym zadrzewienia śródpolne, a także tworzyć kępy drzew na rozdrożach, małe remizy. Istotne także z punktu widzenia ochrony wód będzie odbudowa i zabezpieczenie jeszcze istniejących zadrzewień nadpotokowych.

Bardzo istotnym działaniem jest ochrona polan łąkowych w lasach w Rędzinie, w okolicach Rzędowic, Klekotnej, Malichowa i Kocur. Stąd ochrona walorów krajobrazowych w zagospodarowaniu przestrzennym na obszarze gminy jest ważnym uwarunkowaniem. Od strony Rzędowic, Warłowa i Szemrowic występują rozległe otwarcia widokowe na obniżenie Małej Panwi oraz grzbiet Chełmu. Ustalenia studium i planu powinny być szczególnie rygorystyczne w strefach zurbanizowanych na tych obszarach, co dotyczy zarówno funkcji, jak i form urbanistyczno-architektonicznych. Niejednokrotnie bowiem realizacja funkcji potencjalnie naruszających ład przestrzenny, w tym produkcyjno-usługowych przy zachowaniu odpowiedniej formy może dobrze wkomponowywać się w historyczne założenia ruralistyczne. Z drugiej strony realizacja trywialnych funkcji osadniczych przy złej formie może stwarzać chaos przestrzenny. Na obszarach ww. wsi należy zwracać na te zagadnienia szczególną uwagę. Uzasadnione wydaje się na tych terenach wprowadzenia zakazu lokalizacji obiektów budowlanych o wysokości > 20 m. Niekorzystne dla ochrony walorów krajobrazowych jest rozbudowa funkcji gospodarczych na eksponowanych stokach wzdłuż drogi Bzionków – Rzędowice.

Elementami punktowymi degradującymi krajobraz są stacje bazowe telefonii, pojedyncze silosy paszowe i zbożowe w gospodarstwach rolnych. Elementami obszarowymi są instalacje przemysłowe zakładów produkcyjnych, a także ciepłowni i innych zakładów usługowych. Nie są to jednak dominanty rażące.

Dla terenów zachowanych zabytkowych układów ruralistycznych oraz zabytkowych zespołów zabudowy, powinno się stosować zalecenia ochronne sformułowane w studium oraz gminnym programie ochrony zabytków.

Na obszarach chronionych ze względu na zachowane walory przyrodnicze powinno się stosować zalecenia ochronne z rozporządzeń wojewody dotyczące poszczególnych typów ekosystemów oraz całości obszarów.

Biorąc pod uwagę słabo zurbanizowany charakter północnej, południowej i zachodniej części gminy trzeba podkreślić, że stosunkowo dobrze zachowały się tu wnętrza krajobrazowe tworzone przez doliny rzeczne, w szczególności Myśliny i dopływów z okolic Rzędowic i Warłowa oraz kompleksy leśne i leśno-łąkowe Tereny otwarte urozmaicone są rzadko zadrzewieniami liniowymi występującymi zarówno wzdłuż dróg jak i cieków wodnych. Dla poprawy walorów przyrodniczo-krajobrazowych i przeciwerozyjnych postulowane jest wprowadzenie nowych nasadzeń wzdłuż dróg i cieków oraz ochrona i odbudowa starych. Liczne aleje drzew mają duże walory fizjonomiczne i użytkowe jako bariery przeciw wiatrowe. Obszarem gminy o największych potrzebach w zakresie zadrzewień przeciwerozyjnych jest część centralna i zachodnia.

Dla poprawy walorów krajobrazowych oraz neutralizacji skutków negatywnych inwestycji należy przewidzieć wprowadzenie dodatkowych zadrzewień osłonowych wzdłuż dróg i osiedli, a także wokół pozostałych dużych i wysokich konstrukcji budowlanych. Wskazane byłoby także przywracanie kęp drzew na rozdrożach, małych remiz i czyżni. Istotna z punktu widzenia ochrony wód będzie odbudowa i zabezpieczenie jeszcze istniejących zadrzewień nadrzecznych. Należy dążyć do przywrócenia spójności liniowym zadrzewieniom, szczególnie w obszarach, gdzie jest miejsce na nasadzenia. Planując nowe drogi należy przewidywać potrzebę tworzenia zieleni przydrożnej.

Istotne jest, by nowe plany zagospodarowania przestrzennego, zgodnie ze studium, przewidywały koncentrację zabudowy w istniejących obszarach otwartych wewnątrz miasta lub wsi lub na zewnątrz w strefie bezpośredniego sąsiedztwa z już istniejącą zabudową. Niepożądane jest wychodzenie z zabudową na nowe tereny wolne poza założeniami miasta i wsi. W szczególności niekorzystna jest zabudowa liniowa wzdłuż ciągów komunikacyjnych w miejscach oddalonych od centralnych obszarów zurbanizowania. Konieczna jest rewitalizacja wszystkich chronionych założeń urbanistycznych, ruralistycznych i parkowych.

W procesie sporządzania ustaleń planów i studium istotne jest nie sytuowanie nowej zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie terenów o najwyższych walorach przyrodniczych, np. w dolinach rzecznych, w strefach ekotononych dużych kompleksów leśnych i projektowanych użytkach ekologicznych oraz stanowiskach dokumentacyjnych. Tereny te powinny być otoczone innymi terenami otwartymi.

3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

3.1. Położenie fizyczno-geograficzne

Według podziału Polski na regiony fizycznogeograficzne (*regionalizacja wg J. Kondrackiego, 2002 r.),* obszar gminy Dobrodzień leży w obrębie trzech mezoregionów:

Tabela 3.1. Gmina Dobrodzień na tle **r**egionów fizycznogeograficznych (od prowincji do mezoregionów) wg Kondrackiego (2002).

Nazwa	**Regiony fizycznogeograficzne/ zasięg**		
Megaregion	Pozaalpejska Europa Środkowa		
Prowincja	Niż Środkowoeuropejski	Wyżyny Polskie	
Podprowincja	Niziny Środkowopolskie	Wyżyna Śląsko-Krakowska	
Makroregion	Nizina Śląska	Wyżyna Woźnicko-Wieluńska	
Mezoregion	Równina Opolska	Próg Woźnicki	Obniżenie Liswarty

Źródło: Opracowanie własne

Obszar opracowania, według regionalizacji fizyczno-geograficznej [Kondracki, 2000], leży w makroregionie Nizina Śląska oraz Wyżyna Woźnicko-Wieluńska, oraz w obrębie trzech mezoregionów:

1) **Równina Opolska** - Obejmuje on południowo-zachodnią, najniżej położoną nad poziomem morza część gminy. Obniżenie Równiny Opolskiej związane jest tu z wcinającą się w tereny wyżyny doliną Małej Panwi na południu oraz równiną wodnolodowcową na zachodzie. Większa część południowo-zachodniej strefy przygranicznej gminy położona jest na piaszczysto-żwirowych plejstoceńskich terasach rzeki.
2) **Próg Woźnicki -** położony w centralnej i północno-wschodniej części gminy. Wyniesienie Progu Woźnickiego uwarunkowane jest budową geologiczną. Obszar ten zbudowany jest z górnotriasowych wapieni, piaskowców, iłów i iłowców, które są słabiej podatne na denudację niż tereny przyległe.
3) **Obniżenie Liswarty** - zaznaczające się w skrajnej północno-wschodniej części gminy w okolicach Klekotnej.

3.2. Budowa geologiczna

Na obecny stan budowy geologicznej utworów powierzchniowych obszaru gminy Dobrodzień miały wpływ procesy osadzania się i erozji skał górnotriasowych (być może również jurajskich), kilkakrotne wkraczanie na teren Polski lądolodu, sedymentacja rzeczna, intensywna erozja w okresach interglacjalnych, a także zespół procesów występujących po ostatnim zlodowaceniu.

Spośród utworów geologicznych swoje wychodnie na terenie gminy mają zarówno formacje kenozoiczne jak i mezozoiczne. Taki stan w skali regionu opolskiego nie jest typowy. W większości gmin województwa powierzchniowe utwory stanowią jedynie formacje kenozoiczne i to w zdecydowanej większości najmłodsze – czwartorzędowe.

Podłoże starsze od trzeciorzędu tworzą w gminie Dobrodzień triasowe utwory noryku i retyku. Należą one do skał budujących dużą geologiczną jednostkę strukturalną Śląska Opolskiego – Monoklinę Przedsudecką, która na południe od gminy przechodzi w inną dużą jednostkę tektoniczną Depresję Górnośląską. Na południu gminy pod pokrywą czwartorzędu dominują iły i iłowce pstre z wkładkami ławic brekcji formacji lisowskiej, zaś na północy iły i iłowce pstre z wkładkami piaskowców i piasków oraz wapieni formacji woźnickiej. Większa odporność na denudację tych utworów spowodowała wyodrębnienie się w rozwoju budowy geologicznej wyżynnego garbu górnotriasowego z kuestą (progiem strukturalnym) oddzielającą go od Niziny Śląskiej. Miąższość utworów górnotriasowych na terenie gminy przekracza kilkaset metrów.

Obecnie formacje retyku i noryku na terenie gminy Dobrodzień odsłaniają się w okolicach Rzędowic, Warłowa, Rędziny i Kocur. Do najciekawszych odsłonięć należą położone w okolicach Rędziny. W niewielkim wyrobisku występują tu wśród wiśniowych iłów kilkumetrowej grubości wychodnie ławicy brekcji lisowskiej. Brekcja lisowska zbudowana jest z dobrze obtoczonych ziaren białego wapienia oraz kanciastych okruchów szarego wapienia marglistego spojonych wapieniem krystalicznym. Skały te należą do rzadko spotykanych w odsłonięciach naturalnych.

Utwory górnotriasowe na terenie gminy zostały w późniejszym okresie w większości przykryte skałami osadowymi naniesionymi przez lodowce południowopolski i środkowopolski. Charakterystyczna na terenie gminy jest luka litostratygraficzna pomiędzy górnym triasem a czwartorzędem. Wskazuje ona na to, że w jurze, kredzie i trzeciorzędzie na badanym obszarze nie zachodziły w znaczącej skali procesy akumulacji osadów lub na fakt, iż osady tych okresów zostały w preglacjale oraz podczas zlodowaceń całkowicie zerodowane. Według wskazań literatury przedmiotu (Sobol 1996) akumulacja osadów mogła na terenie gminy Dobrodzień zachodzić w dolnej jurze, utwory te zostały później całkowicie zerodowane, natomiast w trzeciorzędzie badany obszar znajdował się w strefie granicznej basenu środkowopolskiego (jednak poza zasięgiem jego wód), w którym w neogenie akumulowały się iły, piaski i żwiry z wkładkami węgla brunatnego, pospolicie i w dużej miąższości występujące w centralnej i północnej części regionu.

Z nastaniem czwartorzędu duża część starszych utworów litologicznych na terenie gminy Dobrodzień została przykryta osadami lodowcowymi i wodnolodowcowymi w okresach glacjałów oraz rzecznymi z okresów interglacjalnych. Utwory te są obecnie najliczniej reprezentowanymi w gminie powierzchniowymi formacjami geologicznymi. Z utworów plejstocenu – epoki lodowcowej - wyróżnia się tu:

1) <u>piaski i żwiry wodnolodowcowe stadiału maksymalnego zlodowacenia środkowopolskiego</u> – stanowią dominujące powierzchniowo utwory w centralnej i północnej części gminy. Są to utwory o zróżnicowanym charakterze, w większości piaski drobno- i średnioziarniste z domieszką żwirów. Zwykle są barwy od jasnożółtej do żółtej. Ich miąższość nie przekracza zazwyczaj 5-20 m.
2) <u>gliny zwałowe tegoż zlodowacenia i stadiału</u> – występują w dużych izolowanych płatach okolicach Szemrowic, Dobrodzienia, Błachowa, Bąków, Główczyc i na północ od Rzędowic. Są to gliny szare, lub rdzawo-brązowe w silnym stopniu zapiaszczone, wykazują się niską węglanowością. W lokalnie osiągającej większy udział frakcji żwirowej aż 78% stanowi materiał północny. Gliny zwałowe osiągają miąższość kilku metrów (do 10). Najlepiej odsłaniają się w nieczynnej cegielni w Błachowie.
3) <u>piaski i żwiry kemów i tarasów kemowych tegoż zlodowacenia i stadiału</u> – występują w izolowanych płatach na południe od Rędziny oraz na północ i wschód od Klekotnej. Charakterystyczną cechą kemów jest poziome warstwowanie serii piaszczystych oraz żwirowych. Stropową warstwę stanowią bezstrukturalne piaski eoliczne powstałe w warunkach peryglacjalnych,
4) <u>piaski i żwiry teras rzecznych</u> – występują w zwartych obszarach w południowej części gminy w dolinie Małej Panwi, Myśliny, Bziniczki. Powstały w okresie pełnego rozwoju dzisiejszej sieci rzecznej podczas zlodowacenia bałtyckiego. Stanowią wyższe nadzalewowe terasy rzeczne. Pod względem litologicznym są to piaski drobno i średnioziarniste z domieszką żwirów drobnookruchowych, miejscami występują przewarstwienia mułków lub glin. Mają miąższość od kilku do 32 m (w dolinie

Małej Panwi). Najlepiej zachowane odsłonięcia piasków teras plejstoceńskich występują w wyrobiskach na południe od Myśliny.

Na przełomie plejstocenu i holocenu w warunkach peryglacjalnych silnie zaznaczyły się procesy eoliczne. Ich pozostałościami są liczne pola piasków eolicznych z wydmami dochodzącymi do 20 m. Charakterystyczną cechą piasków wydmowych jest zwiększenie stopnia obtoczenia ziaren od spągu do stropu, co świadczy o wtórnych procesach eolicznych, w wyniku których formy proste wydm w młodszym holocenie przekształcały się w formy złożone. Profile geologiczne wydm gminy odsłaniają się m.in. na przecięciach z drogami. Jedno z najlepiej zachowanych odsłonięć zlokalizowano na niewielkiej wydmie na północ od Rzędowic.

Utwory holoceńskie gminy Dobrodzień to głównie osady rzeczne związane z akumulacją Małej Panwi i jej dopływów. Osadzały się one w szerokim przedziale czasowym 10-12 tyś. lat do dziś. Pod względem litologicznym stanowią je mady, mułki, piaski i żwiry rzeczne. Zdecydowaną dominację osiągają w osadach piaski drobno- i średnioziarniste. Lokalnie na terenie gminy występują torfy o miąższości do kilkudziesięciu centymetrów, np. w dolinie Myśliny w Ligocie Dobrodzieńskiej. Torfy te są słabo zdiagenezowane i mają dużą zawartość substancji nieorganicznych (klasyfikowane są często jako namuły torfowe). W dolinach rzecznych gminy, a także na pozadolinnych terenach bezodpływowych występują lokalnie namuły. Są to piaski drobnoziarniste mułkowate lub ilaste z dużą domieszką części organicznych, o niewielkiej miąższości.

3.3. Zasoby surowcowe

Baza zasobowa kopalin na terenie Gminy Dobrodzień jest mało zróżnicowana i ogranicza się praktycznie do osadów czwartorzędowych, takich jak: piaski formierskie oraz kruszywo naturalne. Walory przyrodnicze omawianego obszaru ograniczają w znacznym stopniu możliwości wykorzystania kopalin na skalę przemysłową. Na obszarze gminy zlokalizowanych jest 7 złóż kopalin wyszczególnionych w „Rozdziale 10. Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla”.

Kruszywa naturalne, głównie pochodzenia wodnolodowcowego w mniejszym stopniu rzecznego i eolicznego, rozprzestrzenione są praktycznie na obszarze całego arkusza. Są to kruszywa drobne - plejstoceńskie i plejstoceńsko-holoceńskie - piaski różnoziarniste. W osadach wodnolodowcowych i rzecznych spotykane są większe nagromadzenia drobnych żwirów oraz zanieczyszczenia w postaci glin morenowych. Miąższość osadów mieści się zwykle w granicach od 5 m do 15 m.

Oprócz piasków w przeszłości znaczenie miały surowce ilaste ceramiki budowlanej, z których produkowana była cegła pełna różnych klas. Stanowiły je gliny zwałowe zlodowaceń środkowopolskich, eksploatowane w kilku odkrywkach dla potrzeb już nie istniejących cegielni okolicy Błachowa. Glina występuje tutaj w formie dużego płata pomiędzy Błachowem i Dobrodzieniem, na terenach pokrytych glebami klas V i VI.

Wyznaczono tutaj obszar perspektywiczny, który w przyszłości można poddać badaniom geologicznym w celu określenia jakości i zasobów kopaliny.

3.4. Warunki podłoża budowlanego

W przypadku określania warunków podłoża budowlanego dla Gminy Dobrodzień nie klasyfikowano: obszarów złóż, rozległych terenów leśnych, gruntów rolnych klasy I-IVa, oraz obszaru zwartej zabudowy miejskiej. Na pozostałych obszarach warunki podłoża budowlanego określono w dwóch kategoriach: warunki korzystne i niekorzystne, utrudniające budownictwo.

Do terenów o korzystnych warunkach podłoża budowlanego zaliczono spoiste grunty w stanie zwartym, półzwartym i twardoplastycznym (gliny piaszczyste) oraz grunty niespoiste średniozagęszczone (piaski i żwiry) tworzące rozległy, zajmujący przeważającą cześć gminy kompleks glacjalno-fluwioglacjalny. Jako korzystny określono także teren występowania średniozagęszczonych gruntów niespoistych, występujący w południowej i południowozachodniej części gminy jako piaski i żwiry plejstoceńskiej terasy nadzalewowej w dolinie Małej

Panwi i jej prawobrzeżnych dopływów. Do korzystnych zaliczono też nieliczne wychodnie mezozoicznego podłoża – triasowych iłowców i iłów występujące w północnej części omawianego arkusza. Należy jednak pamiętać że zmiany wilgotności iłów w podłożu budowlanym mogą powodować bardzo niekorzystne dla obiektów zjawiska pęcznienia i skurczu. Na wszystkich tych obszarach zwierciadło wód gruntowych występuje na poziomie poniżej 2 m p.p.t., nie występują zjawiska geodynamiczne, a nachylenie stoków na obszarach bezleśnych nie przekracza 12%. Na obszarze Gminy Dobrodzień tereny korzystnych warunków podłoża budowlanego obejmują: okolice Bzinicy, Kocurów i Rzędowic, rozległy obszar Turza-Ligota Dobrodzieńska-Dobrodzień-Myślina.

Do terenów o niekorzystnych warunkach podłoża budowlanego zaliczono obszary występowania słabonośnych gruntów organicznych (namuły torfiaste i piaszczyste) i niespoistych gruntów słabo zagęszczonych (piaski i żwiry), które wypełniają doliny rzeczne. Niekorzystne warunki określono także dla sporadycznie występujących na terenach bezleśnych niespoistych gruntów słabozagęszczonych wykształconych w postaci piasków eolicznych. Ponadto w dolinach rzek, gdzie zwierciadło wód gruntowych zalega zwykle płycej niż 2 m p.p.t., a wody miejscami mogą mieć charakter agresywny wobec stali i betonu. Dodatkowo obszary te narażone są na powodzie. Na obszarze Gminy Dobrodzień niekorzystne warunki podłoża budowlanego występują w dolinach: małej Panwi, Myśliny, Bziniczki, a także na podmokłych polanach śródleśnych na południu i północy gminy oraz na południe od Dobrodzienia.

3.5. Warunki hydrograficzne i hydrogeologiczne

3.5.1. Główne zbiorniki wód podziemnych

Pierwszy poziom wodonośny na terenie gminy Dobrodzień występuje na zróżnicowanej głębokości, która jest uwarunkowana litologią, rzeźbą terenu i rozcięciami erozyjnymi odwadniającymi teren. Ogólnie poziom swobodnego zwierciadła wód gruntowych położony jest na głębokości 0-2 m w obszarze dolin rzecznych i na terenach podmokłych, 5-10 m na wysoczyznach i może dochodzić do 20 m w ich częściach wierzchołkowych.
Większa część gminy leży w zasięgu Kluczborsko-Lublinieckiego Regionu Hydrogeologicznego z głównym poziomem wodonośnym czwartorzędowym, częściowo górnotriasowym. Głębokość zalegania poziomu wód i wydajności poziomów przedstawiają się następująco:

1) Q (piaski i żwiry) – do 60 m, przeciętna wydajność – 10-70 m^3/h, na południu gminy większa, na północy mniejsza, miąższość warstw wodonośnych od 0 do kilkudziesięciu metrów,
2) Tr (piaskowce, wapienie, zwietrzeliny wapieni) – od 5 do 90 m, wydajność od kilku do 25 m^3/h, miąższość warstw wodonośnych do 5 m.

Na południe od Pluder zaznacza się Region Bytomsko-Olkuski reprezentowany przez Rejon Małej Panwi z głównym poziomem wodonośnym w czwartorzędowych piaskach i żwirach rzecznych zalegających na głębokości do 20 m, o miąższości do 60 m i wydajności 10-90 m^3/h.

Na większości obszaru gminy izolacja wód podziemnych jest pełna lub połowiczna, możliwość ich zanieczyszczenia jest potencjalnie mniejsza. Największą izolacją charakteryzują się tereny centralnej części gminy, najmniejszą południowej i północnej.

Pod obszarami gminy Dobrodzień zalegają 4 zbiorniki wód podziemnych należące do krajowych Głównych Zbiorników Wód Podziemnych:

1) Nr 335 Krapkowice – Strzelce Opolskie – w południowo-zachodniej części gminy. Zbiornik zlokalizowany jest w utworach triasu dolnego w ośrodku szczelinowo – porowym o szacowanych zasobach dyspozycyjnych 50 000 m^3/d i średniej głębokości ujęć 100 – 600 m.
2) GZWP nr 333 Opole – Zawadzkie; obejmuje swoim zasięgiem strefę występowania szczelinowo-krasowych utworów środkowego i górnego wapienia muszlowego o powierzchni ok. 750 km^2 , jego fragment przebiega przez południowy kraniec gminy Dobrodzień. Jest to jeden z najzasobniejszych

zbiorników wód podziemnych w kraju. Średnia głębokość ujęć wodnych na zbiorniku wynosi 120-240 m, a zasoby dyspozycyjne wynoszą 194 tys. m^3/d.

3) Nr 327 Lubliniec – Myszków (kontynuacja GZWP Nr 333) – w południowej części gminy. Zbiornik zlokalizowany jest w utworach triasu środkowego i dolnego, w ośrodku szczelinowo – krasowym o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 312 000 m^3/d i średniej głębokości ujęć 135 m;
4) Nr 328 Dolina kopalna Małej Panwi – w południowej części gminy przy korycie Małej Panwi. Zbiornik zlokalizowany jest w utworach czwartorzędowych w ośrodku porowym o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 156 000 m^3/d i średniej głębokości ujęć 60 m; całkowita powierzchnia zbiornika wynosi 158 km^2.

Zbiorniki GZWP Nr 328 i Nr 327 (Nr 333) objęte są Obszarem Najwyższej Ochrony wód podziemnych - ONO, zaś zbiornik 335 objęty jest Obszarem Wysokiej Ochrony – OWO.

3.5.2. Jednolite części wód podziemnych

Przeważająca część Gminy Dobrodzień położona jest w granicach dwóch Jednolitej Części Wód Podziemnych:

1) **JCWPd nr 110 (PLGW6000110)** - zagrożenie antropogeniczne zbiornika stanowi lej depresji (lej regionalny- lokalny) związane z poborem wód podziemnych, odwodnieniami kopalnianymi, wpływem aglomeracji itp.. Stan ilościowy oraz chemiczny zbiornika w 2012 r. został oceniony jako dobry. Ogólna ocena stanu JCWPd jest dobra. Zbiornik jest zagrożony ryzykiem niespełnienia celów środowiskowych.
2) **JCWPd nr 98 (PLGW600098)** - zajmuje niewielki obszar północno-wschodni gminy. Zagrożenie antropogeniczne zbiornika stanowi lej depresji (lej regionalny- lokalny) związane z poborem wód podziemnych, odwodnieniami kopalnianymi, wpływem aglomeracji itp. Stan ilościowy oraz chemiczny zbiornika w 2012 r. został oceniony jako dobry. Ogólna ocena stanu JCWPd jest dobra. Zbiornik jest zagrożony ryzykiem niespełnienia celów środowiskowych.

3.5.3. Wody powierzchniowe

Obszar gminy Dobrodzień w całości należy do dorzecza Odry. W dorzeczu tym wyróżnić można na badanym obszarze podrzędne zlewnie Małej Panwi i Warty. W północnej części gminy na wyniesieniach Progu Woźnickiego przebiega wododział tych dwu zlewni. Większa część gminy Dobrodzień należy do zlewni Małej Panwi, która dzieli się tu na przyrzecze Małej Panwi i zlewnie Myśliny, Libawy, Bziniczki, Smoliny i Lublinicy. Zlewnia Warty reprezentowana jest przez górne części zlewni Łomnicy i Młynówki, które są dopływami Liswarty.

Do zlewni Małej Panwi należy niemal cała gmina z wyjątkiem niewielkich terenów na północnym wschodzie. Rzeka reprezentowana jest na terenie gminy jedynie przez krótki kilkukilometrowy przygraniczny odcinek z gminą Zawadzkie. Należy on do środkowego biegu rzeki. Pomimo przekształcenia na wielu odcinkach koryta rzeka należy do najbardziej naturalnych w sieci hydrograficznej Opolszczyzny. Odcinek od Zawadzkiego do Kolonowskiego (na zachód od granicy gminy Dobrodzień) ma unikalny w skali regionu, naturalny charakter. Odcinek ten wraz z przylegającą do koryta częścią doliny podlega ochronie prawnej. Dopływy Małej Panwi na terenie gminy charakteryzują się zbliżonym do równoleżnikowego przebiegiem.

Zlewnia podrzędna Myśliny zaznacza się w systemie hydrograficznym gminy Dobrodzień w centralnej i zachodniej jej części. Strefa źródliskowa rzeki znajduje się na terenach leśnych na północ od Rzędowic. W górnym odcinku dolina Myśliny jest głęboko wcięta w krajobraz. W dnie doliny rzeka płynie małymi meandrami wśród namułów. Najważniejszym dopływem Myśliny na terenie gminy jest przepływająca przez Dobrodzień Myślinka.

Drugim dużym dopływem Małej Panwi z terenów gminy jest Bziniczka. Rzeka wypływa z okolic Gwoździan, odwadnia teren położony na południe od zlewni Myśliny. Rzeka płynie w większości w leśnym

otoczeniu uregulowanym korytem. Na zachód od Pluder opuszcza teren gminy i płynie po terasach plejstoceńskich Małej Panwi wśród wydm. Na tym odcinku charakteryzuje się bardzo wysokimi walorami przyrodniczymi i zbliżonym do naturalnego przebiegiem koryta. Bziniczka uchodzi do Małej Panwi w Kolonowskiem.

Na południe od zlewni Bziniczki równolegle do jej biegu płynie niewielki ciek - Smolina, który wypływa w okolicach Łagiewnik Małych. Najciekawszym przyrodniczo fragmentem rzeki jest odcinek położony na południe od Pluder. W rozszerzającej się dolinie utworzono szereg nieregularnych stawów o wysokich walorach przyrodniczych. Smolina uchodzi do Małej Panwi.

Północno-zachodnia część gminy w okolicach Szemrowic i Kocur odwadniana jest przez strefę źródliskową Libawy i jej dopływów. Na terenie analizowanej gminy zlokalizowane są krótkie początkowe odcinki tych cieków. Libawa płynie regularnie na zachód i wpada do Zbiornika Turawskiego. Podobnie jak w przypadku jej zlewni wygląda sytuacja w północno-wschodniej części gminy, gdzie występują krótkie, początkowe odcinki dopływów Łomnicy i Młynówki należących do zlewni Liswarty (Warty).

Podsumowując charakterystykę rzecznej części systemu hydrograficznego gminy Dobrodzień należy podkreślić przewagę dorzecza Małej Panwi w odwadnianiu terenów gminy oraz wododziałowe położenie jej terenów (w części północnej) pomiędzy zlewniami Warty i Małej Panwi. Wododziałowe położenie w stosunku do tych zlewni niesie za sobą konsekwencje dotyczące zasad gospodarowania wodą, w tym planowania budowy systemów kanalizacji oraz ochrony stref źródliskowych przed powierzchniowymi i zorganizowanymi źródłami emisji ścieków.

Gęstość sieci rzecznej gminy Dobrodzień należy do przeciętnych w skali Opolszczyzny. Największa jest w południowej jej części. Dochodzi tu do 0,75-1,00 km/km2. W centralnej i północnej części gminy gęstość sieci wynosi średnio 0,5-0,75 km/km2. Tak niski wskaźnik dla tego terenu jest wynikiem niewielkiej gęstości cieków na wododziałowym obszarze Małej Panwi i Warty. Dla porównania przeciętna gęstość sieci rzecznej Opolszczyzny kształtuje się w granicach 0,75-1,00 km/km2.

Okres występowania wezbrań dla rzek gminy Dobrodzień przypada na lato i wiosnę. Latem wezbrania występują z największym prawdopodobieństwem w lipcu i sierpniu, zaś wiosną w marcu i maju. Wystąpienie wezbrań najczęściej związane jest z intensywnymi opadami atmosferycznymi.

Okres występowania niżówek dla cieków obszaru gminy przypada na lato (czerwiec – lipiec). Niżówki letnie są typowe dla centralnej i północnej części Opolszczyzny.

Pod względem zasobności gminy Dobrodzień w stojące wody powierzchniowe gmina nie charakteryzuje się zbyt dużym bogactwem. Ważniejszymi w systemie hydrologicznym gminy zbiornikami wodnymi są stawy i zbiorniki przeciwpożarowe zlokalizowane w dolinie Myśliny, Myślinki, Bziniczki i Smoliny, oraz wyrobiska poeksploatacyjne piasków i żwirów w okolicach miejscowości Myślina. Charakteryzują się one bardzo wysokimi walorami przyrodniczymi. W granicach gminy największe stawy zlokalizowane są:

1) w dolinie Smoliny na południe od Pluder – Stawy Pluderskie,
2) w dolinie Myślinki koło Zwoza i w Dobrodzieniu,
3) w dolinie Bziniczki koło Bąków i w lesie na północ od Bąków,
4) w dolinie Myśliny koło Bzionkowa.

Większość niewielkich zbiorników gminy powstała przez alimentację wód rzek lub zalanie płytkimi wodami gruntowymi wyrobisk poeksploatacyjnych.

Istotną cechą reżimu hydrologicznego gminy są torfowiska niskie i tereny trwale podmokłe. Występują one na rozproszonych niewielkich obszarach, najczęściej w głęboko wciętych dolinach rzek oraz w strefach źródliskowych Progu Woźnickiego, w północnej części gminy. Niewielkie torfowiska zlokalizowano również w zachodniej i południowej części gminy wśród obniżeń pomiędzy wydmami.

Charakterystyczną cechą torfowisk jest duża wrażliwość ich wysoce wysublimowanego reżimu hydrologicznego. Obecny reżim hydrologiczny większości torfowisk gminy został zdegenerowany przez

melioracje, których celem było przywrócenie terenów dla potrzeb upraw leśnych lub rolnych. Tylko niewielka część obszarów torfowiskowych gminy posiada charakter zbliżony do naturalnego.

Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przedmiotowy obszar znajduje się w granicach 12 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP).

3.6. Warunki klimatu lokalnego

Klimat gminy należy do surowych w skali regionu. Surowość klimatu przejawia się tu większymi amplitudami temperatur, niższymi temperaturami w okresie letnim, dużą liczbą opadów, skróconym sezonem wegetacyjnym, grubszą pokrywą śniegową i dłuższym okresem jej występowania. Zimy są w gminie długie i ostrzejsze niż, np. w dolinie Odry, lata krótsze i zimniejsze.

Analiza danych klimatycznych dla terenu gminy Dobrodzień, wskazująca na mniej korzystne warunki niż panujące w centralnej części Niziny Śląskiej, potwierdzana jest przez obserwacje fenologiczne autora. Okresy wiosennego kwitnienia poszczególnych grup roślin są w gminie opóźnione o kilka dni w stosunku do występujących w Opolu. Pogorszenie się warunków klimatycznych gminy w stosunku do panujących w Opolu jest konsekwencją granicznego położenia badanego terenu pomiędzy nizinami środkowopolskimi, reprezentowanymi przez Nizinę Śląską i wyżynami południowopolskimi, reprezentowanymi przez Wyżynę Woźnicko-Wieluńską.

Gmina Dobrodzień charakteryzuje się korzystnymi i zróżnicowanymi warunkami mikroklimatycznymi, co związane jest ze zróżnicowaniem rzeźby terenu, występowaniem wielkoprzestrzennych ekosystemów leśnych i łąkowych. Zróżnicowanie to stwarza różnorodność warunków bioklimatycznych w zakresie insolacji, przewietrzania, produkcji tlenu, uwilgocenia, produkcji ozonu, struktury jonowej, fitoaerozoli i aeroplanktonu. Zróżnicowanie tych uwarunkowań jest czynnikiem zwiększającym atrakcyjność gminy dla rozwoju turystyki ekologicznej.

Na obszarze gminy występują następujące strefy topoklimatyczne o różnych uwarunkowaniach do zabudowy:

1) doliny Małej Panwi, Myśliny, Brzyniczki, Smoliny wraz z dolinkami dopływów – jest to strefa o najmniej korzystnych warunkach. Doliny rzek są głównymi osiami, do których spływa zimne i wilgotne powietrze z przyległych wysoczyzn. Występuje w nich większe prawdopodobieństwo wystąpienia mgieł i przymrozków, niższe temperatury, zwiększona wilgotność powietrza, zwiększona prędkość wiatrów,
2) wysoczyzny przyległe do dolin – jest to strefa o korzystniejszych warunkach klimatycznych ze względu na wyniesienie 3-5 m ponad dno dolin rzecznych. Im większe wyniesienie, tym mniejszy wpływ negatywnych czynników pogodowych charakterystycznych dla den dolin rzek i korzystniejsze warunki,
3) wysoczyzny polodowcowe i ostańce erozyjne – są to strefy najbardziej korzystnych warunków mikroklimatycznych. Obszary te są dobrze przewietrzane i nasłonecznione. Nie tworzą się tu zastoiska mas zimnego powietrza. Mniejsze jest prawdopodobieństwo powstawania mgieł i przymrozków, wyższe są temperatury niż na obszarach przyległych dolin. Warunki mikroklimatyczne są tym korzystniejsze im dalej wysoczyzna jest położona w stosunku do dolin rzecznych. Istotnym czynnikiem jest również wystawa stoków. Najkorzystniejsze warunki panują na stokach o wystawie południowej.

3.7. Warunki glebowe i rolnicza przestrzeń produkcyjna

Dominujące powierzchniowo gleby w gminie Dobrodzień należą do następujących głównych typów i podtypów gleb:

1) **Gleby fitogeniczne** - na terenie gminy nie występują w znacznym udziale. Jedynym miejscem ich występowania są wydmowe tereny położone w lasach w północnej (okolice Klekotnej) i południowej części gminy (okolice Pietraszowa). Gleby te charakteryzują się słabym wykształceniem profilu i niską wartością rolniczą. Zostały w większości zalesione.

2) **Gleby autogeniczne** - posiadają zdecydowaną obszarową dominację w pokrywie glebowej gminy. Reprezentowane są przez czarnoziemy (zdegradowane i gleby szarobrunatne – występują w nielicznych płatach w centralnej części gminy), brunatne właściwe (występują w największym natężeniu w centralnej części gminy w okolicach Szemrowic, Dobrodzienia, Ligoty Dobrodzieńskiej, Rzędowic), brunatne kwaśne (występują pospolicie w centralnej części gminy), płowe (występują razem z płatami gleb brunatnych właściwych i kwaśnych na terenie całej gminy, w większym udziale w części centralnej), rdzawe i bielicowe (występują w kilku zwartych płatach w południowej i północnej części gminy w okolicach Pluder, Klekotnej, Myśliny).
3) **Gleby semihydrogeniczne** – reprezentowane przez czarne ziemie (występują na niewielkich obszarach w centralnej części gminy koło Dobrodzienia), gleby opadowo-glejowe i gruntowo-glejowe – występują w kilku powierzchniach po obu stronach doliny Myśliny).
4) **Gleby hydrogeniczne** - reprezentowane są na terenie gminy przez gleby aluwialne mad rzecznych (większe powierzchnie wstępowania tych gleb występują w dolinie Myśliny i Małej Panwi), gleby mułowe (występują głównie na niewielkich powierzchniach w dolinach rzecznych całej gminy), gleby torfowe (występują na niewielkich powierzchniach w dolinach rzecznych, m.in. w Ligocie Dobrodzieńskiej).

Pokrywa glebowa Gminy Dobrodzień charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem typologicznym gleb. Generalnie gleby o dużej wartości dla produkcji rolnej zlokalizowane są w centralnej części gminy w okolicach Dobrodzienia, Rzędowic, Błachowa, Ligoty Dobrodzieńskiej, Makowczyc, Bzinicy, Szemrowic i Warłowa. Najsłabsze gleby dla produkcji rolnej posiadają sołectwa Kocury, Klekotna, Myślina, Pludry.

Wśród dominujących utworów glebowych Gminy Dobrodzień wyróżnić można w szczególności utwory piaszczyste piasków luźnych występujących na obszarach wydmowych, piasków słabogliniastych występujących pospolicie na terenie całej gminy, piasków gliniastych lekkich występujących również pospolicie na terenie gminy (zwłaszcza w części centralnej), piasków gliniastych występujących głównie w okolicach Szemrowic, Błachowa, Dobrodzienia, Bąków.

Wśród gleb gliniastych zlokalizowano tu gliny lekkie występujące w zwartych obszarach w okolicach Szemrowic i Błachowa, gliny średnie występujące nielicznie w centralnej części gminy. Pozostałe utwory glebowe na terenie Gminy Dobrodzień są słabiej reprezentowane.

Ostatnie badania gleb na terenie Powiatu Oleskiego zostały przeprowadzone w latach 2004-2006 i objęły one wszystkie gminy. Na podstawie uzyskanych wówczas wyników badań stwierdzono, iż średnie stężenia analizowanych pierwiastków śladowych w glebach zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. 2016, poz. 1395) były niższe niż wartości dopuszczalne stężeń metali ciężkich w glebie lub ziemi dla gruntów grupy A
(poddanych ochronie).

Do głównych czynników powodujących degradację chemiczną gleb zalicza się:
1) nadmierną zawartość metali ciężkich takich jak: kadm, miedź, nikiel oraz innych substancji chemicznych, np. ropopochodnych,
2) zasolenie,
3) nadmierną alkalizację,
4) zakwaszenie przez związki siarki i azotu.

Warunki klimatyczne są korzystne dla osadnictwa i turystyki, lecz nie są optymalne dla rolnictwa, ze względu na podwyższoną temperaturę gruntu i wzmożoną transpirację. Duży udział powierzchni leśnych wpływa na wykształcenie korzystnych warunków mikroklimatycznych i wodnych. Jednakże obszar doliny Małej Panwi, w tym Jezior Turawskich, narażony jest na występowanie zastoisk chłodnego powietrza, zamglenia i przymrozki.

Liczba gospodarstw rolnych w gminie Dobrodzień wg. Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 r. wynosiła ogółem 1216, przy czym ponad połowę stanowią gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha. Na gospodarstwach

rolnych, uprawiane są przede wszystkim rośliny zbożowe (stanowiące 42% użytków rolnych), jęczmień (11,4%), pszenica (zajmująca 8% zasiewów), żyto (6,3%), ziemniaki (sadzone na ok. 7% gruntów) oraz w małym stopniu buraki. Cechą charakteryzującą gminę Dobrodzień jest produkcja zwierzęca, a przede wszystkim chów: drobiu, trzody chlewnej, bydła i w mniejszej ilości owiec i koni. Ogółem na terenie Gminy funkcjonuje 477 gospodarstw rolnych. Gospodarstwa o wielkości do 5 ha stanowią 41,3 % ogólnej liczby gospodarstw. Gospodarstwa duże, o powierzchni ponad 15 ha stanowią ok. 21 % ogółu gospodarstw.

3.8. Lasy i szata roślinna

W związku z historycznie i przyrodniczo uwarunkowanym rozwojem rolnictwa, a w dalszej kolejności osadnictwa pierwotna roślinność gminy uległa znaczącej zmianie. Miejsce lasów zajęły pola uprawne, a następnie zabudowa oraz tereny komunikacyjne.

Las jest jednym z najważniejszych komponentów środowiska przyrodniczego. Znaczenie lasu wypływa z wielorakich jego funkcji, wśród których zazwyczaj wymienia się:

1) Funkcję ochronną polegającą na tym, iż las jest główną formacją roślinną oddziaływującą dodatnio na wiele elementów środowiska: klimat, stosunki wodne, skład chemiczny wody i powietrza. Lasy zabezpieczają przed takimi zjawiskami jak: wiatr, zmniejszają zanieczyszczenie powietrza, produkują tlen, chronią przed hałasem, przetrzymują wilgoć,
2) Funkcję produkcyjną, polegającą na dostarczaniu surowca drzewnego i innych dóbr jak: owoce leśne, grzyby,
3) Funkcję społeczną, polegającą na tym, że lasy są niezastąpionym terenem dla turystów i rekreacji.

3.8.1. Zbiorowiska leśne i zaroślowe

Na obszarze gminy Dobrodzień, cechującą się średnią lesistością, występuje bardzo małe zróżnicowanie zbiorowisk leśnych. W dolinie Myśliny oraz miejscami w dolinach mniejszych strumieni dominują lasy liściaste. Natomiast na pozostałym terenie dominują lasy iglaste, które są najczęściej sztucznie nasadzonymi monokulturami sosnowymi. Wśród lasów liściastych stwierdzono występowanie koło Rędziny oraz Rzędowic niewielkich płatów zubożałego grądu subkontynentalnego Tilio-Carpinetum. Natomiast niewielkie powierzchnie łęgu jesionowo-olszowego Circaeo-Alnetum stwierdzono w dolinie Myśliny i innych cieków w okolicach Dobrodzienia, Rzędowic, Klekotnej i Bzionkowa.

Lasy o charakterze borów mieszanych i monokultury sosny zajmują na omawianym terenie największą powierzchnię. Mają one najczęściej niewielką wartość przyrodniczą, gdyż są to przeważnie zbiorowiska wtórne, ze sztucznie nasadzoną sosną na siedliskach grądowych. W bardzo ubogim pod względem florystycznym runie tych lasów dominują różne gatunki jeżyn Rubus sp. div. oraz trzcinnik piaskowy Calamagrostis epigejos, szczególnie bujnie rozwijające się w partiach nadmiernie prześwietlonych. W niewielu miejscach, zwłaszcza w oddziałach leśnych ze starszym drzewostanem położonym na wydmach, występują dobrze wykształcone suboceaniczne bory świeże Leucobryo-Pinetum z licznymi gatunkami borowymi w runie (m.in. w okolicach Myśliny i Turzy).

W zagłębieniach międzywydmowych lub wzdłuż cieków wodnych stwierdzono występowanie fitocenoz nawiązujących składem florystycznym do wilgotnego boru trzęślicowego Molinio-Pinetum i kontynentalnego boru bagiennego Vaccinio uliginosi-Pinetum. Najlepiej wykształcone płaty tych zbiorowisk zaobserwowano w kompleksie leśnym w południowo-zachodniej części gminy (w okolicach Myśliny i Turzy).

Do zbiorowisk zaroślowych na omawianym terenie należy zespół Pruno-Crataegetum występujący dosyć często na skrajach grądów, na miedzach i obrzeżach dróg polnych.

Na obszarze Gminy Dobrodzień występują lasy ochronne, które zostały oznaczone na Zał.2 i 3 jako „Granice zasięgu powierzchni lasów ochronnych".

3.8.2. Zbiorowiska wodne

Myślina, Myślinka, liczne stawy hodowlane oraz strumienie i rowy melioracyjne stanowią dogodne siedliska dla rozwoju zbiorowisk wodnych, reprezentowanych na omawianym terenie przez 11 fitocenoz z klas Lemnetea, Potamogetonetea i Littorelletea uniflorae.

Zbiorowiska wodne w zależności od warunków siedliskowych przedstawiają różne postacie organizacji - od dobrze wykształconych fitocenoz, skupiających większość gatunków charakterystycznych, do agregacji jednogatunkowych, trudnych do identyfikacji.

Oprócz zbiorowisk leśnych, zbiorowiska wodne mają dużą wartość przyrodniczą tego obszaru, gdyż występują w nich liczne gatunki chronione i rzadkie, często zanikające w skali kraju. Zbiorowiska wodne w zależności od warunków siedliskowych przedstawiają różne postacie organizacji - od dobrze wykształconych fitocenoz, skupiających większość gatunków charakterystycznych, do agregacji jednogatunkowych, trudnych do identyfikacji.

Najczęściej spotykanym zbiorowiskiem wodnym na terenie gminy Dobrodzień jest zespół rzęsy drobnej i spirodeli wielokorzeniowej Lemno-Spirodeletum polyrhizae, który występuje często w różnego rodzaju płytkich zbiornikach wodnych. W zbiorowisku tym najczęściej dominuje jeden gatunek charakterystyczny rzęsa drobna Lemna minor.

Zespół moczarki kanadyjskiej Elodeetum canadensis spotykany jest na rozproszonych stanowiskach w różnego rodzaju ciekach i drobnych zbiornikach wodnych na obszarze całej gminy. Do najciekawszych zbiorowisk wodnych, które występują na terenie gminy należy zaliczyć: zespół „lilii wodnych" Nupharo-Nymphaetum albae z dominacją grążela żółtego Nuphar lutea i grzybieni białych Nyphaea alba stwierdzony na Stawach Pluderskich oraz zespół rzęśli hakowatej Ranunculo-Callitrichetum hamulatae występujący w Myślinie koło Turzy i Dobrodzienia.

3.8.3. Zbiorowiska szuwarów

Na badanym obszarze zbiorowiska szuwarowe i wielkoturzycowe zajmują stosunkowo niewielkie powierzchnie i są coraz rzadsze. Do najczęściej spotykanych należą płaty zespołów ze związku Phragmition. Tworzą one otulinę zbiorników wodnych lub porastają zbiorniki wypłycone. Do najbardziej rozpowszechnionych należy zespół trzciny pospolitej Phragmitetum australis, pałki szerokolistnej Typhetum latifoliae i manny mielec Glycerietum maximae.

Inne z wykazu podanych zbiorowisk szuwarowych zajmują znacznie mniejsze powierzchnie, są jednak stale obecne nad brzegami zbiorników wodnych.

Wzdłuż cieków wodnych, w lokalnych obniżeniach terenu lub nad brzegami silnie wypłyconych stawów rozwijają się zespoły wysokich turzyc ze związku Magnocaricion. Zbiorowiska te na badanym terenie nie zajmują większych powierzchni, co jest skutkiem stałej presji gospodarki człowieka na żyznych terenach. Najczęściej spotykanym zbiorowiskiem jest mokra łąka turzycowa Caricetum gracilis i szuwar turzycy błotnej Caricetum acutiformis. Najlepiej zachowane płaty tych fitocenoz można zaobserwować w okolicach Dobrodzienia, Gosławic, Bzionkowa i na Stawach Pluderskich.

Zabagnione partie dużych kompleksów łąkowych zajmuje zespół kosaćca żółtego Iridetum pseudacori, któremu towarzyszą liczne gatunki łąkowe i szuwarowe.

Zbiorowiska trwałych użytków zielonych, muraw, wrzosowisk i torfowisk

Seminaturalne i antropogeniczne zbiorowiska żyznych łąk kośnych z klasy Molinio-Arrhenatheretea reprezentuje na omawianym terenie 8 zespołów łąkowych i pastwiskowych.

Łąki świeże z rzędu Arrhenatheretalia są najczęściej spotykanymi zbiorowiskami łąkowymi na tym obszarze. Występują na wyższych terasach dolin rzecznych i użytkowane są jako łąki kośne lub kośno - pastwiskowe. Są to zbiorowiska bardzo ubogie florystycznie.

Łąki wilgotne z rzędu Molinietalia występują na niższych terasach, na siedliskach łęgów i grądów niskich. Intensyfikacja rolnictwa spowodowała zmiany w składzie i strukturze tych zespołów, dlatego też są najczęściej dosyć ubogie w gatunki i zajmują małe powierzchnie. Dobrze wykształcone płaty tych łąk występują m.in. koło Dobrodzienia, Rzędowic, Szemrowic, Rędziny i Ligoty Dobrodzieńskiej.

Większość zbiorowisk łąkowych, zwłaszcza wrażliwych na zmiany wilgotnościowe, należy na tym terenie do potencjalnie zagrożonych. Zaprzestanie wykaszania lub zmiana sposobu ich użytkowania jest przyczyną zarastania wielu łąk łanami trzcinnika piaskowego Calamagrostis epigejos, różnymi gatunkami nawłoci Solidago sp. oraz wrotyczem pospolitym Tanacetum vulgare.

Grupa zbiorowisk psammofilnych i kserotermicznych reprezentowana jest na tym obszarze przez zespoły z klasy Sedo-Scleranthetea. Należy do nich subatlantycki zespół szczotlichy siwej Spergulo-Corynephoretum oraz zespół goździka kropkowanego Diantho-Armerietum. Płaty pierwszego zaobserwowano na piaszczystych wydmach i piaskowniach, natomiast płaty drugiego występują na silnie osuszonych i intensywnie wypasanych łąkach rajgrasowych w okolicach Myśliny.

Niskoturzucowe, torfotwórcze zbiorowiska z klasy Schechzerio-Caricetea fuscae występują na badanym terenie bardzo rzadko i na niewielkich powierzchniach. Najlepiej wykształcone płaty tych zbiorowisk odnotowano koło Rzędowic, Rędziny i między Rzędowicami i Gosławicami.

Zbiorowiska chwastów pól uprawnych, zrębów, okrajków, terenów wydeptywanych i ruderalnych

Grupa zespołów chwastów towarzyszących uprawom rolnym, zarówno zbożowym (kl. Secalietalia), jak i okopowym (kl. Chenopodietea), reprezentowana jest na tym terenie przez 5 zespołów. Na ubogich kwaśnych glebach piaszczystych rozwija się najczęściej zespół palusznika nitkowatego Digitarietum ischaemi, natomiast na glebach żyźniejszych obserwuje się fitocenozy chwastnicy jednostronnej i włośnic Echinochloo-Setarietum.

Grupa zbiorowisk roślinnych o charakterze antropogenicznym z klas Artemisietea, Plantaginetea, Chenopodietea i Epilobietea jest na tym terenie bogato reprezentowana. Zbiorowiska te związane są z terenami zmienionymi przez człowieka, tj. terenami zabudowanymi, zrębami leśnymi, okrajkami i miejscami wydeptywanymi. Najczęściej w zbiorowiskach tych brak jest gatunków rzadkich i chronionych.

3.9. Świat zwierząt

Gmina Dobrodzień pod względem faunistycznym jest typową gminą północnej Opolszczyzny leżącą na terenie Lasów Stobrawsko - Turawskich. Specyfiką tego typu krajobrazu są duże kompleksy leśne, wilgotne łąki w dolinach rzecznych, gęsta sieć cieków wodnych. Pewnym wyróżnikiem jest obecność dwóch kompleksów stawów hodowlanych, co poza okolicami Stobrawskiego Parku Krajobrazowego nie jest w regionie powszechne. Do najwartościowszych faunistycznie miejsc w gminie zaliczają się powyższe stawy, wilgotne łąki w dolinach rzek Łomnicy, Jeżowskiego Potoku (Młynówki), Myśliny i Bziniczka.

Na terenie gminy Dobrodzień zarejestrowano występowanie 150 gatunków chronionych kręgowców:

1) 12 gatunków płazów,
2) 5 gatunków gadów,
3) 123 gatunków ptaków,
4) 10 gatunków ssaków.

Do najcenniejszych gatunków gminy należy: bielik, kania rdzawa, derkacz, czyli gatunki zagrożone w skali światowej oraz cietrzew (choć od jakiegoś czasu nie stwierdzany), trzmielojad, bocian czarny, krakwa, cyranka, pliszka górska, wydra oraz często pojawiające się wilki, które wg. danych PZŁ mają w tych stronach miejsca stałego występowania. Jest to zestaw gatunków, który sytuuje gminę w miejscach o dużej wartości

przyrodniczej, co związane jest również z dobrze zachowaną strukturą krajobrazu.

W opisie ujęto przede wszystkim gatunki chronione i rzadkie ze względu na ich znaczenie waloryzacyjne i bioindykacyjne dla potrzeb ochrony przyrody. W przeglądzie uwzględniono ich status na regionalnych (Dyrcz i in.,1991; Czylok i in. red.,1996), krajowych (Głowaciński 1992, 1992a; Witkowski i in.,1999), a w przypadku ptaków również europejskich (Tucker i Heath, 1994) czerwonych listach gatunków zagrożonych wyginięciem.

Podczas badań terenowych na obszarze gminy Dobrodzień zinwentaryzowano następujące gatunki płazów: Kumak nizinny *Bombina bombina*, Grzebiuszka ziemna *Pelobates fuscus*, Ropucha szara *Bufo bufo*, Ropucha zielona *Bufo viridis*, Ropucha paskówka *Bufo calamita*, Rzekotka drzewna *Hyla arborea*, Żaba wodna *Rana esculenta*, Żaba jeziorkowa *Rana lessonae*, Żaba trawna *Rana temporaria*, Żaba moczarowa *Rana arvalis*, Traszka zwyczajna *Triturus vulgaris*, Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*

Skład gatunkowy świata płazów jest typowy dla leśno-wodno-łąkowych krajobrazów północnej Opolszczyzny. Dwa kompleksy stawów rybnych, dolinki Myśliny, Myślinki, Bziniczki z mniejszymi zbiornikami wodnymi pozwalają na zachowanie stabilnej populacji występujących tu płazów. Nie stwierdzono jednak wśród nich wielu rzadkości, co pozwala klasyfikować tą grupę jako skład gatunków typowy dla całego ciągu Lasów Stobrawsko-Turawskich. W związku z coraz większą degradacją terenów wodno-błotnych, kondycja tej grupy zwierząt jest jednym ze wskaźników stanu środowiska przyrodniczego na danym obszarze, co powinno podlegać stałemu monitoringowi.

Wszystkie krajowe gatunki gadów podlegają całkowitej ochronie. Na terenie gminy Dobrodzień zinwentaryzowano następujące gatunki gadów: **Jaszczurka zwinka** *Lacerta agilis*, **Jaszczurka żyworodna** *Lacerta vivipara*, **Padalec** *Anguis fragilis*, **Zaskroniec** *Natrix natrix*, **Żmija zygzakowata** *Vipera berus*

Porównując teren badanej gminy pod kątem różnorodności grupy gadów, widać wielkie podobieństwo do innych obszarów województwa. Nie stwierdzono gatunków wyjątkowo rzadkich. Jednak ze względu na dobrze zachowane środowisko przyrodnicze można mieć nadzieję, że stwierdzone tu gatunki w najbliższej przyszłości, nie narażone będą na większe zagrożenia.

Awifauna lęgowa gminy Dobrodzień liczy ok. 130 gatunków o różnej kategorii lęgowości. Poniżej przedstawiono przegląd najciekawszych gatunków z podaniem ich statusu liczebnego na Śląsku (Dyrcz i in., 1991), krótką charakterystyką zajmowanych przez nie środowisk, analizą występowania na terenie gminy oraz zaznaczeniem krajowego statusu ochronnego oraz różnych kategorii zagrożeń. Opisano je następującymi symbolami: Śl.- zagrożony na Śląsku, Śl.p.- potencjalnie zagrożony na Śląsku, PCKZ- umieszczony w Polskiej czerwonej księdze zwierząt (V-narażony na wyginięcie, E- na skraju wyginięcia, R- rzadki, O- ocalony od zagłady), P.I.- umieszczony na polskiej liście gatunków zagrożonych, Eur.- zagrożony na terenie Europy (D- spadek liczebności) oraz Św.- zagrożony w skali świata (Grimmett, Jones, 1989). Za lęgowe uznano gatunki stwierdzane od lat 80 - tych. Są to: Perkozek *Tachybaptus ruficollis*, Perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*, Perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena* , Zausznik *Podiceps nigricollis*, Bąk *Botaurus stellaris* , Czapla siwa *Ardea cinerea*, Bocian czarny *Ciconia nigra*., Bocian biały *Ciconia ciconia*, Łabędź niemy *Cygnus olor* , Cyranka *Anas querquedula* , Krakwa *Anas strepera*, Trzmielojad *Pernis apivorus*, Kania rdzawa *Milvus milvus*, Bielik *Haliaeetus albicilla*, Błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, Jastrząb *Accipiter gentilis*, Krogulec *Accipiter nisus*, Myszołów *Buteo buteo*, Pustułka *Falco tinnunculus*, Kobuz *Falco subbuteo,* Cietrzew *Tetrao tetrix*, Kuropatwa *Perdix perdix.*, Przepiórka *Coturnix coturnix.*, Wodnik *Rallus aqaticus*, Derkacz *Crex crex*,Kokoszka wodna *Gallinula chloropus*, Słonka *Scolopax rusticola*, Samotnik *Tringa ochropus*, Siniak *Columba oenas*, Turkawka *Streptopelia turtur*, Płomykówka *Tyto alba*, Pójdźka *Athene noctua*, Puszczyk *Strix aluco*, Sowa uszata *Asio otus*, Zimorodek *Alcedo atthis*, Dudek *Upupa epops*, Krętogłów *Jynx torquilla*, Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, Dzięcioł zielony *Picus viridis*, Dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, Dzięcioł duży *Dendrocopos major*, Dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, Dzięciołek *Dendrocopos minor*, Lerka *Lullula arborea*, Brzegówka *Riparia riparia*, Świergotek łąkowy *Anthus pratensis*, Pliszka górska *Motacilla cinerea*, Pokrzywnica *Prunella modularis.* , Słowik rdzawy *Luscinia megarhynchos*, Pleszka *Phoenicurus phoenicurus*, Kląskawka *Saxicola torquata*, Białorzytka *Oenanthe oenanthe*, Kwiczoł *Turdus pilaris*, Paszkot *Turdus viscivorus*, Świerszczak *Locustella naevia*, Strumieniówka *Locustella fluviatilis*, Rokitniczka *Acrocephalus schoenobaenus*, Trzcinniczek *Acrocephalus scirpaceus*, Trzciniak

Acrocephalus arundinaceus, Jarzębatka *Sylvia nisoria*, Zniczek *Regulus ignicapillus*, Muchołówka szara *Muscicapa striata*, Muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis*, Muchołówka żałobna *Ficedula hypoleuca*, Raniuszek *Aegithalos caudatus*, Sikora uboga *Parus palustris*, Czarnogłówka *Parus montanus*, Remiz *Remiz pendulinus*, Gąsiorek *Lanius collurio*, Srokosz *Lanius excubitor*, Gawron *Corvus frugilegus*, Kruk *Corvus corax.*, Czyż *Carduelis spinus*, Dziwonia *Carpodacus erythrinus*, Gil *Pyrrhula pyrrhula*, Grubodziób *Coccothraustes coccothraustes*

Prócz gatunków wymienionych w przeglądzie awifauna lęgowa obszaru gminy obejmuje dalszych 57 gatunków: krzyżówka *Anas platyrhynchos*, głowienka *Aythya ferina*, czernica *A. fuligula*, bażant *Phasianus colchicus*, łyska *Fulica atra*, czajka *Vanellus vanellus*, gołąb miejski *Columba livia f. domestica,* grzywacz *Columba palumbus*, sierpówka *Streptopelia dacocto*, kukułka *Cuculus canorus*, jerzyk *Apus apus*, skowronek *Alauda arvensis*, dymówka *Hirundo rustica*, oknówka *Delichon urbica*, świergotek drzewny *Anthus trivialis*, pliszka żółta *Motacilla flava*, pliszka siwa *M. alba*, strzyżyk *Troglodytes troglodytes*, rudzik *Erithacus rubecula*, kopciuszek *Phoenicurus ochruros*, pokląskwa *Saxicola rubetra*, kos *Turdus merula*, drozd śpiewak *T. philomelos*, łozówka *Acrocephalus palustris*, zaganiacz *Hippolais icterina*, piegża *Sylvia curruca*, cierniówka *S. communis*, kapturka *S. atricapilla*, gajówka *S. borin*, świstunka leśna *Phyllioscopus sibilatrix*, pierwiosnek *Ph. collybita*, piecuszek *Ph. trochilus*, mysikrólik *Regulus regulus*, czubatka *Parus cristatus*, sosnówka *P. ater*, modraszka *P. caeruleus*, bogatka *P. major*, kowalik *Sitta europaea*, pełzacz leśny *Certhia familiaris*, pełzacz ogrodowy *C. brachydactyla*, wilga *Oriolus oriolus*, sójka *Garrulus glandarius*, sroka *Pica pica*, kawka *Corvus monedula*, wrona *Corvus corone cornix*, szpak *Sturnus vulgaris*, wróbel *Passer domesticus*, mazurek *P. montanus*, zięba *Fringilla coelebs*, kulczyk *Serinus serinus*, dzwoniec *Carduelis chloris*, szczygieł *Carduelis cadruelis*, makolągwa *Carduelis cannabina*, trznadel *Emberiza citrinella*, ortolan *Emberiza hortulana*, porzos *Emberiza schoeniclus*, potrzeszcz *Miliaria calandra*.

Na obszarze gminy Dobrodzień stwierdzono występowanie następujących gatunków ssaków: Jeż zachodni *Erinaceus europaeus*, Kret *Talpa europaea*, Ryjówka aksamitna *Sorex araneus*, Ryjówka malutka *Sorex minutus*, Rzęsorek rzeczek *Neomys fodiens*, Zębiełek *Crocidura suaveolens*, Wiewiórka *Sciurus vulgaris*, Bóbr *Castor fiber*, Wilk *Canis lupus*, Wydra *Lutra lutra*, Gronostaj *Mustela erminea*, Łasica *Mustela nivalis*, Jeleń *Cervus elaphus*, Sarna *Capreolus capreolus*, Dzik *Sus scrofa*, Lis *Vulpes vulpes*, Zając *Lepus europaeus*, Królik dziki *Oryctolagus cuniculus*, Jenot *Nyctereutes procyonoides*, Norka amerykańska *Mustela vision*, Borsuk *Meles meles*, Kuna leśna *Martes martes*, Kuna domowa *Martes foina*, Tchórz *Mustela putorius*, Piżmak *Ondatra zibethica.*

3.10. Uwarunkowania ochrony środowiska

3.10.1. Stan powietrza atmosferycznego

Do emitorów zanieczyszczeń powietrza zlokalizowanych na terenie Gminy Dobrodzień zaliczyć należy przede wszystkim niskosprawne piece i piony kominowe gospodarstw domowych na węgiel i drewno oraz transport samochodowy. Niska emisja jest źródłem takich zanieczyszczeń jak dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla, pył w tym b(a)p, sadza, a więc typowych zanieczyszczeń powstających podczas spalania paliw stałych i gazowych. W przypadku emisji bytowej, związanej z mieszkalnictwem jednorodzinnym zanieczyszczenia uwalniane na niedużej wysokości często pozostają i kumulują się w otoczeniu źródła emisji. Ponadto na terenie Gminy zlokalizowane są jednostki produkcyjne i usługowe, które również są źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Szczególnie uciążliwa dla środowiska jest obecnie niska emisja (w ramach emisji powierzchniowej). Duża ich ilość i niekorzystne warunki rozprzestrzeniania na ograniczonym terenie mogą lokalnie powodować wysokie stężenia substancji zanieczyszczających. Zjawiska takie występują ze szczególnym natężeniem na terenach o zwartej zabudowie. Sytuacja jest korzystniejsza na terenach o zabudowie rozproszonej, gdzie istnieją korzystniejsze warunki przewietrzania i rozpraszania zanieczyszczeń. Na takich terenach stężenia

zanieczyszczeń są niższe. Charakterystyczną cechą emisji niskiej jest jej sezonowość, z maksimum w sezonie grzewczym.

Na terenie Miasta i Gminy Dobrodzień nie występuje scentralizowany system ciepłowniczy. Na omawianym obszarze znajduje się kilkanaście niewielkich kotłowni lokalnych, które dostarczają ciepło na potrzeby budynków. Jednymi z najważniejszych kotłowni jest: kotłownia należąca do Fortum Częstochowa S.A., zasilająca kilka budynków wielorodzinnych oraz kotłownia opalana biomasą należąca do zakładu KLER S.A., zasilająca budynek Szkoły Podstawowej i Przedszkola Samorządowego (kotłownia pracuje głównie na potrzeby własne KLER S.A.).

Występujące na terenie gminy kotłownie lokalne zabezpieczają potrzeby obiektów użyteczności publicznej, w tym: szkół, przedszkoli, ośrodka zdrowia, Urzędu Miejskiego i lokalnych zakładów. Zaspakajają one potrzeby odbiorców w zakresie centralnego ogrzewania, ciepłej wody użytkowej oraz technologii. Kotłownie te wykorzystują jako paliwo w zdecydowanej większości węgiel kamienny, w niewielkim stopniu wykorzystywany jest olej opałowy, gaz propan-butan oraz prąd elektryczny. Zakłady stolarskie wykorzystują często w swoich kotłowniach poprodukcyjne zrębki drewna. Większość z tych kotłowni nie posiada praktycznie żadnych urządzeń do Ochrony powietrza.

Negatywne oddziaływanie na środowisko ma również spalanie paliw w silnikach spalinowych napędzających pojazdy mechaniczne. W skali gminy największym zagrożeniem jest droga krajowa Nr 46, obciążona ruchem tranzytowym wschód-zachód oraz przebiegająca południkowo przez całe miasto, droga wojewódzka Nr 901. Jednocześnie ruch na drogach powiatowych i gminnych jest niewielki i nie stanowi zagrożenia dla czystości powietrza. Substancje emitowane z silników pojazdów wpływają na jakość powietrza jedynie w najbliższym otoczeniu dróg.

Zwiększonego stopnia zanieczyszczeń można się spodziewać w okresie grzewczym, w granicach miasta oraz w ośrodkach o skoncentrowanej zabudowie. Stan powietrza w Gminie jest dobry. Badania stanu powietrza przeprowadzane były dla całej strefy opolskiej w 2020 r. Strefa ta sklasyfikowana została pod kątem ochrony zdrowia w kategorii A (poziom stężeń nieprzekraczający wartości dopuszczalnej) i C stężenia substancji zanieczyszczającej powietrze na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne bądź poziomy docelowe, zaś pod kątem ochrony roślin w kategorii A.

Na terenie Gminy nie występuje zagrożenie promieniowaniem jonizującym. Jedynymi źródłami promieniowania jonizującego jest stacja telefonii cyfrowej.

Źródeł zanieczyszczeń powietrza należy także upatrywać w rolnictwie - nasilenie erozji eolicznej, intensyfikacja pylenia z pól, kompostowanie, emisja produktów rozkładu materii organicznej, zanieczyszczenia powstające podczas użytkowania pojazdów i maszyn rolniczych oraz ogrzewania budynków, rozpylane pestycydy i cząstki nawozów sztucznych.

Innym zjawiskiem negatywnym, związanym z powietrzem jest zanieczyszczenie odorowe (gazami złowonnymi). Na terenie gminy odory mają charakter lokalny i wiążą się głównie z działalnością rolniczą, m. in.: zbiorniki bezodpływowe ścieków i oczyszczalnie przydomowe, źle użytkowana i przechowywana gnojowica, fermy hodowlane zwierząt, źle posadowiona kanalizacja, składowiska odpadów.

Ocenę stopnia zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy Dobrodzień umożliwiają badania instalacji przeprowadzane przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Opolu. O klasie jakości powietrza decydowały przede wszystkim wyniki pomiarów stężeń pyłu zwieszonego (PM2,5 i PM10), NO2, SO2, CO, O3.

Na terenie gminy w ramach sieci monitoringu zanieczyszczeń gazowych powietrza województwa, jest zlokalizowany jeden punkt pomiarowy. Pomiary wykonywane są metodą pasywną i automatyczną. Punkt pomiarowy powietrza znajduje się w Dobrodzieniu na ul. Piastowskiej (krajowy kod stacji: OpPASDobroPiast).

Tabela 3.10.1. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej z uwzględnieniem kryteriów ochrony zdrowia – klasyfikacja podstawowa

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
		SO_2	NO_2	PM10	Pb	C_6H_6	CO	O_3	As	Cd	Ni	BaP	PM2,5
Strefa opolska	PL 1801	A	A	C	A	A	A	A[1]	A	A	A	C	A[2]

[1] dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2

[2] dla pyłu PM2,5 – poziom dopuszczalny II faza, strefa opolska uzyskała klasę C1

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w Województwie opolskim- raport wojewódzki za rok 2019 , GIOŚ

Wg oceny jakości powietrza w województwie opolskim gmina Dobrodzień leży w strefie opolskiej obejmującej całe województwo oprócz miasta Opole. Wg kryteriów ochrony zdrowia w 2019 r. stwierdzono w niej w przekroczenia poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu PM 10 oraz benzo(a)pirenu – zaliczono do klasy C.

Jest to poziom powyżej docelowego, co niesie dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych oraz opracowanie programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu, jeśli program nie był opracowany pod kątem określonej substancji.

Przekroczenie średniorocznego poziomu docelowego PM10 oraz B(a)P w gminie Dobrodzień miało miejsce w mieście Dobrodzień. Przekroczenie wskaźnika O3 (OZ- Ochrona Zdrowia) poziom docelowy miało miejsce na obszarze całej gminy.

Ze względu na ochronę roślin w strefie opolskiej nie występowało przekroczenie dopuszczalnych wartości stężeń (NOx, SO2) – zaliczono do klasy A. Jednocześnie nie został dotrzymany poziom celu długoterminowego dla ozonu w kryterium ochrony roślin. Przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla wskaźnika O3 (OR- Ochrona Roślin) miało miejsce na całym obszarze Gminy Dobrodzień.

3.10.2 Stan czystości wód powierzchniowych

Ocenę stanu wód powierzchniowych (rzek, jezior, wód przejściowych i przybrzeżnych) wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód, na podstawie wyników państwowego monitoringu środowiska i prezentuje poprzez ocenę stanu ekologicznego, stanu chemicznego i ocenę stanu JCW.

Stan ekologiczny/potencjał ekologiczny, jest określeniem jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych, sklasyfikowanej na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz wspierających je wskaźników fizykochemicznych i hydromorfologicznych.

Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przedmiotowy obszar znajduje się w granicach 12 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) zawartych w poniższej tabeli.

Tabela 3.10.2. Zestawienie Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na terenie Gminy Dobrodzień wraz z określeniem ich stanu oraz ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych.

l.p.	**Krajowy kod JCWP**	**Nazwa JCWP**	**Status JCWP**	**Ocena stanu**	**Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych**
1.	PLRW600017118389	Myślina	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona

2.	PLRW6000171816369	Łomnica bez Prądu	naturalna część wód	dobry	niezagrożona
3.	PLRW600018118549	Libawa	silnie zmieniona część wód	zły	niezagrożona
4.	PLRW600017118529	Rosa	naturalna część wód	zły	niezagrożona
5.	PLRW600017118369	Dopływ spod góry Habas	naturalna część wód	zły	niezagrożona
6.	PLRW600017118349	Bziniczka	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona
7.	PLRW6000171816299	Potok Jeżowski	naturalna część wód	zły	zagrożona
8.	PLRW600019118399	Mała Panew od Lublinicy do zb. Turawa	naturalna część wód	zły	niezagrożona
9.	RW600017118312	Smolina	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona
10.	RW60001711829	Lublinica	silnie zmieniona część wód	dobry	zagrożona
11.	RW600019118199	Mała Panew od Stoły do Lublinicy	naturalna część wód	zły	zagrożona
12.	RW6000171181952	Dopływ w Zawadzkim	naturalna część wód	zły	niezagrożona

Źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

Poniższa lista przedstawia Jednolite Części Wód Powierzchniowych dla których zastosowano odstępstwo termin osiągnięcia dobrego stanu:

1) **Myślina PLRW600017118389 -** zastosowano odstępstwo od terminu osiągniecia dobrego stanu wód z powodu braku możliwości technicznych. W zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Rozpoznanie przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizacja działań na poziomie krajowym: utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych, przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych, opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania oraz opracowanie krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych. Termin osiągnięcia dobrego stanu – 2021 r..
2) **Bziniczka PLRW600017118349 -** zastosowano odstępstwo od terminu osiągniecia dobrego stanu wód z powodu braku możliwości technicznych. W zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Rozpoznanie przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizacja działań na poziomie krajowym: utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydro morfologicznych, przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem

zmian hydro morfologicznych, opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania oraz opracowanie krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych. Termin osiągnięcia dobrego stanu – 2021 r..

3) **Potok Jeżowski PLRW6000171816299 -** zastosowano odstępstwo od terminu osiągniecia dobrego stanu wód z powodu braku możliwości technicznych oraz dysproporcjonalnych kosztów. Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności. Termin osiągnięcia dobrego stanu – 2021 r.
4) **Mała Panew od Lublinicy do zb. Turawa PLRW600019118399 –** zastosowano odstępstwo ze względu na występowanie presji niskiej emisji i nierozpoznanej presji, moga być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Rozpoznanie przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizacja działań na poziomie krajowym: utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych, przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych, opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem W programie działań zaplanowano także działanie: weryfikacja programu ochrony środowiska dla gminy, mające na celu szczegółowe rozpoznanie i w rezultacie ograniczenie tej presji (niska emisja) tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dla dobrego stanu, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027.
5) **Smolina RW600017118312 –** zastosowano odstępstwo ze względu brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.
6) **Lublinica RW60001711829 –** zastosowano odstępstwo ze względu na brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja komunalna. W programie działań zaplanowano działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które nie są wystarczające, aby zredukować tą presję w zakresie wystarczającym dla osiągnięcia dobrego stanu. W związku z powyższym wskazano również działania uzupełniające, obejmujące (wymienić na podstawie aPWŚK działania związane z daną presją, czyli analiza presji pod kątem fosforu). Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2021.
7) **Mała Panew od Stoły do Lublinicy RW600019118199 –** zastosowano odstępstwo ze względu na brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja: presja komunalna, presja przemysłowa, nierozpoznana presja. W programie działań zaplanowano działanie obejmujące przegląd pozwoleń wodnoprawnych (przegląd pozwoleń wodnoprawnych na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemii

przez użytkowników w zlewni JCWP z uwagi na zagrożenie osiągnięcia celów środowiskowych, zgodnie z art. 136 ust. 3 ustawy - Prawo wodne), mające na celu szczegółowe rozpoznanie i w rezultacie ograniczenie tej presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dla dobrego stanu. Termin osiągnięcia dobrego stanu – 2027 r.

Stan wód jest zagrożony obszarowymi spływami rolniczymi, ze względu na rolniczy charakter gminy (spływ z pól nawozów sztucznych) oraz na presję komunalną – odprowadzanie ścieków przez oczyszczalnie. Należy jednak podkreślić, iż oczyszczalnie wprowadzają do rzek oczyszczone ścieki na podstawie pozwoleń wodnoprawnych, które regulują m.in. warunki ilości i jakości zrzucanych ścieków. Są one objęte kontrolą.

Można zatem przyjąć, że na stan wód powierzchniowych przede wszystkim będą wpływać zanieczyszczenia bakteriami fekalnymi oraz fosforem i azotem. Związane jest to z słabo rozbudowaną siecią kanalizacyjną na terenie gminy (indywidualne odprowadzanie ścieków) oraz z jej rolniczym charakterem. Nieprawidłowo magazynowane i utylizowane ścieki przedostają się bowiem do wód powierzchniowych i podziemnych powodując ich zanieczyszczenie. W gospodarstwach domowych ścieki gromadzone są w przydomowych, często nieszczelnych zbiornikach, a takie ścieki jak np. gnojowica wylewane są na pola uprawne lub do rzek i rowów melioracyjnych.

Prawie wszystkie rzeki i cieki na odcinkach, w których przepływają przez osady wiejskie oraz miasto, są odbiornikami ścieków o różnym stopniu oczyszczenia lub ścieków nieoczyszczonych. Poważnym zagrożeniem są również wody opadowe lub roztopowe pochodzące z powierzchni zanieczyszczonych o trwałej nawierzchni.

Wzrasta również ilość osób obsługiwanych przez oczyszczalnię ścieków. Funkcjonujące jeszcze na nieskanalizowanych terenach szamba oraz w pełni nie oczyszczone ścieki stanowią znaczne zagrożenie dla stanu czystości wód podziemnych i powierzchniowych. Ścieki socjalno-bytowe wprowadzają głównie zanieczyszczenia wyrażone jako BZT 5 , ChZT, azot amonowy i fosforany.

Tabela 3.10.2. Wyniki ocen JCWP badanych w latach 2010-2015 (WIOŚ w Opolu)

Rok badań	Nazwa ocenianej JCW	Kod ocenianej JCW	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Stan / potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan JCW
2015	Myślina	PLRW600017118389	III	I	II	umiarkowany	b.d.	zły
2011	Łomnica bez Prądu	PLRW6000171816369	b.d.	b.d.	II	dobry	dobry	dobry
2011	Libawa	PLRW600018118549	II	II	I	dobry i powyżej dobrego	PSD	zły
2012	Rosa	PLRW600017118529	b.d.	b.d.	II	dobry	PSD	zły
2012	Dopływ spod góry Habas	PLRW600017118369	b.d.	b.d.	II	dobry	PSD	zły
2015	Bziniczka	PLRW600017118349	III	II	II	umiarkowany	b.d.	zły.
2012	Potok Jeżowski	PLRW6000171816299	III	I	II	umiarkowany	dobry	zły
2011	Mała Panew od Lublinicy do zb. Turawa	PLRW600019118399	III	I	II	słaby	PSD	zły
2012	Smolina	RW600017118312	b.d.	b.d.	PSD	umiarkowany	dobry	zły

2015	Lublinica	RW60001711829	III	II	PPD	umiarkowany	b.d.	zły
2011	Mała Panew od Stoły do Lublinicy	RW600019118199	III	I	II	umiarkowany	PSD	zły
2012	Dopływ w Zawadzkim	RW6000171181952	b.d.	b.d.	II	dobry	PSD	zły

Uwagi:

*W 2015 roku przeprowadzone zostały badania jakości tzw. Jednolitych Częściach Wód Powierzchniowych (JCW) na terenie województwa opolskiego, w tym w obszarze Jednolitych Części Wód, obejmujących swoim zasięgiem Gminę Dobrodzień. Z uwagi na to, pomiary nie były wykonywane na terenie Gminy Dobrodzień, jednakże wskazanie punktu pomiarowego w obrębie danej JCW (na terenie sąsiedniej gminy) – daje odniesienie do jakości wód w danym JCW.

Źródło: Stan jednolitych części wód powierzchniowych badanych w latach 2010-2015, WIOŚ Opole

3.10.3. Stan czystości wód podziemnych

Ze względu na fakt, iż wody podziemne są podstawowym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę do picia, bardzo istotna jest kontrola zamian jakości tych wód oraz określenie ich trendów i dynamiki, m.in. poprzez prowadzenie monitoringu regionalnego.

Cały obszar gminy położony jest w obrębie dwóch JCWPd (Jednolitych części wód podziemnych):

1) **JCWPd nr 110 (PLGW6000110)** – zgodnie z wynikami klasyfikacji wód podziemnych monitoringu diagnostycznego w województwie opolskim w 2016 r. zwierciadło napięte zostało zaliczone do III klasy (Dobrodzień), natomiast zwierciadło swobodne (pkt. pomiarowy w miejscowości Mnichus gm. Ozimek) do II klasy. Wyniki badań wskaźników organicznych w punktach pomiarowych nie wykazywały przekroczeń wskaźników jakości wody.
2) **JCWPd nr 98 (PLGW600098)** - zgodnie z wynikami klasyfikacji wód podziemnych monitoringu diagnostycznego w województwie opolskim w 2016 r. zwierciadło swobodne (pkt. Pomiarowy w miejscowości Borki Wielkie gm. Olesno) do II klasy.

Tabela 3.10.3. Wyniki ocen JCWPd badanych w 2012 roku

Rok badań	Nazwa ocenianej JCWPd	Kod ocenianej JCW	Stan ilościowy	Stan chemiczny	Ogólna ocena stanu JCWPd	Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych
2012	JCWPd 110	PLGW6000110	słaby	dobry	dobry	zagrożona
2012	JCWPd 98	PLGW600098	dobry	słaby	słaby	zagrożona

Źródło: Karty informacyjne JCWPd, PGI

Na terenie Gminy Dobrodzień w 2016 roku w ramach monitoringu diagnostycznego zlokalizowano jeden punkt pomiarowy wód podziemnych. Badane wody mieściły się w III klasie jakości. Charakterystykę punktu przedstawiono poniżej w tabeli:

Tabela 3.10.4. Charakterystyka punktu pomiarowego wód podziemnych w 2016 roku na terenie Gminy Dobrodzień.

Miejscowość	JCWPd	Użytkowanie terenu	Wskaźniki w II klasie	Wskaźniki w III klasie	Wskaźniki w IV klasie	Klasa jakości wód
Dobrodzień	110	lasy	SO_4 , temp., Mn, Ca	Mn, O^2	Fe	III

Źródło: Materiały WIOŚ Opole, 2017

Niekorzystnie na stan wód podziemnych wpływają również inne ogniska zanieczyszczeń, wśród których możemy wyróżnić:

1) drogi publiczne – zanieczyszczenia substancjami ropopochodnymi i produktami ich spalania, zasolenie w czasie zimy, awaryjne wycieki substancji transportowych,
2) tzw. „dzikie" wysypiska śmieci;
3) nieodpowiednio zabezpieczone stacje paliw,
4) fermy hodowlane zwierząt.

Decydującymi źródłami zanieczyszczeń jest działalność rolnicza, w tym zagrody gospodarskie wyposażone w obiekty inwentarskie, a także płyty gnojowe, szamba i śmietniki. Ponadto dodatkowym źródłem zagrożenia jest chemikalizacja rolnictwa (w tym stosowanie nawozów mineralnych i pestycydów). Wysoka dysproporcja między stopniem rozwoju sieci kanalizacyjnej i wodociągowej powoduje, iż istnieje poważne zagrożenie zanieczyszczenia wód podziemnych ściekami odprowadzanymi bezpośrednio do gruntu.

3.10.4. Zagrożenie środowiska przez odpady

Efektem działalności gospodarczej i bytowej człowieka są odpady przemysłowe i komunalne. Główną metodą zagospodarowania odpadów jest ich składowanie na wysypiskach. Odzysk odpadów w całości bądź w ich części stanowi pierwszy i najważniejszy, po unikaniu ich powstawania element systemu gospodarki odpadami.

Z dniem 1 stycznia 2021 r. Gmina Dobrodzień stanie się członkiem Związku Międzygminnego "Czysty Region". Związek zrzesza aktualnie 11 gmin województwa opolskiego, tworzy i obsługuje wspólny system gospodarowania odpadami komunalnymi.

Zasady gospodarowania odpadami w gminie zostały określone w:

1) „Planie gospodarki odpadami dla województwa opolskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem lat 2023-2028" ,
2) Uchwale Nr LXXIV/14/2020 Zgromadzenia Związku Międzygminnego "Czysty Region" z dnia 20 października 2020 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Związku Międzygminnego „Czysty Region" w Kędzierzynie-Koźlu,
3) Uchwale Nr LXXVI/1/2021 Zgromadzenia Związku Międzygminnego "Czysty Region" z dnia 4 lutego 2021 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr LXXIV/14/2020 Zgromadzenia Związku Międzygminnego „Czysty Region" z siedzibą w Kędzierzynie-Koźlu z dnia 20 października 2020 r. w sprawie zmiany Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Związku Międzygminnego „Czysty Region";
4) Uchwale Nr LXXIV/20/2020 Zgromadzenia Związku Międzygminnego "Czysty Region" z dnia 20 października 2020 r. w sprawie określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
5) Uchwale Nr LXXVI/3/2021 Zgromadzenia Związku Międzygminnego "Czysty Region" z dnia 4 lutego 2021 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr LXXIV/20/2020 Zgromadzenia Związku Międzygminnego „Czysty Region" z siedzibą w Kędzierzynie-Koźlu z dnia 20 października 2020 r. w sprawie określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

W gminie Dobrodzień w zakresie gospodarki odpadami wprowadzony został system bezpośredniego usuwania odpadów tzn. oparty o regularną usługę zbierania odpadów przy użyciu znormalizowanego sprzętu

do gromadzenia i wywozu odpadów. Stosowany jest system „umowny" polegający na przekazaniu obowiązków w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi przedsiębiorcom posiadającym stosowne zezwolenia. Systemem usuwania odpadów został objęty cały teren gminy.

Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami z zakresu gospodarki odpadami, gmina została zobligowana do zarządzania odpadami komunalnymi (odbiór, zagospodarowanie odpadów, wyznaczenie punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, zapewnienie odpowiedniego poziomu recyklingu, działalność informacyjna). Na zlecenie gminy zadania te będzie wykonywać wyłonione w przetargu przedsiębiorstwo. Podstawą systemu stała się selektywna zbiórka odpadów w zlokalizowanych na każdej posesji pojemnikach do tego przeznaczonych. Opady zielone mogą być kompostowane także we własnym zakresie.

Zbiórka odpadów wielkogabarytowych w sposób zorganizowany odbywa się sporadycznie. Powszechne jest, tak jak w całym kraju wystawianie przez mieszkańców zużytych urządzeń przy pojemnikach na odpady. Powoduje to, że osoby trzecie rozbierają pozostawione urządzenia dla pozyskania surowców wtórnych, a do środowiska często przedostają się substancje niebezpieczne (freony, oleje).

Na terenie Gminy Dobrodzień został zorganizowany stacjonarny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) zlokalizowany przy ul. Piastowskiej 25. Do punktu każdy mieszkaniec może dostarczać odpady komunalne takie jak: zużyte baterie i akumulatory, przeterminowane leki i chemikalia, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady budowlane i remontowe, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony. Głównymi wytwórcami odpadów komunalnych są mieszkańcy gminy. Ich ilość jest uzależniona od liczy mieszkańców oraz poziomu życia na danym terenie. Wzrost stopy życiowej mieszkańców powoduje zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów oraz wpływa na zmianę ich składu.

Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca wyniosła w 2019 r. 344 kg.

Tabela 13.8. Zestawienie odpadów komunalnych zebranych na terenie miasta i gminy Dobrodzień latach 2017 – 2019.

Lata	2017	2018	2019
Odpady zebrane w tonach (ogółem)	2 648,14	3 409,05	3 395,68

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, kwiecień 2021 r.

Składowanie odpadów stanowi zagrożenie dla jakości wód podziemnych, powierzchniowych oraz dla powietrza atmosferycznego. Szczególnie groźne są nielegalne składowiska (w tym „dzikie" wysypiska śmieci), które przyczyniają się do degradacji środowiska przyrodniczego. Jednak zgodnie z nowymi przepisami ryzyko powstawania nielegalnych wysypisk się zmniejszy.

Ponadto na obszarze gminy w obrębie Błachów znajduje się nieczynne składowisko odpadów komunalnych. Okres jego eksploatacji przypadał na lata 1978- 2009 r. Ilość nagromadzonych odpadów wynosi 46150,0 Mg. Teren ogrodzony został ogrodzony, a jego rekultywację zakończono w II kwartale 2012 r..

3.10.5. Zagrożenia środowiska przez hałas i promieniowanie elektromagnetyczne

Hałas

Zgodnie z § 11 i § 325 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U.2019 poz.1065 t.j.), budynki mieszkalne, zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej należy sytuować w miejscach najmniej narażonych na występowanie hałasu i drgań, a jeżeli występuje przekroczenie wartości dopuszczalnych (określone w przepisach o ochronie przed hałasem i drganiami), należy stosować skuteczne zabezpieczenia np.:

zachowanie odpowiednich odległości od źródeł uciążliwości, odpowiednie usytuowanie i ukształtowanie budynku , elementy amortyzujące drgania oraz osłaniające i ekranujące przed hałasem.

Hałas przemysłowy w Gminie stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym, występuje głównie na terenach sąsiadujących z podmiotami gospodarczymi. Związany jest głównie z funkcjonowaniem obecnych na terenie gminy podmiotów, w tym tartaku, stolarni, zakładów blacharskich, rzemieślniczych itp. Hałas przemysłowy stanowią tak źródła znajdujące się na otwartej przestrzeni (punktowe źródła hałasu np. wentylatory, sprężarki itp. usytuowane na zewnątrz budynków), jak i w budynkach (wtórne źródła hałasu - od pracy maszyn i urządzeń), emitowany do środowiska przez ściany, strop, okna i drzwi. Dodatkowe źródło hałasu stanowią ponadto prace dorywcze wykonywane poza budynkami produkcyjnymi jak np. cięcie, kucie, szlifowanie, a także obsługa zakładów przez transport kołowy. Uciążliwość hałasu emitowana z tych obiektów zależy między innymi od ilości źródeł hałasu i czasu ich pracy. Wzrost zagrożenia hałasem drogowym związany jest przede wszystkim z gwałtownym przyrostem w ostatnich latach natężenia przewozów towarowych i osobowych w ruchu lokalnym oraz tranzytowym.

Najważniejsze źródło hałasu na terenie analizowanej jednostki stanowią źródła komunikacyjne - trasy ruchu samochodowego. Jest to związane z występowaniem w obrębie opisywanego obszaru drogi krajowej Nr 46 oraz drogi wojewódzkiej nr 901. W 2014 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu przeprowadzał badania hałasu komunikacyjnego na terenie Gminy Dobrodzień w jednym punkcie pomiarowym przy ul. Piastowskiej (DW901), pomiary wykazały przekroczenie poziomów dopuszczalnych w dzień o 6,8 dB, natomiast w nocy poziom dopuszczalny został przekroczony o 9,7 dB.

W celu ograniczenia wpływu hałasu komunikacyjnego na mieszkańców gminy zrealizowano zadania polegające na budowie:

1) obwodnicy na drodze krajowej Nr 46 w mieście Dobrodzień,
2) obwodnicy Myśliny (droga krajowa Nr 46),
3) obwodnicy Dobrodzienia na drodze wojewódzkiej Nr 901.

Dzięki ww. inwestycjom zmniejszono obszary z potencjalnie przekroczonym poziomem dopuszczalnym hałasu oraz poprawiono stanu klimatu akustycznego wokół istniejącej sieci transportowej, a także wyprowadzono ruch tranzytowego poza obszary zurbanizowane.

Promieniowanie elektromagnetyczne

Źródłem pól elektromagnetycznych występujących na omawianym terenie są linie energetyczne, urządzenia elektroenergetyczne oraz stacje bazowa telefonii komórkowej w Dobrodzieniu, Błachowie oraz Pludrach. W przypadku stacji bazowych emitowane pola elektromagnetyczne znajdują się na wysokości ponad 30 m n.p.t., nie stwarzając zagrożenia dla okolicznych mieszkańców

Przez teren gminy przebiegają linie energetyczna wysokiego napięcia (110kV) zbiegające się w Głównym Punkcie Zasilania GPZ ”Dobrodzień” (110/15 kV), przy ulicy Oleskiej w Dobrodzieniu, są to

1) linia jednotorowa (110 kV) relacji Zawadzkie – Dobrodzień,
2) linia jednotorowa (110 kV) relacji Dobrodzień – Sowczyce.

Linie te, biorąc pod uwagę szerokość pasa technologicznego kolidują z zabudową mieszkalną w miejscowości Kocury, Malichów, Dobrodzień, Pludry oraz Pietraszów.

Energia elektryczna doprowadzana jest liniami napowietrznymi średniego napięcia 15kV, które wraz ze stacjami transformatorowymi są źródłem pól elektromagnetycznych. W przypadku linii energetycznych średniego oraz niskiego napięcia nie ma konieczności wyznaczenia pasa ochronnego.

Ewentualne oddziaływanie pól elektromagnetycznych nie przekracza ustalonego i wyłączonego spod zabudowy pasa technicznego, wyznaczanego dla prawidłowej obsługi i konserwacji linii.

Komunikacyjne zagrożenia środowiska

Ruch pojazdów samochodowych oddziałuje na środowisko poprzez:

1) emisję zanieczyszczeń do atmosfery,
2) emisję hałasu i wibracji,
3) zagrożenia wypadkowe.

Rozwój systemu transportowego bardzo utrudnia bytowanie i stanowi zagrożenie dla wielu gatunków zwierząt. Ciągi komunikacyjne przechodzące przez tereny leśne i w dolinach praktycznie wszystkich rzek utrudniając naturalną wędrówkę zwierząt.

Szczególnym zagrożeniem jest obwodnica Dobrodzienia w ciągu drogi krajowej Nr 46 oraz obwodnica w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 901. Dlatego też na odcinkach ww. dróg przebiegającym przez gminę zastosowano urządzenia ochrony środowiska w postaci:

1) ekranów akustycznych,
2) obiektów mostowych, wiaduktów,
3) przepustów drogowych mogących pełnić przejścia dla zwierząt oraz przystosowano przepusty pod drogą tak, aby mogły pełnić funkcję przejść dla drobnych zwierząt w tym płazów,
4) wybudowano zbiorniki odparowujące,
5) na wylotach z systemu odwodnienia do rowów, cieków, zbiorników retencyjnych zastosowano urządzenia podczyszczające,
6) wprowadzono nowe nasadzenia w krajobrazie pozbawionym zadrzewień oraz nasadzenia dogęszczające drzewa i krzewy uzupełniające straty zieleni spowodowane budową drogi.

3.10.6. Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Skażenia atmosfery

Na terenie gminy, poza lokalnymi kotłowniami, nie występują większe źródła zanieczyszczenia atmosfery. Stan aerosanitarny w gminie należy uznać za dobry. Pewne znaczenie dla stanu powietrza atmosferycznego mają rozproszone źródła emisji położone na obszarze gminy.

Zalicza się do nich:

1) kotłownie,
2) paleniska domowe,
3) środki transportu,
4) składowiska odpadów,
5) zanieczyszczenia napływające z sąsiednich terenów.

Zanieczyszczania wód

Do cieków na terenie Gminy Dobrodzień dopływają również ścieki ze źródeł rozproszonych czyli odpływy ścieków ze zwodociągowanych, a nie skanalizowanych miejscowości i z miejscowości nie posiadających oczyszczalni ścieków. Na stan czystości wód płynących mają wpływ źródła obszarowe tj. spływy z terenów upraw rolnych i innych terenów, z których odpływ kieruje się do rzek. Poważnym problemem związanym z zanieczyszczeniem wód jest skażenie wód pierwszego poziomu wodonośnego stanowiącego źródło wody ujmowane przez studnie głębinowe. Stanowią one m.in. źródła wody dla gospodarstw rolnych, domowych oraz zakładów przemysłowych. Główną przyczyną zanieczyszczenia wód pierwszego poziomu wodonośnego jest przesiąkanie ścieków z nieszczelnych szamb, budynków gospodarskich i innych. Sytuację w tym zakresie można

poprawić poprzez likwidację szamb, a budowę zbiorczych systemów kanalizacyjnych i oczyszczalni grupowych, które maja uzasadnienie ekonomiczne oraz większej ilości oczyszczalni przydomowych oraz przyzakładowych.

Zagrożenia wynikające z „produkcji" odpadów

Większość odpadów wytwarzanych na terenie miasta Dobrodzień stanowią odpady niejednorodne – zawierają m.in. papier, tworzywa sztuczne, opakowania plastikowe, szklane czy metalowe, odpady biodegradowalne (resztki żywności, ziemi), ale też farby, lakiery czy tusze. Nie ma w nich dominującej frakcji odpadów jednorodne.

Jednocześnie odpady powstające na terenach wiejskich charakteryzują się pewnymi specyficznymi cechami. Po pierwsze, odpady powstające na terenach wiejskich są bardziej zróżnicowane pod względem pochodzenia i stopnia szkodliwości dla środowiska. W każdym gospodarstwie rolnym prowadzona jest produkcja przy użyciu maszyn i różnych substancji. Sprawia to, że powstające odpady zawierają m.in. substancje chemiczne używane w rolnictwie typu opakowania po środkach chemicznej ochrony roślin – pestycydach i insektycydach. Są to niewielkie ilości w odniesieniu do pojedynczego gospodarstwa, jednak ze względu na masowość występowania zjawiska jest to problemem. Inną cechą odpadów na terenach wiejskich jest ich duże przestrzenne rozproszenie. Na obszarach o zabudowie rozproszonej jest tyle źródeł powstawania odpadów ile gospodarstw.

Rozproszenie utrudnia gromadzenie odpadów w wyznaczonych miejscach oraz ich zagospodarowanie. Złożona sytuacja w gospodarce odpadowej na wsi polegająca na dużych odległościach do punktu składowania, koszty transportu oraz brak zrozumienia potrzeby gromadzenia odpadów i odpowiedniego składowania, powodują, że problem jest rozwiązywany w sposób najprostszy tj. wyrzucanie poza obręb gospodarstwa.

Zjawisko zaśmiecania terenów (dzikie wysypiska) jest zjawiskiem powszechnym i występuje również na obszarze gminy Dobrodzień. Dzikie wysypiska odpadów oddziałują na środowisko w różny sposób. W przypadku składowania odpadów organicznych, bez substancji szkodliwych, wysypisko oddziałuje głównie na pogorszenie wrażeń estetycznych, deformują naturalność i estetykę. Jeśli wyrzucane są odpady niebezpieczne, to nawet niewielkie ich ilości są groźne dla środowiska. Najbardziej szkodliwe jest wyrzucanie odpadów do „oczek wodnych", bagienek lub składowanie na ich brzegu. Małe źródła wody, bagienka itp. pełnią bardzo ważną rolę w środowisku; urozmaicają krajobraz, wzbogacają bioróżnorodność krajobrazu rolniczego i leśnego. Są one miejscem bytowania, czasami rzadkich gatunków roślin i zwierząt, szczególnie charakterystycznych dla bagien.

Ryzyko poważnych awarii

Na terenie Gminy Dobrodzień zlokalizowana jest Nasycalnia Podkładów Sp. z o.o. przy al. Wyzwolenia 18, 46-375 Pludry będąca zakładem, który z uwagi na ilość i rodzaje substancji niebezpiecznych został zakwalifikowany do grupy zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

3.11. Ochrona przyrody

Objęcie ochroną prawną obszarów o najwyższych walorach ekologicznych i zasobach przyrodniczych w gminie zabezpiecza je przed niewłaściwym użytkowaniem i chroni przed utratą cennych wartości.

Na terenie gminy Dobrodzień w myśl ustawy o ochronie przyrody powołano wskazana poniżej formy ochrony przyrody, mające na celu ochronę cennych zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych gminy.

3.11.1. Obszar Natura 2000 Dolina Małej Panwi PLH160008

Zlokalizowana jest w południowej części gminy na terenach leśnych doliny Małej Panwi. Obszar rozciąga się wzdłuż doliny Małej Panwi, na odcinku pomiędzy miejscowościami Kolonowskie i Krupski Młyn.

W przeważającej części położony jest na terenie województwa opolskiego: w powiecie strzeleckim, w gminach: Zawadzkie, Kolonowskie i Jemielnica oraz w powiecie oleskim, w gminie Dobrodzień. Niewielki jego

fragment leży w województwie śląskim, w powiecie tarnogórskim, w gminie Krupski Młyn. Zlokalizowany jest on głównie na terenach leśnych, w mniejszej części terenach użytkowanych rolniczo. Opisywane tereny znajdują się we wschodniej części Równiny Opolskiej, w Obniżeniu Małej Panwi. Przekraczają one wysokość 200 m n.p.m. i wkraczają w obszar wyżyn. Charakteryzują się znacznym zróżnicowaniem budowy litologicznej. Skrzydła holoceńskiej niecki budują tu od północy tarasy plejstoceńskiej rzeki, a od południa osady akumulacji lodowcowej i wodnolodowcowej. Występują tu formy rzeźby związane z wyciętą w skałach górnotriasowych rynną dolinną Małej Panwi, tj.: starorzecza – występujące bardzo licznie w przykorytowej części doliny Małej Panwi; płaskie holoceńskie tarasy zalewowe – zlokalizowane w dennej i najczęściej przykorytowej części dolin rzek i charakteryzujące się dużą dynamiką zjawisk erozyjno-akumulacyjnych; płaskie tarasy plejstoceńskie nadzalewowe – zlokalizowane na skrzydłach dolin, w szczególności rozwinięte na północ od Małej Panwi, pokryte licznymi wydmami; krawędzie poszczególnych tarasów – wyraźnie zaznaczają się na granicy tarasów holoceńskich i tarasu bałtyckiego Małej Panwi, gdzie osiągają lokalnie wysokość 5-7 m; koryta rzek – w przypadku Małej Panwi są najlepiej zachowanymi naturalnymi korytami dużej rzeki nizinnej na Opolszczyźnie; oraz torfowiska i namuliska – wykształcone wyspowo w przykorytowych częściach den dolin, w największych płatach występują w dolinie Małej Panwi. W strukturze dominujących w obszarze zbiorowisk leśnych największym udziałem charakteryzują się lasy iglaste – bory świeże, mieszane oraz bagienne. Lasy liściaste mają niewielki udział. Należą do nich głównie łęgi i zbiorowiska grądowe. W zbiorowiskach leśnych zachowało się szereg cennych okazów drzew, które obecnie stanowią pomniki przyrody. W większości są to pojedyncze okazy i grupy dębu szypułkowego oraz klonu zwyczajnego. Teren poza lasami stanowią głównie użytki zielone w dużym stopniu intensywnie użytkowane jako pastwiska i łąki. Część gruntów rolnych nie jest użytkowana i stopniowo zarasta w wyniku sukcesji wtórnej.

Dla ostoi sporządzono plan zadań ochronnych - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 14 lutego 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Małej Panwi PLH160008 (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 1704 i Dz. Urz. Woj. Op. poz. 500), którego ustalenia są wiążące przy sporządzaniu studium i planów zagospodarowania przestrzennego.

3.11.2. Obszar Natura 2000 Stawy Pluderskie PLH160021

Utworzenie obszaru jest wynikiem uznania zarzutu Komisji Europejskiej w zakresie konieczności utworzenia obszaru dla ochrony kreślinka nizinnego *(Graphoderus bilineatus)*, którego stanowiska znajdują się na terenie obszaru. Obszar o powierzchni ok. 149 ha stanowią m.in śródleśne oczka wodne o powierzchni ok. 14, ha zlokalizowane w południowej części Gminy Dobrodzień. Ponadto dzięki objęciu tego obszaru ochroną zachowana zostanie szczególna wartość przyrodnicza i krajobrazowa zbiorników wodnych w leśnym otoczeniu.

Ponadto stawy Pluderskie są jedynym w gminie miejscem lęgów następujących gatunków ptaków wodnobłotnych: perkozka *Tachybaptus ruficollis*, cyraneczki *Anas crecca*, łyski *Fulica atra*, kokoszki *Gallinula chloropus,* żurawia *Grus grus* oraz trzciniaka *Acrocephalus arundinaceus*. Jest to jedno z nielicznych miejsc gdzie liczniej odbywają gody płazy (traszka zwyczajna Triturus vulgaris, żaba wodna Rana esculenta, żaba trawna *Rana temporaria,* ropucha szara *Bufo bufo*, ropucha zielona *Bufo viridis*). Dodatkowo jest to ważny w skali gminy obszar lęgów chronionych: potrzosa *Emberiza schoeniclus* i trzcinniczka *Acrocephalus scirpaceus*.

Dla obszaru nie ustanowiono planu zadań ochrony, ani planu ochrony.

3.11.3. Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Kocia Góra

Zlokalizowany w południowej części gminy w obrębie terenów leśnych. Większa część zespołu położona jest w granicach gminy Kolonowskie. Obszar o powierzchni ok. 370,36 ha utworzony został na mocy Rozporządzenia Nr 0151/P/8/2003 Wojewody Opolskiego z dnia 8 grudnia 2003 r. w sprawie uznania za zespoły przyrodniczo- krajobrazowe (Dz. Urz. Woj. Op., z 2003 r. Nr 109, Poz. 2303). Wg. rozporządzenia przedmiotem

ochrony jest obszar wzniesień morenowych porośniętych lasem. Na terenie zespołu obowiązują zakazy określone w rozporządzeniu.

3.11.4. Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko- Turawskie

Obszar Gminy Dobrodzień graniczy bezpośrednio z Obszarem Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie. Obszar chronionego krajobrazu (OChK) obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie są największym obszarem chronionego krajobrazu w województwie opolskim położonym w mezoregionie Równina Opolska. Obszar ten zajmuje część prawego dorzecza Odry na południe od Stobrawy i na północ od Garbu Tarnogórskiego, suwając się na wschód wzdłuż biegu Małej Panwi. Powierzchnię terenu budują zwydmione piaski, porośnięte przez Bory Stobrawskie. Przez środek obszaru przepływa Mała Panew, na której w Turawie (Gmina Turawa) utworzono zbiornik Jezioro Turawskie - jeden z zasilających żeglugę na Odrze ale także wykorzystywany do celów rekreacyjnych. Wschodnia część regionu (Obniżenie Małej Panwi) stanowi szlak komunikacyjny ze wschodu na zachód.

Na obszarze OCHK obowiązują ustalenia zawarte w Uchwale Nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 2017).

3.11.5. Użytek ekologiczny

Na terenie gminy występuje 1 użytek ekologiczny - UE Stawy Pluderskie nr 2 i 3 – utworzony na mocy Uchwały nr IV/23/2015 Rady Miejskiej w Dobrodzieniu z dnia 5 lutego 2015 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego ,,Stawy Pluderskie nr 2 i 3” (Dz. Urz. z 2015 r. poz. 324) zmienionej Uchwałą nr V/36/2015 Rady Miejskiej w Dobrodzieniu z dnia 26 marca 2015 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr IV/23/2015 Rady Miejskiej w Dobrodzieniu z dnia 5 lutego 2015 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego "Stawy Pluderskie 2 i 3" (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 777). Stanowią go śródleśne oczka wodne o powierzchni 14,2974 ha zlokalizowane w południowej części gminy. Celem ochrony jest zachowanie szczególnej wartości przyrodniczej i krajobrazowej zbiorników wodnych w leśnym otoczeniu. Na terenie użytku obowiązują zakazy określone w uchwale.

W stawach tych rozwijają się liczne fitocenozy zespołów roślinności wodnej i szuwarowej, m.in. zespół „lilii wodnych” Nupharo-Nymphaeetum albae, szuwar oczeretowy Scirpetum lacustris, szuwar trzcinowy Phragmitetum australis. Występują tu m.in.: grzybienie białe Nymphaea alba i grążel żółty Nuphar lutea.

3.11.6. Pomniki przyrody

Pomniki przyrody to forma ochrony indywidualnej. Obejmuje ona pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno- pamiątkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów. Do pomników przyrody zaliczamy sędziwe i okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, grupy drzew, aleje, źródła, wodospady, skałki, jary, głazy narzutowe i inne.

Na terenie gminy, w Nadleśnictwie Lubliniec znajdują się 4 pomnik przyrody ożywionej.

Tabela 3.11.4. Pomniki przyrody na terenie Gminy Dobrodzień

Lp.	Akt prawny obowiązujący (publikacja)	Bliższa lokalizacja	Obiekt poddany ochronie	Nazwa gatunkowa	Obwód (cm)	Wys (m)
1.	Rozporządzenie Wojewody Opolskiego nr 0151/P/38/05 w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz.Urz.Woj.Opolskiego z dnia 7 listopada 2005r. Nr 72, poz.	Nadleśnictwo: Lubliniec, Obręb leśny: Dobrodzień, Leśnictwo: Wystrzyca oddz. 268 b, (4 km od Dobrodzienia)	drzewo	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica	368	30
2.			drzewo	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica	474	30
3.			drzewo	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica	352	30
4.		Nadleśnictwo: Lubliniec, Obręb leśny: Dobrodzień, Leśnictwo: Brzezinki, Oddz.: 53 a, (znajduje się pomiędzy miejscowościami Kocury i Klekotną)	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	200	26
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.	Uchwała nr VI/39/2019 Rady Miejskiej w Dobrodzieniu z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody dębu szypułkowego (Dz. Urz. z 2019 r. poz. 1139)	Nadleśnictwa Lubliniec, w leśnictwie Rędziny, oddział 235i, działka nr 104 obręb Zwóz, gmina Dobrodzień, teren	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	581	35

Źródło: Rejestry pomników przyrody stanowionych przez Wojewodę Opolskiego wg. powiatów, GIOŚ Warszawa, stan na dzień 09.04.2021 r.

3.11.7. Parki zabytkowe

Szczególną formą ochrony na terenie gminy są parki zabytkowe, które są chronione na podstawie przepisów o ochronie dóbr kultury, ale mają również bardzo wysokie walory przyrodnicze. Są to obiekty parkowe w:

1) Dobrodzieniu – wpisany do rejestru zabytków województwa opolskiego,
2) Bzionkowie – z gminnej ewidencji zabytków.

3.12. Uwarunkowania przestrzenne związane z możliwościami turystycznego wykorzystania obszaru gminy

O atrakcyjności turystycznej obszaru gminy decydują trzy czynniki – ranga walorów turystycznych, stopień dostępności komunikacyjnej oraz stan zagospodarowania turystycznego.

Pierwszy ważny, lecz nie w pełni doceniany czynnik to znaczne walory krajobrazu i środowiska przyrodniczego przydatne do rozwoju funkcji turystycznych. Do tego typu walorów można zaliczyć:

1) cenny pod względem krajobrazowym obszar gminy, ze względu na położenie jej na łagodnych wzniesieniach, a dodatkowo w dorzeczu Małej Panwi. Teren uzupełniają niewielkie, ale głębokie doliny rzek: Myśliny, Bziniczki, Smoliny,
2) tereny rekreacyjne z dużymi obszarami leśnymi i pięknymi krajobrazami. Kompleksy leśne zajmują niemal połowę powierzchni gminy, co przyczynia się do jej niesamowitych walorów przyrodniczych. Dobrodzieńskie wody oraz lasy, stanowią nie tylko atrakcję turystyczną, ale również miejsce gdzie spotykane są rośliny chronione, z kolei rzeki, potoki oraz stawy to środowisko rzadkich ptaków.
3) pagórkowate tereny, leśne dukty, śródleśne stawy, oraz rzeczki są naturalnym potencjałem takich miejscowości jak: Myślina, Pludry, Liszczok, Kolejka, Pietraszów-Piła, Kopina, dający możliwości rozwoju różnych form wypoczynku, rekreacji i realizowania hobby,
4) korzystne i zróżnicowane warunki mikroklimatyczne, co związane jest ze zróżnicowaniem rzeźby terenu, występowaniem wielkoprzestrzennych ekosystemów leśnych i łąkowych. Zróżnicowanie to stwarza różnorodność warunków bioklimatycznych w zakresie insolacji, przewietrzania, produkcji tlenu, uwilgocenia, produkcji ozonu, struktury jonowej, fitoaerozoli i aeroplanktonu. Zróżnicowanie tych uwarunkowań jest czynnikiem zwiększającym atrakcyjność gminy dla rozwoju turystyki ekologicznej.
5) miejsca, gdzie można pospacerować i odpocząć, a jest to mianowicie założony w latach 1884 – 1914, a później odnowiony w 2003 r. zabytkowy Park Miejski oraz zespół pałacowo-parkowy – obecnie „Park Hotel", wybudowany w latach 1848-1849, w stylu neoklasycystycznym.

Gmina Dobrodzień posiada korzystne położenie komunikacyjne pod względem połączeń lokalnych, regionalnych i międzynarodowych (niewielka odległość od miasta Opola, dogodne połączenia drogowe).

Kolejnym elementem atrakcyjności turystycznej jest zagospodarowanie turystyczne (infrastruktura turystyczna). Do tej grupy obiektów należą urządzenia turystyczne, które zabezpieczają turystom przyjeżdżającym na wypoczynek możliwość korzystania z uroków wybranego przez nich miejsca wczasowego. Infrastruktura turystyczna to m.in. baza noclegowa, baza gastronomiczna, obiekty sportowe, obiekty kultury, szlaki turystyczne, urządzenia rozrywkowe, punkty handlowe, usługowe i itp. Dobrze zagospodarowane ośrodki turystyczne prowadzą do wzrostu intensywności odwiedzania regionu przez turystów, powtarzania pobytu. Gmina Dobrodzień posiada słabo rozwinięta bazę turystyczną, co nie sprzyja napływowi turystów. Jedynie kilka obiektów świadczy całoroczne usługi hotelowe lub agroturystyczne. Jednocześnie niezbyt zwarta zabudowa wsi oraz położenie jej na obrzeżach lasów, stwarza dla usytuowanych w tych miejscach gospodarstw rolnych o małym areale - możliwości rozwoju agroturystyki w różnych jej formach.

Ponadto Gmina Dobrodzień posiada wytyczone i oznakowane ścieżki rowerowe, zachęcające do uprawiania czynnych form turystyki, jak również stwarzające możliwość poznawania walorów przyrodniczo-historycznych doliny Małej Panwi. W granicach gminy znajdują się 4 trasy rowerowe o łącznej długości 28,9 km, przebiegające od miejscowości: Kolonowskie przez Kolejkę (w miejscowości znajduje się gospodarstwo agroturystyczne ze stadniną koni), a także Bzinicę (powstałe zabudowania folwarczne, kaplica) Bąki, Dobrodzień, Ligotę Dobrodzieńską, Myślinę (zalew w dawnej piaskowni) do Staniszcz Małych.

Miejscem, w którym gromadzone są dokumenty i przedmioty o wartości historycznej, pochodzące z terenu gminy, jest otwarta w maju 2004 r. Izba Regionalna, założona przez Członków Międzygminnego Towarzystwa Regionalnego Dobrodzień-Zębowice.

Dalszy rozwój promocji gminy – jej walorów kulturowych, historycznych oraz turystycznych – i budowanie wizerunku samorządu przyjaznego zarówno mieszkańcom, jak i inwestorom czy turystom, jest jednym z celów operacyjnych gminy na najbliższe lata. Gmina powinna więc poszukiwać kolejnych, nieszablonowych rozwiązań promocyjnych, a przede wszystkim pracować nad spójną komunikacją wizerunkową. Powstanie ujednoliconej

identyfikacji wizualnej miasta, mającej na celu budowanie świadomości „marki miasta", która mogłaby być, obok herbu, znakiem rozpoznawczym Dobrodzienia czy utworzenie (spójnej z miejską) marki turystycznej Gminy Dobrodzień pozwoliłoby szerzej promować gminę na zewnątrz, a w dalszej perspektywie przyczyniłoby się do jej większej rozpoznawalności w regionie oraz do mocniejszej identyfikacji mieszkańców z ich małą ojczyzną.

4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

4.1. Rys historyczny i krajobraz kulturowy

Pobyt człowieka na Ziemi Dobrodzieńskiej sięga II–III okresu epoki brązu (1450– 1000 lat p.n.e.), z których pochodzą najstarsze znaleziska – przedmioty codziennego użytku. W odległych czasach, na przełomie er, Śląsk zamieszkiwały wandalskie plemiona Silingów, które około IV w. n. e. w większości opuściły tę krainę. W końcu IV wieku i w pierwszej połowie V w. rozwijała się tu „kultura dobrodzieńska", która zasłynęła wyrobami ceramicznymi (dzbany, butle, wiadra, misy, amfory) i metalowymi (topory, oszczepy, umba, noże, radlice, okucia, brzytwy, sprzączki, igły, zapinki, bransolety, wisiorki i inne wyroby żelazne i brązowe) o cechach germańskich (gocko-gepidzkich) i sarmackich. Ludność grupy dobrodzieńskiej mieszkała w krótkotrwałych domach prostokątnych, wznoszonych w konstrukcji słupowej. W końcu VI wieku z południa i ze wschodu na nasze tereny zaczęli przenikać Słowianie. Ziemia Dobrodzieńska znalazła się w obrębie obszaru śląskich plemion Opolan.

Od zarania swych dziejów Dobrodzień wchodził w skład księstwa opolskiego, którego pierwszym księciem z linii Piastów był Mieszko Plątonogi (1163– 1211). Położony przy dawnym, Śląsko– małopolskim szlaku handlowym pojawił się w dokumentach już w 1267 roku, w kilkanaście lat przed nadaniem miejscowemu sołtysowi Henrykowi przez księcia opolskiego Bolesława I przywilejów w 1279 roku. W 1304 r. wzmiankowany w Lib.Fund.Ep.Vrat. Utrwala się nazwa miejscowości – Dobrosin (1279), Dobradin (1300), Dobrodzin (1574), Guttentag (1636). Na początku XIV w. była to dość duża leżąca nad rzeczką Nosek (obecnie Myślinka) osada, bo w 1311 roku istniał w niej już kościół parafialny pw. św. Marii Magdaleny, którego proboszczem był Bertold. Prawa miejskie, oparte na prawie magdeburskim otrzymał Dobrodzień z rąk księcia Władysława Opolczyka w 1374 r., natomiast dnia 21 sierpnia 1384 roku książę Władysław II obdarował miasto wieloma przywilejami – dwiema wioskami Ligotami wraz z wszystkimi polami, lasami oraz dochodami.

Z tego okresu pochodzi herb Dobrodzienia, który ma charakter złożony. Pół orła złotego w błękitnym polu pobocznicy lewej nawiązuje do heraldyki opolskiej linii Piastów śląskich, a w czerwonym polu pobocznicy prawej znajduje się połowa róży heraldycznej o płatkach białych z zielonymi wypustkami.

W końcu XIV w. na skutek konfliktów zbrojnych książąt opolskich z królem polskim Władysławem Jagiełło, Dobrodzień dostał się w ręce dowodzącego rycerstwem koronnym Spytka z Melsztyna, by następnie zostać własnością książąt niemodlińskich. W roku 1422 w liczącej około 100 mieszkańców miejscowości istniał już dwór, którego zarządcą był Jan, właściciel folwarku Jeżowa z przyległościami. W 1452 r. wybudowano tu prawdopodobnie zamek warowny otoczony wałami ziemnymi i ostrokołem. W tymże roku obdarowany Dobrodzieniem przez księcia wielkostrzeleckiego Bernarda został Pan ze Skrońska – Henryk Kranczkowski, który odebrał wsie Ligoty i narzucił mieszczanom obowiązki pańszczyźniane. Podobnie postępowali późniejsi właściciele, co spowodowało zastój w rozwoju gospodarczym miasta. Mimo niekorzystnych warunków w mieście nadal rozwijały się niektóre rodzaje rzemiosł, a w szczególności stolarstwo, które z czasem stało się synonimem miasta. Kolejnym właścicielem Dobrodzienia był Franciszek Kalinowski, który również posiadał w tym czasie pobliską Turzę.

Po śmierci ostatniego piastowskiego księcia opolskiego Jana II Dobrego (1532) leżący w księstwie opolskim Dobrodzień przeszedł pod zarząd Habsburgów. W tym czasie posiadaczem dóbr dobrodzieńskich był Jan I Posadowski z Posadowa, a następnie Wacław i Jan II Posadowski (w latach 1551–1582), Magdalena Kurtzbach, dziedziczka po Wacławie Posadowskim (1582–1585), Jerzy Jarocki z Jaroszyna (1585–1600), Daniel Jarocki z Jaroszyna (1610–1612), Anna Jarocka z Jaroszyna, z domu von Gaschin (od 1612 do 1648), która

stale zwiększała obciążenia feudalne i zapisała się niechlubnie w legendach o Czarnej Damie z Dobrodzienia. W 1610 roku wybudowano z kamienia łupanego most dworski; jest to najstarszy zabytek miasta

W tym okresie miasto zostało wyjątkowo doświadczone na skutek wydarzeń i skutków wojny trzydziestoletniej, kiedy to Dobrodzień został styranizowany przez udające się w kierunku Opola wojska króla polskiego Zygmunta pod dowództwem Stanisława Stroinowskiego oraz przez pożar, który zniszczył miasto w 1625 roku. Po raz kolejny lata ciężkiej biedy dotknęły mieszkańców, kiedy w 1633 roku na Śląsk wkroczyły wojska pod dowództwem saksońskiego generała Arnima Ende oraz najwyższego dowódcy szwedzkiego, hrabiego Thurna. Dobrodzień został splądrowany i spalony, a niektórzy mieszkańcy wymordowani. Mimo to w 1630 r. zbudowano kościół cmentarny pw. św. Walentego i ufundowano dla budującego się kościoła pw. św. Marii Magdaleny monstrancję w stylu gotycko-renesansowym (1650). Z 1644 r. pochodzą wzmianki o istnieniu szpitala w sąsiedztwie „kościółka Walencinka". W latach 1648– 1674 właścicielami Dobrodzienia byli członkowie starego śląskiego rodu Blacha z Wielowsi i Lubia. Dobrodzień nosił wciąż na sobie piętno doznanych zniszczeń – nieutwardzony i nieoświetlony rynek z sześcioma ciasnymi gospodami wybudowanymi z odpadowego drewna, domy parterowe kryte gontem lub słomą, z drewnianym, gliną oklejonym kominem, kilka studni, dwie bramy miejskie.

W 1740 r. na Śląsk wkroczyły wojska króla pruskiego Fryderyka II Hohenzollerna. W krótkim czasie wprowadził on szereg poważnych zmian administracyjnych. Dobrodzień podlegał wtedy pod siódmy departament, którego radca wojenny i podatkowy miał siedzibę w Strzelcach Opolskich, a później w Tarnowskich Górach. Obywatele miasta wiązali ogromne nadzieje z powstaniem „komuny miejskiej", kiedy to 5 sierpnia 1743 roku wykupili zamek i dobra dobrodzieńskie Franciszka Ludwika barona von Blankowski. Niestety, przejęcie własności przypadło na okres II wojny śląskiej, mieszczanie nie zdołali właściwie zagospodarować swojej własności i z powodu braku środków finansowych w 1748 roku ponownie zostali poddanymi kolejnych właścicieli dobrodzieńskich dóbr – przedstawicieli rodów pruskich.

W tym czasie dobrobyt obywateli Dobrodzienia znacznie wzrósł. W drugiej połowie XVIII w. wybudowano bowiem na miejscu dzisiejszego parku jordanowskiego zakład hutniczy z wielkim piecem pracującym w oparciu o rudę darniową. Wyroby hutnicze transportowano do Odessy, Wrocławia, Brna, Poznania i Krakowa. Z tego też okresu pochodzi powiedzenie „w Oleśnie pycha, w Lublińcu błoto, a w Dobrodzieniu złoto". Wówczas Dobrodzień ilością mieszkańców i poziomem życia wyprzedził wiele górnośląskich miast. Rynek i ulice były już wyłożone kamieniami okrąglakami.

Dalszy rozwój miasta został zahamowany, kiedy rozwinął się przemysł na Górnym Śląsku, a Dobrodzień został pominięty podczas budowy kolei żelaznej łączącej okoliczne miasta. Miasto utraciło swoją pozycję w ruchu tranzytowym i transporcie handlowym. Ponadto w 1846 r. wybuchł ogromny pożar, który doszczętnie zniszczył centralną część miasta – ratusz z sądem, średniowieczny kościół katolicki na rynku, probostwo z gospodarstwem rolnym, pocztę, synagogę z 1781 roku, dwie murowane gospody, cztery studnie, folwark dworski wraz z gorzelnią i wiele innych budynków (136 domów i 145 zabudowań gospodarczych). Nie spłonął jedynie drewniany barokowy kościół pw. św. Walentego, budynek apteki i kilka domów na obrzeżach miasta. Początkiem odbudowy po pożarze było wytyczenie większego rynku z szeregiem ulic oraz zmodyfikowanie średniowiecznego układu urbanistycznego miasta. W latach 1848– 1849 wybudowano w stylu neoklasycystycznym m.in. ratusz oraz pałac – siedzibę właścicieli Dobrodzienia.

W 1927 roku majątek dobrodzieński został nabyty przez państwo niemieckie. Z kolei część tego nabytku rozparcelowano między miejscowych chłopów oraz przesiedleńców niemieckich. W 1909 r. wybudowano w Dobrodzieniu dużą szkołę katolicką oraz gazownię, tzn. budynek gazowni i zbiornik na gaz oraz mieszkania i łaźnię; na terenie miasta zainstalowano oświetlenie gazowe. Dnia 6 XII 1913 r. otwarto jednotorową linię kolejową o długości 10,8 km łączącą Dobrodzień z Fosowskiem.

Po III Powstaniu Śląskim Dobrodzień pozostał w granicach Niemiec – stał się miastem powiatowym. Utworzono najmniejszy w Rzeszy powiat dobrodzieński, którego obszar wynosił 322,52 km^2. W 1923 roku zaprowadzono w mieście światło elektryczne i wybudowano budynki starostwa, w których również znalazł siedzibę urząd skarbowy, katastralny i wydział oświaty. Postawiono następnie budynki poczty i telefonu, bank,

wiele budynków mieszkalnych, zwłaszcza przy ulicy Piastowskiej i Oleskiej oraz salę gimnastyczną i kinową z pełnym wyposażeniem (dn. 19 VIII 1928). W 1928 roku uruchomiono również 42-metrową wieżę ciśnień, wodociągi i kanalizację oraz otwarto Szkołę Rolniczą.

W tym czasie Dobrodzień liczył około 3600 mieszkańców. W okresie międzywojennym działało tu kilka polskich organizacji – Koło Związku Polaków w Niemczech, Koło Młodych Polaków i Harcerzy w Niemczech, Oddział Polskiego Banku Ludowego (1935). Od 1935 roku rozpoczęła się potajemnie emigracja do USA i Szwajcarii licznej społeczności dobrodzieńskich Żydów. W wyniku zlikwidowania prowincji górnośląskiej w dniu 1 kwietnia 1939 r. powiat dobrodzieński przestał istnieć. Z chwilą wybuchu II wojny światowej połączono go z powiatem lublinieckim, który włączono do Rzeszy.

W 1945 r. Dobrodzień znalazł się w granicach Polski, w powiecie lublinieckim, w województwie katowickim. W tym czasie było tu zaledwie 1050 mieszkańców. W maju 1945 roku w Dobrodzieniu osiedliła się liczna grupa repatriantów z pod Lwowa oraz województw centralnych. W roku 1946 miasto liczyło już 3277 mieszkańców. We wczesnych latach 50-tych rozpoczęto budowę bloków przy północno-wschodniej pierzei rynku w miejscu zniszczonych budynków. 1959. W latach 1950–1960 wyremontowano albo wybudowano szkoły w Szemrowicach, Bzinicy i Pludrach.

Od roku 1953 rozpoczął działalność Państwowy Ośrodek Maszynowy w Dobrodzieniu, a od 1955 roku przez kolejne lata powstawały Dobrodzieńskie Fabryki Mebli, osiedle mieszkaniowe im. Sikorskiego, Dom Nauczyciela, obiekty handlowe Spółdzielni „Samopomoc Chłopska" oraz basen na wolnym powietrzu i bloki mieszkalne przy ulicy Solnej i Placu Wolności (1964)

W 1975 roku Dobrodzień znalazł się w województwie częstochowskim. Wprawdzie w latach osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych oddano jeszcze do użytku bloki mieszkalne przy ulicy Reymonta i Chłopskiej, jednak lata następne cechował zastój w rozwoju gospodarczym miasta.

W wyniku obrad „okrągłego stołu" (6 II–5 IV 1989) rozpoczął się nowy okres w historii Polski. Lata 90 cechowała intensywna rozbudowa infrastruktury technicznej gminy. Zmodernizowano i rozbudowano sieć telefoniczną. Corocznie wykonywano remonty chodników i wymieniono nawierzchnie asfaltowe ulic w mieście i na wioskach. Ustawiono też nowe słupy oświetleniowe w Dobrodzieniu. Przeprowadzono kapitalny remont szkoły podstawowej w Dobrodzieniu, wybudowano sieci wodociągowe z ujęciami wody w Dobrodzieniu–Hadasikach, Pludrach–Kolonii, Myślinie–Turzy–Ligocie Dobrodzieńskiej–Makowczycach, Bzinicy–Obudowie–Liszczoku – Kolejce, Warłowie, Rzędowicach. W roku 1998 zakończono budowę nowoczesnej mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków „LEMNA" w Dobrodzieniu i rozbudowano sieć kanalizacji sanitarnej na terenie gminy.

Znaczący rozwój gospodarczy gminy uwarunkowany był w dużym stopniu dynamicznym rozwojem prywatnych zakładów pracy (ok. 550) związanych głównie z branżą meblarską i tapicerską. Największym przedsiębiorstwem na terenie gminy zatrudniającym ok. 900 pracowników i najbardziej znanym nie tylko na rynkach krajowych jest firma „KLER" S.A. specjalizująca się w produkcji mebli tapicerowanych z wysokiej jakości materiałów. Dnia 1 stycznia 1999 roku w wyniku zmian w podziale administracyjnym kraju Dobrodzień powrócił na Ziemię Opolską – jest w powiecie oleskim, województwie opolskim.

4.2. Zasoby ochrony konserwatorskiej

4.2.1. Obiekty objęte ochroną

Na terenie gminy Dobrodzień znajduje się kilka obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków. Zostały oznaczone na rysunkach studium jako „Obiekty wpisane do rejestru zabytków" oznaczone na Załączniku Nr 2 oraz Nr 3. Ponadto miasto w ramach historycznego założenia zostało oznaczone jako „Granice historycznego układu urbanistycznego miasta".

Tabela 4.2.1. Obiekty i obszary wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Opolskiego

L.p.	Miejscowość	Rodzaj obiektu/obszaru	Numer rejestru
1.	Warłów	Stanowisko archeologiczne nr 7 (kultura łużycka (halsztat), VII - VIII w.)	A/345 nr rej. w dawnym woj. Częstochowskim (wpisane do Rejestru Zabytków decyzją nr 766/66 z 29.12.1966 r.)
2.	Dobrodzień	miasto w ramach historycznego założenia (decyzja nie precyzowała bliżej zasięgu historycznego założenia)	R/399/53 z 14.03.1953 r.
3.		dwór, ul. Parkowa 5 I poł. XIX w.	387/60 z 12.03.1960 r.
4.		kościół parafialny pw. św. Marii Magdaleny, Pl. Wolności 4 XIX w.	1181/71 z 9.03.1971 r. 76/76/a z 9.03.1971 r. 6/78 z 1.03.1978 r.
5.		park miejski	75/76 z
6.		cmentarz żydowski poł. XIX	439/88 z 27.05.1988 r.
7.		kościół cmentarny pw. św. Walentego, ul. ks. Gładysza II poł. XVII w.	385/60 z 12.03.1960 r. 74/76/A z 1.03.1978 r.
8.	Szemrowice	kaplica cmentarna przy kościele parafialnym, ul. Szkolna XVIII w.	411/60 z 15.03.1960 r. 96/76 z 17.03.1978 r.

Źródło: Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków (stan na kwiecień 2021 r.)

Wyżej wymieniony wykaz i zestawienie obiektów oraz stref objętych ochroną są listami otwartymi, które mogą ulec zmianie w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w wyniku kolejnych analiz.

4.2.2. Stanowiska archeologiczne

Na terenie Gminy Dobrodzień znajduje się kilkadziesiąt stanowisk archeologicznych będących świadectwem wielowiekowego osadnictwa. Stanowią one świadectwo obecności osiedli ludzkich na przestrzeni wieków. Spośród zabytków archeologicznych największe znaczenie dla odtworzenia historii miejscowego osadnictwa mają osady. Wszystkie zewidencjonowanie stanowiska podlegają ochronie prawnej.

Stanowiska archeologiczne zostały oznaczone na Załączniku Nr 2 studium jako „Orientacyjne granice stanowisk archeologicznych wraz z numerem”

Tabela 4.2.2. Stanowiska archeologiczne na obszarze Gminy Dobrodzień

L.p.	Miejscowość	Nr stanowiska na obszarze	Funkcja	Chronologia	Numer AZP
1.	Rzędowice	1 (wg. karty AZP)	? Osada	Pradzieje Średniowiecze	87-42
2.	Rzędowice*	2 (wg. karty AZP)	-	-	87-42
3.	Rzędowice*	3 (wg. karty AZP)	-	-	87-42
4.	Malichów	4 (wg. karty AZP)	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze	87-42
5.	Kątne (Klekotna)	5 (wg. karty AZP)	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze	87-42
1.	Rędzina	4	Cmentarzysko Osada	Okres wpływów rzymskich Średniowiecze	87-43
2.	Rędzina	5	Ślad osadnictwa	Średniowiecze	87-43
3.	Rędzina*	12	Smolarnia?	Okres nowożytny	87-43
4.	Rędzina*	13	-	-	87-43
5.	Rędzina*	14	-	-	87-43
6.	Rędzina*	15	-	-	87-43
7.	Rędzina*	16	-	-	87-43
1.	Makówczyce	1	Osada	XV w.	88-41
2.	Makówczyce	2	Osada Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Wczesne średniowiecze Okres nowożytny	88-41
3.	Makówczyce*	3	Cmentarzysko	Kultura Łużycka	88-41
4.	Myślina*	4	Grób	IX-X w.	88-41
5.	Myślina*	5	Grób?	_	88-41
6.	Myślina*	6	Cmentarzysko?	Średniowiecze	88-41
7.	Ligota Dobrodzieńska	7	Obozowisko Osada	kultura łużycka (halsztat), VII - VIII w.	88-41

8.	Warłów	8	Osada	VII-XI w.	88-41
9.	Warłów	9	Osada	Kultura łużycka	88-41
10.	Warłów	10	Obozowisko	Epoka kamienia	88-41
11.	Myślina	11	Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze	88-41
12.	Myślina	12	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Późne średniowiecze	88-41
13.	Myślina	13	Osada?	Późne średniowiecze	88-41
14.	Turza	14	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Średniowiecze	88-41
15.	Turza	15	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Późne średniowiecze	88-41
16.	Makówczyce	16	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze	88-41
17.	Ligota Dobrodzieńska	16	Ślad osadnictwa Osada	Pradzieje Średniowiecze	88-41
18.	Ligota Dobrodzieńska	18	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze	88-41
19.	Błachów	19	-	-	88-41
1.	Błachów	1	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze Późne średniowiecze	88—42
2.	Błachów	2	Osada?	Późne średniowiecze	88—42
3.	Dobrodzień	3*	Grodzisko	Kultura dołkowo-grzebyłkowa Kultura ceramiki sznurowej Kultura łużycka	88—42
4.	Dobrodzień	4	?	Kultura łużycka?	88—42
5.	Dobrodzień	5	?	Kultura łużycka?	88—42
6.	Dobrodzień	6*	?	Okres wpływów rzymskich	88—42
7.	Dobrodzień	7*	Osada	Kultura łużycka	88—42
8.	Dobrodzień	8*	Cmentarzysko	Kultura łużycka	88—42
9.	Dobrodzień	9*	?	Epoka brązu	88—42

10.	Dobrodzień	10	?	Późne średniowiecze	88—42
11.	Dobrodzień	11	?	Kultura łużycka Późne średniowiecze Pradzieje	88—42
12.	Dobrodzień	12	Cmentarzysko	Późne średniowiecze Pradzieje	88—42
13.	Dobrodzień	13	?	XI-1 poł. XII w. Późne średniowiecze Okres nowożytny	88—42
14.	Dobrodzień	14	Skarb	Okres nowożytny	88—42
15.	Dobrodzień	15	-	XV-XVI w. Pradzieje/ okres średniowieczny	88—42
16.	Dobrodzień	16	-	Późne średniowiecze	88—42
17.	Dobrodzień	17	-	Kultura przeworska XIV-XV w. Okres nowożytny	88—42
18.	Dobrodzień	18.	Ślad osadnictwa	Kultura łużycka XV-XVI w. XVII-XVIII w.	88—42
19.	Dobrodzień	19.	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze	88—42
20.	Dobrodzień	20	Osada?	Kultura przeworska XI-XII w. XIV w.	88—42
21.	Dobrodzień	21.	Osada? Ślad osadnictwa	XIV-XV w.	88—42
22.	Dobrodzień	22.	Ślad osadnictwa	XIV-XV w.	88—42
23.	Dobrodzień	23.	Osada?	Kultura przeworska	88—42
24.	Dobrodzień	24.	Ślad osadnictwa	XIV-XV w.	88—42
25.	Dobrodzień	25.	Osada Ślad osadnictwa	XIV-XV w.	88—42

26.	Dobrodzień	26.	Osada	XIV-XV w. Pradzieje	88—42
27.	Dobrodzień	27	Ślad osadnictwa	XV-XVI w.	88—42
28.	Gosławice*	28.	Ślad osadnictwa	Chronologia nieokreślona	88—42
29.	Gosławice*	29.	Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze	88—42
30.	Gosławice	30	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze	88—42
31.	Gosławice	31	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze	88—42
32.	Gosławice	32	Ślad osadnictwa	XVI-XVIII w. Późne średniowiecze	88—42
33.	Gosławice	33	Ślad osadnictwa	XIV-XV w. Okres nowożytny	88 - 42
34.	Gosławice	34	-	Pradzieje XIV-XV w.	88 - 42
35.	Gosławice	35	-	Późne średniowiecze	88 - 42
36.	Gosławice	36	-	Epoka kamienia XIV-XV w. XVII-XVIII w.	88 - 42
37.	Gosławice	37	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze	88 - 42
38.	Gosławice	38	Ślad osadnictwa	Kultura łużycka XVII-XVIII w. Późne średniowiecze	88 - 42
39.	Rzędowice	39	-	-	88 - 42
40.	Rzędowice	40	-	Epoka kamienia	88 - 42
41.	Rzędowice	41	-	Kultura przeworska Późne średniowiecze	88 - 42
42.	Warłów	42	-	-	88 - 42
43.	Warłów	43	-	XIV-XV w.	88 - 42
44.	Warłów	44	-	Kultura przeworska Późne średniowiecze	88 - 42

45.	Warłów	45	-	X-XI w.	88 - 42
46.	Zwóz	46	-	Kultura łużycka Późne średniowiecze	88 - 42
47.	Zwóz	47	-	Epoka kamienia Kultura przeworska XIV-XV w. XVI-XVIII w. Okres nowożytny	88 - 42
48.	Zwóz	48	-	Późne średniowiecze	88 - 42
49.	Zwóz	49	-	Epoka kamienia Późny okres wpływów rzymskich XIV-XV w.	88 - 42
1.	Główczyce*	62	Cmentarzysko	Kultura łużycka – epoka brązu	88-43
2.	Główczyce*	63	Osada	Wczesne średniowiecze	88-43
3.	Główczyce*	64	Osada	Wczesne średniowiecze – VII-VIII w.	88-43
4.	Główczyce*	65	Osada	Okres wpływów rzymskich	88-43
5.	Główczyce*	66	Skarb	Średniowiecze	88-43
6.	Główczyce	67	Ślad osadnictwa Osada	Pradzieje Późne średniowiecze – XIV-XV w.	88-43
7.	Główczyce	68	Osada	Późne średniowiecze – XIV-XV w	88-43
8.	Główczyce	69	Osada Osada	Kultura łużycka – epoka brązu – halsztat Późne średniowiecze – XIV-XV w	88-43
9.	Główczyce	70	Osada	Późne średniowiecze – XIV-XV w	88-43
10.	Główczyce	71	Osada	Późne średniowiecze – XIV-XV w	88-43
11.	Główczyce	72	Osada	Późne średniowiecze – XIV-XV w	88-43

12.	Główczyce	73	Ślad osadnictwa Osada	Pradzieje Późne średniowiecze – XIV-XV w	88-43
13.	Główczyce	74	Osada	Późne średniowiecze – XIV-XV w	88-43
14.	Główczyce	75	Ślad osadnictwa Osada	Kultura łużycka – epoka brązu – halsztat Późne średniowiecze – XIV-XV w	88-43
15.	Główczyce	76	Osada	Kultura łużycka – epoka brązu - halsztat	88-43
16.	Główczyce	77	Ślad osadnictwa	Późny paleolit	88-43
17.	Główczyce	78	Osada	Późne średniowiecze – XIV-XV w	88-43
18.	Główczyce	79	Osada	Późne średniowiecze – XIV-XV w	88-43
19.	Główczyce	80	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze – XIV-XV w	88-43
20.	Główczyce	81	Osada	Późne średniowiecze – XIV-XV w	88-43
21.	Główczyce	82	Osada	Kultura łużycka – epoka brązu - halsztat	88-43
22.	Główczyce	83	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze – XIV-XV w	88-43
23.	Główczyce	84	Osada	Późne średniowiecze – XIV-XV w	88-43
24.	Główczyce	85	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze – XIV-XV w	88-43
25.	Główczyce	86	Ślad osadnictwa Osada	Pradzieje Późne średniowiecze – XIV-XV w	88-43
26.	Główczyce	87	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze – XIV-XV w	88-43
1.	Pludry	1	Cmentarzysko?	?	89-42
2.	Bzinica Stara*	2	-	-	89-42

3.	Dobrodzień	3	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze	89-42
4.	Bzinica Stara	4	Ślad osadnictwa Osada	Pradzieje Późne średniowiecze	89-42
5.	Bzinica Stara wg. karty AZP (Bąki)	5	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze	89-42
6.	Pludry	6	Osada Osada Osada	Pradzieje Epoka brązu, k. lużycka Wczesne średniowiecze	89-42
7.	Pludry	7	Ślad osadnictwa	Średniowiecze	89-42

*stanowisko o nieokreślonej lokalizacji

Źródło: Sporządzono na podstawie materiałów udostępnionych prze Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Opolu (stan na kwiecień 2021 r.)

4.2.3. Gminna Ewidencja Zabytków

Wykaz zabytków architektury i budownictwa na terenie gminy Dobrodzień, figurujących w gminnej ewidencji zabytków.

Tabela 4.2.3. Obiekty i obszary wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków

L.p.	Miejscowość	Obiekt
1.	Dobrodzień	Kościół parafialny rzymsko- katolicki p. w. Marii Magdaleny - Pl. Wolności 4
2.		Kościół ewangelicko- augsburski, ob. parafialny rzymsko- katolicki p. w. Nawiedzenia NMP - ul. Ks. Gładysza
3.		Kościół cmentarny rzymsko- katolicki p.w. św. Walentego - ul. Ks. Gładysza
4.		Pałac w zespole parkowym - ul. Parkowa 5
5.		Rządcówka w zespole pałacowym - ul. Parkowa 3
6.		Czworak w zespole folwarcznym - ul. Parkowa 6
7.		Zespół czworaków w zespole folwarcznym - ul. Parkowa 8
8.		Spichlerz w zespole folwarcznym - ul Parkowa 7
9.		Park w zespole pałacowym - ul. Parkowa
10.		Cmentarz parafialny rzymsko- katolicki - ul. Ks. Gładysza
11.		Kaplica - mauzoleum na cmentarzu rzymsko- katolickim - ul. Ks. Gładysza
12.		Cmentarz komunalny ob. parafialny rzymsko- katolicki - ul. Oleska
13.		Cmentarz ewangelicko-augsburski - ul. Wojska Polskiego
14.		Cmentarz żydowski - ul. Lubliniecka
15.		Ratusz - Plac Wolności 1
16.		Dom (kamienica) - ul. Ks. Gładysza 10
17.		Pastorówka, ob. plebania kościoła parafialnego - ul. Ks. Gładysza 22
18.		Kapliczka św. Wojciecha - ul. Ks. Gładysza 22
19.		Dom - ul. Wojska Polskiego 35
20.		Dom - ul. Lubliniecka 7

21.	Dobrodzień	Dom - ul. Lubliniecka 11
22.		Dom - ul. Lubliniecka 21
23.		Dom - ul. Lubliniecka 25
24.		Dom - ul. Lubliniecka 31
25.		Dom (kamienica) - ul. Lubliniecka 59
26.		Młyn parowy ob. elektryczny - ul. Lubliniecka 83
27.		Szpital, ob. Zakład Opiekuńczo-Leczniczy - ul. Oleska 5
28.		Szkoła, ob. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych - ul. Oleska 7
29.		Osiedle robotnicze - ul. Oleska 14, 16, 18, 20, 22
30.		Wodociągowa wieża ciśnień - ul. Oleska 11
31.		Dom, ul. Piastowska 10
32.		Dom, ul. Piastowska 24
33.		Dawne Starostwo, Sąd i Urząd Skarbowy, ob. Specjalny Zakład Wychowawczo - Opiekuńczy - ul. Piastowska 35
34.		Szkoła z internatem - ul. Piastowska 49 i 66
35.		Dom - ul. Stein 2
36.		Dom - ul. Stein 4
37.		Ochotnicza Straż Pożarna - ul. Stein 1
38.		Dom - Plac Wolności 2
39.		Dom - Plac Wolności 12
40.		Dom - Plac Wolności 19
41.	Błachów	Cegielnia - ul. Opolska
42.	Bzinica Nowa	Cmentarz ewangelicko-augsburski - ul. Cmentarna / Olnaa
43.	Bzinica Stara	Kaplica przydrożna rzymsko- katolicka - ul. Główna, koło nr 7
44.		Stodoła w zespole folwarcznym - ul. Główna
45.	Bzionków	Dwór w zespole parkowym - ul. Oleska
46.		Rządówka w zespole dworsko-parkowym - ul. Oleska 1
47.		Budynek mieszkalny w zespole folwarcznym - ul. Oleska 2
48.		Spichlerz w zespole folwarcznym - ul. Oleska
49.		Gorzelnia w zespole folwarcznym - ul. Oleska
50.		Obora i stajnia w zespole folwarcznym - ul. Oleska
51.		Kuźnia i budynek gospodarczy w zespole folwarcznym - ul. Oleska
52.		Park w zespole dworskim - ul. Oleska
53.		Czworak w zespole folwarcznym - ul. Oleska 7 - 10
54.	Gosławice	Stodoła w zespole folwarcznym - ul. Topolowa
55.		Kapliczka przydrożna - ul. Lubliniecka
56.	Kocury	Gospoda - ul. Oleska 7
57.		Szkoła - ul. Oleska 8
58.	Ligota Dobrodzieńska	Młyn wodny, później parowy w zagrodzie - ul. Wojska Polskiego 2
59.	Makowczyce	Remiza strażacka - ul. Główna, koło nr 8
60.		Zespół folwarczny, ul. Majątkowa 2, 4, 6
61.	Myślina	Kapliczka-dzwonnica - ul. Parkingowa, koło nr 9
62.	Pludry	Kościół filialny rzymsko- katolicki p.w. św. Antoniego - ul. Lubliniecka
63.		Cmentarz parafialny rzymsko- katolicki - Al. Wyzwolenia
64.		Świetlica wiejska - Al. Wyzwolenia
65.	Rzędowice	Kaplica przydrożna p.w. Matki Boskiej Różańcowej - Leśna / Dobrodzieńska

66.		Szkoła z budynkiem gospodarczym - ul. Dobrodzieńska 8
67.	Szemrowice	Kaplica cmentarna p. w. św. Sebastiana na cmentarzu parafialnym - ul. Cicha / Szkolna
68.		Cmentarz parafialny rzymsko- katolicki - ul. Cicha / Szkolna
69.		Szkoła, ob. przedszkole - ul. Wiejska 30
70.	Turza	Kościół parafialny rzymsko- katolicki p.w. św. Józefa - ul. Kościelna
71.		Domy kolejarskie w zespole stacji kolejowej Myślina - ul. Kolejowa 48, 50, 52
72.	Zwóz	Rządcówka w zespole folwarcznym - ul. Stawowa 1
73.		Czworak w zespole folwarcznym - ul. Stawowa
74.		Stajnia w zespole folwarcznym - ul. Stawowa.

Źródło: Gminny program opieki nad zabytkami gminy Dobrodzień na lata 2018-2021

5. REKOMENDACJE I WNIOSKI ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM ORAZ OKREŚLONE PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANICE KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. 2015 poz. 774, 1688) Sejmiki poszczególnych województw uchwalą audyty krajobrazowe w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy, tj. do dnia 11 września 2018 r.

Klasyfikację krajobrazów i metodologię audytu określić określono w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych. W związku z tym na obszarze województwa opolskiego na chwilę obecną nie obowiązuje audyt krajobrazowy, natomiast termin jego opracowania w związku z późniejszym wejściem w życie rozporządzenia uległ wydłużeniu.

W dniu opracowania projektu Studium na obszarze województwa opolskiego nie obowiązuje audyt krajobrazowy oraz nie określono granic krajobrazów priorytetowych.

6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ZDROWIA

6.1. Szkolnictwo

Na terenie gminy funkcjonują obecnie placówki oświatowe wskazane w poniższej tabeli:

Tabela 6.1. Plan sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Dobrodzień, a także granice obwodów publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Dobrodzień, od dnia 1 września 2019 r.

L.p.	Nazwa szkoły	Adres siedziby szkoły, adresy innych lokalizacji prowadzenia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych	Granice obwodu szkoły od dnia 1 września 2019 r.
1.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Powstańców Śląskich w Dobrodzieniu	1. 46-380 Dobrodzień, ul. Piastowska 49, 2. 46-380 Dobrodzień, ul. Piastowska 17, 3. Główczyce, 46-380 Dobrodzień, ul. Dobrodzieńska	1. obwód szkoły obejmuje miasto Dobrodzień oraz miejscowości: Błachów, Gosławice, Główczyce, Zwóz, Rędzina, Bzinica Nowa, Bzinica Stara, Baki, Kolejka; 2. zasięg terytorialny oddziału przedszkolnego w Główczycach

		1 - oddział przedszkolny.	obejmuje miejscowości: Gosławice, Główczyce, Zwóz, Rędzina.
2.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Szemrowicach	1. Szemrowice, 46-380 Dobrodzień, ul. Wiejska 2, 2. Szemrowice, 46-380 Dobrodzień, ul. Wiejska 30 - oddziały przedszkolne.	1. obwód szkoły i zasięg terytorialny oddziałów przedszkolnych obejmuje miejscowości: Klekotna, Kocury, Bzionków, Malichów, Rzędowice, Szemrowice, Warłów.
3.	Zespół Szkolno-Przedszkolny Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Pludrach	1. 46-375 Pludry, ul. Wyzwolenia 4 b.	1. obwód szkoły w Pludrach obejmuje miejscowości: Pludry, Pietraszów, Liszczok.
4.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Turzy	1. Turza, 46-380 Dobrodzień, ul. Kolejowa 27, 2. Myślina, 46-380 Dobrodzień, ul. Opolska 53 - oddziały przedszkolne.	1. obwód szkoły i zasięg terytorialny oddziałów przedszkolnych obejmuje miejscowości: Dąbrowica, Myślina, Turza, Makowczyce, Ligota Dobrodzieńska.

Źródło: Załącznik do uchwały Nr VIII/ 58 /2019 Rady Miejskiej w Dobrodzieniu z dnia 31 maja 2019 r.

6.2. Zasoby kulturowe

Działalność kulturalna, rekreacyjna oraz sportowa na terenie gminy Dobrodzień, koordynowana jest przez Dobrodzieński Ośrodek Kultury i Sportu, który w swojej strukturze zawiera:

1) Salę Widowiskowo – Kinową,
2) Salę Kameralną – Galeria,
3) Salę plastyczną,
4) Salę Muzyczną,
5) Modelarnię,
6) Bibliotekę Miejską,
7) Salę lustrzaną.

Miasto i Gmina Dobrodzień może pochwalić się również bogatym życiem kulturowym, albowiem na ich terenie, organizowanych jest w ciągu roku wiele interesujących imprez środowiskowych, m.in.:

1) imprezy organizowane na terenie miasta:
    - Koncert z okazji Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy,
    - Bieg długodystansowy i marsz Nordic Walking „Policz się z cukrzycą”,
    - Liga koszykówki seniorów,
    - Turniej zakładów pracy w piłce nożnej halowej o Puchar Stowarzyszenia „Dobrodzień Potrzebującym”,
    - Międzygminny Konkurs Matematyczny „Laur Marii”,
    - Dobrodzieńskie Święto Poezji,
    - Eliminacje Miejskie Konkursu Recytatorskiego dla Szkół Podstawowych i Gimnazjum,
    - Dobrodzieńska Liga Koszykówki,

- Majowy Turniej Siatkówki,
- Festiwal Piosenki Przedszkolnej,
- Bieg Majowy,
- Zawody Wędkarskie z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka,
- Dzień Strażaka. Zawody Sportowo-Pożarnicze o Puchar Burmistrza Dobrodzienia,
- Dobrodzieńska Liga Koszykówki,
- Spotkania Zespołów Artystycznych Mniejszości Narodowych i Etnicznych „ Źródło",
- Dobrodzieńska Liga Koszykówki,
- Mecz pokazowy koszykówki „Północ-Południe" Dobrodzienia,
- Turniej zakładów pracy w piłce nożnej 6-osobowej o Puchar Stowarzyszenia „Dobrodzień Potrzebującym",
- „Tańczące przedszkolaki",
- Wakacyjna Liga Piłkarskich „6-tek",
- Dni Dobrodzienia,
- „Dobrodzieńska Dycha"- bieg długodystansowy,
- Dożynki Gminne,
- Zawody Wędkarskie, Zawody Modeli Pływających oraz Regaty Żaglówek „Pożegnanie Lata",
- Zawody Pływackie o Puchar Burmistrza Dobrodzienia,
- Festiwal Muzyki Rockowej „PRO-ROCK",
- Marsz Nordic Walking o „Srebrny Sygnet z Orłem w Koronie",
- Bieg Długodystansowy o „Srebrny Sygnet z Orłem w Koronie",
- Uroczysty koncert z okazji Odzyskania Niepodległości,
- Otwarte Mistrzostwa Dobrodzienia w Tenisa Stołowego w kategorii kadetów, juniorów, seniorów, weteranów,
- Gwiazdkowy Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Stowarzyszenia „Dobrodzień Potrzebującym",
- Turniej Brydża Sportowego Parami o Puchar Śnieżnego Płatka,
- Mikołajkowy Turniej Tańca Towarzyskiego.

2) imprezy organizowane na terenie gminy:
    - Kocury: Wieczór Kolędowy, Spotkania z okazji Dnia Kobiet, Majówka, Ognisko integracyjne,
    - Szemrowice: Zawody Sikawek Konnych na Górnym Śląsku - Dni Szemrowic,
    - Autosacrum,
    - Pludry: Święto Miejscowości Pludry, Pieczenie Ziemniaka, Święto św. Marcina Pludry,
    - Główczyce: Zlot Pojazdów Pożarniczych,
    - Rzędowice: Festyn Wiejski „Wszystko Swojskie".

6.3. Stowarzyszenia

Mocną stroną gminy jest aktywna działalność licznych stowarzyszeń funkcjonujących w sferze społecznej. W gminie działa szereg stowarzyszeń, fundacji i innych organizacji pozarządowych aktywizujących i integrujących lokalną społeczność. Władze gminy starają się wspierać inicjatywy podejmowane przez organizacje działające zarówno na rzecz poprawy jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, jak i na rzecz rozwoju kultury czy podtrzymania pamięci o historii regionu.

Są to poniższe stowarzyszenia, towarzystwa i związki:

1) Stowarzyszenie „Dobrodzień Potrzebującym" Dobrodzieński Ośrodek Kultury i Sportu, Plac Wolności 24, 46-380 Dobrodzień,
2) Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Szemrowice, ul. Strażacka 1, 46-380 Szemrowice,
3) Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Kocury i Malichów „Brzozowa Dolina" Kocury, ul. Oleska 1, 46-380 Kocury,
4) Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Rzędowickiej, ul. Kwiatowa 5, 46-380 Rzędowice,
5) Stowarzyszenie Rozwoju wsi Bzinica Stara, Bzinica Nowa, Bąki, Kolejka, ul. K. Miarki 3, 46-380 Bzinica Stara,
6) Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Pludry i Pietraszów, ul. Małorolna 16, 46-380 Pludry,
7) Stowarzyszenie Rodzin Katolickich, ul. Chłopska 8, 46-380 Malichów,
8) Stowarzyszenie Rozwoju wsi (Główczyce, Gosławice, Zwóz), ul. Dobrodzieńska 1, 46-380 Główczyce,
9) Stowarzyszenie promocji pływania VEGA, Plac Wolności 24, 46-380 Dobrodzień,
10) Międzygminne Towarzystwo Regionalne Dobrodzień – Zębowice, Plac Wolności 1, 46-380 Dobrodzień,
11) Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Dobrodzień, ul. Oleska 7, 46-380 Dobrodzień,
12) Towarzystwo Społeczno – Kulturalne Niemców, Plac Wolności 7, 46-380 Dobrodzień,
13) Międzyszkolne Koło Krajoznawczo –Turystyczne Polskiego Towarzystwa Schronisk Młodzieżowych, ul. Piastowska 17, 46-380 Dobrodzień,
14) Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, ul. Lubliniecka 17, 46-380 Dobrodzień,
15) Polski Związek Wędkarski Koło Dobrodzień, Plac Wolności 8/10, 46-380 Dobrodzień.

6.4. Ochrona zdrowia

Gmina posiada rozwinięty system ochrony zdrowia, lecznictwa i rehabilitacji.

Na terenie Gminy Dobrodzień znajdują się:

1) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ESKULAP" a w nim poradnie: internistyczna i rodzinna, pediatryczna, pielęgniarka i położna środowiskowa
2) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „GAMED" a w nim poradnie: internistyczna i rodzinna, pediatryczna, pielęgniarka i położna środowiskowa.
3) Zakład Opiekuńczo Leczniczy im. Królowej Karoli. Zakład udziela całodobowych świadczeń zdrowotnych, które obejmują swoim zakresem pielęgnację i rehabilitację osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewnia im środki farmakologiczne i materiały medyczne, pomieszczenie i wyżywienie odpowiednie do stanu zdrowia a także opiekę w czasie organizowanych zajęć kulturalno – rekreacyjnych.

W Oleśnie znajduje się Szpital Powiatowy zapewniający stały dostęp do opieki medycznej w pełnym zakresie świadczonych usług, również dla mieszkańców Gminy Dobrodzień.

Na terenie gminy prowadzone są prywatne praktyki lekarskie m.in.: stomatologiczne, pediatryczne, internistyczne, ginekologiczne i okulistyczne. W Dobrodzieniu znajdują się cztery apteki.

6.5. Sport i rekreacja

W gminie Dobrodzień funkcjonują następujące obiekty sportowe, umożliwiające aktywny wypoczynek zarówno mieszkańcom, jak i turystom odwiedzającym te tereny:

1) Pływalnia „DELFIN", przy ul. Solnej 5,
2) Stadion Miejski, przy ul. Piastowskiej,
3) Orlik przy ul. Piastowska 17.

Na terenie gminy działają również następujące kluby oraz sekcje sportowe:

1) Klub Sportowy „START" Dobrodzień - Dobrodzieński Ośrodek Kultury i Sportu, Plac Wolności 24,
2) sekcja piłki nożnej: powstała 1 września 1958 r. (KS START)
3) sekcja koszykówki: powstała w 1990 r. (KS START).
4) szkółka piłkarska „AS" oddział Dobrodzień - powstała na początku listopada 2007 r. (Stowarzyszenie „Dobrodzień Potrzebującym" Dobrodzieński Ośrodek Kultury i Sportu, Plac Wolności 24, 46-380 Dobrodzień)
5) Mirofussball Schule (Towarzystwo Społeczno– Kulturalne Niemców, Plac Wolności 7, 46-380 Dobrodzień)

Turystyka na terenie gminy odgrywa obecnie niewielką rolę w gospodarce. Obecnie brak jest rozbudowanej bazy turystycznej ograniczający możliwość wykorzystania walorów turystycznych gminy. Potrzebne jest opracowanie kompleksowej koncepcji rozwoju ruchu turystycznego (wypoczynek rodzinny, wypoczynek dla seniorów, turystyka piesza i rowerowa, agroturystyka), rozwój turystyki weekendowej.

6.6. Bezpieczeństwo publiczne

Nad bezpieczeństwem publicznym czuwają: Komisariat Policji w Dobrodzieniu, który terytorialnie obsługuje teren całej gminy Dobrodzień.

Szybkie zmiany cywilizacyjne generują różnego rodzaju zagrożenia dla środowiska, w tym dla ludności i mienia. Ich charakter, skala zjawiska oraz skutki wskazują na konieczność doskonalenia krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, w tym jego największego filaru - Państwowej Straży Pożarnej. W Gminie Dobrodzień znajdują się osiem oddziałów Ochotniczej Straży Pożarnej: Dobrodzień, Bzinica Stara, Główczyce, Klekotna, Malichów-Kocury, Pludry, Rzędowice oraz Szemrowice.

Ponadto w Dobrodzieniu działa Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego, którego zadaniem jest m. in. monitorowanie zagrożeń i występujących klęsk żywiołowych, prognozowanie rozwoju sytuacji, a także podjęcie koordynacji działań ratowniczych i porządkowo-ochronnych prowadzonych przez jednostki organizacyjne zaangażowane w reagowanie kryzysowe na obszarze gminy oraz informowanie mieszkańców o zasadach postępowania w razie sytuacji kryzysowej.

6.7. Działalność gospodarcza, bezrobocie

Sytuacja gospodarcza w gminie Dobrodzień sukcesywnie się poprawia. Rośnie liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy. Cechą charakterystyczną miasta jest przeważający przemysł stolarski (działalność produkcyjna i usługowa prowadzona przez ponad 100 zakładów stolarskich).

Ponadto na obszarze Dobrodzienia funkcjonują przedsiębiorstwa z kategorii handel i naprawa (w większości przedsiębiorstwa zatrudniające kilka osób). Na jego terenie, zlokalizowane są również mniejsze zakłady przemysłowe (produkcja wyrobów, piekarnictwo, rzeźnictwo, produkcja części do silników), usługowe (produkcja pieców CO) jak również rzemieślnicze.

W Gminie Dobrodzień na koniec 2020 r. funkcjonowało 845 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (wg GUS). W przeważającej większości podmioty te reprezentują sektor prywatny i należą do właścicieli krajowych. Blisko 76,7% podmiotów gospodarczych to zakłady osób fizycznych.

Pozostałe podmioty gospodarcze to według ilości: spółki prawa handlowego, stowarzyszenia i organizacje społeczne, spółki z udziałem kapitału zagranicznego, fundacje i spółdzielnie. W ostatnich latach liczba przedsiębiorstw nieznacznie się zwiększyła. Wskaźnik przedsiębiorczości wyrażony liczbą podmiotów gospodarczych na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym dla Gminy Dobrodzień w 2019 r. wynosił 1285

i jest niższy od wskaźnika dla powiatu oleskiego (1467,6) oraz wskaźnika dla województwa opolskiego (1712,2).

Do najważniejszych przedsiębiorstw działających na terenie gminy Dobrodzień należą:

1) "Meble Kler" Sp. z o.o.,
2) „Kler" S.A.
3) „Jan Koza Eko meble",
4) „Bios Ferma Drobiu",
5) „Mebel Rust" Marian Rust,
6) „Meble-Firany Adamski Norbert Urszula Adamski s.c.",
7) Bernard Jonczyk Zakład Stolarski ,,Meble Jonczyk",
8) „Mechrol" Respondek, Sówka sp. j.,
9) „Metart" J. Teduła,
10) „Nasycalnia Podkładów" Sp. z o. o.,
11) Jolanta Konik „OKTER– Dobrodzień",
12) PPHU „Des" sp. j.,
13) FPHU Angela Anna Piecuch Wiesław Piecuch,
14) Zakład Ślusarsko-Kotlarski "Belan" S.C. Aldona Brzytwa-Prochota, Gerard Prochota.

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Oleśnie na dzień 31.12.2020 r. wyniosła 143 osoby, z czego 93 stanowiły kobiety. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w % wynosił 2,1% (BDL GUS, stan na koniec 2019 r.). Powiatowy Urząd Pracy nie prowadzi jednak statystyki dotyczącej stopy bezrobocia na terenie gminy. Dane dostępne są na poziomie powiatu, gdzie stopa bezrobocia rejestrowanego wynosiła 4,1% (2019 r.), natomiast dla województwa opolskiego wyniosła 5,8%.

7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU WŁASNOŚCI TERENÓW

Powierzchnia gruntów wchodzących w skład gminnego zasobu nieruchomości w 2019 r. wynosiła ok. 320 ha. Na podstawie analizy lokalizacji terenów komunalnych można stwierdzić, iż zasoby te są nieliczne. W związku z tym nieznacznie wpływają na kształtowanie polityki przestrzennej gminy. Pojedyncze działki gminne posiadają większą powierzchnię. Są to tereny w miejscowości Błachów oraz mieście Dobrodzień. W większości stanowią one tereny wskazane urbanizacji.

Z analizy terenów własności Skarbu Państwa wynikają , iż zasoby terenów Skarbu Państwa są znacznie większe w porównaniu z komunalnymi. W części południowej, północno-wschodniej , zachodniej i po części centralnej gminy znajdują się działki o dużych areałach, stanowiące kompleksy leśne oraz pojedyncze działki w postaci cienkich smug znajdujących się na terenach łąk, pastwisk oraz w dolinach rzek. Z punktu kształtowania polityki przestrzennej są to obszary wyłączone oraz z ograniczoną możliwością wprowadzania zabudowy.

Pozostałe działki stanowiące własność komunalną lub Skarbu Państwa (w przyszłości po przeprowadzeniu komunalizacji) wolne od zabudowy i położone na obrzeżach dzisiaj zurbanizowanych terenów są nieliczne. Tak więc w tym zakresie, ich lokalizacja i udział w ogólnej strukturze własności stanowi znikome uwarunkowanie dla przyszłego zagospodarowania przestrzennego gminy.

8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

8.1. Zagrożenie powodziowe

Status obszarów szczególnego zagrożenia powodzią został uregulowany w art. 16 pkt 34 ustawy Prawo wodne. Zgodnie z tym przepisem, obszarami szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują zakazy określone w ustawie Prawo wodne są:

1) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
2) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
3) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224 własność wysp i przymulisk powstałych w sposób naturalny, stanowiące działki ewidencyjne,
4) pas techniczny.

Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi występują w dolinie rzeki Mała Panew. W niniejszej zmianie studium naniesiono obszary na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (Q= 1%) oraz na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (Q= 10%) zgodnie z aktualnymi mapami zagrożenia powodziowego.

Ponadto na podstawie „Bazy danych przestrzennych aktualizacji planów gospodarowania wodami (aPGW)" naniesiono „Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi oraz obszary potencjalnie zagrożone powodzią wyznaczone na podstawie analiz geomorfologicznych" (ONNP) w nawiązaniu do aktualizacji wstępnej oceny ryzyka powodziowego.

Na podstawie wieloletnich obserwacji w Planie Zarządzania Kryzysowego zidentyfikowano obszary podlegające podtopieniem i lokalnym zalewom:

1) Dobrodzień, park dolina rzeki Myślinki,
2) Bzinica Stara, ul. Rzeczna,
3) Pludry, ul. Leśna,
4) Pietraszów, ul. Hutnicza, ul. Piła, ul. Kopina,
5) Pietraszów (Liszczok), ul. Rybacka,
6) Gosławice, ul. Topolowa,
7) Ligota Dobrodzieńska, ul. Kuźnia,
8) Makowczyce, ul. Główna, ul. Warłowska,
9) Turza, ul. Kręta,
10) Hadasiki, ul. Dębowa,
11) Rzędowice, ul. Dolna.

Ponadto niemal wszystkie obecne tereny zabudowane w dolinkach niewielkich rzek gminy Dobrodzień znajdują się w strefie zagrożenia powodziowego. Jest to argument za wyłączeniem dennych tarasów rzecznych z dalszej zabudowy.

8.2. Zagrożenia bezpieczeństwa publicznego

Za bezpieczeństwo publiczne w gminie Dobrodzień odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Oleśnie.

Za ochronę przeciwpożarową odpowiada Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Oleśnie. W gminie funkcjonuje ponadto 8 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Trzy jednostki OSP zarejestrowane w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym:

1) OSP Dobrodzień,

2) OSP Główczyce,
3) OSP Szemrowice,

oraz 5 jednostek działających poza KSRG (OSP Bzinica Stara, OSP Klekotna, OSP Pludry, OSP Rzędowice, OSP Malichów – Kocury). W szeregach OSP działa 255 członków, spośród których uprawnione do udziału w akcjach są 164 osoby (wg. danych za 2019 r.). Członkowie uprawnieni do udziału w akcjach, to osoby przeszkolone oraz z ważnymi badaniami lekarskimi.

Zagrożenie pożarowe stwarza zwartość zabudowy budynków drewnianych i budynków o pokryciu łatwopalnym. Na terenach leśnych w rejonach zagrożonych pożarami przestrzennymi prowadzony jest monitoring zagrożeń, sprawowany przez służby nadleśnictw będących w kontakcie z jednostkami straży pożarnej. Do tego celu wykorzystywane są wieże obserwacyjne.

Ponadto na obszarze gminy występują magazyny substancji niebezpiecznych. Jest to magazyn firmy PPHU Des sp. j. zlokalizowany w Myślinie przy ul. Opolskiej 40 o pow. 0,01 ha oraz magazyn firmy Kler S. A. przy ul. Piastowskiej 39B w Dobrodzieniu o pow. 0,0010 ha.

9. UWARUNKOWANIA WNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Obszar Gminy Dobrodzień znajduje się poza zasięgiem gwałtownych zjawisk o charakterze geologicznym i geomorfologicznym. Rzeźba terenu nie stwarza warunków do spontanicznych ruchów masowych gruntu. W bazie SOPO znajduje się jednak jedno osuwisko (obryw) zlokalizowane w południowej części gminy, na granicy z gminą Zawadzkie. Obszar ten oznaczono na Zał.2 oraz Zał. 3 jako „Osuwisko (obryw)".

10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

Gmina Dobrodzień jest średnio zasobna w złoża kopalin . Na obszarze gminy udokumentowano 7 złóż surowców naturalnych.

Tabela 10. Złoża kopalin na obszarze Gminy Dobrodzień

L.p.	ID złoża z bazy Midas	Nazwa Złoża	Kierunek zastosowań	Rodzaj kopaliny	Stan zagospodarowania zasobów
1.	11653	Bzionków	produkcja kruszyw dla budownictwa i drogownictwa oraz zapraw i wypraw budowlanych	Kruszywa naturalne	wydobycie zostało zaniechane
2.	12472	Główczyce		Kruszywa naturalne	złoże eksploatowane
3.	19556	Klekotna		Kruszywa naturalne	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo
4.	12038	Myślina IX		Kruszywa naturalne	złoże eksploatowane
5.	1107	Myślina I	produkcja materiałów ogniotrwałych oraz produkcji mas formierskich dla	Piaski formierskie	wydobycie zostało zaniechane
6.	1150	Myślina II		Piaski formierskie	wydobycie zostało zaniechane

7.	1197	Myślina III	odlewnictwa.	Piaski formierskie	wydobycie zostało zaniechane

Źródło: PSG, Warszawa, 2021, Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg. stanu na 31 XII 2020 r.

Uwarunkowania wynikające z występowania zasobów wód podziemnych zostały wskazane w podrozdziale „3.5. Warunki hydrograficzne i hydrogeologiczne „

Na obszarze gminy nie występują udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

11. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Obecnie na obszarze gminy eksploatowane są złoża, dla których wyznaczono poniższe tereny górnicze:

L.p.	ID złoża z bazy Midas	Nazwa terenu górniczego	Data ważności koncesji	Znak decyzji	Organ wydający
1.	12472	Główczyce	2046-07-26	111/2016 z dnia 2016-07-27	Marszałek Województwa Opolskiego
2.	12038	Myślina IXA	2025-12-31	OŚR.6522.1.2017 z dnia 2017-07-19	Starosta Powiatowy - pow. Olesno

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny, stan na 12 kwietnia 2021 r.

12. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Obszary i obiekty chronione przepisami ustawy Prawo wodne – Obszar gminy leży w zasięgu Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) Nr 328 i Nr 327 (Nr 333), objęte są one Obszarem Najwyższej Ochrony wód podziemnych - ONO, zaś zbiornik 335 objęty jest Obszarem Wysokiej Ochrony – OWO. Szczegółowy opis GZPW znajduje się w „Podrozdziale 3.5. Warunki hydrograficzne i hydrogeologiczne".

Obszary chronione przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych są grunty rolne II i III klasy oraz lasy. Wyżej wymienione obszary zostały opisane w „Podrozdziale 3.7. Warunki glebowe i rolnicza przestrzeń produkcyjna" oraz" Podrozdziale 3.8. Lasy i szata roślinna".

Obszary i obiekty chronione przepisami ustawy o ochronie przyrody zostały opisane w „Podrozdziale 3.11. Ochrona Przyrody".

Obszary i obiekty chronione przepisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zostały opisane w „Podrozdziale 4.2. Zasoby ochrony konserwatorskiej".

Obszary i obiekty chronione przepisami ustawy Prawo geologiczne i górnicze zostały opisane w „Rozdziale 10. Uwarunkowania wynikające z występowanie udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla".

13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

13.1. Uwarunkowania wynikające ze stanu komunikacji

Gmina Dobrodzień posiada korzystne położenie komunikacyjne pod względem połączeń lokalnych, regionalnych i międzynarodowych, ze względu na niewielką odległość od Opola i dogodne połączenia drogowe, również z pobliskimi gminami. Sieć drogową gminy tworzą drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe oraz lokalne i dojazdowe. Głównym węzłem komunikacyjnym gminy jest miasto Dobrodzień, w którym zbiegają się, oprócz w/w dróg krajowych i wojewódzkich, drogi powiatowe.

Tabela 13.1.1. Wykaz dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych na terenie gminy Dobrodzień

Numer drogi	Przebieg	Długość odcinka (km) w gminie Dobrodzień	Rodzaj nawierzchni
Droga krajowa			
46	Kłodzko – Szczekociny	13,5	Utwardzona
Droga wojewódzka			
901	Olesno - Gliwice	17,6 km	Utwardzona
901	obwodnica Dobrodzienia	5,7 km	Utwardzona
Drogi powiatowe			
1976 O	/Kośmidry/ gr. woj. śląskiego – DW901	4,1 km	Utwardzona
1975 O	Pludry – gr. woj. śląskiego /Łagiewniki Małe/	2,037 km	Utwardzona
1974 O	Stara Bzinica –gr. woj. śląskiego /Gwoździany/	2,440 km	Utwardzona
1960 O	Gosławice – Główczyce – gr. woj. śląskiego /Ciasna/	3,980 km	Utwardzona
1959 O	Gosławice – Rędziny – gr. woj. śląskiego /Sieraków/	6, 305 km	Utwardzona
1958 O	Myślina – Staniszcze Małe – Spórok	1, 831 km	Utwardzona
1957 O	Myślina - Ligota Dobrodzieńska – Dobrodzień	6,289 km	Utwardzona
1955 O	Bzionków – Rzędowice	1,207 km	Utwardzona

1954 O	Warów – Bzionków	1,984 km	Utwardzona
1952 O	Dobrodzień – Klekotna – gr. woj. śląskiego /Sieraków/	9,346 km	Utwardzona
1942 O	Wygoda – Wysoka – Klekotna	10,532 km	Utwardzona
1705 O	Zawada – Turawa – Zębowice – Szemrowice – Dobrodzień	16,530 km	Utwardzona

Źródło: Starostwo Powiatowe w Oleśnie - „Wykaz Dróg Powiatowych – Powiat Olesno"

Tabela 13.1.2. Wykaz dróg gminnych na terenie gminy Dobrodzień

L.p.	Numer drogi	Przebieg	Długość w metrach bieżących
1.	102901 O	Stara Bzinica-Nowa Bzinica-granica gminy Pawonków ul. K. Miarki ul. Spółdzielcza	1800 mb
2.	102902 O	Nowa Bzinica- ul. Cmentarna	450 mb
3.	102903 O	Nowa Bzinica – ul. Szkolna	450 mb
4.	102904 O	Od DG 102903 O do DP 1974 O	770 mb
5.	102905 O	Bąki – Dobrodzień do granic miasta	400 mb
6.	102906 O	Bąki do granicy gminy Pawonków (Łagiewniki Małe) ul. Stawowa	1100 mb
7.	102907 O	Obudowa – Kolejka ul. Bieńka	2000 mb
8.	102909 O	Pludry do granicy gminy Pawonków (Łagiewniki Małe) ul. Wiejska	1300 mb
9.	102910 O	Pludry ul. Szkolna	2700 mb
10.	102911 O	Pludry ul. Rolna	300 mb
11.	102912 O	Pludry – od DG 102909 O do DG 102910 O	900 mb
12.	102913 O	Pludry ul. Małorolna	350 mb
13.	102914 O	Pludry ul. Kopernika	350 mb
14.	102915 O	Pludry ul. Robotnicza	700 mb
15.	102916 O	Pludry ul. Leśna	600 mb

16.	102917 O	Pludry ul. Tartaczna	550 mb
17.	102918 O	Pludry – Nowa Bzinica	1000 mb
18.	102919 O	Kolejka – przez wieś do DW 901 – ul. Długa	2000 mb
19.	102920 O	Pietraszów ul. Koszwicka	1500 mb
20.	102921 O	ietraszów – Kopina – Piła	2500 mb
21.	102922 O	Od DW nr 901 – Liszczok ul. Rybacka	300 mb
22.	102923 O	Od DK nr 46 – w kier. Pól	2600 mb
23.	102924 O	Kolonia Myślina – do DG 102925 O Nowa Kolonia	1000 mb
24.	102925 O	Kolonia Myślina – do granicy gminy Kolonowskie ul. Sosnowa	1200 mb
25.	102926 O	Murków – Myślina – Turza ul. Leśna	1300 mb
26.	102927 O	Myślina – Turza (obok kościoła)	700 mb
27.	102930 O	Makowczyce w kier. lasu ul. Leśna	1200 mb
28.	102931 O	Makowczyce – Warłów ul. Warłowska	2300 mb
29.	102932 O	Makowczyce – Szemrowice ul. Główna	2300 mb
30.	102933 O	Od DP 1705 O – Warłów – Makowczyce	2400 mb
31.	102934 O	Makowczyce - Błachów ul. Polna	1600 mb
32.	102935 O	Makowczyce – Myślina	1600 mb
33.	102936 O	Ligota Dobrodzieńska – Błachów DK 48	900 mb
34.	102937 O	Ligota Dobrodzieńska – Warłów ul. Na Kuźnię	1300 mb
35.	102939 O	„Kuźnica” – do DG 102931 O ul. Zielona	1000 mb
36.	102940 O	Ligota Dobrodzieńska – Błachów	1000 mb
37.	102941 O	Ligota Dobrodzieńska – Dobroodzień	1000 mb
38.	102942 O	Szemrowice przez wieś w kier. lasu ul. Grochowska	1300 mb
39.	102943 O	od DP 1705 O – Szemrowice – do DP 1705 O ul. Szkolna	1000 mb
40.	102944 O	Szemrowice – Kocury	900 mb

41.	102945 O	Szemrowice – Makowczyce	1000 mb
42.	102946 O	Kocury – Szemrowice ul. Szemrowicka	3600 mb
43.	102947 O	Kocury od DW 901 – w kier. lasu	1500 mb
44.	102948 O	Malichów do granicy gminy Zębowice Poczołków ul. Lipowa	2005 mb
45.	102949 O	Warłów – do DG 102948 O	1750 mb
46.	102950 O	Malichów – do DW 901	1300 mb
47.	102951 O	Malichów - w kier. pól	1650 mb
48.	102952 O	Warłów – od skrzyżowania w kier. pól	1480 mb
49.	102953 O	Od DG 102952 O - Szemrowice	1100 mb
50.	102954 O	Od DP 1954 O – do DP 1705 O	1800 mb
51.	102955 O	Od DP 1705 O do granicy miasta Dobrodzień	1000 mb
52.	102956 O	Rzędowice przez wieś – do DG 102957 O ul. Leśna	2000 mb
53.	102957 O	Od DP 1952 O – Rzędowice – do DP 1952 O ul. Rolna	2200 mb
54.	102958 O	Od DP 1952 O – w kier. łąk, pastwisk	1300 mb
55.	102959 O	Rzędowice, od DG 102956 O – do DG 102958 O ul. Kwiatowa	500 mb
56.	102960 O	Rzędowice – do DG102958 O	600 mb
57.	102961 O	Rzędowice, od DW 901 – do DP 1952 O ul, Górna	1800 mb
58.	102962 O	Rzędowice, od DG 102961 O – do DP 1952 O ul. Dolna	1300 mb
59.	102963 O	Klekotna, od DP 1952 O – do granicy gminy Ciasna (Kolonia Łomnicka) ul. Boczna	1800 mb
60.	102964 O	Klekotna przez wieś ul. Cegielniana	1300 mb
61.	102966 O	Gosławice – w kier. łąk	2500 mb
62.	102967 O	Główczyce przez wieś – Wygody ul. Dolna	1200 mb
63.	102968 O	Główczyce – Rędzina	3200 mb

64.	102969 O	Zwóz przez wieś ul. Bielowcowa	1700 mb
65.	102970 O	Główczyce – Wystrzyca ul. Wystrzycka	1000 mb
66.	102971 O	Od DP 1960 O – w kier. pól	1200 mb
67.	102972 O	Błachów od DK 46 – w kier. łąk	1300 mb
68.	102973 O	Od DK 46 – do granicy miasta Dobrodzień ul. Leśna	2000 mb
69.	102974 O	Od DK46 – k. Szkoły – Błachów – w kier. łąk	1900 mb
70.	102975 O	Dobrodzień, Kolonia Józefa Wieczorka	952 mb
71.	102976 O	Dobrodzień ul. Generała Karola Świerczewskiego	602 mb
72.	102977 O	Dobrodzień ul. Hanki Sawickiej	415 mb
73.	102978 O	Dobrodzień ul. Arki Bożka	126 mb
74.	102979 O	Dobrodzień ul. E. Stein	463 mb
75.	102980 O	Dobrodzień ul. J. Bieńka	175 mb
76.	102981 O	Dobrodzień ul. Zawadzkiego	474 mb
77.	102982 O	Dobrodzień ul. Topolowa	953 mb
78.	102983 O	Dobrodzień ul. Studzienna	610 mb
79.	102984 O	Dobrodzień ul. Pocztowa	118 mb
80.	102985 O	Dobrodzień ul. Mickiewicza	124 mb
81.	102986 O	Dobrodzień ul. Parkowa	229 mb
82.	102987 O	Dobrodzień ul. Cmentarna – DK 46	-
83.	102988 O	Dobrodzień ul. Dr Dzierży	125 mb.
84.	102989 O	Dobrodzień ul. Polna	117 mb
85.	102990 O	Dobrodzień ul. Chłopska	141 mb
86.	102991 O	Dobrodzień ul. Reymonta	115 mb
87.	102992 O	Dobrodzień ul. Moniuszki	140 mb
88.	102993 O	Dobrodzień ul. Solna	390 mb
89.	102084 O	Dobrodzień ul. Powstańców Śląskich- DK 46	-
90.	102995 O	Dobrodzień ul. Dworcowa	1017 mb

91.	102996 O	Dobrodzień ul. Kolejowa	340 mb
92.	102997 O	Dobrodzień ul. Konrada Mańki	367 mb
93.	102998 O	Dobrodzień ul. Habas	2500 mb
94.	102999 O	Dobrodzień ul. Leśna	2700 mb
95.	103000 O	Dobrodzień ul. Plac Wolności	250 mb
96.	103001 O	Dobrodzień ul. Opolska (na odc. Pl. Wolności- ul. Cmentarna)	730 mb
97.	103002 O	Dobrodzień ul. Spółdzielcza	400 mb
98.	103003 O	Dobrodzień ul. Dębowa	971 mb
99.	103004 O	Dobrodzień ul. Zielona	706 mb
100.	103005 O	Dobrodzień ul. Bukowa	133 mb

Źródło: Urząd Miejski w Dobrodzieniu

Gmina Dobrodzień jest organizatorem usług publicznych w ramach publicznego transportu zbiorowego w komunikacji lokalnej na terenie Gminy Dobrodzień, natomiast operatorem jest ZGKiM w Dobrodzieniu. Transport wykonywany był na liniach komunikacyjnych:

1) linia nr 1 - trasa Dobrodzień – Bzinica – Pludry – Liszczok - Dobrodzień,
2) linia nr 2 - trasa Dobrodzień – Gosławice – Główczyce – Zwóz – Gosławice - Dobrodzień,
3) linia nr 3 - trasa Dobrodzień – Ligota – Myślina – Turza – Dąbrowica – Grodziec –Dąbrowica- Turza – Myślina – Błachów – Dobrodzień,
4) linia nr 4 - trasa Dobrodzień – Bzionków – Rzędowice – Klekotna – Malichów – Kocury –Warłów – Szemrowice – Warłów – Dobrodzień.

Transport publiczny oparty jest również na prywatnych przewoźnikach. Przez miasto przebiegają trasy komunikacyjne PKS, obsługujące prawie wszystkie miejscowości gminy Dobrodzień. Autobusy kursują m.in. do Opola, Lublińca, Ozimka, Strzelec Opolskich, Częstochowy, Katowic.

Przez teren gminy Dobrodzień przebiegają dwie linie kolejowe. W jej południowej części, przez wieś Pludry, przebiega linia kolejowa nr 61 relacji Opole – Częstochowa. Przez część zachodnią gminy biegnie linia kolejowa nr 175 relacji Fosowskie- Kluczbork. Odgałęzienie linii nr 175 do Dobrodzienia jest od kilkunastu lat nieczynne.

System komunikacyjny uzupełniają ścieżki rowerowe. W granicach gminy znajdują się 4 trasy rowerowe o łącznej długości 28,9 km, przebiegające od miejscowości: Kolonowskie przez Kolejkę (w miejscowości znajduje się gospodarstwo agroturystyczne ze stadniną koni), a także Bzinicę (powstałe zabudowania folwarczne, kaplica) Bąki, Dobrodzień, Ligotę Dobrodzieńską, Myślinę (zalew w dawnej piaskowni) do Staniszcz Małych.

13.2. Zaopatrzenie w wodę

Długość wodociągowej czynnej sieci rozdzielczej wynosiła w 2019 r. 129,4 km. Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wg. GUS w 2019 r. wynosiła 2238 szt.. Liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej na terenie gminy w 2019 r. wynosiła 8738 osoby, z czego 3420 to mieszkańcy miasta Dobrodzień. Oznacza to, że ponad 88,8% mieszkańców gminy ma dostęp do sieci

wodociągowej. Stan techniczny sieci ocenia się jako dobry. Znaczna część rur na terenie miasta nadal stanowią instalacje żeliwne. Pozostała sieć rur na terenie miasta i gminy jest typu PCV.

Łączna aktualna wielkość produkcji wody pitnej wynosi 225 dam^3/rok. Zużycie wody na 1 mieszkańca w 2019 r. wyniosło 22,8 m^3.

Tabela 13.2. Ujęcia wody wraz z wydajnością/Informacje o strefach ochrony ujęć wody

L.p.	Ujęcia	Wydajność wg. pozwolenia wodnoprawnego w m^3/h	Strefy ochrony ujęć ustanowiono w pozwoleniu wodnoprawnym	Zasilane miejscowości
1.	Dobrodzień ul. Rzędowicka	99,0	w kształcie wygrodzonego prostokąta o wymiarach: 54 m x 100 m	Dobrodzień, Błachów, Makowczyce, Ligota Dobrodzieńska, Turza, Myślina
2.	Dobrodzień - Hadasiki ul. Lubliniecka	70,0	dla w/w ujęcia nie ustanowiono strefy ochronnej.	Hadasiki, Gosławice, Zwóz, Główczyce, Szemrowice, Warłów
3	Bzinica Stara ul. Główna	92,0	w kształcie czworoboku o wymiarach 105x70x35x72 m	Bzinica Stara, Bzinica Nowa, Kolejka, Pludry, Kolonia Pluderska, Pietraszów, Liszczok, Obudowa

Źródło: Urząd Miejski w Dobrodzieniu

Zarządcą wodociągów w gminie jest Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Dobrodzieniu zlokalizowany na ul. Piastowska 25 w Dobrodzieniu.

Woda przeznaczona do zbiorowego zaopatrzenia ludności jest uzyskiwana wyłącznie ze studni głębinowych i podawana jest odbiorcom po uzdatnieniu. Stosowane procesy uzdatniania: na ujęciu w Bzinicy Starej to odżelazianie, odmanganianie, chlorowanie, na ujęciu w Dobrodzieniu: chlorowanie oraz na ujęciu w Dobrodzień-Hadasiki: odżelazianie, odmanganianie, korekta pH oraz chlorowanie

13.3. Gospodarka ściekowa

Wysoki stopień zwodociągowania gminy jest niewspółmierny ze stopniem skanalizowania. W 2019 r. jedynie 12,2% mieszkańców gminy oraz 78,7% miasta korzystało z instalacji kanalizacyjnej. Długość sieci w gminie Dobrodzień liczy ponad 34 km (2020 r.). Sołectwa Warłów i Szemrowice w latach 2011-2012 zostały całkowicie skanalizowane, ich długość to 10,1 km z 190 przyłączami. Sołectwem częściowo posiadającym sieć kanalizacyjną są Pludry, w której sieć kanalizacyjna zajmuje długość 1,8 km i posiada 90 przyłączy. Pozostałe miejscowości gminy nie są skanalizowane.

W przyszłości planuje się także budowę kanalizacji rozdzielczej wzdłuż następujących ulic: ul. Cmentarna, ul. Chłopska, ul. Dębowa, ul. E. Stein, ul. Kościuszki, ul. Lubliniecka, ul. Oleska, ul. Mickiewicza, ul. Miodowa, ul. Moniuszki, ul. Pocztowa, ul. Opolska - część, ul. Piastowska, ul. Polna, ul. Reymonta, ul. Rzędowicka, ul. Solna, ul. Spółdzielcza, ul. Ks. Gładysza, ul. Zielona.

Ilość ścieków dostarczanych do oczyszczalni ścieków wg. danych Urzędu Miejskiego w 2020 r. wynosiła:

1) ścieki dopływające siecią kanalizacyjną - 255 000 m 3 /rok,
2) ścieki dowożone - 4 000 m 3 /rok,

3) ilość ścieków oczyszczonych ogółem w roku 2019 - 259 000 m 3 /rok.

Średnia dobowa ilość ścieków komunalnych powstających na terenie aglomeracji w ciągu 2019 roku wyniosła 950 m^3/d. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym jest rzeka Myślina (kilometraż miejsca odprowadzania ścieków oczyszczonych: 13+570).

Ścieki odprowadzane są do biologicznej oczyszczalni ścieków typu „LEMNA" w Dobrodzieniu, położonej w zachodniej części miasta Dobrodzień nad rzeką Myśliną (Myślinką). Oczyszczalnia przyjmuje poprzez istniejący układ kanalizacyjny ścieki sanitarne i ogólnospławne z miasta Dobrodzień oraz miejscowości Warłów i Szemrowice, jak również ścieki dowożone wozami asenizacyjnymi z najbliższych nieskanalizowanych miejscowości. Istniejąca oczyszczalnia ścieków wybudowana została w latach 90-tych ubiegłego stulecia (budowę zakończono w roku 1998) i w chwili obecnej wymaga gruntownej modernizacji i przebudowy. Wymagane jest opracowanie szczegółowej analizy opisującej konieczne do wykonania prace wraz z określeniem sposobu etapowania realizacji, tak aby przez okres trwania modernizacji obiektu ścieki z terenu aglomeracji były oczyszczane w sposób ciągły do wymaganych wartości stężeń zanieczyszczeń. Średni napływ ścieków na oczyszczalnię ścieków w Dobrodzieniu mierzony przez eksploatatora ZGKiM Dobrodzień jest zdecydowanie niższy niż określony w założeniach projektowych, niestety z uwagi na niedoskonałości przyjętej technologii oraz obecny stan techniczny obiektu nie można do oczyszczalni podłączyć nominalnej ilości RLM. Przed wykonaniem modernizacji oczyszczalni w Dobrodzieniu przewiduje się podłączyć do niej mieszkańców miejscowości Ligota Dobrodzieńska. Podłączenie kolejnych miejscowości może nastąpić dopiero po wykonaniu przebudowy i modernizacji istniejącej oczyszczalni. Wcześniejsze podłączenie większej ilości systematycznie napływających ścieków mogłoby skutkować nie dotrzymaniem określonych prawem wymaganych stężeń zanieczyszczeń na odpływie z obiektu, szczególnie w okresie jesienno-zimowym.

Przepustowość oczyszczalni według dokumentacji projektowej wynosi:

1) średnia dobowa - 1 686 m^3/dobę,
2) maksymalna dobowa - 1 957 m^3 /dobę.
3) projektowa wydajność oczyszczalni ścieków wynosi - 9695 RLM.

Ponadto Ścieki z miejscowości Pludry kierowane są do oczyszczalni ścieków „Bioblok" w Pludrach. Układ technologiczny oczyszczalni składa się z dwóch komór napowietrzania, osadnika wtórnego, zagęszczacza osadów oraz poletek osadowych. Wydajność oczyszczalni wynosi 105 m^3/d.

W miejscowości Myślnika znajduje się z kolei przyzakładowa oczyszczalnia ścieków przemysłowych należąca do P.P.U.H. Piaski Techniczne.

Istotne jest przystosowanie procesu technologicznego oczyszczalni ścieków w celu pomniejszenia kosztów eksploatacji. W miejscowościach, gdzie przewidziany jest zorganizowany system odprowadzania ścieków, ważne jest wybranie lokalizacji oczyszczalni w rejonach, które zapewniają łatwy odpływ wód pościekowych do odbiorników oraz grawitacyjny dopływ ścieków do oczyszczalni.

Jednocześnie najczęstszą formą odprowadzania ścieków na terenie gminy jest odprowadzenie ich do przydomowych zbiorników bezodpływowych bądź przydomowych oczyszczalni ścieków. Istnieje zatem konieczność rozbudowy zorganizowanego systemu kanalizacji przewodowej i oczyszczalni ścieków na obszarach zabudowy o intensywnej urbanizacji, dzięki czemu będzie możliwa likwidacja osadników i szamb bezodpływowych Jednak część miejscowości w gminie to miejscowości rozproszone, tak więc dla nich budowa w przyszłości sieci kanalizacyjnej ze względów ekonomicznych jest bardzo kosztowna i nieuzasadniona ekonomicznie. Alternatywnym rozwiązaniem dla nich jest dalsze budowanie indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków.

13.4. Zaopatrzenie w gaz

Miasto oraz Gmina Dobrodzień nie posiadają zainstalowanego systemu gazu przewodowego, posiada jednak możliwość gazyfikacji ze względu na występowanie przy wschodniej granicy gminy gazociągu wysokociśnieniowego relacji Komorno–Tworzeń, na który składają się dwie nitki gazowe ø = 500 mm, P = 6,4 MPa. Gmina posiada opracowaną wcześniej koncepcję gazyfikacji miasta. Zawiera ona 3 etapy:

1) wybór obszaru do gazyfikacji:
   a) określenie zapotrzebowania gminy,
   b) stworzenie koncepcji,
   c) określenie nakładów inwestycyjnych,
   d) obliczenie efektywności z zakresu ekonomii;

2) realizacja:
   a) zawarcie umów w sprawie podłączenia do sieci gazowej,
   b) finansowanie,
   c) stworzenie projektu,
   d) przeprowadzenie przetargu,
   e) wykonanie.

3) eksploatacja gazu.

Wspomniana koncepcja zakłada również możliwość zwiększenia liczby odbiorców sieci poprzez pozostałe miejscowości gminy, obecnie jednak realizacja opracowanej koncepcji gazyfikacji została wstrzymana.

13.5. Elektroenergetyka

Gmina Dobrodzień jest w całości zelektryfikowana. Przez obszar gminy przebiegają linie wysokiego napięcia WN (110 kV), zbiegające się w Głównym Punkcie Zasilania GPZ ,,Dobrodzień" (110/15kV), przy ulicy Oleskiej w Dobrodzieniu, są to:

1) linia jednotorowa (110 kV) relacji Zawadzkie – Dobrodzień,
2) linia jednotorowa (110 kV) relacji Dobrodzień – Sowczyce.

Operatorem sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej na terenie Gminy Dobrodzień jest Tauron Polska Energia.

Przebiegające przez obszar gminy napowietrzne linie elektroenergetyczna wysokich napięć wymagają stref ochronnych w obrębie których nie należy lokalizować obiektów kubaturowych ze względu na ochronę ludzi i środowiska przed oddziaływaniem pola elektromagnetycznego. W strefie ochronnej możliwe jest natomiast prowadzenie gospodarki rolnej (uprawy polowe, wypasy).

Przebiegające przez obszar gminy napowietrzne linie elektroenergetyczne średniego napięcia 15 kV zasilające stacje transformatorowe również wymagają zachowania odległości od projektowanych budynków zgodnie z obowiązującymi przepisami ludzi i środowiska przed oddziaływaniem pola elektromagnetycznego.

13.6. Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie miasta i gminy Dobrodzień nie występuje scentralizowany system ciepłowniczy. Na omawianym obszarze znajduje się kilkanaście niewielkich kotłowni lokalnych, które dostarczają ciepło na potrzeby budynków. Jednymi z najważniejszych kotłowni jest: kotłownia należąca do U&CALOR Sp. z. o.o z Wojkowic, zasilająca budynki wielorodzinne przy ul. Chłopskiej i Reymonta oraz kotłownia opalana biomasą należąca do zakładu KLER S.A., zasilająca budynek Szkoły Podstawowej i Przedszkola Samorządowego (kotłownia pracuje głównie na potrzeby własne KLER S.A.). Większość zakładów i gospodarstw domowych znajdujących się na terenie gminy, wytwarza ciepło w przydomowych kotłowniach i indywidualnych piecach, opalanych głównie węglem kamiennym.

Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej eksploatuje 10 kotłowni lokalnych:

1) 7 kotłowni na terenie miasta Dobrodzień :
   a) ul. Piastowska 4,
   b) ul. Piastowska 6,
   c) ul. Piastowska 25,
   d) ul. Piastowska 70,
   e) Plac Wolności 24 (budynek DOKiS, UM, Plac Wolności 3, 22,23, Oleska 1A)
   f) ul. Moniuszki 2,
   g) ul. Oleska 15,
2) 3 kotłownie na terenie gminy Dobrodzień:
   a) Bzinica Nowa ul. Szkolna 9,
   b) Ligota Dobrodzieńska ul. Wojska Polskiego 70,
   c) Pludry ul. Osiedle Robotnicze 17 (Osiedle Robotnicze 17, 18, 19, 20 i Leśna 2A).

Część energii wykorzystywanej w Gminie Dobrodzień jest wytwarzana ze źródeł odnawialnych (OZE), w tym przede wszystkim z energii słonecznej, energii otoczenia (pompy ciepła), biomasy, Są to m.in zainstalowane kolektory słoneczne na pływalni „Delfin" – powierzchnia absorpcyjna ok. 77 $m^{2.}$. Poza tym niektóre budynki prywatne terenie gminy są wyposażone w kolektory słoneczne do podgrzewania c.w.u.. Kotły na biomasę – wykorzystywane w zakładach stolarskich na terenie Miasta I Gminy.

Na obszarze gminy występują ponadto małe indywidualne instalacje OZE (kolektory słoneczne, pompy ciepła, kotły na biomasę), zainstalowane w gospodarstwach domowych. Brak jest jednak ich dokładnej inwentaryzacji.

13.7. Uwarunkowania wynikające z diagnozy telekomunikacji i łączności publicznej

W zakresie usług telekomunikacyjnych na terenie gminy Dobrodzień znajdują się sieci telekomunikacyjne, linie światłowodowe oraz radiowe łącza telekomunikacyjne. Mieszkańcy gminy posiadają nieograniczony dostęp do telefonii stacjonarnej. Stacje bazowe znajdujące się w:

1) Dobrodzieniu, ul. Oleska 9 (wieża ciśnień); sieci T-Mobile, Orange, NetWorkS! ,
2) Dobrodzieniu, ul. Oleska 11 (wieża ciśnień); sieci Play, Plus, Aero 2,
3) Dąbrowicach, ul. Opolska 6 (maszt Plusa); sieci Plus, Aero 2,
4) Pludrach, Al. Wyzwolenia 18 (komin Nasycalni Podkładów), sieć Play.

Stacje bazowe telefonii komórkowych są obiektami istotnymi z punktu widzenia ochrony środowiska. W otoczeniu anten stacji bazowych GSM, znajdujących się w Gminie, pola o wartościach wyższych od dopuszczalnych w praktyce występują w odległości do 25 metrów od anten na wysokości ich zainstalowania. Ponieważ anteny są instalowane na dachach wysokich budynków lub na specjalnie stawianych wieżach, nie stwarzają one zagrożenia dla miesz

kańców.

13.8. Gospodarka odpadami

Odpady komunalne z terenu gminy Dobrodzień odbierane są przez wyspecjalizowaną firmę, która wyłoniona została do realizacji niniejszego zadania w drodze przetargu. Zebrane odpady przekazywane są następnie do instalacji przetwarzania odpadów. Wg." Planu gospodarki odpadami dla województwa opolskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem lat 2023-2028" Gmina Dobrodzień należy do Północnego Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi.

Na terenie regionu północnego istnieją 4 regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych: 1 instalacja MBP, 1 kompostownia oraz 2 składowiska, zlokalizowane w:

1) Gminie Kluczbork:
   a) instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych Gotartów,
   b) kompostownia zlokalizowana na terenie Miejskiego Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Gotartowie,
   c) miejskie składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Gotartowie,

2) Gminie Namysłów: Składowisko odpadów innych niż niebezpiecznie obojętne w Ziemiełowicach

Podmiotem odpowiedzialnym za eksploatację instalacji położonych w Gminie Kluczbork jest EKO-REGION Sp. o.o., natomiast w Gminie Namysłów Zakład Wodociągów i Usług Komunalnych „EKOWOD" Sp. z o.o.

Z dniem 1 stycznia 2021 r. Gmina Dobrodzień stanie się członkiem Związku Międzygminnego "Czysty Region". Związek zrzesza aktualnie 11 gmin województwa opolskiego, tworzy i obsługuje wspólny system gospodarowania odpadami komunalnymi. Odbiór nieczystości komunalnych od mieszkańców następuje według ustalonego harmonogramu. Na terenie Gminy Dobrodzień został również zorganizowany stacjonarny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) zlokalizowany przy ul. Piastowskiej 25.

W przypadku gdy regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych uległa awarii lub nie może przyjmować odpadów z innych przyczyn, jako instalacje przewidziane do zastępczej obsługi regionu wyznacza się w pierwszej kolejności inne regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych z regionu. W sytuacji, kiedy w regionie nie ma innych regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, które można byłoby wyznaczyć jako instalacje przewidziane do zastępczej obsługi regionu, do obsługi wyznacza się instalacje spoza regionu. Decyzję o skierowaniu odpadów do instalacji przewidzianej do zastępczej obsługi podejmuje zarządzający regionalną instalacją do przetwarzania odpadów komunalnych, do której odpady miały pierwotnie trafić w porozumieniu z samorządem, z którego terenu pochodzą odpady

Na terenie gminy Dobrodzień nie funkcjonują żadne instalacje służące do odzyskiwania i unieszkodliwiania odpadów komunalnych.

14. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY DOBRODZIEŃ

Ustawa o rewitalizacji (Dz. U z 2015 r. poz. 1777) wprowadzającą zmianę w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nakłada obowiązek sporządzenia dla projektu studium m.in. dodatkowych analiz ekonomicznych, środowiskowych i społecznych, prognoz demograficznych oraz bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 7, w studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności:

1) analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
2) prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje na obszarach funkcjonalnych w rozumieniu art. 5 pkt 6a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
3) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
4) bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

14.1. Analiza ekonomiczna

1.1.1 Dochody i subwencje

Na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat gmina odnotowała systematyczny wzrost dochodów, które w 2019 r. osiągnęły poziom 46 406 755,77 zł. Na dochód ogółem składają się subwencja ogólna, dochody własne, dotacje celowe z budżetu państwa oraz środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi, środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej i inne środki określone w odrębnych przepisach.

Tabela 14.1. Dochody ogólne gminy Dobrodzień w wybranych latach

Kategoria dochodu	2009 r.	2014 r.	2019 r.
Dochody ogółem	21 728 198,86 zł	29 776 240,01 zł	46 406 755,77 zł
Dochody własne	8 275 522,81 zł	12 416 121,60 zł	18 342 796,59 zł
Subwencja ogólna	10 423 192,00 zł	12 243 052,00 zł	14 293 333,00 zł
Dotacje celowe z budżetu państwa i pozostałe dochody	3 029 484,05 zł	5 117 066,41 zł	13 770 626,18 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS, grudzień 2020.

Subwencje są przekazywane przez organy państwowe na zadania własne gmin i stanowią, łącznie z dochodami własnymi, podstawę do planowania wydatków budżetowych na dany rok. O przeznaczeniu środków przekazanych w ramach subwencji decyduje organ stanowiący – Rada Miejska w Dobrodzieniu.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz. U. z 2020. r. poz. 23 z późń. zm.) źródłami dochodów gminy są:

1) wpływy z podatków:
   a) od nieruchomości,
   b) rolnego,
   c) leśnego,
   d) od środków transportowych,
   e) dochodowego od osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej
   f) od spadków i darowizn,
   g) od czynności cywilnoprawnych;
2) wpływy z opłat:
   a) skarbowej,
   b) targowej,
   c) miejscowej, uzdrowiskowej i od posiadania psów,
   d) reklamowej,
   e) eksploatacyjnej
   f) innych stanowiących dochody gminy, uiszczanych na podstawie odrębnych przepisów.

Tabela 14.2 Struktura dochodów własnych gminy Dobrodzień

Kategoria dochodu	2009	2014	2019
Dochody własne - ogółem	8 275 522,81 zł	12 416 121,60 zł	18 342 796,59 zł
dochody podatkowe - ustalone i pobierane na podstawie odrębnych ustaw	4 149 124,37 zł	5 886 022,00 zł	6 834 583,54 zł
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa razem	3 072 257,31 zł	4 483 662,07 zł	7 017 173,14 zł
podatek rolny	467 429,60 zł	611 748,27 zł	486 747,55 zł
podatek leśny	105 971,10 zł	119 142,00 zł	245 216,00 zł
podatek od nieruchomości	3 196 020,60 zł	4 736 771,30 zł	5 710 214,13 zł
dochody z majątku	212 193,95 zł	372 541,28 zł	478 285,37 zł
wpływy z usług	376 788,59 zł	462 280,12 zł	338 492,60 zł
pozostałe wpływy I dochody	465 158,59 zł	1 211 616,13 zł	3 674 261,94 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS, grudzień 2020

W strukturze dochodów własnych gminy Dobrodzień największy udział w 2019 r. miały dochody stanowiące udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa (28,3%), kolejno dochody podatkowe - ustalone i pobierane na podstawie odrębnych ustaw – 27,6%) oraz podatek od nieruchomości (23%).

Gmina Dobrodzień należy do średniozamożnych gmin miejsko-wiejskich, w 2019 roku dochód na jednego mieszkańca wyniósł 4351 zł na jednego mieszkańca, co usytuowało gminę na 1756 pozycji na 2478 gmin w Polsce.

Tabela 14.3 Struktura subwencji ogólnej gminy Dobrodzień

Rodzaj subwencji	2009	2014	2019
Część oświatowa subwencji ogólnej	7 410 696,00 zł	9 525 122,00 zł	11 148 716,00 zł
Część wyrównawcza subwencji ogólnej	3 012 496,00 zł	2 717 930,00 zł	3 144 617,00 zł
Razem	10 423 192,00 zł	12 243 052,00 zł	14 293 333,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS, grudzień 2019.

Wskaźnik podstawowych dochodów podatkowych na 1 mieszkańca gminy przyjęty do obliczenia subwencji wyrównawczej na 2019 rok dla Gminy Dobrodzień wyniósł 1433,34 zł, a średnia dla kraju– wskaźnik Gg– 1 790,33 zł.

1.1.2. Wydatki budżetu gminy

Wydatki gminy Dobrodzień związane są z realizacją zadań, do których należą, zgodnie z art. 6 ustawy o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 713 z późń. zm.), wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów oraz z realizacją zadań, do których należą, zgodnie z art. 7, zadania własne zaspakajające zbiorowe potrzeby wspólnoty.

Wydatki ponoszone przez jednostki samorządu terytorialnego podzielić można pod względem przeznaczenia na dwie duże grupy:

1) wydatki bieżące – związane z zapewnieniem prawidłowego funkcjonowania poszczególnych obiektów jednostek samorządu terytorialnego i zaspokajaniem bieżących potrzeb wynikających z realizacji zadań,
2) wydatki inwestycyjne – służące podwyższaniu standardów i zakresu usług oraz szeroko rozumianemu rozwojowi jednostki samorządu terytorialnego.

Tabela 14.4 Wydatki gminy Dobrodzień w wybranych latach

Wydatki	2009 r.	2014 r.	2019 r.
Wydatki ogółem	22 761 033,54 zł	29 210 524,22 zł	48 147 634,92 zł
Wydatki na 1 mieszkańca ogółem	2 200,62 zł	2 914,06 zł	4 874,72 zł
Wydatki bieżące	18 531 242,98 zł	25 180 986,18 zł	40 199 997,44 zł
Wydatki inwestycyjne	4 229 790,56 zł	4 029 538,04 zł	7 947 637,48 zł
Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem	18,6%	13,8	16,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS, grudzień 2020.

Za negatywne zjawisko należy uznać wysokie wydatki bieżące, które stanowiły w 2019 r. ponad 83% wydatków ogółem. Istnieje więc konieczność podjęcia działań związanych ze wzrostem dochodów własnych (podatki) i ograniczeniem wydatków bieżących.

Tabela 14.5. Wydatki bieżące gminy Dobrodzień w wybranych latach

Kategoria wydatków	2009	2014	2019
Dział 855 - Rodzina	-	-	10 154 177,37 zł
Dział 801 - Oświata i wychowanie	9 044 344,01 zł	12 323 647,31 zł	16 102 344,41 zł
Dział 750 - Administracja publiczna	2 565 671,96 zł	3 723 018,07 zł	4 313 361,62 zł
Dział 852 - Pomoc społeczna	2 764 869,83	3 753 446,76 zł	1 897 996,14 zł
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3 415 368,02 zł	2 337 232,09 zł	7 496 883,97 zł
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 624 516,82 zł	1 810 075,31 zł	2 229 440,57 zł
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	208 810,49 zł	451 232,50 zł	647 764,52 zł
Dział 926 - Kultura fizyczna i sport	186 656,96 zł	-	-
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	278 895,13 zł	419 393,64 zł	509 627,89 zł
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	169 869,80 zł	237 537,18 zł	273 042,70 zł
Dział 710 - Działalność usługowa	24 156,00 zł	26 937,00 zł	97 928,42 zł
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony	14 567,00 zł	58 644,88 zł	70 678,13 zł

prawa oraz sądownictwa			
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	71 716,63 zł	304 956,65 zł	322 975,35 zł
Dział 600 - Transport i łączność	1 649 743,77 zł	3 107 630,48 zł	3 582 419,49 zł
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	77 454,45 zł	69 945,85 zł	49 549,76 zł
Dział 851 - Ochrona zdrowia	317 102,97 zł	127 085,26 zł	156 226,94 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS, grudzień 2020.

W strukturze wydatków bieżących, od lat największy udział mają wydatki przeznaczone oświatę i wychowanie. Kolejne co do wielkości grupy wydatków bieżących związane są z gospodarką komunalną, administracją publiczną oraz transportem i łącznością.

W związku z realizowaniem od 2016 r. programu socjalnego Rodzina 500 plus w 2019 roku na pierwszym 2 miejscu znalazły się wydatki z Działu Rodzina. Wydatki związane z realizowaniem tego programu stanowiły w 2019 r. prawie 22% ogółu wydatków bieżących gminy.

1.1.3. Wykonanie budżetu Gminy Dobrodzień

Tabela 1.7. Nadwyżki budżetowe Gminy Dobrodzień

	2017	2018	2019
Wydatki	+ 1 282 850,20 zł	-3 261 822,48 zł	+ 1 740 879,15 zł

Źródło: Informacja Burmistrza Dobrodzienia o realizacji budżetu Gminy Dobrodzień

Wykazane w sprawozdaniu nadwyżki budżetowe gmina Dobrodzień w części przeznacza na spłatę zadłużenia.

1.1.4. Podsumowanie analizy budżetu Gminy Dobrodzień

1) Wskaźnik podstawowych dochodów podatkowych na 1 mieszkańca gminy przyjęty do obliczenia subwencji wyrównawczej na 2019 rok dla Gminy Dobrodzień wyniósł 1433,34 zł,, a średnia dla kraju– wskaźnik Gg– 1 790,33 zł. W gminie Dobrodzień na 1 mieszkańca przypada 80% średnich dochodów podatkowych w Polsce – stąd wysokość subwencji wyrównawczej, która w 2019 roku wyniosła 3 144 617,00 zł,
2) Gmina Dobrodzień należy do średniozamożnych gmin miejsko-wiejskich, w 2019 roku dochód na jednego mieszkańca wyniósł 4351 zł na jednego mieszkańca, co usytuowało gminę na 1756 pozycji na 2478 gmin w Polsce.
3) Dochody Gminy Dobrodzień to w 60% subwencja i dotacje. Jest to zjawisko finansowania zewnętrznego, z budżetu państwa.
4) Za negatywne zjawisko należy uznać wysokie wydatki bieżące, które stanowią ponad 80% wydatków ogółem. W 2019 r. wydatki bieżące pochłaniały aż 83,49% dochodów ogółem. Istnieje więc konieczność podjęcia działań związanych ze wzrostem dochodów własnych (podatki) i ograniczeniem wydatków bieżących.
5) Pozytywnym zjawiskiem jest dodatni wynik budżetu (nadwyżka) w roku 2017 oraz 2019.

14.2. Analiza środowiskowa

Uwarunkowania wynikające z przeprowadzonej analizy stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej, predyspozycji geograficzno-klimatycznych oraz wyników inwentaryzacji poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego, które warunkują rozwój przestrzenny, pozwalają określić predyspozycje i ograniczenia dla rozwoju określonych funkcji związanych z nowymi terenami przeznaczonymi pod zabudowę w gminie Dobrodzień

1) Tereny wyłączone z zabudowy:
   a) rzeki, mniejsze cieki, kanały, rowy stałe lub okresowe,
   b) zbiorniki wodne,
   c) tereny podmokłe, zabagnione,
   d) tereny izolowanych zagłębień bezodpływowych,
   e) tereny leśne i większe skupiska zadrzewień,
   f) tereny łąk i pastwisk pełniących funkcje ekologiczne,

2) Tereny z ograniczeniami w zagospodarowaniu:
   a) tereny objęte prawnymi formami ochrony przyrody,
   b) tereny charakteryzujące się płytkim poziomem wód gruntowych (do 1,0 m p.p.t.),
   c) tereny predysponowane do wyznaczenia rolniczej przestrzeni produkcyjnej o korzystnych warunkach glebowych (wysokie klasy bonitacyjne gleb I-III),
   d) tereny ochrony bezpośredniej oraz pośredniej ujęć wody,
   e) tereny stanowisk archeologicznych,
   f) grunty zmeliorowane,
   g) obszary występowania surowców piasków, żwirów,
   h) tereny przeznaczone pod liniowe układy infrastruktury technicznej (drogi, strefy techniczne od linii energetycznych itp.).

3) Pozostałe tereny korzystne dla zainwestowania:
   a) tereny zbudowane z gruntów mineralnych (piasków luźnych i gliniastych) o dużym zróżnicowaniu warunków gruntowo-wodnych i geotechnicznych, korzystne dla zabudowy z ograniczeniami,
   b) tereny zbudowane z gruntów mineralnych (piasków gliniastych i glin), o warunkach gruntowo-wodnych umożliwiających zainwestowanie oraz stosunkowo korzystnych warunkach geotechnicznych,
   c) tereny zbudowane z gruntów mineralnych (piaszczysto-żwirowych), bez ograniczeń geotechnicznych, bardzo korzystne dla zabudowy,
   d) tereny częściowo już zabudowane, w większości posiadające uzbrojenie techniczne, korzystne do kontynuowania na nich nowych inwestycji.

Obszar opracowania charakteryzuje się generalną zgodnością form zagospodarowania z uwarunkowaniami przyrodniczymi. Największe konflikty powstają w centralnej i zachodniej części gminy, gdzie uwarunkowania hydrogeologiczne nie sprzyjają intensywnemu rozwojowi funkcji użytkowych, w tym przemysłowych i intensywnych rolniczych. Obszary cenne przyrodniczo w części leśnej gminy oraz na niektórych odcinkach dolin rzek użytkowane są w sposób generalnie właściwy z zachowaniem podstawowych cech szaty roślinnej i ugrupowań faunistycznych. W części centralnej przy i w dolinie Myśliny oraz dopływów oraz centralnej na terenach rolnych zbyt mały jest udział ekosystemów naturalnych i seminaturalnych, w tym zadrzewień, łąk i muraw kserotermicznych. Brak jest wspomagających ochronę przeciwerozyjną pasowych zadrzewień.

Przy wyznaczaniu nowych terenów przeznaczonych pod zainwestowanie istotne jest jednak uwzględnienie wymagań wynikających z uwarunkowań przyrodniczych, a zwłaszcza obszarów objętych formami ochrony przyrody, lasów, trwałych użytków zielonych, zadrzewień i dolin rzecznych oraz terenów rolniczych najwyższych klas bonitacyjnych. Należy również pamiętać, iż nowe inwestycje powinny być lokalizowane przede wszystkim na obszarach, które z obiektywnych przyczyn są najbardziej atrakcyjne dla zmiany przeznaczenia na cele nierolnicze.

14.3. Analiza społeczna

14.3.1. Liczba ludności i jej zmiany

Gmina Dobrodzień należy do obszarów słabiej zaludnionych na tle powiatu oleskiego. Wskaźnik gęstości zaludnienia kształtuje się poniżej średniej przypadającej na gminy powiatu i w 2019 roku wynosił 60 osób/km^2 (średnia dla powiatu oleskiego to 66 osób/km^2). Gęstość zaludnienia w gminie jest zdecydowanie niższa od średniej dla województwa (104 osoby/km^2) i od średniej krajowej wynoszącej 123 osoby/km^2. Analizując gęstość zaludnienia w gminie na przestrzeni ostatnich 15 lat obserwujemy tendencję spadkową.

Tabela 14.7. Gęstość zaludnienia w os./km^2

Jednostka	2004 r.	2009 r.	2014 r.	2019 r.
gmina Dobrodzień	66	63	62	60
pow. oleski	71	69	67	66
woj. opolskie	112	110	106	104
Polska	122	122	123	123

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z Banku Danych Lokalnych, grudzień 2020.

Według danych GUS na dzień 31.12.2019 r. gminę zamieszkiwało 9 838 osób. W gminie obserwuje się zjawisko spadku liczby mieszkańców. W ciągu ostatnich 10 lat liczba ludności gminy zmniejszyła się o 457 osób (spadek o ok. 4,4%). Spowodowane jest to zarówno ujemnym saldem migracji, jak i przyrostem naturalnym, które w latach 2009-2019 przeważnie był ujemy. Wyjątkiem jest rok 2012, 2014 oraz 2015 w którym zanotowano dodatni przyrost naturalny.

Wykres 14.8. Liczba mieszkańców gminy Dobrodzień w latach 2009-2019

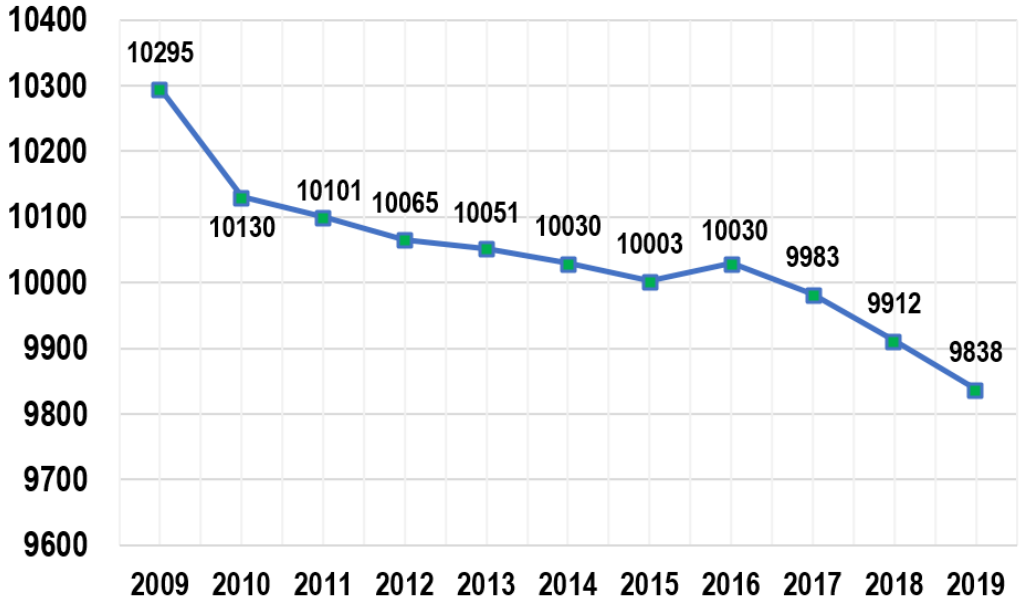

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z Banku Danych Lokalnych, grudzień 2020

Tabela 14.9. Ruch naturalny i migracje ludności w gminie Dobrodzień

Rok	Migracje na pobyt stały			Ruch naturalny		
	Zameldowania ogółem	Wymeldowania ogółem	Saldo migracji	Urodzenia żywe	Zgony ogółem	Przyrost naturalny
2009	111	144	-33	79	87	-8
2010	108	133	-25	77	101	-24
2011	89	93	-4	64	89	-25
2012	98	130	-32	79	75	4
2013	95	118	-23	88	96	-8
2014	90	131	-41	92	82	10
2015	b.d.	b.d.	b.d.	77	76	1
2016	102	93	9	76	79	-3
2017	101	140	-39	93	114	-21
2018	126	156	-30	92	102	-10
2019	102	99	3	81	111	-30

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z Banku Danych Lokalnych, grudzień 2020

Analizując strukturę wieku mieszkańców pod kątem wieku produkcyjnego, a nieprodukcyjnego, okazuje się, że w wieku produkcyjnym w 2019 r. było w Gminie Dobrodzień 63,9% ogólnej liczby mieszkańców, zaś w wieku przedprodukcyjnym 15,4% i poprodukcyjnym 20,7% mieszkańców. Dla porównania w 2009 r. udział grupy przedprodukcyjnej był znacznie wyższy i wynosił 17,7%, podobnie grupy produkcyjnej - 64,8%. Niższy był natomiast udział grupy w wieku poprodukcyjnym 17,5%.

Tabela 14.10. Ludność według funkcjonalnych grup wiekowych w podziale na płeć

Przedział wiekowy	Podział ze względu na płeć	2009		2019	
		Liczba mieszkańców	Udział procentowy	Liczba mieszkańców	Udział procentowy
w wieku przedprodukcyjnym	ogółem	1818	17,7	1516	15,4
	mężczyźni	896	49,28	759	50,07
	kobiety	922	50,72	757	49,93
w wieku produkcyjnym	ogółem	6675	64,8	6288	63,9
	mężczyźni	3465	51,91	3292	52,35
	kobiety	3210	48,09	2996	47,65
w wieku poprodukcyjnym	ogółem	1802	17,5	2034	20,7
	mężczyźni	645	35,79	682	33,53
	kobiety	1157	64,21	1352	66,47

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z Banku Danych Lokalnych, grudzień 2020

Wykres 14.11. Ludność według funkcjonalnych grup wiekowych

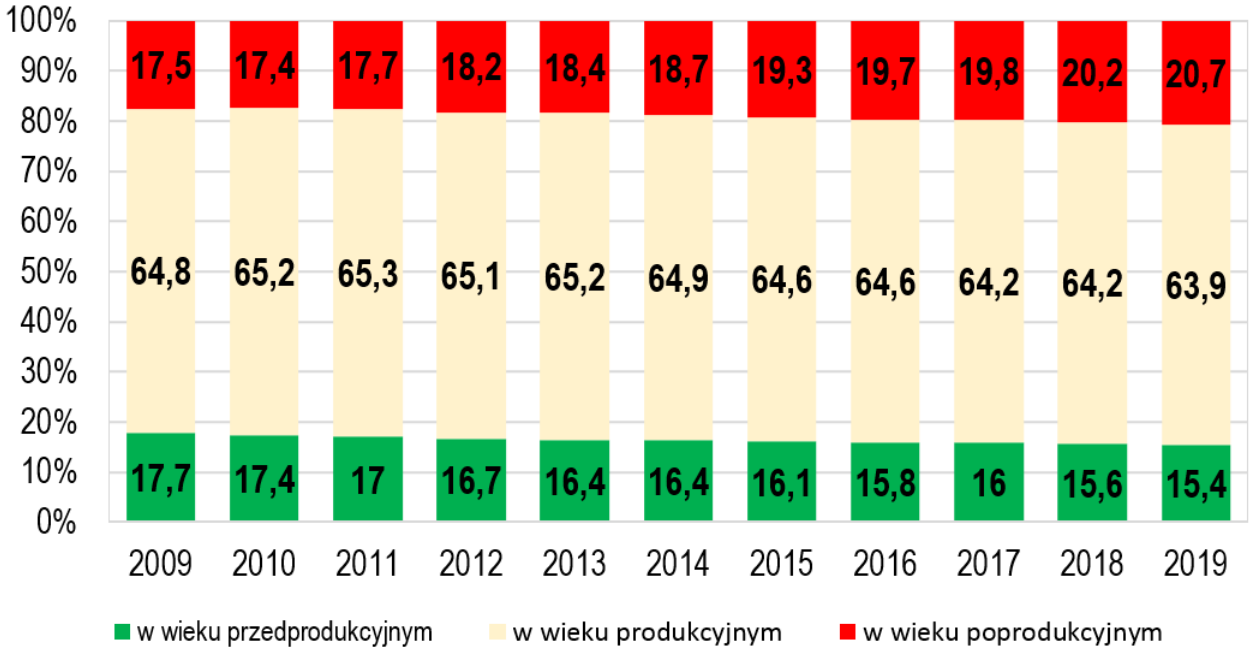

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z Banku Danych Lokalnych, grudzień 2020

Jak widać na powyższym wykresie obserwujemy tu spadający udział grupy wieku produkcyjnego co jest zjawiskiem negatywnym, bowiem to właśnie ta grupa generuje przychody. Grupa ta stanowi o potencjale gminy co może być wykorzystane w procesie promocji gospodarczej (dobry sygnał dla inwestorów). Negatywny jest również wniosek, że grupa wieku poprodukcyjnego na przestrzeni dekady utrzymuje tendencję wzrostową. W tej sytuacji niepokojący jest również trzeci wniosek dotyczący grupy wieku przedprodukcyjnego. Tendencja spadkowa wskazuje kierunek niezbędnych działań w prowadzeniu lokalnej polityki rozwoju.

Rys. 14.12. Zmiana procentowa liczby mieszkańców poszczególnych miejscowości w 2019 r. w stosunku do roku 2009

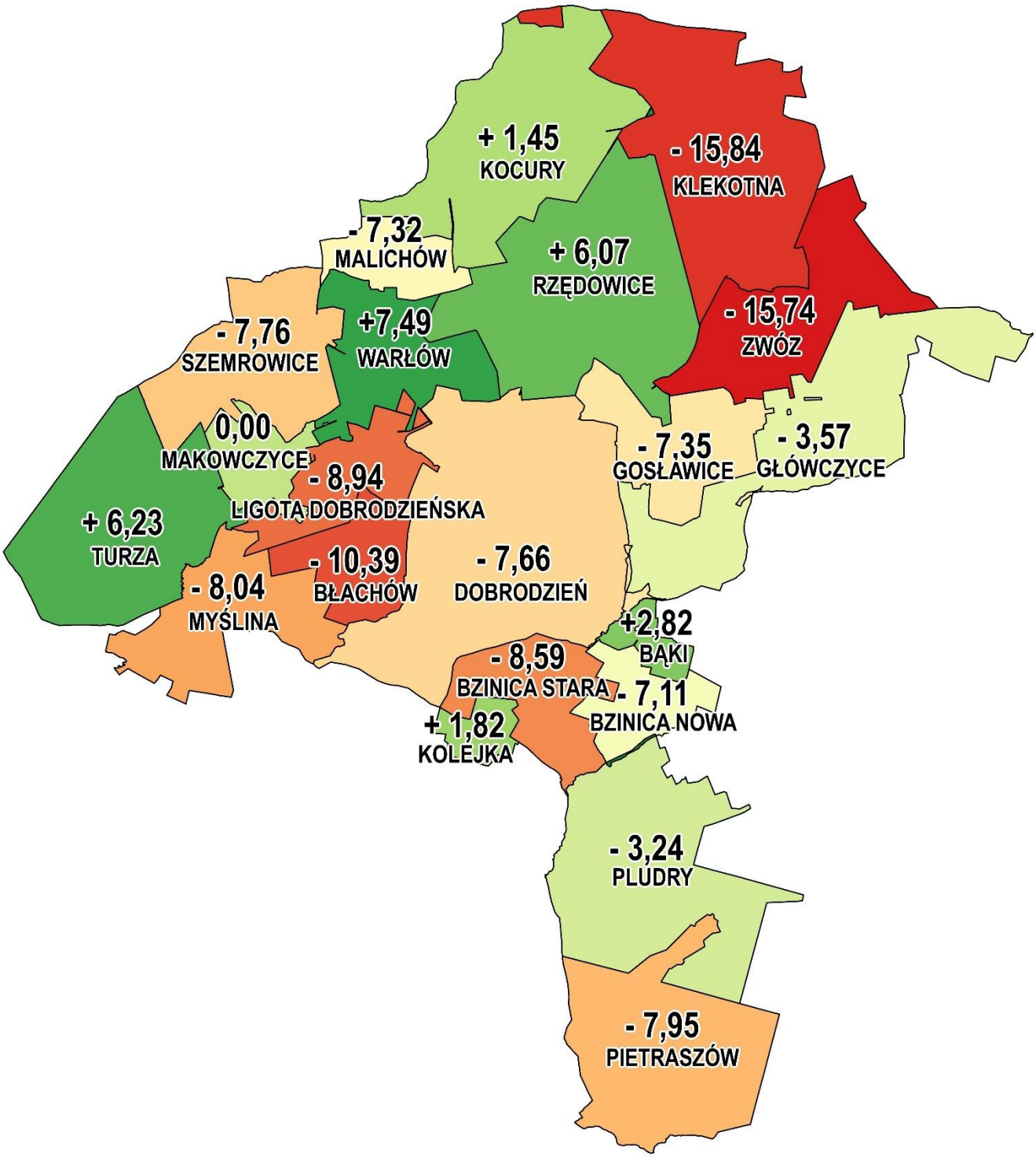

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Dobrodzieniu

Tabela 14.13. Liczba mieszkańców poszczególnych miejscowości Gminy Dobrodzień wraz z udziałem procentowym poszczególnych miejscowości w ogólnej liczbie mieszkańców gminy i miasta w roku 2009 oraz 2019, wraz z procentową różnicą liczby mieszkańców w stosunku do roku 2009.

L.P.	MIEJSCOWOŚĆ		2009 r.		2019 r.		SPADEK/WZROST LICZBY MIESZKAŃCÓW %
			LICZBA LUDNOŚCI	UDZIAŁ %.	LICZBA LUDNOŚCI	UDZIAŁ %	
1.	**WARŁÓW**		227	2,25	244	2,56	+ 7,49
2.	**TURZA**	+ kolonia wsi Turza	401	3,97	426	4,47	+ 6,23
		Dąbrowica					
3.	**RZĘDOWICE**	+ część wsi Rzędowice	478	4,74	507	5,31	+ 6,07
		Bzionków					
4.	**BĄKI**		71	0,70	73	0,77	+ 2,82
5.	**KOLEJKA**		110	1,09	112	1,17	+ 1,82
6.	**KOCURY**		138	1,37	140	1,47	+ 1,45
7.	**MAKOWCZYCE**		228	2,26	228	2,39	0,00
8.	**PLUDRY**		1142	11,31	1105	11,58	- 3,24
9.	**GŁÓWCZYCE**		196	1,94	189	1,98	- 3,57
10.	**BZINICA NOWA**		239	2,37	222	2,33	- 7,11
11.	**MALICHÓW**		123	1,22	114	1,19	- 7,32
12.	**GOSŁAWICE**		272	2,69	252	2,64	- 7,35
13.	**DOBRODZIEŃ ***		3826	37,91	3533	37,03	- 7,66
14.	**SZEMROWICE**		541	5,36	499	5,23	- 7,76
15.	**PIETRASZÓW**	+ część wsi Pietraszów	239	2,37	220	2,31	- 7,95
		Liszczok					

16.	**MYŚLINA**		572	5,67	526	5,51	- 8,04
17.	**BZINICA STARA**		361	3,58	330	3,46	- 8,59
18.	**LIGOTA DOBRODZIEŃSKA**		369	3,66	336	3,52	- 8,94
19.	**BŁACHÓW**		231	2,29	207	2,17	- 10,39
20.	**ZWÓZ**		108	1,07	91	0,95	- 15,74
21.	**KLEKOTNA**	+ przysiółek wsi Klekotna	221	2,19	186	1,95	- 15,84
		Rędzina					

*Miasto

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Miejskiego w Dobrodzieniu

Dynamika zmian ludności gminy w podziale na poszczególne miejscowości (Rys.14.12) wskazuje, że mimo ogólnego spadku liczby mieszkańców w skali gminy, są miejscowości w których przybywa mieszkańców. Największy wzrost mieszkańców odnotowano w miejscowościach Warłów, Turza, Rzędowice. Największy spadek liczby ludności nastąpił w Klekotnej, Zwozie i Błachowie.

14.3.2. Rozwój budownictwa mieszkaniowego

Analiza ruchu budowlanego w Gminie Dobrodzień została przeprowadzona na podstawie rejestru wydanych pozwoleń na budowę w latach 2013 – 2020. Nasilenie ruchu budowlanego zależy w znacznym stopniu od rozwoju procesów osadniczych, ale nie można pominąć wielkości tych miejscowości (liczby mieszkańców). Większa liczba osób generuje odpowiednio większy ruch budowlany. Analiza ruchu budowlanego wskazuje na zainteresowanie inwestorów terenami położonymi w mieście Dobrodzień i Rzędowice.

14.3.3. Warunki mieszkaniowe

Zasoby mieszkaniowe gminy Dobrodzień, według banku danych lokalnych GUS w 2020 r. obejmowały łącznie 3187 mieszkań. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wyniosła 92,5 m^2 i była większa o 4,1 m^2 w stosunku do roku 2009.

Tabela 14.14. Zasoby mieszkaniowe w gminie Dobrodzień w latach 2009-2019 r.

Rok	Liczba mieszkań	Powierzchnia użytkowa mieszkań ogółem (w m^2)	Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m^2)
2009	3 121	275 815	88,4
2010	3 091	279 035	90,3
2011	3 103	281 161	90,6
2012	3 114	282 840	90,8
2013	3 131	285 556	91,2
2014	3 140	287 082	91,4
2015	3 154	289 280	91,7
2016	3 166	291 216	92,0
2017	3 171	292 292	92,2
2018	3 182	293 945	92,4
2019	3 187	294 676	92,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS, grudzień 2020.

Wykres 14.15. Wzrost średniej powierzchni użytkowej mieszkania w gminie Dobrodzień w latach 2008-2018 (wartości podane w m^2)

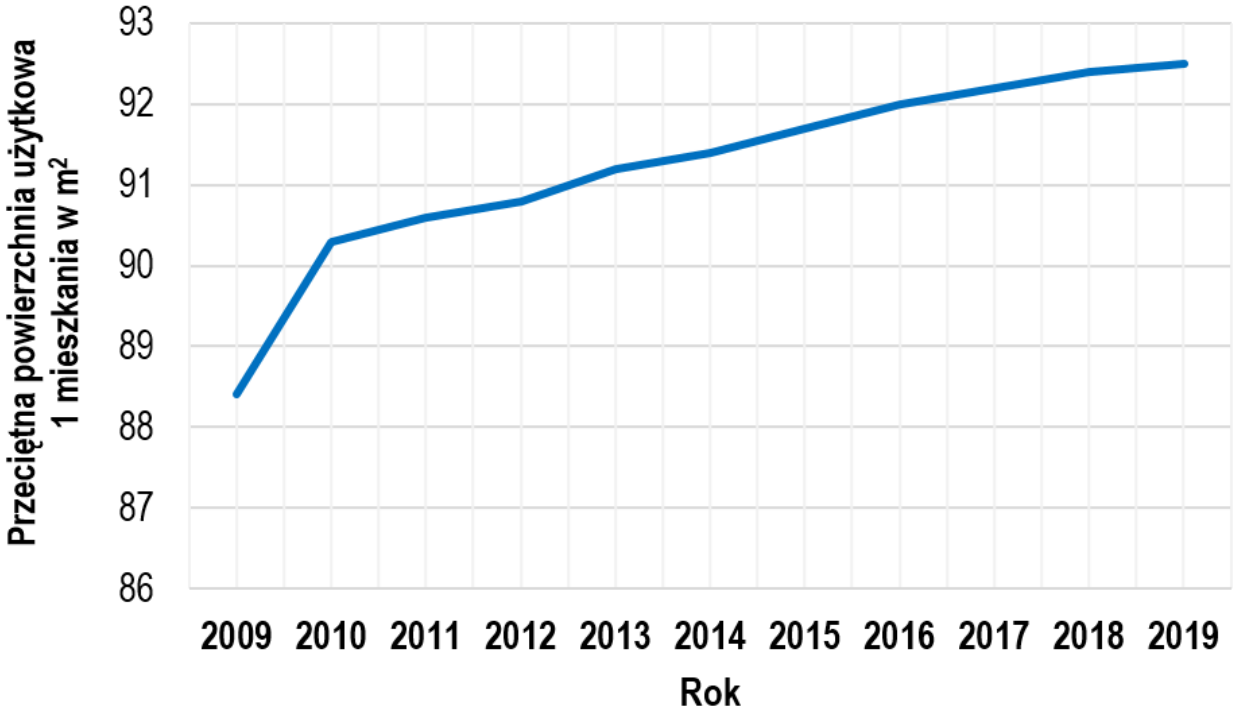

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS, grudzień 2020

Na podstawie analizy zmian cech ilościowych zasobów mieszkaniowych w latach 2008 -2018, prognozuje się dalszy systematyczny przyrost liczby mieszkań, a także wzrost przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkań w założonej perspektywie planistycznej (do 2050 roku). Związane jest to przede wszystkim z bogaceniem się społeczeństwa i potrzebą poprawy warunków zamieszkania mieszkańców gminy.

Istotna jest też zmiana wzorów życia rodzinnego – dotyczy ona problematyki zaniku domów wielopokoleniowych (obejmujących trzy lub więcej pokoleń), jako formy zamieszkania dla rodzin. Obecna przemiana modelu rodziny w której dzieci opuszczają dom, zostawiając rodziców na dużej powierzchni mieszkania, przyczynia się do wzrostu wymienionych w powyższej tabeli cech.

Do innych czynników wpływających na powyższy stan możemy zaliczyć:

1) starzenie się społeczeństwa,
2) samotność starszych ludzi,
3) migracje młodych ludzi,
4) większa liczba rodziców samotnie wychowujących dzieci,
5) wzrost liczby tzw. singli,
6) pary bezdzietne.

Powyższe czynniki, w zdecydowanie większym stopniu, wpływają na wzrost wartości wskaźnika przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania na jedną osobę.

Wykres 14.16. Wzrost przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania na jedną osobę w gminie Dobrodzień z uwzględnieniem perspektywy do 2050 (wartości podane w m²)

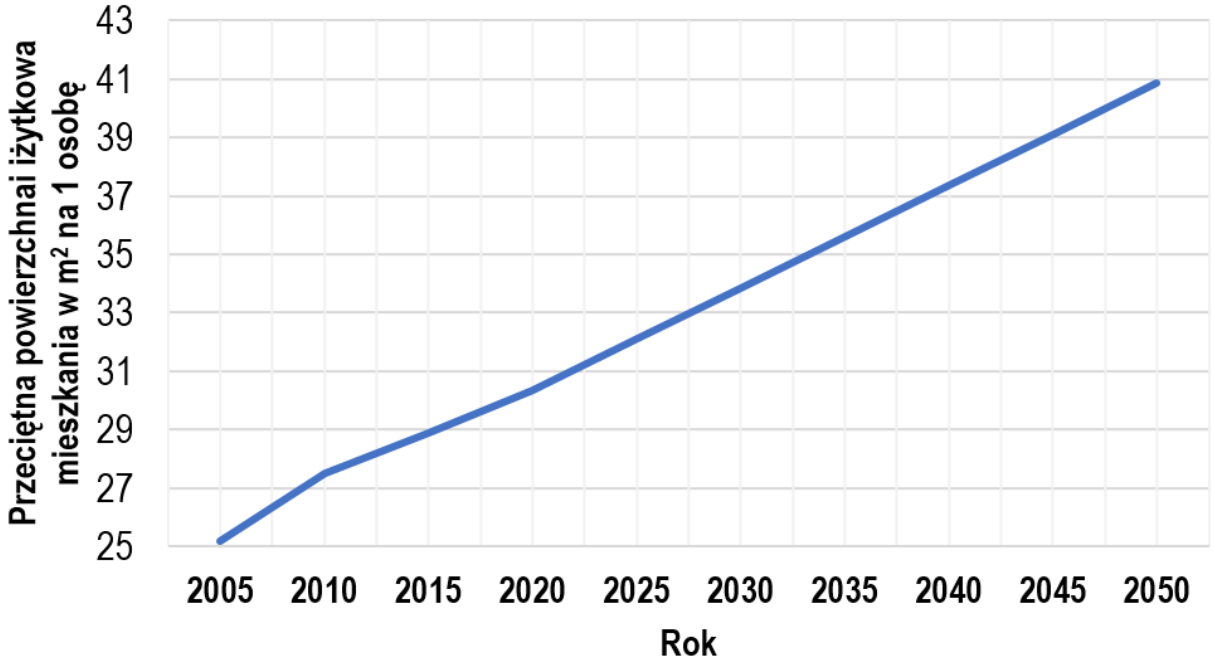

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS, grudzień 2020

Jak widać na wykresie powyżej, wartość przeciętnej **powierzchni użytkowej mieszkania na jedną osobę** w okresie 10 lat (lata 2010-2020) wzrosła z 27,5 do 33,85 m² – czyli o ok. 23,1%. Dla potrzeb analizy zakłada się utrzymanie tego trendu oraz, że **w 30-letniej perspektywie planistycznej** wartość ta wzrośnie do około **40,85 m²**.

Tabela 14.17. Mieszkania oddane do użytkowania (w m² powierzchni użytkowej zabudowy)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Powierzchnia mieszkań oddanych do użytkowania	1132	2 170	2 166	2 048	2 716	1 958	2 734	2 510	1 159	1 653	1 028

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS, grudzień 2020

W ostatnich pięciu latach średnio rocznie oddawano do użytku 1816,8 m² powierzchni użytkowej nowych mieszkań. Przy założeniu, że obecny trend się utrzyma przez najbliższe 30 lat można założyć, że zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej wyniesie nie więcej niż 54,5 tys. m².

14.4. Prognoza demograficzna

Prognoza demograficzna obejmuje przewidywanie kształtowania się w przyszłości zjawisk i procesów demograficznych, ich kierunków oraz tempa rozwoju, jak również przemian strukturalnych. Przewidywanie przyszłych kierunków zmian procesów demograficznych zawsze jest obarczone dużą niepewnością.

Prognozę demograficzną dla gminy Dobrodzień oparto na danych Głównego Urzędu Statystycznego z opracowania „Prognoza ludności gmin na lata 2017 – 2030". Prognoza ta została opracowana w oparciu o długoterminowe założenia Prognozy ludności Polski na lata 2014 – 2050 oraz „Prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu na lata 2014 – 2050".

Prognoza ludności gmin do 2030 r. jako punkt wyjścia przyjmuje stan ludności w dniu 31.12.2016 r. w obowiązującym wówczas podziale administracyjnym. Ze względu na dużą zmienność współczynników demograficznych w czasie w poszczególnych gminach, w GUS podjęto decyzję o skróceniu horyzontu prognozy. Ostatnim rokiem prognozy ludności gmin jest rok 2030, a nie 2050 jak we wspomnianych na wstępie prognozach opracowanych dla kraju, województw i powiatów.

Tabela 14.18. Prognoza ludności gminy Dobrodzień na lata 2017-2030 (opracowanie eksperymentalne GUS)

Rok	Ogółem	Ludność w wieku 0-14	Ludność w wieku 15-59	Ludność w wieku 60+
2016	10030	1278	6480	2272
2017	9978	1272	6420	2286
2018	9927	1263	6335	2329
2019	9874	1276	6205	2393
2020	9822	1265	6127	2430
2021	9765	1277	5997	2491
2022	9711	1291	5870	2550
2023	9654	1287	5745	2622
2024	9598	1287	5628	2683
2025	9541	1281	5526	2734
2026	9481	1293	5414	2774
2027	9421	1290	5295	2836
2028	9357	1283	5189	2885
2029	9293	1262	5099	2932
2030	9230	1256	5003	2971

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych „Prognoza ludności gmin na lata 2017 – 2030"

Na potrzeby Bilansu terenów przeznczonych pod zabudowę prognozę demograficzną rozbudowano tak aby obejmowała okres trzydziestoletniej perspektywy planistycznej. Na podstawie prognozy GUS określono

trend prognozowanych zmian liczby ludności. Następnie zaprezentowano uzyskane wyniki dotyczące prognozowanej liczby ludności na obszarze gminy w 2050 roku.

Tabela 14.19. Prognozowana zmiana liczby ludności w latach 2020-2050

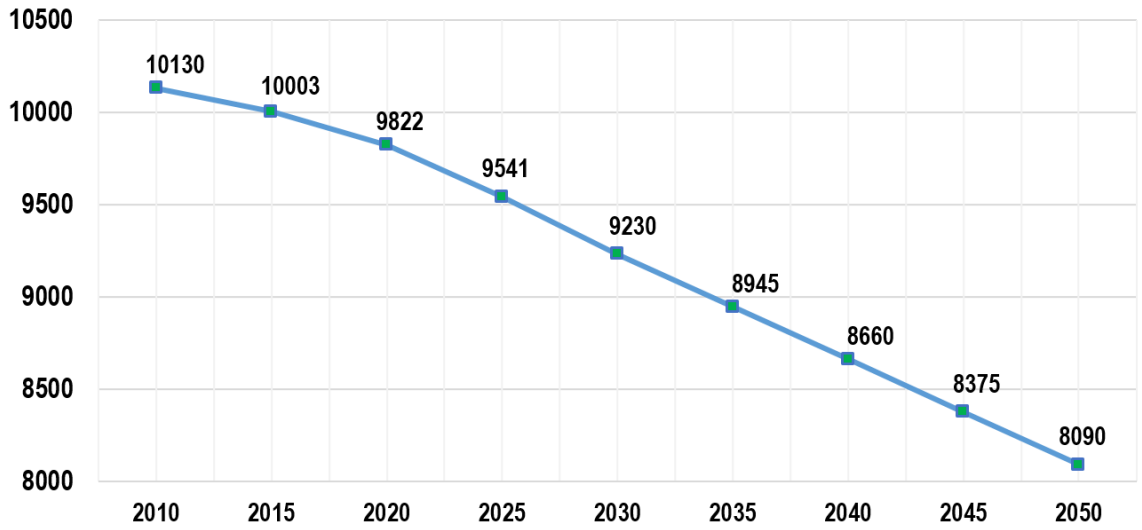

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS oraz Prognozy ludności gmin na lata 2017-2030 - tablica zbiorcza, grudzień 2020.

Prognozowana **liczba ludności** na obszarze Gminy Dobrodzień zmniejszy się w stosunku do 2020 r. o 1732 osoby i **w 2050 będzie wynosić 8090 mieszkańców**.

Uwarunkowania demograficzne stanowią istotny argument przemawiający za racjonalizacją polityki przestrzennej. Nowe tereny przeznaczone pod zainwestowanie, przede wszystkim pod zabudowę mieszkaniową, powinny uwzględniać faktyczne zmiany w zakresie przekształceń struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, tendencje w zakresie wzrostu średniej powierzchni mieszkań i potrzebę poprawy warunków zamieszkania w zakładanej perspektywie planistycznej.

14.5. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

Szczegółowe wyliczenia związane z określeniem zapotrzebowaniem na nową zabudowę w podziale na funkcje zabudowy, oszacowaniem chłonności zabudowy, określeniem możliwości finansowych gminy i potrzeb inwestycyjnych gminy wynikających z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy zostały omówione w oddzielnym opracowaniu pn.: Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę na potrzeby Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dobrodzień.

Według przeprowadzonego bilansu terenów o funkcji mieszkaniowej, maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową nie przekracza sumy chłonności obszarów przewidzianych pod zabudowę. W związku z powyższym, w projekcie zmiany Studium nie wyznacza się terenów rozwoju zabudowy mieszkaniowej poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Wyniki „Bilansu" świadczą o nadmiarze terenów budowlanych w stosunku do potrzeb wynikających z prognozowanej sytuacji demograficznej. Nadpodaż terenów została już wykazana na etapie analizy obszarów chłonności zabudowy. W porównaniu do poprzedniej edycji dokumentu usunięto aż 189 ha terenów rozwoju zabudowy przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, znajdujących się między miastem Dobrodzień, a DW nr 901.

Dla przeznaczeń niezwiązanych z funkcją mieszkaniową, maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę w każdym przypadku przekroczyło sumę chłonności obszarów przewidzianych pod zabudowę. W związku z czym, w projekcie zmiany Studium wyznaczono tereny rozwoju zabudowy poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w ilości wynikającej z określonego zapotrzebowania.

W świetle przedstawionych wyników rozwój struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Dobrodzień powinien opierać się o dogęszczenie obszarów o już rozpoczętej urbanizacji, posiadających dobry dostęp do sieci komunikacyjnej i wyposażonych w sieci infrastruktury technicznej. Nowe rezerwy terenu nie powinny nadmiernie ingerować w tereny aktywne przyrodniczo. Przyjęcie powyższego kierunku działań pozwoli na budowę miasta o zwartej strukturze przestrzennej, przeciwdziałanie procesom suburbanizacji, a także zminimalizuje transportochłonność układu przestrzennego.

IV.KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW

Określeniu kierunków zmian struktury przestrzennej powinna przyświecać zasada zrównoważonego rozwoju. Wprowadzane zmiany mają na celu zwiększanie konkurencyjności gminy w regionie, co przekłada się na szeroko rozumiany rozwój społeczno-gospodarczy i podnosi jakość życia jego mieszkańców. Z tego powodu należy dążyć do porządkowania struktur przestrzennych poprzez tworzenie czytelnie wyodrębnionych stref zabudowy (mieszkaniowej, usługowej, przemysłowej) oraz terenów rolnych i leśnych.

Podstawą osiągnięcia celów polityki przestrzennej i określenia kierunków rozwoju przestrzennego jest wykorzystanie uwarunkowań wynikających ze środowiska przyrodniczego i kulturowego, położenia i powiązań zewnętrznych gminy, dotychczasowego zainwestowania i zagospodarowania gminy. Uwzględnienie wytycznych zawartych w dostępnych opracowaniach oraz w bilansie potrzeb i możliwości rozwoju gminy, pozwala określić funkcję poszczególnych jednostek i obszarów oraz założenia polityki przestrzennej.

Na postawie bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, Studium wyznacza zasięgi rozwoju przestrzennego osadnictwa w obrębie poszczególnych miejscowości, zobrazowany na planszy „Kierunki zagospodarowania przestrzennego". Rozwój zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej, usługowej oraz produkcyjno-usługowej odbywać się będzie poprzez lokalizację zabudowy w obrębie obszarów:

1) w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach poszczególnych jednostek osadniczych.
2) przeznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę
3) rozwoju zabudowy wynikających z określonego zapotrzebowania.

Ustalenia Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego w znacznej mierze uwzględniają dotychczasowy sposób użytkowania terenów. Z drugiej strony, przewiduje obszary na których nastąpi rozwój oraz zmiany istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy. W największym stopniu zmiany te będą dotyczyć powiększania się terenów zabudowy kosztem terenów wykorzystywanych rolniczo.

Docelowa struktura funkcjonalno-przestrzenna będzie charakteryzować się następującymi obszarami:

1) Tereny zabudowy wielofunkcyjnej o wysokiej intensywności – MM
2) Tereny zabudowy wielofunkcyjnej o niskiej intensywności– M,
3) Tereny zabudowy usługowej U;
4) Tereny produkcyjno-usługowe– PU;
5) Tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych – RU;
6) Tereny sportu i rekreacji – US

7) Tereny zabudowy letniskowej i rekreacyjnej - ML;
8) Tereny zieleni urządzonej – ZP;
9) Tereny ogródków działkowych – ZO;
10) Tereny obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej – IT.
11) Tereny obsługi komunikacji – KS;
12) Tereny komunikacji kolejowej (tereny zamknięte) - KK
13) Tereny cmentarzy – ZC;

Obszary otwarte i leśna przestrzeń produkcyjna

1) Tereny lasów - ZL;
2) Tereny wskazane do zalesień - ZLz;
3) Tereny dolinne wykluczone z zabudowy - ZD;
4) Tereny rolnicze - R;
5) Tereny wód powierzchniowych śródlądowych - W;

Określone w niniejszej edycji Studium kierunki zagospodarowania stanowią uaktualnienie, kontynuację i rozwinięcie wytycznych zawartych we wcześniejszych edycjach studium oraz w opracowaniach dotyczących obszaru gminy. Tereny przeznaczone pod zabudowę w generalnym ujęciu koncentrują się wokół historycznej zabudowy miejscowości z wykorzystaniem elementów istniejącego układu drogowego oraz istniejącej sieci infrastruktury technicznej.

2. REKOMENDACJE I WNIOSKI ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM

Z uwagi na to, że prace nad audytem krajobrazowym dla województwa opolskiego są w dalszym ciągu w toku, nie formułuje się rekomendacji i wniosków do niniejszego studium.

3. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 741, 784, 922) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest aktem prawa miejscowego, lecz jedynie dokumentem określającym politykę przestrzenną gminy. Jednocześnie ustalenia zawarte w studium są wiążące dla organów gminy sporządzających plany miejscowe. Ustalenia zawarte w elaboracie Studium, zarówno w części tekstowej, jak i na rysunkach wyrażają kierunki polityki przestrzennej gminy, które nie są jednak ścisłymi przesądzeniami o granicach zainwestowania i użytkowaniu terenów.

W Studium przedstawiono zgeneralizowany obraz użytkowania obszaru gminy. Oznacza to, że określone na planszy kierunków zagospodarowania przestrzennego przeznaczenie terenów oznacza funkcje wiodące (dominujące), a nie wyłączne. Przeznaczenie może być uzupełnione innymi funkcjami, które jednak nie mogą wchodzić w kolizję lub w konflikt z funkcją podstawową oraz pogarszać warunków koegzystencji. Ostateczne uszczegółowienie zasad zagospodarowania terenów oraz granic terenów funkcjonalnych będzie dokonywane w ramach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub bez powiązania z niniejszym dokumentem – poprzez wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Niezależnie od określonego przeznaczenia oraz określonego sposobu zagospodarowania na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego konieczne jest przeanalizowanie uwarunkowań przestrzennych w celu odpowiedniego uszczegółowienia zapisów i dostosowania podanych wielkości do konkretnych zamierzeń planistycznych. W związku z powyższym, uznając za zgodne z ustaleniami Studium, dopuszcza i ustala się:

1) korygowanie przebiegu granic między poszczególnymi funkcjami w przypadku konieczności dostosowania ich do:
   a) faktycznych granic nieruchomości,
   b) faktycznych granic użytków,
   c) rzeczywistego sposobu zagospodarowania i użytkowania działek,
   d) istniejącego i projektowanego przebiegu dróg,
   e) ukształtowania terenu oraz innych fizycznych barier przestrzennych,
2) określenie relacji między funkcją wiodącą, a dopuszczalną (ustalenie przewagi jednej z funkcji, bądź ich równorzędność),
3) funkcje uzupełniające i dopuszczalne można zrealizować w planach miejscowych poprzez wyznaczenie ich liniami rozgraniczającymi, w sposób zapewniający niwelację kolizji i konfliktów z funkcją wiodącą,
4) w sąsiedztwie istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej zasadność wprowadzenia obiektów o nowej uciążliwej funkcji wymaga szczególnej analizy, tak aby nie doprowadzić do konfliktów przestrzennych (w zapisach planu możliwość wykluczenia niepożądanego sposobu zagospodarowania),
5) przyjęte wytyczne oraz wskaźniki są minimalnymi i maksymalnymi, a ich dokładna wartość będzie doprecyzowana na etapie miejscowego planu,
6) określone maksymalne wysokości zabudowy nie dotyczą inwestycji celu publicznego z zakresu łączności, masztów oraz innych obiektów wynikających z technologii produkcji. Zaleca się ich maksymalną wysokość – do 50 m n.p.t. Dla obiektów i urządzeń o wysokości równej lub większej niż 50 m n.p.t. obowiązują przepisy odrębne,
7) w przypadku działek i budynków użytkowanych zgodnie z prawem oraz działek, w stosunku do których wydano ostateczne pozwolenia na budowę, ustalanie przeznaczenia oraz sposobu zagospodarowania innego niż określony w studium – zgodnego ze stanem faktycznym,
8) ustalenia dotyczące zakazu lokalizowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko nie dotyczą inwestycji publicznych,
9) lokalizację nie wyznaczonych w studium funkcji uzupełniających, zapewniających możliwość użytkowania i zagospodarowania terenów zgodnie z ich przeznaczeniem, takich jak m.in.:
   a) sieci, urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej związanych z zaopatrzeniem w wodę, energię elektryczną, ciepło i gaz, gospodarką ściekową oraz telekomunikacją,
   b) dróg publicznych, wewnętrznych, dojść i dojazdów, szlaków turystycznych oraz ścieżek rowerowych,
   c) miejsc postojowych, garaży,
   d) lokalnych terenów ogólnodostępnej zieleni urządzonej i rekreacji (skwery i place zabaw),
   e) obiektów małej architektury,
   f) zabudowy gospodarczej,
   g) istniejącego sposobu zagospodarowania bądź aktualnego użytkowania terenu

3.1. Karty terenów

Karta 1. Charakterystyka terenów zabudowy wielofunkcyjnej o wysokiej intensywności (MM)

TERENY ZABUDOWY WIELOFUNKCYJNEJ O WYSOKIEJ INTENSYWNOŚCI (MM)		
CHARAKTERYSTYKA PRZEZNACZENIA TERENU		
Funkcja	Podstawowe/wiodące	- mieszkaniowa wielorodzinna, - mieszkaniowa jednorodzinna, - usługowa,
	Dopuszczalna	- produkcyjna, składowa i magazynowa - obsługa komunikacji,
Wskaźniki i parametry urbanistyczne dla zabudowy: mieszkaniowej wielorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej, oraz usługowej	Intensywność zabudowy	do 2,5
	Maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki	70%
	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej	5%
	Maksymalna wysokość zabudowy	20 metrów
Wskaźniki i parametry urbanistyczne dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	Intensywność zabudowy	do 1,5
	Maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki	50%
	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej	30%
	Maksymalna wysokość zabudowy	12 metrów
Wskaźniki i parametry urbanistyczne dla zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej	Intensywność zabudowy	do 3,0
	Maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki	80%
	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej	5%
	Maksymalna wysokość zabudowy	15 metrów

Wytyczne i ograniczenia dotyczące zagospodarowania	• zakaz lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, • dopuszczalna forma zabudowy produkcyjnej: – produkcja będąca kontynuacją istniejącego sposobu użytkowania terenu, – rzemiosło, drobna wytwórczość produkcyjna, składy i magazyny, – produkcja bazująca na nowych, wysokospecjalistycznych technologiach, kształtowana w sposób niekolidujący z zabudową mieszkaniową, • dla zabudowy plombowej tworzącej pierzeje nie ustala się wskaźnika terenu biologicznie czynnego, • dla działek budowlanych o powierzchni 100 m^2 lub mniejszej, dopuszcza się powierzchnię zabudowy równą 100% oraz nie ustala się powierzchni biologicznie czynnej, • w granicach terenów zabudowy wielofunkcyjnej o wysokiej intensywności obowiązują dopuszczenia i odstępstwa właściwe dla zabudowy śródmiejskiej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1065)

Karta 2. Charakterystyka terenów zabudowy wielofunkcyjnej o niskiej intensywności (M)

TERENY ZABUDOWY WIELOFUNKCYJNEJ O NISKIEJ INTENSYWNOŚCI (M)		
CHARAKTERYSTYKA PRZEZNACZENIA TERENU		
Funkcja	Podstawowa/wiodąca	- mieszkaniowa jednorodzinna, - zagrodowa (siedliskowa), - usługowa,
	Dopuszczalna	- produkcyjna, - letniskowa i rekreacyjna, - obsługa komunikacji,
Wskaźniki i parametry urbanistyczne dla **zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej**	Intensywność zabudowy	do 1,5
	Maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki	50%
	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej	30%
	Maksymalna wysokość zabudowy	12 metrów
Wskaźniki i parametry urbanistyczne dla **zabudowy usługowej i mieszkaniowo-usługowej**	Intensywność zabudowy	do 1,5
	Maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki	50%
	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej	30%
	Maksymalna wysokość zabudowy	12 metrów
Wytyczne i ograniczenia dotyczące zagospodarowania	• zakaz lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, • rozgraniczenie zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej, w sposób nie powodujący konfliktów przestrzennych, nastąpi na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, • dopuszczalna forma zabudowy produkcyjnej: – produkcja będąca kontynuacją istniejącego sposobu użytkowania terenu, – rzemiosło, drobna wytwórczość produkcyjna, składy i magazyny, – produkcja bazująca na nowych, wysokospecjalistycznych technologiach, kształtowana w sposób niekolidujący z zabudową mieszkaniową,	

Karta 3. Charakterystyka terenów zabudowy usługowej (U)

<table>
<tr><th colspan="3">TERENY ZABUDOWY USŁUGOWEJ (U)</th></tr>
<tr><th colspan="3">CHARAKTERYSTYKA PRZEZNACZENIA TERENÓW</th></tr>
<tr><td rowspan="2">Funkcja</td><td>Podstawowa/wiodąca</td><td>- usługowa,
- tereny zieleni urządzonej,</td></tr>
<tr><td>Dopuszczalna</td><td>- zabudowa produkcyjna,
- obsługa komunikacji,</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Wskaźniki</td><td>Intensywność zabudowy</td><td>do 2,0</td></tr>
<tr><td>Maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki</td><td>70%</td></tr>
<tr><td>Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>Maksymalna wysokość zabudowy usługowej</td><td>15 metrów</td></tr>
<tr><td>Wytyczne i ograniczenia dotyczące zagospodarowania</td><td colspan="2">• zakaz lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko,
• dopuszcza się zwiększenie maksymalnej wysokości dla budynków sakralnych, w szczególności dla takich jak dzwonnice, kościoły z wieżą,
• dopuszczalna forma zabudowy produkcyjnej:
– produkcja będąca kontynuacją istniejącego sposobu użytkowania terenu,
– rzemiosło, drobna wytwórczość produkcyjna, składy i magazyny,
– produkcja bazująca na nowych, wysokospecjalistycznych technologiach, kształtowana w sposób niekolidujący z zabudową mieszkaniową,
• dopuszcza się wydzielanie lokali mieszkalnych w budynkach usługowych,
• dopuszcza się lokalizację budynków mieszkalnych, gospodarczych związanych z podstawowym przeznaczeniem terenu (m.in. plebania, internat)
• dopuszczone funkcje związane z obsługą komunikacji obejmują m.in.:, myjnie, stacje paliwowe,
• dopuszcza się lokalizowanie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych,</td></tr>
</table>

Karta 4. Charakterystyka terenów sportu i rekreacji (US)

TERENY SPORTU I REKREACJI (US)		
CHARAKTERYSTYKA PRZEZNACZENIA TERENÓW		
Funkcja	Podstawowa/wiodąca	- usługi sportu, rekreacji i turystki,
	Dopuszczalna	- zabudowa usługowa, - zabudowa letniskowa, - zabudowa gospodarcza związana z obsługą funkcji rekreacyjnych i wypoczynkowych,
Wskaźniki	Intensywność zabudowy	do 0,5
	Maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki	30%
	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej	50%
	Maksymalna wysokość zabudowy	12 metrów
Wytyczne i ograniczenia dotyczące zagospodarowania	nie ustala się	

Karta 5. Charakterystyka terenów zabudowy letniskowej i rekreacyjnej (ML)

TERENY ZABUDOWY LETNISKOWEJ I REKREACYJNEJ (ML)		
CHARAKTERYSTYKA PRZEZNACZENIA TERENÓW		
Funkcja	Podstawowa/wiodąca	- zabudowa letniskowa, - zabudowa związana z obsługą funkcji rekreacyjnych i wypoczynkowych, - tereny zieleni urządzonej,
	Dopuszczalna	- zabudowa usługowa
Wskaźniki	Intensywność zabudowy usługowej	do 1,0
	Maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki	25%
	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej	70%
	Maksymalna wysokość zabudowy	10 metrów
Wytyczne i ograniczenia dotyczące zagospodarowania	• nie ustala się	

Karta 6. Charakterystyka terenów produkcyjno-usługowych o niskiej intensywności (PU)

<table>
<tr><th colspan="3">TERENY PRODUKCYJNO-USŁUGOWE O NIESKIEJ INTENSYWNOŚCI (PU)</th></tr>
<tr><th colspan="3">CHARAKTERYSTYKA PRZEZNACZENIA TERENÓW</th></tr>
<tr><td rowspan="2">Funkcja</td><td>Podstawowa/wiodąca</td><td>- produkcyjna, składy i magazyny,
- usługowa,</td></tr>
<tr><td>Dopuszczalna</td><td>- obsługa komunikacji,
- zabudowa związana z obsługą rolnictwa i przetwórstwem artykułów spożywczych,
- obsługa komunikacji,</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Wskaźniki</td><td>Intensywność zabudowy</td><td>do 3,0</td></tr>
<tr><td>Maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki/terenu</td><td>70%</td></tr>
<tr><td>Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>Maksymalna wysokość zabudowy</td><td>25 metrów</td></tr>
<tr><td>Wytyczne i ograniczenia dotyczące zagospodarowania</td><td colspan="2">• zakaz lokalizacji funkcji związanych z hodowlą i ubojem zwierząt.
• na oznaczony na rysunku Studium obszarach dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW wraz ze strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu
• dopuszczone funkcje związane z obsługą komunikacji obejmują m.in.: myjnie, stacje paliwowe,
• zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziałujących na środowisko,
• dopuszcza się lokalizowanie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
• uwzględnianie obszarów występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż,
• zakaz zagospodarowania obszarów występowania udokumentowanych złóż kopalin w sposób wykluczający podjęcie wydobycia surowców naturalnych w przyszłości,
• możliwość wprowadzenia trwałej zabudowy na terenach poeksploatacyjnych po zakończeniu prowadzenia działalności górniczej i wykreśleniu zasobów z bilansu zasobów złóż kopalin.</td></tr>
</table>

Karta 7. Charakterystyka terenów ogródków działkowych (ZO)

TERENY OGRÓDKÓW DZIAŁKOWYCH (ZO)		
CHARAKTERYSTYKA PRZEZNACZENIA TERENÓW		
Funkcja	Podstawowa/wiodąca	- ogródki działkowe, - tereny zieleni urządzonej,
	Dopuszczalna	- nie ustala się
Wskaźniki	Intensywność zabudowy	do 0,01
	Maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki	15%
	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej	75%
	Maksymalna wysokość zabudowy	5 metrów
Wytyczne i ograniczenia dotyczące zagospodarowania	• nie ustala się	

Karta 8. Charakterystyka terenów obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych (RU)

TERENY OBSŁUGI PRODUKCJI W GOSPODARSTWACH ROLNYCH (RU)		
CHARAKTERYSTYKA PRZEZNACZENIA TERENÓW		
Funkcja	Podstawowa/wiodąca	- Tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych
	Dopuszczalna	- zabudowa produkcyjna, składy i magazyny - zabudowa mieszkaniowa dla właścicieli gospodarstw
Wskaźniki	Intensywność zabudowy	do 1,5
	Maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki	70%
	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej	20%
	Maksymalna wysokość zabudowy	15 metrów
Wytyczne i ograniczenia dotyczące zagospodarowania	- na oznaczony na rysunku Studium obszarach dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW wraz ze strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu - zakaz lokalizacji nowych przedsięwzięć zawsze znacząco oddziałujących na środowisko	

Karta 9. Charakterystyka terenów obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej (IT)

TERENY OBIEKTÓW I URZĄDZEŃ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ (IT)		
CHARAKTERYSTYKA PRZEZNACZENIA TERENU		
Funkcja	Podstawowa/wiodąca	Tereny infrastruktury technicznej: – elektroenergetyka (np. GPZ) – gazownictwo – kanalizacja (oczyszczalnia ścieków) – wodociągi (ujęcia wód podziemnych) – gospodarowanie odpadami (PSZOK)
Wskaźniki i parametry urbanistyczne	Intensywność zabudowy	do 2,0
	Maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki	80%
	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej	10%
	Maksymalna wysokość zabudowy	12 metrów
Wytyczne dotyczące zagospodarowania	- dla obiektów budowlanych dopuszcza się zwiększenie maksymalnej dopuszczonej wysokości, - dla działek budowlanych o powierzchni 100 m^2 lub mniejszej, dopuszcza się powierzchnię zabudowy równą 100% oraz nie ustala się powierzchni biologicznie czynnej,	

Karta 10. Charakterystyka terenów obsługi komunikacji (KS)

CHARAKTERYSTYKA PRZEZNACZENIA TERENU		
TERENY OBSŁUGI KOMUNIKACJI (KS)		
Przeznaczenie	Podstawowe/wiodące	Tereny obsługi komunikacji obejmujące w szczególności: - parkingi, - place manewrowe - miejsca obsługi podróżnych, - myjnie - stacje paliwowe - usługi gastronomii oraz handlu Tereny przeznaczone pod pas drogowy trasy drogi krajowej wraz z urządzeniami i obiektami służącymi do utrzymania, konserwacji i naprawy elementów drogi ekspresowej
Wskaźniki i parametry urbanistyczne	Intensywność zabudowy	do 0,5
	Maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki	25%
	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej	20%
	Maksymalna wysokość zabudowy	9 metrów
	Kształtowanie geometrii dachów	dachy płaskie lub jednospadowe, dwuspadowe, wielospadowe o kącie nachylenia połaci dachowych do 45º
Wytyczne dotyczące zagospodarowania	- nie ustala się	

Pozostałe tereny wyznaczone w Studium posiadają ograniczone możliwości zabudowy bądź stanowią grunty wyłączone spod zabudowy, w związku z czym nie określa się dla nich parametrów i wskaźników urbanistycznych.

3.2. Tereny wyłączone spod zabudowy i o ograniczonych możliwościach zabudowy dla których nie określa się parametrów i wskaźników urbanistycznych

Tereny wymagające ograniczeń lub ścisłego wyłączenia spod zabudowy obejmują kilka kategorii, wiążących się m.in. z koniecznością zachowania zasobów środowiska, wymogami ładu przestrzennego, uciążliwością obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, zagrożeniem bezpieczeństwem ludności jej mienia, czy brakiem przydatności gruntów dla zabudowy.

Wyżej wymienione tereny to m.in:

1) tereny występowania gruntów I-III klasy bonitacyjnej (za wyjątkiem gruntów dla których wydano już decyzję o wyłączeniu gruntów rolnych z produkcji rolnej),
2) tereny leśne (z wyjątkiem obiektów służących gospodarce leśnej),
3) tereny rolnicze,
4) tereny wód powierzchniowych (**W**),

5) tereny dolinne wykluczone z zabudowy (**ZD**),
6) tereny udokumentowanych złóż surowców naturalnych,
7) tereny komunikacji kolejowej (tereny zamknięte) (**KK)**,
8) strefy oddziaływania obiektów infrastruktury technicznej,
9) strefy oddziaływania od urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW,
10) strefy sanitarne od cmentarzy,
11) strefy ochronne ujęć wody.

3.3. Tereny rolne - kierunki i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Rolnicza przestrzeń produkcyjna jest dominującym sposobem użytkowania gruntów w gminie Dobrodzień. Zakłada się kształtowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez wydzielenie następujących kategorii terenów:

1) tereny rolnicze (**R**),
2) tereny dolinne wykluczone z zabudowy (**ZD**),

Główne kierunki kształtowania terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej to:

1) ochrona przed zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze gruntów I – III klasy bonitacyjnej,
2) wykorzystanie terenu na cele produkcji rolniczej i ograniczaniu przeznaczania na cele nierolnicze,
3) poprawianie ich wartości użytkowej oraz zapobieganie obniżania ich produkcyjności,
4) w miarę możliwości osłanianie istniejącej zabudowy uciążliwej dla środowiska, dysharmonijnej w krajobrazie pasmami zadrzewień i zakrzewień,
5) przy budowie, rozbudowie lub modernizacji obiektów związanych z działalnością rolniczą, a także innych obiektów budowlanych, należy stosować takie rozwiązania, które ograniczają skutki ujemnego oddziaływania na grunty,
6) dopuszcza się budowę obiektów budowlanych związanych funkcjonalnie z podniesieniem efektywności gospodarki rolnej,
7) na terenach rolniczych dopuszcza się budowę obiektów budowlanych i urządzeń związanych z powadzeniem gospodarstw rolnych o wysokości nie większej niż 6 metrów – z wykluczeniem budynków inwentarskich i zabudowy siedliskowej,
8) dopuszcza się realizację działań z zakresu retencji wodnej,
9) postuluje się utrzymanie istniejących zbiorników wodnych, łąk i pastwisk;
10) przeznaczanie pod zalesienie gruntów nieprzydatnych i mało przydatnych dla produkcji rolnej, z uwzględnieniem wymogów ochrony przyrody według przepisów odrębnych,
11) utrzymanie i wprowadzanie nowych zadrzewień śródpolnych oraz zachowanie w stanie naturalnym miedz w celu ograniczenia erozji wietrznej gleb,
12) utrzymanie tras komunikacyjnych i ciągów infrastruktury technicznej, z dopuszczeniem ich uzupełnień w niezbędnym zakresie,
13) modernizacja systemu melioracji w nawiązaniu do systemu nawadniania użytków rolnych,
14) utrzymania istniejącej zabudowy nie wskazanej na Rysunku Studium, z możliwością powiększenia jej powierzchni zabudowy o 20% poprzez przebudowę, rozbudowę, nadbudowę dla poprawy standardów mieszkaniowych,
15) modernizacje i odtwarzanie sprawności systemu melioracyjnego prowadzi się z maksymalnym ograniczaniem strat przyrodniczych, w szczególności w roślinności biologicznej zabudowy dolin rzecznych, roślinności turzycowiskowej i szuwarowej,

16) kształtowanie korytarzy ekologicznych, w tym m.in.: utrzymanie korytarzy ekologicznych zapewniających ciągłość przyrodniczą, w tym m.in. przy wyznaczaniu ponadlokalnej infrastruktury komunikacyjnej i energetycznej,
17) ochrona gleb pochodzenia organicznego, przed ich osuszaniem i zmianą sposobu użytkowania (zakaz ich przeznaczania na cele nierolnicze),
18) ochrona lub odtworzenie strefy buforowej wzdłuż cieków i rowów, stanowiących element lokalnego i regionalnego korytarza ekologicznego,
19) przeznaczenie części gruntów (oznaczonych na rysunku Kierunków) pod lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii.

3.4. Tereny lasów - kierunki i zasady kształtowania lasów i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Zakłada się kształtowanie leśnej przestrzeni produkcyjnej poprzez wydzielenie:

1) terenów lasów (**ZL**),
2) terenów wskazanych do zalesień (**ZLz**).

Na obszarach leśnych powinno prowadzić się trwale zrównoważoną gospodarkę leśną zmierzającą do ukształtowania struktury lasów i ich wykorzystania w sposób i tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produkcyjności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji, bez szkody dla innych ekosystemów. Trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według planu urządzenia lasu lub uproszczonego planu urządzenia lasu.

Określa się następujące zasady zagospodarowania w kompleksach leśnych**,** terenach lasów ochronnych oraz terenach przeznaczonych pod dolesienia:

1) ochrona wartości przyrodniczych i krajobrazowych lasów;
2) prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z obowiązującym Planem Urządzania Lasu sporządzonym dla Nadleśnictwa Lubliniec, Nadleśnictwa Zawadzkie, Nadleśnictwo Opole oraz obowiązującymi uproszczonymi planami urządzania lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa;
3) utrzymanie zadrzewień śródpolnych, kształtowanie granicy polno-leśnej;
4) zmniejszanie rozdrobnienia kompleksów leśnych poprzez powiększanie powierzchni leśnej - dolesienia (granice zasięgu terenów leśnych i zalesień, wyznaczonych na rysunku Studium należy uściślić na etapie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego mając na uwadze przepisy z zakresu ochrony środowiska, przyrody, ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz ustawy o lasach);
5) dopuszcza się realizację dodatkowych zalesień nie wyznaczonych na rysunku studium z uwzględnieniem wymogów ochrony przyrody według przepisów odrębnych – na glebach najniższych (V i VI) klas bonitacyjnych, w szczególności przyległych do lasów i stanowiących korytarze powiązań przyrodniczych;
6) zalesianie należy dostosować do lokalnych warunków siedliskowych i krajobrazowych, wykorzystując przy tym istniejące zadrzewienia i zakrzaczenia;
7) zalesienie terenów zmeliorowanych może nastąpić tylko w sytuacjach wyjątkowych przy braku alternatywnych rozwiązań po uprzednim dokonaniu przebudowy urządzeń melioracyjnych, w sposób umożliwiający ich prawidłowe funkcjonowanie na terenach oddziaływania, zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne;
8) przy zagospodarowaniu wyznaczonych w Studium obszarów leśnych, przyjmuje się zasadę utrzymania dotychczasowego leśnego przeznaczenia gruntów, które uznaje się jednocześnie, jako

wyłączone z zabudowy (za wyjątkiem obiektów, budynków oraz urządzeń związanych z prowadzeniem gospodarki leśnej);

9) dopuszcza się przeprowadzenie, w razie braku innych możliwości, obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej (najlepiej z wykorzystaniem istniejących dróg, duktów i przecinek);
10) w odniesieniu do dróg i szlaków stosuje się odpowiednio przepisy jak dla dróg dojazdowych i pożarowo-leśnych;
11) eliminowanie kolizji lasów z innymi funkcjami terenów oraz zapewnienie lasom bezpieczeństwa pożarowego,
12) prowadzenie właściwej gospodarki leśnej na terenie lasów ochronnych oraz w ich otoczeniu, nie powodującej osuszenia tych terenów oraz degradacji gleb;
13) racjonalne udostępnienie lasów uwzględniające wymogi ochrony przyrody według przepisów odrębnych, dla celów rekreacji i turystyki – wyznaczenie tras i szlaków turystycznych, w tym umieszczenie pojemników na śmieci, ław, stołów, tablic informacyjno-edukacyjnych, wiat turystycznych itp.;
14) rozwój urządzeń związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także niezbędnych urządzeń z zakresu gospodarki leśnej oraz komunikacji i infrastruktury technicznej warunkuje się spełnieniem wymogów w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu.

3.5. Tereny cmentarzy (ZC)

Tereny przeznaczone na cmentarze obejmują tereny istniejących oraz projektowanych poszerzeń cmentarzy. Dla terenów czynnych cmentarzy obowiązuje - zgodnie z przepisami odrębnymi - wprowadzenie stref ochrony sanitarnej, obejmujących pas terenu wokół cmentarza o szerokości 50,0 m lub 150 m, w obrębie których obowiązują ograniczenia w zainwestowaniu terenów określone w przepisach odrębnych.

3.6. Tereny zieleni urządzonej (ZP)

Tereny zieleni urządzonej obejmują różnego typu zieleń ogólnodostępną, urządzoną w formie parków, zieleńców lub skwerów. Ustala się zachowanie aktualnego użytkowania poprzez rewaloryzację istniejących założeń parkowych oraz możliwość rozbudowy, przebudowy, nadbudowy i remontu istniejących obiektów budowlanych. Ponadto dopuszcza się lokalizację placów zabaw, obiektów małej architektury oraz obiektów budowlany niepołączony trwale z gruntem.

3.7. Tereny wód powierzchniowych śródlądowych (W)

Tereny wód powierzchniowych śródlądowych obejmują istniejące rzeki, cieki i zbiorniki wodne przeznaczone na cele gospodarki wodnej. Działania inwestycyjne ich dotyczące regulują przepisy Prawa wodnego. Tereny wód powierzchniowych wymagają zachowania i ochrony, w tym:

1) zapewnienia pasa gruntu wolnego od trwałych naniesień i nasadzeń od rzek oraz rowów melioracyjnych w celu umożliwienia prawidłowej eksploatacji,
2) użytkowanie wód otwartych do celów rekreacyjnych i sportowych, urządzanie łowisk komercyjnych i stawów hodowlanych musi być poprzedzone zgodą zarządcy wód i terenów przyległych,
3) możliwość lokalizacji urządzeń służących regulacji rzeki oraz ochrony przeciwpowodziowej
4) dopuszczenie obiektów budowlanych służących gospodarce wodnej,
5) kolizje planowanego zagospodarowania z rzekami powinny być rozwiązane zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne.

4. WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

4.1. Ogólne kierunki i zasady ochrony środowiska przyrodniczego

Przepisy o ochronie środowiska określają wytyczne odnośnie zapewnienia warunków utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalnej gospodarki zasobami środowiska. Z tego powodu należy dążyć do eliminowania i ograniczenia zagrożeń oraz podejmowania działań, które będą temu zapobiegać. Kształtowanie struktur funkcjonalno-przestrzennych powinno uwzględniać racjonalne wykorzystanie przestrzeni co wiąże się z lokalizowaniem funkcji i odpowiednim sposobem zagospodarowania terenu zgodnym z jego predyspozycjami przyrodniczymi (walorami i wrażliwością na degradację). W związku z tym, rozwój układów zabudowy powinien maksymalnie wykorzystywać już istniejące zainwestowanie (w szczególności sieć drogową i systemy infrastruktury technicznej) i zagospodarowanie terenów.

Podstawą do określania kierunków ochrony środowiska przyrodniczego jest zasada zrównoważonego i trwałego rozwoju wskazująca na konieczność określania kierunków zagospodarowania pozwalających na zachowanie zasobów środowiska przyrodniczego, przy jednoczesnym racjonalnym wykorzystaniu jego walorów. Nadrzędnym celem środowiskowym polityki przestrzennej Gminy Dobrodzień jest zachowanie i poprawa stanu środowiska przyrodniczego poprzez:

1) utrzymanie potencjału przyrodniczego i krajobrazowego wszystkich obszarów cennych przyrodniczo, w szczególności tych objętych prawną ochroną przyrody,
2) zachowanie terenów o wyraźnych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych,
3) zachowanie lokalnej różnorodności biologicznej,
4) ochronę walorów krajobrazowych, zieleni we wsiach, w tym zadrzewień i zakrzewień śródpolnych,
5) zachowanie i zwiększenie istniejących zasobów leśnych (tereny wskazane do zalesień),
6) racjonalne wykorzystywanie zasobów glebowych poprzez ograniczanie wyłączania z produkcji rolniczej gleb chronionych znajdujących się poza obszarami zwartej zabudowy),
7) ochronę wód powierzchniowych i podziemnych oraz poprawę ich jakości,
8) wyłączenie spod zabudowy terenów położonych w zagłębieniach dolinnych cieków,
9) ochronę lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych, tworzących system przyrodniczy gminy, stanowiących jego główne powiązania ekologiczne,
10) utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody,
11) kształtowanie korzystnych warunków aerosanitarnych w gminie,
12) zmniejszanie uciążliwości akustycznych dla mieszkańców i środowiska,
13) usprawnienie gospodarki odpadami.
14) sukcesywne usuwanie wyrobów zawierających azbest,
15) unikania wytyczania linii przesyłowych infrastruktury technicznej i dróg przez obszary chronione,
16) wprowadzanie zieleni izolacyjnej w strefach granicznych obszarów o różnych funkcjach, w których może wystąpić konflikt przestrzenny,
17) stosowanie zieleni izolacyjnej lub innej formy osłony zielenią elementów negatywnie oddziałujących na walory krajobrazowe środowiska.

Ochrona środowiska wyrażona poprzez ustalenia i rozwiązania planistyczne, które należy uwzględnić przy sporządzaniu Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego ma na celu poprawę warunków życia ludzi poprzez poprawę jakości środowiska oraz proekologiczny rozwój przestrzenny oparty o minimalizację konfliktów wywołanych w skutek postępującej urbanizacji. Cele te powinny być realizowane w szczególności poprzez ochronę niżej określonych elementów środowiska.

4.2. Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych

Ochrona wód podziemnych jest jednym z najważniejszych kierunków działań, ze względu na wykorzystywanie ich do zaopatrzenia mieszkańców w wodę. Ochrona wód musi być realizowana poprzez maksymalne ograniczenie zrzutu zanieczyszczeń (szczególnie substancji biogennych, organicznych i toksycznych) do gruntu i do wód powierzchniowych.

Za najważniejsze należy uznać ochronę przed zanieczyszczeniem użytkowych zbiorników wód podziemnych służących zaopatrzeniu w wodę, w tym:

1) GZWP Nr 335 Krapkowice – Strzelce Opolskie;
2) GZWP nr 333 Opole – Zawadzkie;
3) GZWP Nr 327 Lubliniec – Myszków (kontynuacja GZWP Nr 333);
4) GZWP Nr 328 Dolina kopalna Małej Panwi.

W odniesieniu do ww. wód podziemnych celem środowiskowym jest:

1) zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;
2) zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
3) ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

W celu ochrony wód ustala się następujące zasady:

1) dążenie do konsekwentnego uzbrajania terenów pod zabudowę w infrastrukturę techniczną, służącą ochronie środowiska, w szczególności poprzez realizację gminnej kanalizacji sanitarnej;
2) modernizację urządzeń wodnych w celu osiągnięcia wymaganych standardów jakościowych wody pitnej,
3) eliminowanie zrzutów nieoczyszczonych lub niewystarczająco oczyszczonych ścieków do gruntu i wód otwartych;
4) budowę oczyszczalni przydomowych na terenach, gdzie budowa sieci kanalizacyjnej jest nieopłacalna z przyczyn ekonomicznych lub technicznych,
5) kompleksowe rozwiązanie odprowadzania ścieków opadowych z ciągów komunikacyjnych, placów i parkingów oraz oczyszczenie ich zgodnie z obowiązującymi przepisami;
6) dostosowanie, ze względu na ochronę wód podziemnych, lokalizacji nowych obiektów, szczególnie tych uciążliwych dla środowiska, do struktur hydrogeologicznych;
7) stosowanie rozwiązań zmierzających do przeciwdziałania skutkom suszy poprzez zwiększanie małej retencji wodnej o charakterze lokalnym oraz wdrażanie proekologicznych metod retencjonowania wody m.in. prowadzenie wodochronnej gospodarki w zlewniach, poprzez wprowadzanie zalesień i zadrzewień;
8) ochronę obrzeży rzek i cieków przed grodzeniem i zabudową poprzez pozostawianie pasa terenu – bufora zieleni jako niezbędnego filtra biologicznego;
9) zakaz niszczenia lub uszkadzania brzegów śródlądowych wód powierzchniowych, a także gruntów pokrytych śródlądowymi wodami powierzchniowymi,
10) zagospodarowanie terenów w sąsiedztwie rzek i cieków nie może ograniczać ich administratorom możliwości wykonywania obowiązków w zakresie utrzymania ich w należytym stanie,
11) dla celów zaopatrzenia w wodę, oprócz głównego korzystania z gminnej sieci wodociągowej, dopuszcza się korzystanie z indywidualnych ujęć wód po spełnieniu warunków określonych w przepisach prawa w tym zakresie,
12) przy zagospodarowaniu terenów obowiązuje wymóg przestrzegania wszystkich zakazów i nakazów dotyczących stref ochronnych ujęć wód,
13) uwzględnienie obszarów Najwyższej Ochrony Wód (ONO) oraz Obszarów Wysokiej Ochrony (OWO) wód podziemnych przy zagospodarowaniu terenów.

4.3. Ochrona powierzchni ziemi

Dla ochrony powierzchni ziemi i gleb przed degradacją studium ustala:

1) ochronę przed zabudową nie związaną z produkcją rolną gruntów wysokich klas bonitacyjnych;
2) rekultywację gleb zdegradowanych;
3) kompleksowe rozwiązanie odprowadzania ścieków opadowych z ciągów komunikacyjnych, placów i parkingów oraz oczyszczenie ich zgodnie z obowiązującymi przepisami,
4) racjonalne użycie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin na terenach rolnych i leśnych oraz stosowanie technik naturalnych (fito i agromelioracyjnych) w celu zwiększenia udziału materii organicznej w glebie;
5) przeciwdziałanie degradacji chemicznej gleb poprzez ochronę powietrza i wód powierzchniowych;
6) prowadzenie monitoringu jakości gleby i ziemi;
7) przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogeniczne;
8) stosowanie naturalnych metod regulacji odczynu gleb.

4.4. Ochrona powietrza atmosferycznego

W zakresie ochrony atmosfery celem jest zachowanie norm czystości określonych stosownymi przepisami prawa. Stan czystości powietrza na terenie gminy określono jako dobry, ze względu na brak lokalnych, dużych źródeł emisji oraz położenie w otoczeniu kompleksów leśnych wpływających na zmniejszenie zanieczyszczeń powietrza.

Formułuje się następujące kierunki działań w zakresie ochrony warunków aerosanitarnych:

1) stosowanie niskoemisyjnych nośników energii cieplnej (np. gaz, olej opałowy, pompy ciepła) zwłaszcza w sektorze komunalnym oraz obiektach nowoprojektowanych,
2) likwidacja lokalnych kotłowni i podłączenie obiektów do miejskiej sieci ciepłowniczej,
3) realizacja przedsięwzięć związanych z modernizacją izolacji termicznej budynków,
4) wykorzystanie wymogu sporządzania ocen wpływu na środowisko przyrodnicze obiektów szczególnie uciążliwych i mogących pogorszyć stan środowiska,
5) wykonywanie pomiarów w zakresie wprowadzania gazów i pyłów do powietrza oraz przekazywanie odpowiednim organom w formie ustalonej prawem,
6) zachowanie szczególnych warunków ochrony w zakresie lokalizacji obiektów mogących lokalnie negatywnie oddziaływać na stan czystości powietrza.

4.5. Ochrona klimatu akustycznego

Podstawowymi źródłami hałasu w gminie są drogi. W związku z tym, zasadniczym zadaniem, mającym na celu poprawę klimatu akustycznego gminy, jest zmniejszenie uciążliwości komunikacyjnych. Dlatego też przyjmuje się następujące kierunki podejmowanych działań ograniczających hałas u źródła poprzez:

1) poprawę stanu nawierzchni dróg,
2) w przypadku natężonego hałasu wywołanego ruchem komunikacyjnym należy przewidzieć realizację m.in. zieleni izolacyjnej, bądź w szczególnych przypadkach ekranów akustycznych,
3) sytuowanie budynków mieszkalnych z zachowaniem odpowiednich odległości od dróg publicznych w zależności od kategorii drogi,
4) rozbudowę ekologicznych form transportu - ścieżki rowerowe.

W przypadku pojawienia się uciążliwości, związanej z hałasem przemysłowym/produkcyjnym, potwierdzonej pomiarami natężenia hałasu, niezbędna będzie jej eliminacja poprzez zastosowanie zieleni izolacyjnej, osłon, ekranów i wyciszeń.

4.6. Ochrona zieleni urządzonej i zadrzewień

Zaleca się ochronę istniejących zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, poprzez wprowadzenie zakazu ich likwidowania lub niszczenia z innych powodów niż dla zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

4.7. Ochrona lasów

Dla ochrony zasobów leśnych przed niekorzystnymi zmianami w środowisku studium ustala:

1) ochronę i powiększanie zasobów leśnych poprzez wprowadzanie zalesień na gruntach wyłączanych z produkcji rolniczej, nieużytków i terenów zdegradowanych;
2) wdrażanie krajowego Programu Zwiększenia Lesistości;
3) użytkowanie zasobów leśnych przez prowadzenie funkcji produkcyjnych na zasadzie racjonalnej gospodarki leśnej;
4) udostępnianie i zagospodarowanie lasów do celów rozwoju turystyki i wypoczynku, regeneracji zdrowia, edukacji ekologicznej w porozumieniu z zarządcami gruntów leśnych, poprzez budowę obiektów związanych z turystyką, rekreacją;
5) dopuszczenie budowy dróg oraz obiektów i sieci infrastruktury technicznej dla potrzeb gospodarki leśnej oraz w innych przypadkach określonych przepisami szczególnymi;
6) wskazanie obszarów dla których w wyznacza się możliwość ustanowienia filara ochronnego w przypadku, złóż kopalin występujących na terenach leśnych.

Kierunki rozwoju produkcji leśnej na terenach pozostających we władaniu Lasów Państwowych ustalane są przez okresowo sporządzone plany urządzeniowe gospodarstwa leśnego, zarządzanego przez Nadleśnictwo Lubliniec, Zawadzkie oraz Opole. W myśl założeń studium gospodarka leśna powinna być prowadzona zgodnie z ich zapisami oraz z poszanowaniem wymogów ochrony środowiska przyrodniczego i wartościowych komponentów miejscowego krajobrazu, w szczególności na obszarach objętych przestrzennymi formami ochrony przyrody w granicach gminy.

W myśl ustawy o lasach szczególnej ochronie podlegają kompleksy leśne posiadające status lasów ochronnych. W obrębie lasów ochronnych, ustala się podporządkowanie funkcji produkcyjnej funkcjom ochronnym. Gospodarka winna być prowadzona w sposób zapewniający ciągłe spełnianie przez nich celów dla których zostały wydzielone, w szczególności poprzez:

1) dbałość o stan zdrowotny i sanitarny lasów,
2) preferowanie naturalnego odnowienia lasu,
3) dbałość o utrzymanie naturalnych stosunków wodnych,
4) ograniczenie stosowania zrębów zupełnych.

4.8. Obszary występowania surowców mineralnych chronionych przed innym niż eksploatacja zagospodarowaniem

Dopuszcza się możliwość przeprowadzania rozpoznania zasobów i dokumentacji złóż oraz, w przypadku pozytywnego rozpoznania i udokumentowania, prowadzenia eksploatacji złóż kopalin w granicach ustanowionych obszarów górniczych. W granicach obszarów górniczych ustala się zakaz zabudowy, z dopuszczeniem do realizacji obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją kopaliny.

Ustanowienie nowych obszarów i terenów górniczych dopuszcza się na glebach o niskiej przydatności rolniczej (gleby klas V - VI) oraz na terenach leśnych i przeznaczonych do zalesień, po przeprowadzeniu

sporządzeniu wymaganych badań, zgodnie z przepisami odrębnymi. Lokalizację nowych obszarów górniczych ogranicza się w zasięgu obszarowych form ochrony przyrody.

Eksploatacja złóż powinna być prowadzona z zachowaniem wymogów ochrony środowiska. Po zakończeniu eksploatacji należy przeprowadzić rekultywację w kierunkach określonych w wydanych koncesjach.

Zagospodarowanie złóż musi być kształtowane w taki sposób, aby w przyszłości zapewnić możliwość eksploatacji złoża. Na obszarach udokumentowanych złóż kopalin do czasu zakończenia działalności górniczej i wykreślenia zasobów z bilansu zasobów złóż kopalin zakazuje się wprowadzania trwałej zabudowy.

Jak wynika z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 Prawo geologiczna i górnicze, jeżeli w wyniku zamierzonej działalności określonej w koncesji przewiduje się istotne skutki dla środowiska, dla terenu górniczego bądź jego fragmentu można sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Powinien on zapewniać integrację wszelkich działań podejmowanych w granicach terenu górniczego w celu:

1) wykonania działalności określonej w koncesji,
2) zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego,
3) ochrony środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony wód podziemnych oraz obiektów budowlanych.

W nawiązaniu do powyższych na obszarze gminy wskazano **„Obszar dla którego wyznacza się możliwość ustanowienia filara ochronnego”.**

4.9. System powiązań ekologicznych – tereny otwarte

Na terenie gminy tworzą go korytarze ekologiczne dolin rzecznych i ich dopływów w postaci zarośli łęgowych, ekosystemy łąkowe oraz mniejsze ekosystemy leśne. Obszary te winny być chronione przed zainwestowaniem, gdyż posiadają predyspozycje do pełnienia funkcji biotycznej – systemu terenów otwartych w gminie dla zapewnienia pożądanego przewietrzania, migracji gatunków, zachowania enklaw roślinności i ostoi zwierząt.

4.10. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym ustala się zasadę honorowania, określonych stosownymi przepisami obszarów ograniczonego użytkowania dla źródeł promieniowania tj. linii energetycznych i punktów zasilania.

4.11. Kierunki i zasady ochrony przyrody na obszarach prawnie chronionych na podstawie przepisów odrębnych

Ochrona wartości przyrodniczych i krajobrazowych jest realizowana poprzez objęcie określonych obszarów i obiektów ochroną prawną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Na terenie Gminy Dobrodzień występują następujące obszary podlegające ochronie na mocy tej ustawy:

4.11.1. Obszar Natura 2000 Dolina Małej Panwi PLH160008

W ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w stosunku do obszarów Natura 2000 należy brać pod uwagę zakazy określone w obowiązujących przepisach dotyczących ochrony przyrody oraz indywidualne zapisy dla każdego z obszarów zawarte w planach zadań ochronnych, ustanawianych w drodze zarządzenia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz w planach ochrony ustanawianych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego ds. środowiska. Plany zadań ochronnych oraz plany ochrony zawierają ustalenia konieczne do uwzględnienia w projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Obszar Natura 2000 Dolina Małej Panwi PLH160008 zlokalizowany jest w południowej części gminy na terenach leśnych doliny Małej Panwi. Obszar rozciąga się wzdłuż doliny Małej Panwi, na odcinku pomiędzy miejscowościami Kolonowskie i Krupski Młyn.

Na obszarze objętym, ochroną w ramach sieci Natura 2000 należy ograniczać uciążliwość prowadzonej gospodarki i polityki przestrzennej tak, aby zachować siedliska chronionych gatunków roślin i zwierząt, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Dla ostoi sporządzono plan zadań ochronnych - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 14 lutego 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Małej Panwi PLH160008 (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 1704 i Dz. Urz. Woj. Op. poz. 500 – stan prawny na wrzesień 2021 r.), którego ustalenia są wiążące przy sporządzaniu studium i planów zagospodarowania przestrzennego. W planie tym nie wskazano zmian do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dobrodzień dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędnych do utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

4.11.3. Obszar Natura 2000 Stawy Pluderskie PLH160021

W ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w stosunku do obszarów Natura 2000 należy brać pod uwagę zakazy określone w obowiązujących przepisach dotyczących ochrony przyrody oraz indywidualne zapisy dla każdego z obszarów zawarte w planach zadań ochronnych, ustanawianych w drodze zarządzenia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz w planach ochrony ustanawianych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego ds. środowiska. Plany zadań ochronnych oraz plany ochrony zawierają ustalenia konieczne do uwzględnienia w projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

W styczniu 2021 r. do Komisji Europejskiej przekazano propozycję granic obszaru, zaakceptowaną uchwałą RM w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie Komisji Europejskiej dokumentu „Lista zmian w sieci obszarów Natura 2000" (M.P. z 2021 r. poz. 45).

Utworzenie obszaru jest wynikiem uznania zarzutu Komisji Europejskiej w zakresie konieczności utworzenia obszaru dla ochrony kreślinka nizinnego (Graphoderus bilineatus), którego stanowiska znajdują się na terenie obszaru. Obszar o powierzchni ok. 149 ha stanowią m.in śródleśne oczka wodne o powierzchni ok. 14 ha zlokalizowane w południowej części Gminy Dobrodzień.

Tereny włączane w granice obszaru Natura 2000 należy traktować jak proponowane obszary Natura 2000 - są one chronione na podstawie art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (stan prawny na wrzesień 2021 r.) i powinny być brane pod uwagę m. in. w trakcie autoryzacji planów i przedsięwzięć.

Dla obszaru nie ustanowiono planu zadań ochrony, ani planu ochrony.

4.11.3. Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Kocia Góra

Zlokalizowany w południowej części gminy w obrębie terenów leśnych. Większa część zespołu położona jest w granicach gminy Kolonowskie. Obszar o powierzchni ok. 370,36 ha tworzony został na mocy Rozporządzenia Nr 0151/P/8/2003 Wojewody Opolskiego z dnia 8 grudnia 2003 r. w sprawie uznania za zespoły przyrodniczo- krajobrazowe (Dz. Urz. Woj. Op., z 2003 r. Nr 109, Poz. 2303). Wg. rozporządzenia przedmiotem ochrony jest obszar wzniesień morenowych porośniętych lasem.

Przepisy określone w ww. rozporządzeniu wskazują, iż na terenie ww. zespołu przyrodniczo-krajobrazowych zabrania się:

1) niszczenia, uszkadzania lub przekształcania obiektu,
2) zmiany sposobu ubytkowania ziemi,
3) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym albo utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych,
4) uszkadzania i zanieczyszczania gleby, w tym: wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości, zaśmiecania obiektu i terenu wokół niego,
5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
6) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno- błotnych,
7) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych,
8) budowy budynków, budowli, obiektów malej architektury i tymczasowych obiektów budowlanych mogących mieć negatywny wpływ na obiekt chroniony bądź spowodować degradację krajobrazu.

4.11.4. Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko- Turawskie

Obszar chronionego krajobrazu (OChK) obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Na obszarze OCHK obowiązują ustalenia zawarte w Uchwale Nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 2017). Nadzór nad obszarami sprawuje Zarząd Województwa Opolskiego.

Na terenie Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko- Turawskie w ww. uchwale ustalono następujące działania:

Tabela 4.11.4. Działania wskazane w Uchwale Nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 2017) przestawione w formie tabelarycznej.

1.	**w zakresie czynnej ochrony ekosystemów leśnych: preferowanie działań zmierzających do zachowania i utrzymywania we właściwym stanie ochrony istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk, wrzosowisk oraz muraw na piaskowych poprzez m.in. ekstensywne użytkowanie i niedopuszczanie do zarastania drzewami i krzewami otwartych przestrzeni**	
2.	**W zakresie czynnej ochrony nieleśnych ekosystemów lądowych:**	przeciwdziałanie sukcesji łąk, pastwisk i torfowisk poprzez m.in. ekstensywne użytkowanie (np. koszenie, wypas) lub mechaniczne usuwanie samosiewów drzew i krzewów
		ograniczanie zmiany użytkowania łąk i pastwisk na grunty orne bądź inne uprawy rolne
		preferowanie ochrony roślin metodami biologicznymi
		kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez ochronę oraz formowanie nowych założeń zieleni wiejskiej (zadrzewienia, zakrzaczenia, remizy śródpolne, parki wiejskie),

		zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych	
		zachowanie zbiorowisk wydmowych, muraw na piaskowych i psiar	
		zachowanie zbiorowisk muraw kserotermicznych	
		realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględnym zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno– błotnych i obszarów źródliskowych cieków	
		eksploatowanie surowców mineralnych w sposób minimalizujący negatywne oddziaływania na przyrodę,	
		prowadzenie rekultywacji uwzględniającej potrzeby ochrony walorów przyrody ożywionej, nieożywionej oraz krajobrazu,	
		przeciwdziałanie przerywaniu ciągłości korytarzy ekologicznych	
		preferowanie regionalnych stylów architektonicznych w zabudowie oraz zabudowy zachowującej historyczne kierunki przestrzennego rozwoju miejscowości	
		preferowanie zabudowy w zwartych układach ruralistycznych	
3.	**W celu zachowania walorów obszaru określono następujące zakazy:**	realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;	
		budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od: a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodno prawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18	**Zakaz ten nie dotyczy** obszarów zabudowy miast i wsi, w granicach określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku jego braku w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, jeżeli przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak negatywnego wpływu na ochronę przyrody, w tym pełnioną funkcję korytarzy ekologicznych i ochronę krajobrazu obszaru chronionego krajobrazu siedlisk rolniczych – w zakresie

		lipca 2001 r. – Prawo Wodne z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej;	uzupełniania istniejącej zabudowy o obiekty związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego;
			działek przeznaczonych pod zabudowę wyznaczonych w obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub decyzjach lokalizacyjnych.
		likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;	**Zakaz ten nie dotyczy**
			zadrzewień śródpolnych, których usunięcie jest konieczne w celu przywrócenia użytkowania gruntów rolnych - krzewów do 10 lat lub drzew, których obwód pnia na wysokości 5 cm nie przekracza 35 cm w przypadku topoli, wierzb, kasztanowca zwyczajnego, klonu jesionolistnego, klonu srebrzystego, robinii akacjowej i platanu klonolistnego oraz 25 cm w przypadku pozostałych gatunków drzew
		wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów	**Zakaz ten nie dotyczy**
			nie dotyczy obszarów, na których położone są złoża kopalin udokumentowane przed dniem wejścia w życie niniejszej uchwały i których dokumentacje zostały zatwierdzone przez właściwy organ administracji geologicznej.
		dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka	
		likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno - błotnych	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Uchwały Nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 2017) – stan prawny na wrzesień 2021 r.

4.11.5. Użytek ekologiczny

Na terenie gminy występuje 1 użytek ekologiczny - UE Stawy Pluderskie nr 2 i 3 – utworzony na mocy Uchwały nr IV/23/2015 Rady Miejskiej w Dobrodzieniu z dnia 5 lutego 2015 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego ,,Stawy Pluderskie nr 2 i 3" (Dz. Urz. z 2015 r. poz. 324) zmienionej Uchwałą nr V/36/2015 Rady Miejskiej w Dobrodzieniu z dnia 26 marca 2015 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr IV/23/2015 Rady Miejskiej w Dobrodzieniu z dnia 5 lutego 2015 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego "Stawy Pluderskie 2 i 3" (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 777).

W stosunku do użytku ekologicznego w ww. uchwale zakazuje się*:

1) niszczenia, uszkadzania lub przekształcania obiektu lub obszaru;
2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
3) uszkadzania i zanieczyszczania gleby;
4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
10) zbioru, niszczenia, uszkadzania roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
11) umieszczania tablic reklamowych.

*stan prawny na wrzesień 2021 r.

4.11.6. Pomniki przyrody

Ochrona pomników przyrody polega przede wszystkim na zapewnieniu możliwości ich istnienia aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu, jeśli nie stanowią zagrożenia dla ludzi bądź mienia. Dla drzew, stanowiących pomniki przyrody obowiązują działania ochronne określone przepisami szczególnymi. W przypadku pomników przyrody na terenie Gminy Dobrodzień są to przepisy zawarte w Rozporządzeniu Wojewody Opolskiego nr 0151/P/38/05 w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Opolskiego z dnia 7 listopada 2005r. Nr 72, poz. 2231), które, wprowadza następujące zakazy*:

1) niszczenia, uszkadzania lub przekształcania obiektów objętych ochroną;
2) uszkadzania i zanieczyszczania gleby;
3) umieszczania tablic reklamowych.

Ponadto wg. rozporządzenia szczególnym celem ochrony jest zachowanie w stanie najmniej zmienionym obiektów, wyróżniających się indywidualnymi cechami co do wieku i rozmiarów oraz stanowiących siedliska chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt.

*stan prawny na wrzesień 2021 r.

4.12. Obszary i obiekty proponowane do objęcia ochroną ze względu na wartości przyrodnicze

4.12.1. Planowane poszerzenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie

Proponuje się powiększenie OChK Lasy Stobrawsko-Turawskie o tereny leśne południowej i północnej części gminy. Poszerzenie jest uzasadnione:

1) obecnością międzynarodowego korytarza ekologicznego migracji dużych ssaków,
2) wysokimi walorami przyrodniczymi tych terenów wyrażającymi się występowaniem kilkunastu gatunków roślin chronionych i rzadkich i kilkudziesięciu gatunków zwierząt chronionych i rzadkich,
3) wysoką rangą analizowanych terenów w ECONET-PL i CORINE biotopes,
4) wysokimi walorami krajobrazowymi wynikającymi z różnorodności ekosystemów leśnych, wodnych i łąkowych oraz często kulturowego krajobrazu rolniczego,
5) ciągłością przestrzenną i jednorodnością obszarów leżących na zachód od granic gminy (objętych ochroną) i położonych w granicach gminy (nie objętych ochroną),
6) koniecznością dowiązywania „nowych" gmin województwa opolskiego do wielkoprzestrzennego systemu ochrony przyrody regionu.

Na obszarze proponowanym do przyłączenia dominują najczęściej bory sosnowe Leucobryo-Pinetum. Lokalnie występują lasy mieszane lub niewielkie enklawy liściastych kwaśnych dąbrów, buczyn lub grądów. Występuje tu wiele chronionych i rzadkich gatunków roślin, m.in.: widłak goździsty Lycopodium clavatum, widłak jałowcowaty Lycopodium annotinum, widlicz spłaszczony Diphasiastrum complanatum, bagno zwyczajne Ledum palustre, rosiczka okrągłolistna Drosera rotundifolia, mącznica lekarska Arctostaphylos uva-ursi, modrzewnica zwyczajna Andromeda polifolia.

Proponowane do przyłączenia do OChK lasy są siedliskiem wielu gatunków zwierząt rzadkich i chronionych, w tym strefowych: bociana czarnego Ciconia nigra i kani rdzawej Milvus migrans.

4.12.2. Utworzenie Parku Krajobrazowego Doliny Małej Panwi

Projektowany park na terenie gminy Dobrodzień obejmowałby południową leśną część z kompleksem Stawów Pluderskich. W przewidywalnej perspektywie czasowej jego powstanie jest mało prawdopodobne, dlatego formą wystarczającą byłby na tym obszarze obszar chronionego krajobrazu.

4.12.3. Utworzenie nowych użytków ekologicznych

„Rzędowickie Łąki"

Proponowany do ochrony obszar położony jest w północno-wschodniej części wsi, w leśnym otoczeniu. Jego powierzchnia wynosi ok. 15 ha. Pod względem fizjograficznym jest to płaski obszar podmokłej równiny będącej lokalnie zabagnioną strefą źródliskową Myśliny. Występują tu miejscami namuliska i podtorfienia, które stwarzają dogodne warunki do występowania gatunków roślin i zwierząt siedlisk wodno-błotnych. Leśna strefa ekotonowa dodatkowo pozytywnie uwarunkowuje wysoką bioróżnorodność florystyczną i faunistyczną.

Pod względem florystycznym jest to pas podmokłych, mało zróżnicowanych pod względem fitosocjologicznym zbiorowisk łąkowych i turzycowych. Do najciekawszych należy zaliczyć zespół turzycy nitkowatej Caricetum lasiocarpae. Jest to miejsce występowania kukułki szerokolistnej Dactylorhiza majalis, sitowia leśnego Scirpus sylvaticus, ponikła jajowatego Eleocharis ovata, jeżogłówki najmniejszej Sparganium

minimum, ostrożenia łąkowego Cirsium rivulare, wełnianki wąskolistnej Eriophorum angustifolium, turzycy pospolitej Carex nigra i innych.

Pod względem faunistycznym obszar łąk jest żerowiskiem bociana czarnego Ciconia nigra oraz bardzo licznej zwierzyny łownej. W okresie przelotów regularnie żerują tu żurawie Grus grus.

„Wyrobiska w Myślinie"

Proponowany do ochrony obszar powstał w wyniku ingerencji człowieka. Ma powierzchnię ok. 5 ha. Tereny leśne na południe od Myśliny stały się obszarem wydobywania piasków i żwirów rzecznych i eolicznych. Po zaniechaniu eksploatacji w płytkich wyrobiskach postępowała wtórna sukcesja ekologiczna, która doprowadziła do wykształcenia się wielu formacji florystycznych będących siedliskami rzadkich i chronionych gatunków. Na terenie nieczynnych wyrobisk w inicjalnych zbiorowiskach występują, m.in.: widłaczek torfowy Lycopodiella inundata, rosiczka okrągłolistna Drosera rotundifolia, widłak goździsty Lycopodium clavatum, widłak jałowcowaty Lycopodium annotinum, sit sztywny Juncus squarossus.

Bardzo silna, niezorganizowana penetracja turystyczna w sezonie wiosenno-letnim powoduje, że pod względem faunistycznym analizowany teren nie należy do najwartościowszych.

„Torfowisko koło Turzy"

Proponowany do ochrony obszar położony jest w rozległych lasach ok. 2 km na zachód od miejscowości Turza. Ma powierzchnię ok. 1 ha. Na obszarze piasków eolicznych i wodnolodowcowych z niezbyt wysokimi wydmami, w lokalnych obniżeniach wykształciło się tu płytkie torfowisko o bardzo wysokich walorach przyrodniczych

Pod względem florystycznym jest to obszar występowania wielu interesujących zbiorowisk torfowiskowych i błotnych, nad brzegami którego wykształciły się płaty kontynentalnego boru bagiennego Vaccinio uliginosi-Pinetum. Spośród fitocenoz torfowiskowych i błotnych do najciekawszych zaliczyć należy zespół wełnianki wąskolistnej i torfowca zakrzywionego Eriophoro angustifoliae-Sphagnetum recurvi. Występuje tu wiele rzadkich i chronionych gatunków roślin. Do najciekawszych zaliczyć należy rosiczkę okrągłolistną Drosera rotundifolia, wełniankę pochwowatą Eriophorum vaginatum, borówkę bagienną Vaccinium uliginosum i modrzewnicę zwyczajną Andromeda polifolia.

Obszar jest ostoją płazów oraz ssaków łownych.

„Wyrobisko w kemie"

Proponowany do ochrony obszar zlokalizowany jest na terenach leśnych na południe od Rędziny. Występuje tu wznoszący się ok. 20 m ponad szeroką łąkową dolinkę Młynówki zalesiony kem stadiału maksymalnego zlodowacenia środkowopolskiego, w którym na powierzchni ok. 2 ha i do głębokości ok. 8 m prowadzono eksploatację kruszywa. Do walorów przyrody nieożywionej użytku należy zaliczyć występujące na niektórych ścianach wyrobiska profile obrazujące piaszczysto-żwirowe serie utworów wodnolodowcowych charakterystyczne dla akumulacji szczelinowej. Profil rozpoczyna warstwa bezstrukturalnych, przewianych piasków eolicznych z licznymi dobrze obtoczonymi głazikami w spągu o miąższości 0,8 m. Pod nią na głębokości 0,8-2,0 m. rozpoczynają się żwirowe i piaszczyste naprzemianległe warstwy o różnej grubości – od kilku milimetrów do kilkunastu centymetrów. Warstwowanie jest poziome, lokalnie nieznacznie zaburzone. Gdzieniegdzie wśród piasków i żwirów występuje większa domieszka glin. Ze względu na duży wiek żwirowni większość ścian pokryta jest rumoszem. W dnie wyrobiska podścielanym utworami słabo przepuszczalnymi wykształciły się oczka wodne z lokalnymi torfowiskami. Stwarzają one korzystne uwarunkowania dla bardzo wysokiej bioróżnorodności florystycznej i faunistycznej.

Na terenie nieczynnego wyrobiska w inicjalnych zbiorowiskach roślinnych występuje wiele chronionych i rzadkich gatunków roślin, m.in.: widłaczek torfowy Lycopodiella inundata, rosiczka okrągłolistna Drosera rotundifolia, widłak goździsty Lycopodium clavatum, pływacz drobny Utricularia minor. Obszar jest ostoją ssaków łownych i płazów.

4.12.4. Wyznaczenie nowych zespołów przyrodniczo-krajobrazowych

Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Stawy Pluderskie

Proponowany do ochrony teren o powierzchni ok. 50 ha obejmuje dolinę Smoliny z licznymi stawami o rozwiniętej linii brzegowej wraz z leśną otuliną. Jest to kontynuacja zlokalizowanego na zachodzie w gminie Kolonowskie ZPK Kocia Góra. Obejmuje istniejący UE Stawy Pluderskie nr 2 i 3. Dolina Smoliny na tym odcinku nieznacznie się rozszerza i płytko rozcina obszary plejstoceńskich teras Małej Panwi z licznymi wydmami i polami piasków eolicznych. Przegrodzenie szerokiej na ok. 300 m doliny groblami spowodowało zwiększenie przewagi procesów akumulacji nad erozją, stąd cała dolina w otoczeniu stawów jest zabagniona licznymi namuliskami. Zróżnicowanie morfologiczne i geologiczne stref brzegowych stawów w powiązaniu z otaczającymi lasami decyduje o rozwinięciu się tu pełnego gradientu siedlisk wodno-błotnych. Stwarza to dogodne warunki dla występowania bardzo wysokiej bioróżnorodności florystycznej i faunistycznej.

W stawach rozwijają się liczne fitocenozy zespołów roślinności wodnej i szuwarowej, m.in. zespół „lilii wodnych" Nupharo-Nymphaeetum albae, szuwar oczeretowy Scirpetum lacustris, szuwar trzcinowy Phragmitetum australis. Występują tu m.in.: grzybienie białe Nymphaea alba i grążel żółty Nuphar lutea.
Wśród walorów faunistycznych na szczególną uwagę zasługują perkoz rdzawoszyi Podiceps grisegena, zimorodek Alcedo atthis, samotnik Tringa ochropus, świerszczak Locustella naevia, kląskawka Saxicola torquata, srokosz Lanius excubitor oraz liczne populacje płazów.

Obszar charakteryzuje się bardzo wysokimi walorami krajobrazowymi.

Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Wąwóz Myśliny

Proponowany do ochrony teren o powierzchni ok. 70 ha zlokalizowany jest na północ i północny zachód od Rzędowic. Występuje tu głębokie rozcięcie erozyjne Myśliny w utworach lodowcowych i wodnolodowcowych, powstałe najprawdopodobniej we wczesnym plejstocenie, gdy rzeka posiadała znacznie większy niż obecnie potencjał erozyjny. Deniwelacje pomiędzy dnem rozcięcia a podstawą erozyjną wynoszą do 25 m i przybierają na długich odcinkach postać stromych skarp. Dno rozcięcia jest szerokie i zabagnione; licznie występują w nim namuliska i torfowiska, wśród których meandruje rzeka. Niektóre odcinki Myśliny na terenie proponowanego do ochrony zespołu są naturalne, nieuregulowane. Zróżnicowanie gradientu wysokościowego i wilgotnościowego całej struktury geomorfologicznej spowodowało powstanie bardzo wysokiej bioróżnorodności florystycznej i faunistycznej.

Pod względem florystycznym jest to obszar występowania lasów łęgowych i grądowych wraz z licznymi zbiorowiskami łąkowymi, szuwarowymi i turzycowiskowymi. Znajduje się tu stanowisko liczydła górskiego Streptopus amplexifolius i kruszczyka szerokolistnego Epipactis helleborine.

Teren jest ostoją płazów. Posiada wybitne walory krajobrazowe.

Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Śródleśne łąki koło Rędziny

Proponowany do ochrony obszar położony jest w rozległym kompleksie leśnym we wschodniej części gminy. Na południe od Rędziny na obszarze ok. 120 ha występują wielkoprzestrzenne ekosystemy łąkowe, największe na terenie gminy. Pokrywają one płaską, szeroką dolinkę Młynówki, która wyraźnie kontrastuje się z wyniesionym na południu rozległym kemem, a na północy z utworami górnotriasowymi, które mają tu swoje wychodnie. Płaska dolinka powstała przez nieznaczne rozcięcie i zerodowanie przyległych utworów, a następnie wypełnienie szerokiej na ok. 400 m niecki utworami rzecznymi, głównie piaskami i żwirami, a lokalnie namułami. Obszary łąkowe charakteryzują się zróżnicowaną szatą roślinną. Występują tu łąki świeże i wilgotne, lokalnie również turzycowiska i szuwary. Nad ciekami i rowami zlokalizowano niewielkie zadrzewienia tworzące wraz z wielkoprzestrzennymi łąkami i nieznacznie obniżoną rynną doliny krajobraz o bardzo wysokich walorach fizjonomicznych. Łąki są lokalnie intensywnie użytkowane, stąd nie zinwentaryzowano na nich stanowisk roślin chronionych. Charakteryzują się jednak bardzo wysokimi walorami faunistycznymi. Są siedliskiem i żerowiskiem

takich gatunków jak derkacz Crex crex, świergotek łąkowy Anthus pratensis, kobuz Falco subbuteo, świerszczak Locustella naevia, srokosz Lanius excubitor, bocian czarny Ciconie nigra. Są również ostoją płazów oraz zwierzyny łownej.

Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Żebrak

Obszar ma przygotowaną odrębną dokumentację przyrodniczą uzasadniającą utworzenie. Szczególnymi celami ochrony są zróżnicowane ekosystemy śródleśnych polan o bardzo wysokich walorach fizjonomicznych i estetycznych.

Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Brzezinki

Obszar ma przygotowaną odrębną dokumentację przyrodniczą uzasadniającą utworzenie. Szczególnymi celami ochrony są zróżnicowane ekosystemy śródleśnych polan o bardzo wysokich walorach fizjonomicznych i estetycznych.

4.12.5. Utworzenie nowych stanowisk dokumentacyjnych przyrody nieożywionej

„Rozcięta wydma"

Proponowany do ochrony obszar o powierzchni ok. 4 arów zlokalizowany jest na północ od Rzędowic. W lasach przy drodze występuje tu rozcięcie niewielkiej wydmy o wysokości ok. 5 m. Obrazuje ono profil geologiczny bezstrukturalnych piasków eolicznych powstałych najprawdopodobniej w młodszej fazie procesów tworzenia się wydm śródlądowych Opolszczyzny – holocenie.

„Brekcja lisowska"

Proponowany do ochrony obszar o powierzchni ok. 10 arów zlokalizowany jest przy drodze Gosławice – Sieraków ok. 100 m od Rędziny. W niewielkim wyrobisku będącym niegdyś małym zbiornikiem zaporowym występują wśród wiśniowych iłów kilkumetrowej grubości wychodnie ławic brekcji lisowskiej należącej do formacji górnego triasu. Brekcja lisowska zbudowana jest z dobrze obtoczonych ziaren białego wapienia oraz kanciastych okruchów szarego wapienia marglistego spojonych wapieniem krystalicznym. Skały te należą do rzadko spotykanych w odsłonięciach naturalnych. Występujące w okolicach Rędziny ławice brekcji są najokazalszymi na Śląsku Opolskim. Przy wyrobisku występuje okazały klon jawor o cechach predestynujących go w okresie 20 lat do uznania za pomnik przyrody.

4.12.6. Pomniki przyrody

Proponuje się objęcie ochroną dąb szypułkowy o obwodzie 580 cm zlokalizowany w lesie przy przysiółku Wygoda w Główczycach (obręb Zwóz) oraz dwa dęby szypułkowe zlokalizowane w Bzionkowie przed dworkiem o obwodach ok. 488-520 cm.

Lokalizację form projektowanych podobnie jak istniejących przedstawiono w części kartograficznej na Zał.3 Kierunki zagospodarowania przestrzennego jako:

1) Granice projektowanych zespołów przyrodniczo-krajobrazowych,
2) Planowane poszerzenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie,
3) Granice projektowanego parku krajobrazowego doliny Małej Panwi,
4) Projektowane użytki ekologiczne,

4.13. Krajobraz kulturowy

Ochrona krajobrazu przyrodniczo-kulturowego Gminy Dobrodzień następuje poprzez realizację zasad uwzględnionych w ramach obowiązujących:

1) form ochrony przyrody,
2) form ochrony zabytków.

Ustalenia studium dotyczące zasad zagospodarowania poszczególnych terenów, wraz z określeniem parametrów i wskaźników zabudowy rekomendowanych do wprowadzenia w planach miejscowych oraz w połączeniu z otoczeniem prawnym dotyczącym ochrony zabytków, zapewniających właściwą i wystarczającą ochronę krajobrazu kulturowego.

5. STREFY UZDROWISKOWE

Na obszarze gminy nie występują uzdrowiska oraz strefy ochrony związane z ich funkcjonowaniem.

6. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Historyczne dziedzictwo kulturowe Dobrodzienia wymaga odpowiednich działań konserwatorskich. Zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w przypadku gdy gmina posiada gminny program opieki nad zabytkami, ustalenia tego programu uwzględnia się w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Wobec powyższego, w niniejszym studium zostały uwzględnione treści zawarte w „Programie opieki nad zabytkami gminy Dobrodzień na lata 2018 –2021" sporządzonej przez mgr Halinę Łabęcką w lutym 2018 r.

6.1. Strefa „A" – ścisłej ochrony konserwatorskiej

Obejmuje obszar, na którym elementy dawnego układu przestrzennego zachowały się w stanie nienaruszonym lub jedynie nieznacznie zniekształconym. Jest to obszar uznany za szczególnie ważny jako materialne świadectwo historyczne.

W strefie tej zakłada się pierwszeństwo wymagań konserwatorskich nad wszelką prowadzoną współcześnie działalnością inwestycyjną, gospodarczą i usługową. Zakres ochrony konserwatorskiej wymaga zachowania bryły obiektów i dachów co do kształtu i materiału, podziałów elewacji, stolarki okiennej i drzwiowej, architektonicznego wystroju

Szczegółowe standardy zabudowy i zagospodarowania terenu należy określić na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Powinny one uwzględniać następujące cele:

1) zachowanie historycznego układu przestrzennego tj. rozplanowania dróg, ulic, placów, linii zabudowy, kompozycji wnętrz urbanistycznych i kompozycji zieleni
2) konserwacja zachowanych głównych elementów układu przestrzennego, szczególnie: posadzki (nawierzchnie, cieki i zbiorniki wodne, sposób użytkowania gruntów), ścian (zabudowa, zieleń) oraz dążenie do usunięcia elementów uznanych za zniekształcające założenia historyczne i odtworzenia elementów zniszczonych w oparciu o szczegółowe warunki określane każdorazowo przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
3) dostosowanie nowej i modernizowanej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej, w zakresie sytuacji, skali, bryły, geometrii dachów, podziałów elewacji architektonicznych, proporcji powierzchni murów

4) usunięcie lub przebudowa obiektów dysharmonizujących,
5) dostosowanie współczesnych funkcji do wartości zabytkowego zespołu i jego poszczególnych obiektów, nawiązanie do ich programu historycznego i eliminacji uciążliwych funkcji.

W strefie „A" ochronie podlegają wszelkie znaleziska archeologiczne – zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

W obrębie Gminy Dobrodzień - strefa „A" obejmuje wszystkie obiekty wpisane do Rejestru Zabytków czyli:

1) 4 obiekty architektury znajdujące się mieście Dobrodzień (3) oraz we wsi Szemrowice (1),
2) 2 zabytkowe założenia zieleni znajdujące się w mieście Dobrodzieniu,
3) 1 stanowisko archeologiczne wpisane do Rejestru Zabytków Archeologicznych znajdujące się we wsi Warłów.

Obiekty te wykazano w „Tabeli 4.2.1. Obiekty i obszary wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Opolskiego" w podrozdziale 4.2.1. – część uwarunkowań.

6.2. Strefa „B" – pośredniej ochrony konserwatorskiej

Obejmuje obszary, w których elementy dawnego układu zachowały się w stosunkowo dobrym stanie. Zakres ochrony konserwatorskiej wymaga zachowania bryły obiektów i dachów, co do kształtu i materiału, podziałów elewacji, stolarki okiennej i drzwiowej oraz wystroju architektonicznego, w odniesieniu do obiektów objętych ochroną konserwatorską.
Szczegółowe standardy zabudowy i zagospodarowania terenu należy określać na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Powinny one uwzględniać następujące cele:

1) dążenie do zachowania zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, przede wszystkim układu dróg i rodzaju ich pokrycia oraz podziału działek i sposobu ich zagospodarowania,
2) restauracja i modernizacja techniczna obiektów o wartościach kulturowych,
3) dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie skali i formy bryły zabudowy, przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej.

W strefie tej należy prowadzić działalność inwestycyjną uwzględniając istniejące już związki przestrzenne i planistyczne.

W obrębie Gminy Dobrodzień strefy „B" obejmują:

1) dla miasta Dobrodzień - obszar zwartej zabudowy miejskiej obejmującej urbanistyczny układ miasta oparty na średniowiecznym założeniu, odbudowanym po pożarze w latach 1848 – 63 i zmodyfikowanym, a zawartym w zabudowie Rynku i dochodzących doń ulic: Ks. Gładysza, Oleskiej, Lublinieckiej i Piastowskiej. W ramach „Granic historycznego układu urbanistycznego miasta" ochronie konserwatorskiej podlega zespół urbanistyczny w granicach zewnętrznych tego obszaru, jak również wyloty drożne na północy, południu i wschodzie. Ponieważ przez 60 lat, od wydania decyzji w 1953 r. do dziś, obszar historycznego założenia nie został ściśle określony, koniecznym jest pilne jego uściślenie na etapie sporządzanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Proponuje się zamknięcie zabytkowego zespołu urbanistycznego ulicami: od zachodu Stein, Cmentarną i Opolską (lub potokiem Myślinka), od południa ul. Piastowską (do nr 35 - dawnego starostwa, sądu i urzędu skarbowego) i parkiem krajobrazowym (przylegającym do ul. Pocztowej i Parkowej), od wschodu dawnym zespołem folwarcznym i pałacem oraz ul. Lubliniecką (do nr 83 – dawnego młyna), od północy ul. Polną i Oleską (do nr 11 –wodociągowej wieży ciśnień).

2) dla miasta Dobrodzień – zespół pałacowo-folwarczny obejmujący obszar (oprócz pałacu z parkiem) dawnego folwarku z zabudowaniami folwarcznymi, domem rządcy i zespołem domów robotników folwarcznych,
3) dla wsi Bzionków i Zwóz zespoły dworsko-folwarczne z dworem (Bzionków) i rządówką (Zwóz), zabudowaniami folwarcznymi oraz innymi obiektami zabytkowymi (w Bzionkowie z parkiem dworskim),
4) dla miasta Dobrodzień zespół kościelno-cmentarny przy ul. Gładysza, złożony z kościoła parafialnego rzymsko- katolickiego p. w. Nawiedzenia NMP (dawniej ewangelic- ko-augsburskiego) z plebanią (wcześniejszą pastorówką) oraz kościoła cmentarnego rzymsko- katolickiego p. w. św. Walentego z cmentarzem rzymsko- katolickim,
5) dla wsi Pludry, Szemrowice i Turza – zespoły kościelno – cmentarne, złożone z kościołów i cmentarzy przykościelnych,
6) dla pozostałych miejscowości gminy Dobrodzień wszystkie obiekty zabytkowe znajdujące się w ewidencji (ze względu na zbyt dużą liczbę obiektów nie zostały one przedstawione na załącznikach graficznych).

6.3. Strefa „K" – ochrony krajobrazu kulturowego

Jest to strefa ochrony wszelkich elementów krajobrazotwórczych (drogi, zespoły zieleni - np lasy, cieki wodne i inne). W obrębie gminy Dobrodzień w strefie „K" znajdują się 4 strefy ochrony krajobrazu kulturowego. Są to przedstawione na rysunku „Kierunków zagospodarowania przestrzennego:

1) parki dworskie w Bzionkowie i w mieście Dobrodzień (ze względu na czytelność mapy oznaczony wyłącznie jako „Strefa B – pośredniej ochrony konserwatorskiej) ,
2) cmentarze parafialne rzymsko-katolickie i ewangelickie w Bzinicy Nowej, Pludrach, Szemrowicach i Turzy,
3) zachowane drogi historyczne, obecnie częściowo polne i leśne,
4) ciągi drzew przydrożnych i zadrzewienia śródpolne.

Szczegółowe standardy zabudowy i zagospodarowania terenu należy określić na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Standardy te powinny uwzględniać następujące cele:

1) restaurację zabytkowych elementów krajobrazu urządzonego, ewentualnie z częściowym ich odtworzeniem,
2) ochronę krajobrazu naturalnego związanego przestrzennie z historycznym założeniem,
3) ochronę form i sposób użytkowania takich terenów jak: rozłogi pól, układy dróg, miedz, zadrzewień śródpolnych, alej, szpalerów, grobli, stawów, przebiegi cieków wodnych, z zaleceniem utrzymania wykształconego sposobu parcelacji gruntów i form użytkowania,
4) zaleca się, aby nową zabudowę poddać szczegółowym rygorom odnośnie gabarytów i sposobu kształtowania bryły, ustalić za dopuszczalne co najwyżej dwie kondygnacje z dachami o stromych połaciach, krytych dachówką ceramiczną, ewentualnie z użytkowym poddaszem skrytym w dachu.

6.4. Ochrona zespołów budowlanych oraz obiektów architektury i budownictwa wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków

Wszystkie obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków należy przewidzieć do trwałej adaptacji, z zachowaniem charakterystycznych dla lokalnej tradycji budowlanej form i faktur. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy ustalać ochronę zabytków architektury i budownictwa poprzez zapisy dotyczące m.in.:

1) określenia chronionych wartości zabudowy istniejącej (historyczna linia zabudowy, forma i gabaryt obiektów, forma dachów, opracowanie elewacji, kolorystyka, materiały, itp.) i ustalenie zakazu ich zmiany lub nakazu przywrócenia,
2) zasad zagospodarowania posesji - działki budowlanej (lokalizacja elementów zabudowy nie może pogorszyć stanu zachowania zabytku ani naruszać jego wartości),
3) określenia dopuszczalnych zmian i warunków ich realizacji,
4) określenia gabarytów oraz parametrów estetycznych, technicznych i użytkowych dla zabudowy nowej (przebieg linii zabudowy, forma i gabaryt obiektów, forma dachów, opracowanie elewacji, kolorystyka, materiały, itp.),
5) utrzymania, przywrócenia lub zmiany podziału parcelacyjnego (podstawowego elementu organizacji i fizjonomii przestrzeni),
6) określenia innych elementów kontekstu krajobrazowego (w tym zieleni urządzonej, nawierzchni i towarzyszącej obiektowi małej architektury) dla utrzymania lub przywrócenia wartości chronionych.

Rozbiórkę budynków zabytkowych można dopuścić po wyłączeniu z ewidencji zabytków, jedynie w sytuacjach uzasadnionych ich stanem zachowania i przy braku możliwości technicznych dla ich remontu – Wojewódzki Konserwator Zabytków może nałożyć obowiązek wykonania dokumentacji inwentaryzacyjnej obiektu likwidowanego.

6.3. Strefy ochrony archeologicznej

Wprowadza się strefy ochrony archeologicznej obejmujące stanowiska archeologiczne zdefiniowane w art. 3, pkt 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami i objęte ochroną prawną na podstawie art. 6 ust. 1, pkt 3 cyt. ustawy, ujęte w ewidencji zabytków archeologicznych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP).

W wyżej wyznaczonych strefach przy realizacji robót ziemnych lub dokonaniu zmiany dotychczasowej działalności wiążącej się z naruszeniem struktury gruntu, należy przeprowadzić badania archeologiczne zgodnie z przepisami odrębnymi dotyczącymi ochrony zabytków.

Strefy te zostały przedstawione na Zał.3 Kierunki zagospodarowania przestrzennego jako „Strefy ochrony archeologicznej". Przedmiotowe strefy zostały wyznaczone w odległości 30 m od „Orientacyjnych granic stanowisk archeologicznych" wskazanych na Zał.2 Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego".

7. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

7.1. Kierunki rozwoju systemów komunikacji drogowej

Układ komunikacyjny oprócz pełnienia funkcji obsługi komunikacyjnej jest również elementem kształtującym strukturę przestrzenną obszaru Gminy Dobrodzień. Poprzez dostępność komunikacyjną wyznacza wartość terenu, a poprzez zapewnienie odpowiedniego standardu obsługi komunikacyjnej, stymuluje jego rozwój.

Generalnym celem polityki komunikacyjnej gminy winno być tworzenie poprawnych warunków podróżowania, zapewnienie właściwej obsługi komunikacyjnej mieszkańcom gminy i miasta, stworzenie warunków do rozwoju przestrzennego i ekonomicznego gminy oraz kształtowanie ładu przestrzennego.

Celami tej polityki winny być:

1) utrzymanie istniejącej hierarchii dróg publicznych i stopniowe doposażanie ich zagospodarowania (w stopniu odpowiednim do klasy i przeznaczenia drogi),
2) zapewnienie obsługi komunikacyjnej terenów zurbanizowanych i przeznaczonych pod zainwestowanie,
3) zapewnienie sprawnych powiązań z zewnętrznym układem drogowym,

4) odpowiednie kierowanie ruchem budowlanym, lokalizując nową zabudowę w bezpiecznej odległości od dróg publicznych zgodnie obowiązującymi normami,
5) poprawa parametrów dróg oraz bezpieczeństwa i komfortu podróżowania,
6) obniżenie uciążliwości dróg dla obszarów sąsiednich,
7) preferowanie ruchu rowerowego w przemieszczeniach na bliskie odległości w tym rozbudowa systemu ścieżek rowerowych,
8) zapewnienie odpowiednich ilości miejsc parkingowych.

7.1.1. Utrzymanie istniejącej hierarchii dróg publicznych i stopniowe doposażanie ich zagospodarowania (w stopniu odpowiednim do klasy i przeznaczenia drogi)

W zakresie kształtowania systemu komunikacyjnego dróg publicznych w obszarze gminy planowane jest utrzymanie istniejącej hierarchii dróg. W zakresie inwestycji drogowych jest planowane rozbudowanie gminnego systemu dróg publicznych o nowe odcinki, przewidziane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Istniejący system dróg publicznych wymaga modernizacji oraz doposażenia. Działania w tym zakresie będą obejmować:

1) dla dróg publicznych utrzymanie lub poszerzenie istniejących pasów drogowych oraz przyjmowanie dla odcinków projektowanych parametrów technicznych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2.03.1999r. w/s warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie,
2) rozbudowę o chodniki, ścieżki rowerowe lub pieszo-rowerowe,
3) doposażenie w obiekty i urządzenia zagospodarowania dróg m.in. oświetlenie uliczne, chodniki, zatoki dla autobusów oraz inne elementy małej architektury użytkowej,
4) przy planowaniu przeznaczenia terenów w sąsiedztwie dróg wojewódzkiej i powiatowych ograniczenie budowy nowych publicznych i indywidualnych zjazdów oraz respektowanie normatywnych odstępów miedzy skrzyżowaniami, a także zasad rozbudowy skrzyżowań i zjazdów o dodatkowe pasy ruchu,

7.1.2. Zapewnienie obsługi komunikacyjnej terenów zurbanizowanych i przeznaczonych pod zainwestowanie

Działania w zakresie rozwoju systemu komunikacji dotyczą terenów zainwestowanych lub planowanych do zainwestowania. Utrzymuje się dotychczasowe przebiegi dróg gminnych i zakłada się rozbudowę układu dróg gminnych wynikającą z potrzeb rozwoju przestrzennego, w związku z tym w planie miejscowym dopuszcza się wyznaczanie nie wskazanych na rysunku studium dróg gminnych dojazdowych i lokalnych. Główny system dróg publicznych uzupełniany będzie systemem dróg wewnętrznych, obsługujących zabudowę, w obszarach zwartych struktur zainwestowania. Szczegółowy przebieg dróg wewnętrznych określają miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

7.1.3. Zapewnienie sprawnych powiązań z zewnętrznym układem drogowym

Podstawowym priorytetem w polityce komunikacyjnej jest kształtowanie ładu komunikacyjnego zapewniającego sprawne i wygodne połączenia między różnymi obszarami gminy oraz obszarem zewnętrznym, minimalizujące kolizje między ruchem tranzytowym i lokalnym.

W ramach realizacji celu, działania skierowane będą na uzupełnianie luk w sieci drogowej i podnoszenie standardów technicznych dróg o niskich parametrach technicznych i zniszczonych nawierzchniach, poprzez ich budowę, przebudowę i modernizację.

7.1.4. Odpowiednie kierowanie ruchem budowlanym, lokalizując nową zabudowę w bezpiecznej odległości od dróg publicznych zgodnie obowiązującymi normami;

Lokalizacja nowej zabudowy wzdłuż podstawowych ciągów drogowych winna być usytuowana w bezpiecznej odległości tak by umożliwić realizację docelowych parametrów i uzbrojenia oraz zapewnić bezpieczeństwo dla uczestników ruchu.

Przyłącza infrastruktury technicznej (energetyczne, wodociągowe, kanalizacyjne, gazowe) winny być projektowane poza pasem drogowym, w szczególnie uzasadnionych przypadkach w pasie drogowym za zezwoleniem zarządcy drogi wydanym w drodze decyzji administracyjnej.

7.1.5. Poprawa parametrów dróg oraz bezpieczeństwa i komfortu podróżowania

Poprawa parametrów użytkowych dróg powinna być dostosowana do wielkości ruchu pojazdów. Zakłada się sukcesywną poprawę techniczną i funkcjonalną układu dróg gminnych (m.in. poszerzanie jezdni, przebudowy skrzyżowań).

W planach miejscowych należy zapewnić realizację dróg pożarowych zapewniających swobodny dojazd dla jednostek straży pożarnej w przypadku obiektów tego wymagających. Podczas modernizacji dróg zaleca się przebudowę poboczy gruntowych mającą na celu fizyczne oddzielenie ruchu pieszego od ruchu pojazdów.

7.1.6. Obniżenie uciążliwości dróg dla obszarów sąsiednich

Działania w zakresie modernizacji istniejącego systemu dróg dotyczyć będą wprowadzania ograniczeń uciążliwości istniejących dróg dla obszarów zainwestowanych lub podlegających rozwojowi zainwestowania. Dotyczy to w szczególności drogi przebiegających przez tereny poszczególnych miejscowości, stanowiące zarazem główne przestrzenie publiczne dla zabudowy skoncentrowanej wzdłuż jednej drogi (wsie ulicowe). Przewidziane są działania w zakresie ograniczenia uciążliwości, w tym akustycznych drogi, poprzez realizację zieleni izolacyjnej: szpalery drzew wzdłuż dróg, wraz z budową infrastruktury rowerowej, towarzyszącej komunikacji drogowej. Działania w tym zakresie będą realizowane na zasadzie etapowania inwestycji, w porozumieniu z zarządcą drogi.

7.1.7. Preferowanie ruchu rowerowego w przemieszczeniach na bliskie odległości w tym rozbudowa systemu ścieżek rowerowych;

Gmina dążyć będzie do uzupełnienia systemu komunikacyjnego o ścieżki rowerowe lub pieszo-rowerowe, w celu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom przemieszczającym się rowerem oraz rozbudowy gminnej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej. Ścieżki rowerowe należy uwzględniać przy przebudowie istniejących fragmentów układu komunikacyjnego.

7.1.8. Zapewnienie odpowiednich ilości miejsc parkingowych;

Ważnym elementem sieci drogowej są miejsca wyznaczone dla postoju pojazdów samochodowych. Parkowanie pojazdów samochodowych ze względu na bezpieczeństwo ruchu powinno odbywać się na wyznaczonych do tego celu placach.

W pobliżu punktów usługowych, szkół, miejsc kultu religijnego, urzędów itp. niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania tych obiektów jest zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc parkingowych.

7.2. Kierunki rozwoju komunikacji kolejowej

Przez teren gminy Dobrodzień przebiegają dwie linie kolejowe. W jej południowej części, przez wieś Pludry, przebiega linia kolejowa nr 61 relacji Opole – Częstochowa. Przez część zachodnią gminy biegnie linia kolejowa nr 175 relacji Fosowskie- Kluczbork. Odgałęzienie linii nr 175 do Dobrodzienia jest od kilkunastu lat nieczynne.

Tereny te przeznacza się pod funkcjonowanie komunikacji kolejowej rozumianej jako teren infrastruktury kolejowej i technicznej wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi służącymi obsłudze kolejowego przewozu towarów i pasażerów z dopuszczeniem terminali towarowych oraz obiektów infrastruktury usługowej o przeznaczeniu transportowo – logistycznym, masztów telekomunikacyjnych służących obsłudze tegoż terenu, dróg wewnętrznych, skrzyżowań, przejazdów dróg publicznych i związanych z nimi obiektów infrastruktury technicznej. Utrzymuje się przebieg tras kolejowych z możliwością ich rozbudowy i modernizacji pod względem technicznym, z zapewnieniem bezpieczeństwa ruchu.

W bezpośrednim sąsiedztwie terenów kolejowych, należy uwzględnić wymagania w zakresie odległości projektowanego zagospodarowania od obszaru kolejowego. Dla terenów znajdujących się w obszarze narażonym na hałas i drgania powodowane ruchem pociągów po czynnej linii kolejowej należy, w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, dostosować nieprzekraczalną linię zabudowy do negatywnego oddziaływania lub dla nowej zabudowy ustalić stosowanie rozwiązań technicznych ograniczających uciążliwości akustyczne poniżej poziomów ustalonych w przepisach odrębnych.

Przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego należy mieć na uwadze, że zagospodarowanie terenów sąsiadujących z terenami kolejowymi winno uwzględniać postanowienia przepisów odrębnych m.in.:

1) Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. „Prawo budowlane" (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1333, 2127, 2320, z 2021 r. poz. 11, 234, 282..),
2) Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 293, 471. 782, 1086, 1378, z 2021 r. poz. 11.),
3) Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 10 września 1998r w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle kolejowe i ich usytuowanie (Dz. U. nr 151 z 1998 r.., poz.987 z późn. zm),
4) Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 26 lutego 1996r w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać skrzyżowania linii kolejowej z drogami publicznymi i ich usytuowanie (Dz. U. nr 33 z 1996r, poz. 144),
5) Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2002r, nr 75 poz.690 z późn. zm.),
6) Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r. poz. 112 z późn. zm.).

8. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

8.1. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w wodę

Zakładany rozwój gminy spowoduje potrzebę rozbudowy sieci wodociągowej w szczególności dla terenów planowanych usług logistycznych i nowych zespołów zabudowy mieszkaniowej. W Studium przyjmuje się następujące kierunki rozwoju i funkcjonowania sieci wodociągowej:

1) wymóg rozbudowy sieci wodociągowej na terenach dopuszczonych w Studium do zabudowy;
2) sukcesywną modernizację istniejących wodociągów w celu utrzymania obiektów w dobrym stanie technicznym
3) ochronę zasobów wód podziemnych, a w szczególności Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) oraz wód powierzchniowych.
4) wymóg przestrzegania przy zagospodarowaniu terenów wszystkich zakazów i nakazów dotyczących stref ochronnych ujęć wód podziemnych;

5) wymóg przestrzegania nakazów oraz ograniczeń w zakresie użytkowania gruntów lub korzystania z wody w ramach wyznaczonych Obszarów Najwyższej Ochrony wód podziemnych (ONO) oraz Obszarów Wysokiej Ochrony – OWO.
6) obowiązek podłączenia do sieci wodociągowej wszystkich korzystających z wody budynków, zlokalizowanych w odległości mniejszej niż 150 m od granic cmentarzy,
7) rozbudowany system zaopatrzenia w wodę winien zapewniać również wymaganą ilość wody na wypadek pożaru oraz w warunkach specjalnych (hydranty nadziemne, dwustronne zasilanie stacji wodociągowych, studnie awaryjne),
8) projektując sieć rozdzielczą należy dążyć do tworzenia układów pierścieniowych.

8.2. Kierunki rozwoju systemów odprowadzania ścieków sanitarnych

Wysoki stopień zwodociągowania gminy jest niewspółmierny ze stopniem skanalizowania. Podstawowym celem polityki w zakresie gospodarki ściekowej jest w miarę możliwości rozbudowa, przebudowa, modernizacja systemu kanalizacyjnego oraz oczyszczalni ścieków.

Przyjmuje się następujące kierunki w rozwoju i sieci kanalizacji sanitarnej:

1) rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenach zwartej zabudowy przy uwzględnieniu uwarunkowań ekonomicznych takich inwestycji;
2) rozbudowa istniejącej oczyszczalni ścieków w mieście Dobrodzień,
3) budowa indywidualnych przydomowych oczyszczalnie ścieków jako rozwiązania alternatywnego;
4) obiekty z których ścieki odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych, po wybudowaniu sieci kanalizacji sanitarnej winny być do niej podłączone;
5) wywóz nieczystości z szamb do oczyszczalni ścieków, za pośrednictwem wyspecjalizowanych firm;
6) zakaz odprowadzania ścieków do gruntu, wód powierzchniowych i podziemnych;
7) nieczystości pochodzenia zwierzęcego z budynków inwentarskich powinny być gromadzone w dostosowanych do tego zbiornikach;
8) uruchomienie zasobów optymalizujących koszty energetyczne w ujęciach wody i oczyszczalni ścieków w postaci źródeł odnawialnych (OZE) np. fotowoltaika.

8.3. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w ciepło

Na terenie Miasta i Gminy Dobrodzień nie występuje scentralizowany system ciepłowniczy. Na omawianym obszarze znajduje się kilkanaście niewielkich kotłowni lokalnych, które dostarczają ciepło na potrzeby budynków. Przyjmuje się następujące kierunki w rozwoju systemów zaopatrzenia w ciepło:

1) zastosowanie technologii grzewczych pozwalających na zmianę obecnie stosowanego paliwa na przyjazne dla środowiska i energooszczędne;
2) budowa, rozbudowa lub modernizacja sieci ciepłowniczej,
3) wdrażanie systemów zarządzania ciepłem i chłodem wraz z infrastrukturą wspomagającą,
4) wymiana odcinków sieci tradycyjnej na preizolowaną;
5) wymiana instalacji wewnętrznych CO i CWU oraz wyposażenie w regulatory pogodowe, regulatory ciśnień oraz liczniki indywidualnego zużycia energii cieplnej;
6) docieplenie budynków;
7) automatyka węzłów cieplnych;
8) modernizacja indywidualnych kotłowni węglowych;
9) likwidacja systemu ogrzewania piecami węglowymi w budynkach wielorodzinnych;
10) systematyczna modernizacja systemu ciepłowniczego gminy wraz z ewentualnym wprowadzeniem proekologicznych źródeł energii.

8.4. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w gaz

W zakresie ogólnych ustaleń dotyczących rozwoju sieci gazowej przewiduje się:

1) zaopatrzenie w gaz ziemny do celów gospodarczych i grzewczych z istniejących, jak i sukcesywnie projektowanych i realizowanych gazociągów średniego ciśnienia na podstawie przepisów odrębnych;
2) docelowo pełne zaspokojenie potrzeb odbiorców, w tym również w obszarze wiejskim, gdyż jedynym kryterium budowy sieci jest spełnienie ekonomicznej opłacalności przedsięwzięcia,
3) usytuowanie gazociągów zgodnie z obowiązującymi warunkami technicznymi, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe;
4) lokalizację gazociągów średniego i niskiego ciśnienia w liniach rozgraniczających dróg lub poza pasami jezdni, na podstawie przepisów odrębnych, w uzgodnieniu z właściwym zarządcą drogi; dopuszcza się lokalizację gazociągu średniego i niskiego ciśnienia poza pasami dróg w sposób nie kolidujący z istniejącym i projektowanym zainwestowaniem;
5) zachowanie odpowiednich odległości podstawowych, względnie stref kontrolowanych zgodnie z przepisami odrębnymi.

Przy projektowaniu sieci gazowych należy uwzględnić obowiązujące przepisy prawa oraz normy branżowe. Lokalizacja obiektów budowlanych względem zarówno istniejącej, jak i planowanej sieci gazowej w/c, powinna być zgodna z wymaganiami zawartymi w przepisach. Ponadto doprowadzenie gazu ziemnego do potencjalnych odbiorców na przedmiotowym rejonie może nastąpić, jeżeli zaistnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci i dostarczenia paliwa gazowego, zgodnie z zachowaniem przepisów odrębnych.

8.5. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w energię elektryczną

Rozwój sieci i urządzeń energetycznych, tzn. budowa nowych lub przebudowa istniejących sieci oraz stacji transformatorowych, jest uzależniona głównie od zapotrzebowania wynikającego ze szczegółowego zagospodarowania terenów gminy i przyłączaniem do sieci energetycznej nowych podmiotów.

Ustala się zasady rozbudowy i użytkowania sieci elektroenergetycznej w sposób niekolidujący z przeznaczeniem terenu, przy uwzględnieniu następujących ogólnych wytycznych:

1) budowa nowych urządzeń elektroenergetycznych SN i nN będzie wynikać z potrzeby przyłączenia odbiorców, zgodnie z ustawą Prawo energetyczne i aktami wykonawczymi oraz celem zaspokojenia wzrostu zużycia energii istniejących odbiorców,
2) zaopatrzenie w energię elektryczną nowych odbiorców odbywać się będzie z istniejących i planowanych sieci elektroenergetycznych oraz stacji transformatorowych SN/nN na podstawie Warunków Przyłączenia określonych przez zarządcę sieci,
3) zakaz nasadzeń trwałej zieleni wysokiej pod liniami elektroenergetycznymi w odległościach wynikających z przepisów odrębnych,
4) budowa i rozbudowa budynków i budowli wymaga zachowania warunków bezpieczeństwa w tym minimalnych dopuszczalnych odległości od elementów znajdujących się pod napięciem oraz zachowania wymagań dotyczących dopuszczalnego natężenia pola elektromagnetycznego,
5) lokalizacja nowych budynków i budowli nie może ograniczać dostępu sprzętem budowlanym do stanowisk słupowych,
6) dla istniejących oraz planowanych urządzeń elektroenergetycznych należy zapewnić możliwość dojazdu oraz dostępu dla ich zarządcy celem prowadzenia eksploatacji, modernizacji i przebudowy,
7) dla istniejącej i projektowanej sieci elektroenergetycznej należy w miejscowych planach wyznaczyć strefy oddziaływania pól elektromagnetycznych dwustronnie od osi poszczególnych linii energetycznych, w których powinien obowiązywać zakaz lokalizacji zabudowy,
8) dla linii elektroenergetycznych w terenach przewidzianych do zalesienia przewidzieć pasy bez zadrzewień.

Przebiegające przez obszar gminy napowietrzne linie elektroenergetyczna wysokich napięć 110 kV wymagają wyznaczenia pasów technologicznych (pasy ochrony funkcyjnej) w obrębie tychże linii. Na Zał. 2 oraz Zał. 3 linie te zostały oznaczone jako „Istniejące linie elektroenergetyczne 110 kV wraz z pasem technologicznym" Pas technologiczny został dla linii tej wynosi 22 m (po 11 m po każdej ze stron od osi linii).

Utworzenie pasów technologicznych wzdłuż linii nie powoduje wyłączenia terenu z zagospodarowania, jedynie może wprowadzać ewentualne obostrzenia.

Szerokość pasów technologicznych na etapie sporządzania planów miejscowych, w uzasadnionych przypadkach może być korygowana.

W pasach technologicznych obowiązuje w szczególności zakaz sadzenia roślinności wysokiej i o rozbudowanym systemie korzeniowym, w tym obowiązuje szerokość pasa wycinki podstawowej drzew na pasie linii wg przepisów odrębnych.

Na obszarze Gminy Dobrodzień planowana jest również budowa linii najwyższych napięć 400 kW relacji Trębaczew-nacięcie linii Joachimów(Rokitnica). Przebieg linii został oznaczony na Zał. 3 jako „ Projektowana linia elektroenergetyczna 400 kV wraz z pasem technologicznym. Szerokość pasa technologicznego została wskazana po 35 m od każdej ze stron od osi linii.

8.6. Kierunki rozwoju i funkcjonowania systemu gospodarki odpadami

Plan Gospodarki Odpadami dla województwa opolskiego na lata 2016 – 2022 z uwzględnieniem lat 2023 – 2028 zakłada utworzenie systemu rozwiązań regionalnych tzw. Regionów Gospodarki Odpadami Komunalnymi, w ramach, których funkcjonować winny wszelkie niezbędne urządzenia i instalacje, w tym istniejące na terenie województwa składowiska odpadów, spełniające w zakresie technicznym kryteria najlepszej dostępnej techniki i posiadające przepustowość wystarczającą do przyjmowania i przetwarzania odpadów.

Gminę Dobrodzień zakwalifikowano do Północnego Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi. W regionie tym funkcjonują instalacje regionalne zlokalizowane w Gotartowie, (tj. instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, kompostownia oraz składowisko odpadów komunalnych) i Ziemiełowicach (tj. składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne).

Zasady gospodarowania odpadami na terenie Gminy Dobrodzień zostały określone w Uchwale nr XXV/229/2020 Rady Miejskiej w Dobrodzieniu z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Dobrodzień, która ustala szczegółowe zasady utrzymania porządku i czystości na terenie gminy.

Na terenie Gminy Dobrodzień funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK)) zlokalizowany przy ul. Piastowskiej 25 w Dobrodzieniu. Do punktu mieszkańcy miasta i gminy bezpłatnie mogą dostarczać odpady tj. zielone i ogrodowe, papier i tektura, tworzywa sztuczne, metal, szkło, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, wielkogabarytowe, zużyte baterie i akumulatory, zużyte opony, przeterminowane leki i inne odpady niebezpieczne wydzielone ze strumienia odpadów komunalnych.

8.7. Kierunki rozwoju telekomunikacji

W zakresie telekomunikacji przewiduje się dalszą rozbudowę sieci telekomunikacyjnych zarówno w formie tradycyjnej jak i wykorzystując nowe technologie, postuluje się rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej i objęcie całej gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym połączonym z systemami sieci wojewódzkiej i krajowej z zachowaniem w lokalizacji wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.

Ustala się rozwój systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych przewodowych i bezprzewodowych stosownie do wzrostu zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie i regionie.

W zakresie telekomunikacji zakłada się pełną dostępność do łączy telekomunikacyjnych, rozwój sieci teleinformatycznych. Dla zwiększenia dostępności sieci internetowej i rozwoju społeczeństwa informacyjnego, wskazuje się rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu, urządzenie ogólnodostępnych kawiarenek internetowych, rozwój sieci bezprzewodowych - budowę systemu nieodpłatnego dostępu do Internetu - np. za pomocą sieci Hotspotów.

Szczegółowe zasady lokalizacji obiektów infrastruktury sieciowej na terenach planowanej zabudowy zostanie określona w ramach stosownych pozwoleń administracyjnych. Linie telekomunikacyjne należy projektować jako podziemne z rozprowadzeniem w terenach przeznaczonych pod ciągi komunikacyjne. Dopuszcza się lokalizację sieci i urządzeń infrastruktury telekomunikacyjnej na terenach przeznaczonych pod zabudowę.

Rozwój obszarów zabudowy mieszkaniowej i terenów aktywności gospodarczej oraz przewidywany wzrost poziomu życia mieszkańców tworzy także dynamiczny rynek konsumentów usług dla systemów telefonii cyfrowej komórkowej. Lokalizacja, wiążących się z systemami telefonii komórkowej, systemów typowych bazowych stacji przekaźnikowych (BTS) będzie określona w ramach stosownych pozwoleń administracyjnych na wniosek zainteresowanych operatorów.

9. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

W gminie Dobrodzień istnieją i przewiduje się następujące inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym (gminnym):

1) w zakresie komunikacji - modernizacji dróg gminnych,
2) w zakresie infrastruktury technicznej – sieci i urządzenia, służące do zaopatrzenia w wodę, odprowadzenia i oczyszczania ścieków sanitarnych, odprowadzenia wód opadowych, zaopatrzenia w energię elektryczną, obsługi telekomunikacyjnej, odzysku odpadów (np. punkt selektywnej zbiórki odpadów), czy gazyfikację gminy,
3) obiekty dla potrzeb oświaty, ochrony zdrowia, kultury, administracji i bezpieczeństwa publicznego,
4) tereny rekreacyjne i obiekty sportowe,
5) remonty obiektów użyteczności publicznej,
6) inne wg przepisów odrębnych.

Wymienione inwestycje nie wyczerpują katalogu możliwych do realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym. Przyjęto więc nadrzędną zasadę, że ewentualne nowe, obecnie trudne do przewidzenia, inwestycje celu publicznego mogą być zlokalizowane w granicach gminy pod warunkiem podjęcia działań minimalizujących ewentualne kolizje z istniejącymi i docelowymi funkcjami terenów.

Z uwagi na ilość i skalę obszarów lokalizacji inwestycji celu publicznego nie wprowadza się oznaczeń graficznych na rysunku Studium.

10. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

Ustalenia dotyczące inwestycji ponadlokalnych przyjęto w Studium zgodnie z zapisem „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego – przyjętego Uchwałą Nr VI/54/2019 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 24 kwietnia 2019 r.

Za zadania służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym uznano:

1) budowa drogi S46,

2) budowa obwodnicy m. Myślina w ciągu DK 46 (inwestycja oznaczona na rysunku kierunków symbolem ICPP2),
3) przebudowa DK 46 na odcinku Grodziec – Myślina (inwestycja oznaczona na rysunku kierunków symbolem ICPP46),
4) budowa obwodnicy miejscowości Dobrodzień w ciągu DW 901 (inwestycja oznaczona na rysunku kierunków symbolem ICPP88),
5) postulowana inwestycja w zakresie infrastruktury technicznej – modernizacja linii elektroenergetycznych 110 kV relacji Dobrodzień – Zawadzkie
6) postulowana inwestycja w zakresie infrastruktury technicznej - modernizacja stacji GPZ Dobrodzień
7) inwestycja w zakresie rozwoju systemu gazowniczego – gazyfikację obszarów pozbawionych sieci gazowej,
8) inwestycja w zakresie gospodarki wodno-ściekowej – rozbudowę urządzeń uzdatniania wody, rozbudowę sieci kanalizacyjnej oraz modernizację oczyszczalni,

11. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

W granicach gminy Dobrodzień nie wskazuje się obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych.

12. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

Studium nie wyznacza obszarów, dla których gmina zamierza sporządzić nowe miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Uchwały w sprawie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego powinny być podejmowane w zależności od potrzeb, zgodnie z wnioskami mieszkańców i zainteresowaniem potencjalnych inwestorów oraz popytem na działki budowlane.

W procesie rozwoju gminy plany miejscowe są podstawowym narzędziem tworzenia reguł zagospodarowania oraz przygotowania terenów dla różnych nowych zamierzeń inwestycyjnych. Jednocześnie są narzędziem, które w świetle obowiązującego prawa może nakładać na gminę szereg zobowiązań o charakterze finansowym i inwestycyjnym. Określa się poniżej zalecane zasady polityki, odnoszące się sporządzania miejscowych planów:

1) warto obejmować planami miejscowymi obszary, dla których zaplanowano funkcje produkcyjno-magazynowe. W takich sytuacjach plan miejscowy będzie narzędziem, które dopasuje zamierzenia inwestora do interesów gminy i uzasadnionych potrzeb sąsiadów,
2) wskazane jest przystępowanie do planów miejscowych na obszarach, na których będzie to skuteczna metoda ochrony określonych walorów przyrodniczych (np. dla obszarów otwartych, które warto zabezpieczyć przed wkraczaniem zainwestowania, w tym dla ochrony walorów krajobrazowych) oraz kulturowych (np. objętych ochroną konserwatorską),
3) zaleca się objęcie planami miejscowymi terenów rolnych i leśnych, które nie posiadają obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w celu ich ochrony przed antropopresją,
4) sugeruje się także sporządzenie miejscowych planów dla terenów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW,

5) w sytuacji braku dostatecznej ilości terenów przeznaczonych pod dany rodzaj zabudowy dopuszcza się miejscowych planach lokalizację nowej zabudowy na gruntach wymagających zgody na przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
6) Należy sukcesywnie dokonywać ocen aktualności planów, nie rzadziej niż raz w czasie kadencji Rady i w razie stwierdzenia nieaktualności wprowadzać zmiany dla fragmentów lub całych planów. Harmonogram sporządzenia zmiany planów należy dostosować do potrzeb i możliwości finansowych i organizacyjnych gminy,
7) Istotne jest aby przed podjęciem decyzji o przystąpieniu do sporządzenia lub zmiany planu miejscowego dokonywać szczegółowej analizy ekonomicznej zasadności przystąpienia do sporządzenia lub zmiany.

Biorąc pod uwagę fakt, iż procedura uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest bardzo złożona, czasochłonna i dość kosztowna, istnieje prawdopodobieństwo, iż poszczególne plany będą opracowywane w dość dużej odległości czasowej, gdyż uzależnione będzie to przede wszystkim od budżetu, jakim będzie dysponowała gmina w danym roku. Nie zmienia to faktu, iż cele polityki władz gminy powinny być ukierunkowane nie tylko na dziedziny związane z zaspokojeniem podstawowych potrzeb mieszkańców, ale również na problem kształtowania przestrzeni gminy i zrównoważony rozwój poprzez narzędzia planistyczne, jakimi są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolne i nieleśne - opisano na rysunku Studium jako „Granice obszarów wymagających zmian przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolne nieleśne.

13. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Na terenie gminy Dobrodzień występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit a) oraz lit b) Prawa wodnego, tj. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (p=1%) oraz wysokie i wynosi raz na 10 lat (p=10%).

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią należy chronić przed zabudową poprzez formułowanie na nich generalnie zakazu zabudowy w planach miejscowych. W obszarach tych sposób zagospodarowania terenów powinien spełniać wymogi przepisów odrębnych tj. ustawy Prawo wodne, w szczególności w zakresie możliwych utrudnień w zarządzaniu ryzykiem powodziowym oraz zagrożeń dla zdrowia ludzi, jak i ich mienia.

W granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią znajdują się tereny przeznaczone już pod zabudowę w ustaleniach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Istniejąca zabudowa położona w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią powinna być docelowo zabezpieczana poprzez stosowanie odpowiednich rozwiązań budowlanych zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony przed powodzią.

Obszar Gminy Dobrodzień znajduje się poza zasięgiem gwałtownych zjawisk o charakterze geologicznym i geomorfologicznym. Rzeźba terenu nie stwarza warunków do spontanicznych ruchów masowych gruntu. W bazie SOPO znajduje się jednak jedno osuwisko (obryw) zlokalizowane w południowej części gminy, na granicy z gminą Zawadzkie. Obszar ten oznaczono na Zał.2 oraz Zał. 3 jako „Osuwisko (obryw)".

14. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

W granicach administracyjnych gminy Dobrodzień nie występują obszary i obiekty, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

Ustalenia Studium dopuszczają możliwość wyznaczenia w projektowanych obszarach górniczych filaru ochronnego. Zgodnie z ustaleniami §2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących projektów zagospodarowania złóż (Dz. U. z 2012 r. poz. 511), etap sporządzania projektu zagospodarowania złoża będzie etapem decyzyjnym, który wskaże i uzasadni wyznaczenie filaru ochronnego. W projekcie zagospodarowania złoża zostaną określone także warunki ewentualnej eksploatacji złoża objętego filarem ochronnym. Dla przedmiotowego złoża istniejący las jest obszarem którego lokalizację uwzględnia się przy ustanawianiu filaru. „Obszar dla którego wyznacza się możliwość ustanowienia filaru ochronnego" został oznaczony na Zał.3.

15. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 r. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY

W granicach administracyjnych gminy Dobrodzień nie występują obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne.

16. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI

W studium nie wyznacza się obszarów wskazanych do przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości.

17. OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

Na terenie gminy Dobrodzień nie wyznacza się obszarów przestrzeni publicznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

18. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI

Tereny wymagające rekultywacji na terenie gminy Dobrodzień to tereny, które uległy przekształceniu w wyniku eksploatacji górniczej lub wydobywczej podlegają obowiązkowej rekultywacji wynikającej z ustawy Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r..

W granicach gminy Dobrodzień nie wyznacza się obszarów wymagających rehabilitacji i remediacji.

19. OBSZARY ZDEGRADOWANE

W myśl ustawy o rewitalizacji obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym.

Rada Miejska w Dobrodzieniu podjęła uchwałę nr XXVI/243/2021 z dnia 8 lutego 2021 roku w sprawie przyjęcia Lokalnego Program Rewitalizacji dla Miasta Dobrodzień, delimitującego obszary zdegradowanie i obszary rewitalizacji oraz określającego najważniejsze założenia procesu rewitalizacji w gminie.

O wskazaniu części obszaru miasta Dobrodzień, jako obszaru zdegradowanego, przemawiają następujące argumenty:

1) ponadprzeciętna liczba osób znajdujących się pod opieką OPS przypada właśnie na mieszkańców tej części miasta/ gminy,
2) znaczna liczba osób identyfikowanych jako bezradni w sprawach opiekuńczych i wychowawczych,
3) liczba osób uzyskujących wsparcie ze strony pomocy społecznej ze względu na potrzebę ochrony macierzyństwa,
4) inne nieskategoryzowane wsparcie OPS,
5) ponadprzeciętna liczba budynków mieszkalnych w złym stanie technicznym,
6) znaczna liczba budynków wybudowanych przed 1945,
7) relatywnie duża liczba podmiotów gospodarczych zamkniętych i zlikwidowanych.

20. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

Na obszarze gminy znajdują się tereny zamknięte, do których należą grunty linii kolejowa Nr 175 relacji Fosowskie- Kluczbork. Oznaczone są na rysunku studium jako „Tereny komunikacji kolejowej (Tereny zamknięte)" oznaczone dodatkowo symbolem „KK".

Sposób zagospodarowania terenów przyległych do obszaru kolejowego winien być podporządkowany przepisom rozdziału 9 ustawy z dnia 28 marca 2003 roku o transporcie kolejowym.

21. WYMOGI OBRONNOŚCI I OCHRONY CYWILNEJ

Wymogi obronności i obrony cywilnej zabezpiecza się poprzez:

1) realizowanie zadań związanych z zapewnieniem ochrony i dostaw wody, produktów żywnościowych na terenie gminy uwzględniających sytuacje szczególne,
2) zapewnienie ochrony sanitarnej w strefach ujęć wody pitnej,
3) uzbrojenie istniejącej sieci wodociągowej w hydranty naziemne lub odpowiednie zbiorniki wodne z możliwością wykorzystania tych elementów w sytuacji szczególnej i dla celów przeciwpożarowych,
4) rozwijanie łączności informatycznej i radiowej pomiędzy wszystkimi służbami technicznymi i ratowniczymi na terenie gminy,
5) współpracowanie jednostek organizacyjnych samorządu ze służbami, inspekcjami, strażami, instytucjami oraz organizatorami w celu zapewnienia bezpieczeństwa imprez masowych,
6) uwzględnienie możliwość wykorzystania terenów zielonych, pól, boisk, placów w sytuacjach szczególnych na cele obronności i ewentualne budowle ochronne w przypadkach szczególnych zagrożeń,

22. OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE

Obszar funkcjonalny jest to obszar szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej lub występowania konfliktów przestrzennych, stanowiący zwarty układ przestrzenny składający się z funkcjonalnie powiązanych terenów, charakteryzujących się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywanymi jednolitymi celami rozwoju.

Na terenie gminy Dobrodzień nie określono obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym.

23. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII (W TYM O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 500 kW), A TAKŻE ICH STREF OCHRONNYCH ZWIĄZANYCH Z OGRANICZENIAMI W ZABUDOWIE ORAZ ZAGOSPODAROWANIU I UŻYTKOWANIU TERENU.

Studium zakłada możliwość rozwoju działalności związanych z pozyskaniem energii ze źródeł odnawialnych mocy przekraczającej 500 kW w granicach terenów oznaczonych na rysunku Studium (załącznik Nr 3) - „Tereny przeznaczone pod lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW wraz z maksymalną dopuszczalną strefą oddziaływania". Miejsce lokalizacji takiej inwestycji wraz ze strefą oddziaływania ponadnormatywnego, powinna zamknąć się w granicach ww. terenów.

Produkcja energii na w/w terenach odbywać się będzie z użyciem następujących typów instalacji:

1) kotłowni, siłowni elektrycznych z wykorzystaniem biomasy, upraw roślin dla pozyskania biomasy dla celów energetycznych,
2) ogniw fotowoltaicznych,
3) elektrowni wiatrowych,
4) pomp ciepła i innych.

Zakłada się prowadzenie działalności w tej dziedzinie poprzez budowę instalacji wymienionych typów jak i systemów hybrydowych, wykorzystujących więcej niż jedno źródło energii odnawialnej lub jako instalacji wspomagających systemy zasilane konwencjonalnie.

24. WPŁYW UWARUNKOWAŃ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 10 UST.1 USTAWY, NA USTALENIE KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY, O KTÓRYCH MOWA W ART. 10 UST. 2 USTAWY

Koncepcję rozwoju gminy Dobrodzień określoną w niniejszym studium opracowano na podstawie uwarunkowań o zakresie problemowym wyczerpującym zagadnienia wyszczególnione w art. 10 ust.1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Przeanalizowano uwarunkowania przyrodniczo-ekologiczne, kulturowe, lokalne i zewnętrzne powiązania komunikacyjne, elementy infrastruktury technicznej i społeczno-gospodarczej, a także zamierzenia regionalnych organów administracji publicznej i wskazania władz samorządu lokalnego.

Wskutek rozwoju osadnictwa, rejon opracowania uległ znacznym przemianom antropogeniczny. Przekształceniu uległy najcenniejsze struktury przyrodnicze terenu opracowania związane z ciągami ekologicznymi wzdłuż cieków. Jednocześnie zachowały się bogate kompleksy leśne (Lasy Stobrawsko-Turawskie) które pełnią funkcje środowiskotwórcze, posiadają najwyższą bioróżnorodność oraz stanowią jedne z najcenniejszych struktur przyrodniczych. W pozostałej części gminy naturalne i seminaturalne zbiorowiska roślinne zajmują stosunkowo niewielkie powierzchnie, przeważnie są wykształcone fragmentarycznie i w znacznym stopniu są zniekształcone lub zdegradowane.

Generalnie, jako zasadę naczelną przyjęto ochronę i rozwój oraz przekształcenia i intensyfikację istniejących procesów i zjawisk. Rozproszenie terenów przeznaczonych do zabudowy na obszarze gminy, głównie o funkcjach osadnictwa wiejskiego o niskiej intensywności nakazuje przyjąć dążenie do ich koncentracji i tworzenia zwartych przestrzennie zespołów tej zabudowy z obowiązkiem ich sukcesywnego wyposażania w urządzenia infrastruktury technicznej. Jest to proces bardzo odległy w czasie, ale musi być procesem celowym i podporządkowanym określonym zasadom.

Wyznaczone kierunki rozwoju przestrzennego zakładają sukcesywny rozwój istniejących funkcji mieszkaniowych, usługowych i produkcyjnych w sąsiedztwie terenów już zainwestowanych przy założeniu równoczesnej rozbudowy infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

25. INTERPRETACJA ZAPISÓW USTALEŃ STUDIUM

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest aktem prawa miejscowego, lecz jedynie dokumentem określającym politykę przestrzenną gminy. Jednocześnie ustalenia zawarte w studium są wiążące dla organów gminy sporządzających plany miejscowe. Ustalenia zawarte w tekście i załącznikach graficznych studium wyrażają jedynie kierunki zagospodarowania przestrzennego obszaru, nie są zaś ścisłym przesądzeniem o formie i granicach zainwestowania i użytkowania terenów.

Określenia dotyczące formy użytkowania terenów dotyczą podstawowych i dopuszczalnych rodzajów zabudowy. Na terenach tych mogą być realizowane także inne uzupełniające formy zabudowy, pod warunkiem nie pozostawania w sprzeczności z formami określonymi w studium. Przy opracowywaniu planów miejscowych dla terenów przeznaczonych pod zabudowę należy przewidzieć zieleń publiczną, stwarzającą warunki do wypoczynku i rekreacji a jednocześnie stanowiącą o estetyce danego terenu. Poza drogami wskazanymi na załączniku graficznym studium, w zależności od potrzeb społeczności lokalnej, możliwa jest realizacja nowych dróg gminnych, których przebieg zostanie ustalony w drodze decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej lub w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Nowe obiekty winny spełniać wskaźniki i kierunki określone w niniejszym dokumencie.

26. OBJAŚNIENIE ZMIAN W NOWYM OPRACOWANIU W STOSUNKU DO POPRZEDNIEJ EDYCJI STUDIUM

Pierwotna wersja studium przyjęta uchwałą Rady Miejskiej w Dobrodzieniu Nr III/20/02 z dnia 12 grudnia 2002 r. była opracowana według nieaktualnej na dzień dzisiejszy ustawy o planowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym. Dokument był poddany częściowym zmianom w 2014 r., 2017 r. oraz 2021 r.

Zakres zmian dotyczący ogółu ustaleń studium i nowe uwarunkowania prawne skłoniły sporządzającego studium do opracowania go na nowo oraz zredagowania całości dokumentu zgodnie z wymaganiami obecnie obowiązujących przepisów.

W związku ze zmianą redakcji studium, przyjęto inne niż dotychczas oznaczenia terenów (jednostek funkcjonalno-przestrzennych), nieco inną ich strukturę, odpowiadającą wymogom nowych przepisów i praktyce sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego.

Dokument zawiera zaktualizowaną i uzupełnioną część dotyczącą uwarunkowań w zakresie wymaganym przepisami prawa. Zaktualizowano ustalenia dotyczące systemów infrastruktury, komunikacji, środowiska przyrodniczego, w tym form ochrony przyrody, dziedzictwa kulturowego, procesów społeczno-gospodarczych oraz oceniono stan ładu przestrzennego

Wykaz najważniejszych zmian nowej edycji dokumentu stanowi:

1) dostosowanie całości Studium do aktualnych wymogów ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
2) aktualizacji danych dotyczących uwarunkowań środowiskowych, kulturowych oraz infrastrukturalnych,
3) opracowanie bilansu terenów przeznczonych pod zabudowę,
4) scharakteryzowanie na nowo struktury funkcjonalno-przestrzenne gminy,

5) wyznaczenie terenów przeznaczonych pod lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW,
6) wyznaczenie nowych terenów produkcyjno-usługowych,
7) wyznaczenie nowych terenów mieszkaniowych w ramach chłonności zabudowy,
8) naniesienie istniejącej zabudowy nie wyznaczonej w dotychczasowej edycji Studium.

V. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ

Celem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest wyznaczenie kierunków rozwoju przestrzennego Gminy Dobrodzień. Studium stanowi podstawowy dokument systemu planowania przestrzennego na poziomie gminy mimo, iż nie jest ono aktem prawa miejscowego.

W określeniu kierunków zagospodarowania przestrzennego dążono do utrzymania pozytywnych cech dotychczasowego zagospodarowania przy usprawnieniu funkcjonowania układów, możliwości ich rozwoju przestrzennego oraz stworzeniu warunków eliminujących niekorzystne przejawy tego zagospodarowania, w szczególności w środowisku przyrodniczym i krajobrazie. W rozwiązaniach funkcjonalno-przestrzennych przyjęto podstawową zasadę nie rozpraszania zabudowy (tak pojedynczych obiektów, jak i większych ich zespołów) poza ukształtowane skupione zespoły osadnicze. Dalszy rozwój przestrzenny osadnictwa polegać ma głównie na dopełnieniu (lub intensyfikacji) istniejących terenów zabudowanych lub na dodawaniu nowych terenów bezpośrednio przylegających do granic układów osadniczych (utrzymanie kontinuum tych układów).

VI. SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

Opracowany dokument zawiera informacje wynikające z inwentaryzacji aktualnego stanu zagospodarowania i funkcjonowania gminy, istniejących uwarunkowań ekologicznych, społecznych, gospodarczych, kulturowych i przestrzennych oraz barier i ograniczeń rozwoju. Dokument wyznacza kierunki rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy, a także podstawowe zasady polityki przestrzennej. Jednocześnie stwarza podstawy do koordynacji sporządzania planów miejscowych, integruje politykę przestrzenną państwa i województwa z interesami samorządu gminy, a także promuje walory i możliwości inwestycyjne gminy.

Podczas kolejnych etapów sporządzania studium analizie poddano istniejące dokumenty planistyczne i strategiczne, opracowania statystyczne oraz wnioski złożone przez mieszkańców, lokalnych inwestorów i zawiadomione instytucje. W ten sposób zidentyfikowane zostały potrzeby społeczności lokalnej, przedsiębiorców i organów władzy publicznej.

Zebrane informacje posłużyły do ustalenia stanu środowiska przyrodniczego i kulturowego, stanu wyposażenia w infrastrukturę techniczną, transportową i społeczną, potencjału demograficznego, ekonomicznego i gospodarczego gminy oraz sytuacji na rynku pracy i problemów związanych z bezrobociem.

Przeprowadzona analiza uwarunkowań rozwoju gminy pod kątem możliwości kształtowania zagospodarowania przestrzennego stanowiła podstawę do określenia kierunków rozwoju. Wyznaczone nowe tereny inwestycyjne stanowią spełnienie potrzeb mieszkańców w zakresie zapotrzebowania na tereny mieszkaniowe, usługowe, rekreacyjne oraz produkcyjne. Wprowadzenie planowanych funkcji uwzględnia uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy, przy jednoczesnym zachowaniu wymogów ochrony wszystkich elementów środowiska. Studium poza ustaleniami z zakresu rozwoju zabudowy określa również wytyczne dotyczące zagospodarowania terenów pełniących istotne role w systemie przyrodniczym gminy i regionu, zapewniając ich ochronę przed degradacją.

ZAŁĄCZNIK NR 2
DO UCHWAŁY NR XXXIX/380/2022
RADY MIEJSKIEJ W DOBRODZIENIU
Z DNIA 29 KWIETNIA 2022 r.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DOBRODZIEŃ

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

0 100 200 300 400 500 m

SKALA 1:10 000

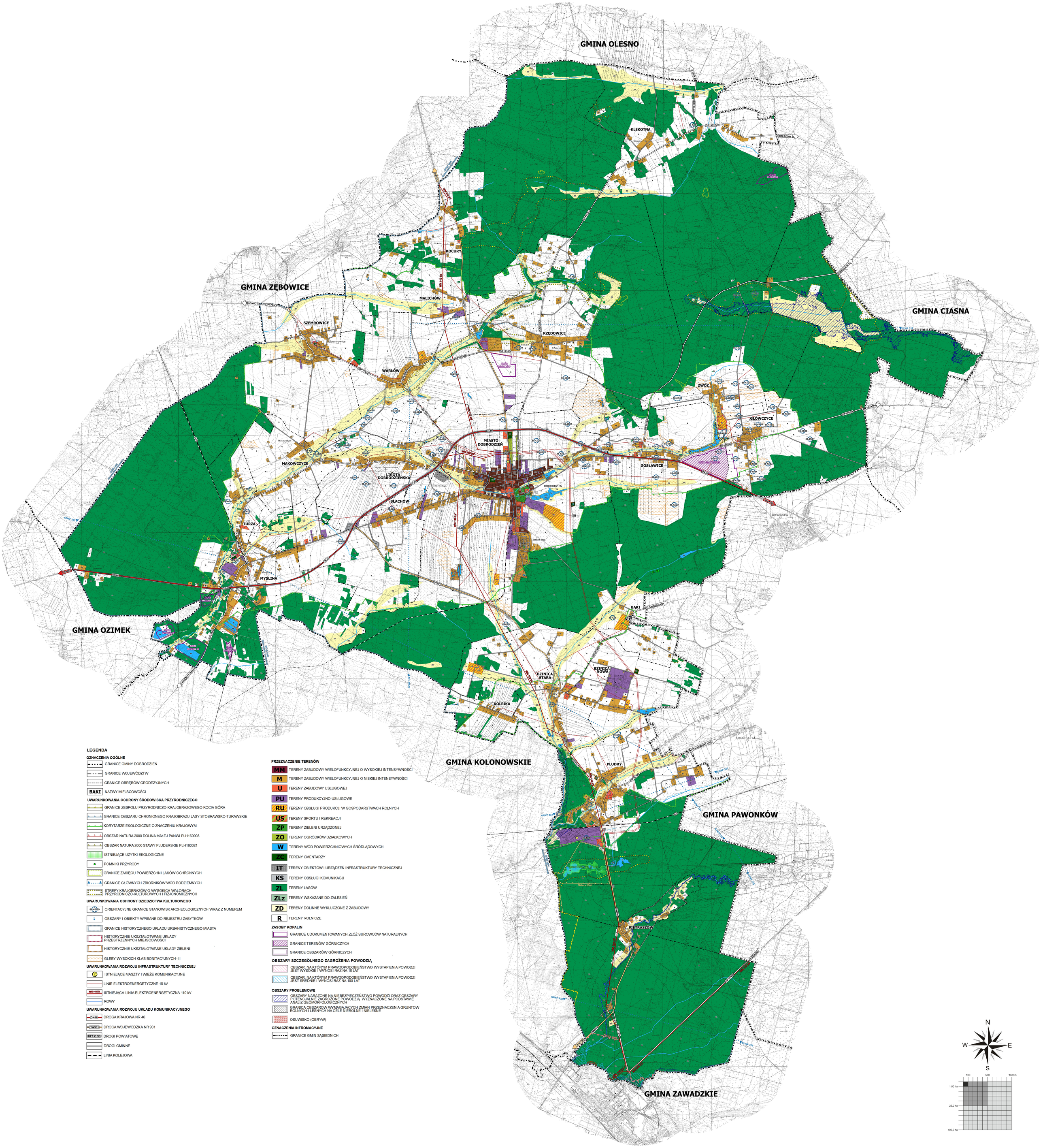

LEGENDA

OZNACZENIA OGÓLNE

- GRANICE GMINY DOBRODZIEŃ
- GRANICE WOJEWÓDZTW
- GRANICE OBRĘBÓW GEODEZYJNYCH
- BĄKI — NAZWY MIEJSCOWOŚCI

UWARUNKOWANIA OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

- GRANICE ZESPOŁU PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWEGO KOCIA GÓRA
- GRANICE OBSZARU CHRONIONEGO KRAJOBRAZU LASY STOBRAWSKO-TURAWSKIE
- KORYTARZE EKOLOGICZNE O ZNACZENIU KRAJOWYM
- OBSZAR NATURA 2000 DOLINA MAŁEJ PANWI PLH160008
- OBSZAR NATURA 2000 STAWY PLUDERSKIE PLH160021
- ISTNIEJĄCE UŻYTKI EKOLOGICZNE
- POMNIKI PRZYRODY
- GRANICE ZASIĘGU POWIERZCHNI LASÓW OCHRONNYCH
- GRANICE GŁÓWNYCH ZBIORNIKÓW WÓD PODZIEMNYCH
- STREFY KRAJOBRAZÓW O WYSOKICH WALORACH PRZYRODNICZO-KULTUROWYCH I FIZJONOMICZNYCH

UWARUNKOWANIA OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

- 84-42/79 — ORIENTACYJNE GRANICE STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH WRAZ Z NUMEREM
- OBSZARY I OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW
- GRANICE HISTORYCZNEGO UKŁADU URBANISTYCZNEGO MIASTA
- HISTORYCZNIE UKSZTAŁOTWANE UKŁADY PRZESTRZENNYCH MIEJSCOWOŚCI
- HISTORYCZNIE UKSZTAŁOTWANE UKŁADY ZIELENI
- GLEBY WYSOKICH KLAS BONITACYJNYCH - III

UWARUNKOWANIA ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

- ISTNIEJĄCE MASZTY I WIEŻE KOMUNIKACYJNE
- LINIE ELEKTROENERGETYCZNE 15 kV
- WN 110 kV — ISTNIEJĄCA LINIA ELEKTROENERGETYCZNA 110 kV
- ROWY

UWARUNKOWANIA ROZWOJU UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO

- DK46 — DROGA KRAJOWA NR 46
- DW901 — DROGA WOJEWÓDZKA NR 901
- DP19570 — DROGI POWIATOWE
- DROGI GMINNE
- LINIA KOLEJOWA

PRZEZNACZENIE TERENÓW

- MM — TERENY ZABUDOWY WIELOFUNKCYJNEJ O WYSOKIEJ INTENSYWNOŚCI
- M — TERENY ZABUDOWY WIELOFUNKCYJNEJ O NISKIEJ INTENSYWNOŚCI
- U — TERENY ZABUDOWY USŁUGOWEJ
- PU — TERENY PRODUKCYJNO-USŁUGOWE
- RU — TERENY OBSŁUGI PRODUKCJI W GOSPODARSTWACH ROLNYCH
- US — TERENY SPORTU I REKREACJI
- ZP — TERENY ZIELENI URZĄDZONEJ
- ZO — TERENY OGRÓDKÓW DZIAŁKOWYCH
- W — TERENY WÓD POWIERZCHNIOWYCH ŚRÓDLĄDOWYCH
- ZC — TERENY CMENTARZY
- IT — TERENY OBIEKTÓW I URZĄDZEŃ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
- KS — TERENY OBSŁUGI KOMUNIKACJI
- ZL — TERENY LASÓW
- ZLz — TERENY WSKAZANE DO ZALESIEŃ
- ZD — TERENY DOLINNE WYKLUCZONE Z ZABUDOWY
- R — TERENY ROLNICZE

ZASOBY KOPALIN

- GRANICE UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ SUROWCÓW NATURALNYCH
- GRANICE TERENÓW GÓRNICZYCH
- GRANICE OBSZARÓW GÓRNICZYCH

OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ

- OBSZAR, NA KTÓRYM PRAWDOPODOBIEŃSTWO WYSTĄPIENIA POWODZI JEST WYSOKIE I WYNOSI RAZ NA 10 LAT
- OBSZAR, NA KTÓRYM PRAWDOPODOBIEŃSTWO WYSTĄPIENIA POWODZI JEST ŚREDNIE I WYNOSI RAZ NA 100 LAT

OBSZARY PROBLEMOWE

- OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI ORAZ OBSZARY POTENCJALNIE ZAGROŻONE POWODZIĄ WYZNACZONE NA PODSTAWIE ANALIZ GEOMORFOLOGICZNYCH
- GRANICA OBSZARÓW WYMAGAJĄCYCH ZMIAN PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNE I NIELEŚNE
- OSUWISKO (OBRYW)

OZNACZENIA INFROMACYJNE

- GRANICE GMIN SĄSIEDNICH

Załącznik Nr 4 do uchwały Nr XXXIX/380/2022

Rady Miejskiej w Dobrodzieniu

z dnia 29 kwietnia 2022 r.

ROZSTRZYGNIĘCIE O SPOSOBIE ROZPATRZENIA UWAG

Ze względu na brak nieuwzględnionych uwag wniesionych do projektu Studium podczas wyłożenia do publicznego wglądu, Rada Miejska w Dobrodzieniu nie dokonuje rozstrzygnięć wynikających z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503).

Załącznik Nr 5 do uchwały Nr XXXIX/380/2022

Rady Miejskiej w Dobrodzieniu

z dnia 29 kwietnia 2022 r.

DANE PRZESTRZENNE AKTU

Dane przestrzenne, o których mowa w art. 67a ust. 3 i 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2022 poz.503)

ZAŁĄCZNIK NR 3
DO UCHWAŁY NR XXXIX/380/2022
RADY MIEJSKIEJ W DOBRODZIENIU
Z DNIA 29 KWIETNIA 2022 r.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DOBRODZIEŃ

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

0 100 200 300 400 500 m

SKALA 1:10 000

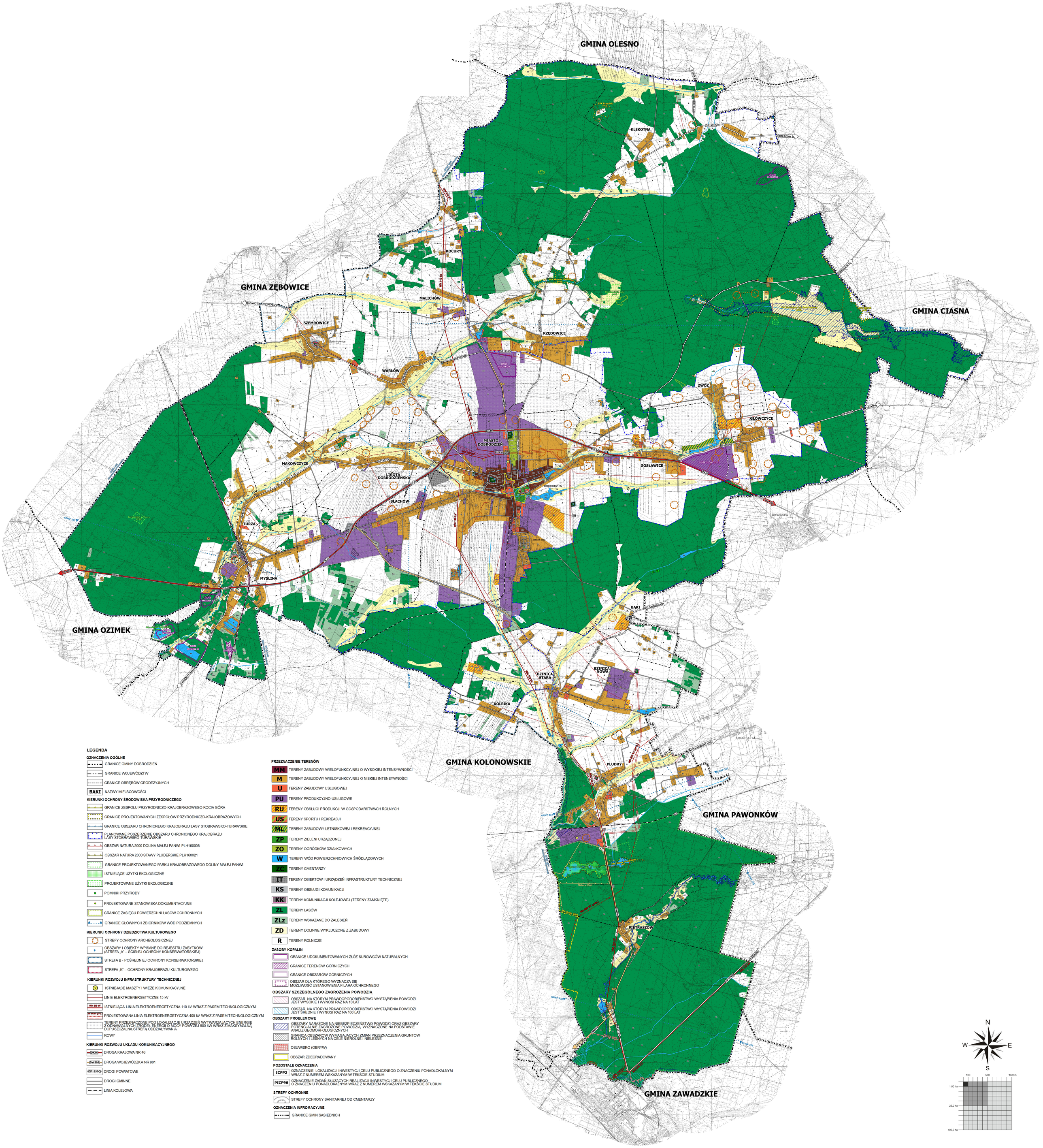

Załącznik Nr 6 do uchwały Nr XXXIX/380/2022

Rady Miejskiej w Dobrodzieniu

z dnia 29 kwietnia 2022 r.

Zalacznik6.gml

Dane przestrzenne, o których mowa w art. 67a ust. 3 i 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz.U. z 2020 r. poz. 293 z późn. zm.) ujawnione zostaną po kliknięciu w ikonę